OVIDIU ZOTTA

O ȘANSĂ PENTRU FIECARE

roman

Mihaelei

Capitolul 1

VESTITUL PROCOPIU

Leo Mileşan nu se grăbea. Izbindu-l în goana lor, cu coatele, colegii se precipitau spre ieşire. În acest torent, lui Leo îi făcea plăcere să constate că el n-are motive să se grăbească. Oriunde s-ar fi dus, locul său era rezervat, îl aştepta. De ce să alerge, de ce să se obosească el pentru a ocupa unul din aparatele de pe terenul de gimnastică? O simplă ridicare a sprâncenelor, însoţită de un fluierat poruncitor, era de ajuns pentru ca viteazul căţărat pe frânghie sau suspendat la inele să aterizeze respectuos, cedând locul lui Mileşan. Acest lucru se repeta, necondiţionat, într-un mare număr de împrejurări; încetând de mult să mai fie pentru Leo o mândrie el devenise o stare generală, o obişnuinţă. Nimeni nu se opunea. Aveau şi ceilalţi obiceiurile lor. Leo ar fi putut să spună cu ochii închişi unde se află şi ce face fiecare coleg în recreaţie. Mustaţă Cicerone nu putea fi decât în centrul curţii, adică exact acolo unde era cea mai mare gălăgie, unde fierbeau pasiunile şi explodau temperamentele, practicându-se, laolaltă, fotbalul, trânta, baschetul, judo- ul, leapşa şi păruiala fără reguli. Fane Smărăndoiu, în schimb, trebuia să se afle „la sârmă”, adică în spaţiul îngust, plantat cu arbuşti, dintre calcanul sălii de sport şi gardul de sârmă împletită al curţii. Aici se fuma de zor şi înflorea, neoficial, un mic negoţ cu gumă de mestecat, centuri sofisticate, timbre, reviste cu benzi desenate. Uneori puteai să cumperi pe nimica toată o riglă de calcul sau un compas. Cu niciun preţ nu-i găseai la sârmă pe Puiu Procopiu sau pe Mitică Axintescu. Mitică se învârtea numai în „holul mic”, adică în apropierea cancelariei profesorilor, cu un teanc de cărţi subsuoară, să-l vadă magiştrii ce băiat deosebit e. Cât despre Puiu Procopiu, el îşi ocupa un loc pe coridor şi sprijinit în coate de pervaz, se uita la spectacolul din curtea şcolii, râzând încetişor. Nu era singur. La fiecare fereastră puteai vedea câte un băiat în aceeşi poziţie. Era obişnuitul refugiu al timizilor.

Leo Mileşan umbla de colo-colo, simţindu-se bine oriunde şi neoprindu-se nicăieri. El avea paşaport pentru pretutindeni. Nu-şi pierdea echilibrul în arena voioşilor gladiatori din centrul curţii, nu se zăpăcea dinaintea întreprinzătorilor de la sârmâ. Pe scurt, era un om fericit, cel puţin aşa stabiliseră, cu admiraţie şi

invidie, băieţii care îşi petreceau recreaţia înşiraţi de-a lungul coridorului, cu nasurile lipite de geam.

Cu mâinile în buzunare, Leo se opri la intrarea holului mic. Foarte grav, Mitică Axintescu şedea de vorbă cu domnişoara doctor Victoriţa Lavric, profesoara de naturale, care, deşi purta tocuri înalte, nu-i ajungea nici până la umăr. Domnişoara doctor era foarte interesată de spusele lui Mitică Axintescu, în a cărui vorbire revenea foarte des cuvântul biofizică. Din când în când, el îi arăta ceva în caietul pe care-l ţinea deasupra teancului de cărţi.

Rânjind, Leo şopti:

— Contrafix! Pst! Contrafix!

Domnişoara Lavric nu auzi nimic, în schimb Mitică, strâmbându-se de enervare, pricepu imediat despre ce era vorba. Era un joc descoperit de curând, îl adusese în şcoală Puiu Procopiu. Pe scurt, la cuvântul contrafix trebuia să faci exact pe dos decât ceea ce făceai înainte de a-l fi auzit sau, în cel mai rău caz, să născoceşti repede un cuvânt sau gest cât mai neaşteptat.

— Contrafix! repetă în şoaptă şi nemilos Leo Mileşan.

Axintescu oftă disperat şi scăpă din mână cărţile, care căzură cu zgomot pe ciment. Evident, le scăpase dinadins. Contrafix nu era un ordin, ci o provocare, o invitaţie la curaj şi la fantezie. A nu răspunde la un contrafix însemna frică, lipsă de independenţă, cap pătrat.

Leo îşi ţuguie mulţumit buzele şi-şi văzu de drum.

Mitică, ocărându-l în gând – nu înjura niciodată cu glas tare – îngenunche şi începu să adune volumele de lângă pantofii cu tocuri de opt centimetri ai micuţei naturaliste, care intuind sentimentul de stinghereală al ghinionistului trecu îmbujorată în cancelarie.

La bufetul cu sandvişuri, dulciuri şi răcoritoare era coadă. Leo se duse glonţ în faţă şi ceru o sticlă de pepsi. Nimeni nu îndrăzni să protesteze, deşi recreaţia era pe sfârşite. De fapt, tocmai acum înghesuiala se accentua, toţi transpiraţii care se osteniseră prin curte veneau aici amintindu-şi că le e foame sau sete. Apăru şi Mitică Axintescu, nervos, tulburat.

— Vrei să-ţi iau ceva ca să nu aştepţi? se oferi Leo, dornic să-l îmbuneze.

Mitică însă uitase întâmplarea din holul mic. Altceva îl neliniştea acum:

— Binoclul meu! Timbrele lui Fane! Procopiu e singur. Umblă din bancă în bancă!

Familiarizat cu modul de a vorbi al frumosului Mitică Axintescu, care în anumite împrejurări n-avea răbdare să-şi exprime ideile pe rând, ci le catapulta simultan, Leo înţelese imediat că acesta, cu strângere de inimă, ce-i drept, punea dispariţia anumitor obiecte din clasă în relaţie cu Procopiu.

— Hai să vedem, zise Mileşan, poate ne alegem cu un spectacol.

Mustaţă Cicerone, rezemat de perete, încerca să mănânce o bucată de nuga cu alune, astfel încât să consume întâi pasta cea dulce şi să-i rămână alunele la urmă, operaţiune practic imposibilă. El exclamă cu bunăvoinţă:

— Vedeţi-vă de treabă, nu-l cunosc eu pe Procopică? Ăsta nici de la el n-are curaj să ia. Mai devreme sau mai târziu, binoclul şi timbrele tot eu o să le găsesc.

— Puteai s-o faci până acum.

— Nu m-am concentrat suficient.

De mic copil, Mustaţă se remarcase prin talentul lui de „găsitor”. Bastoane, ochelari, umbrele, stilouri, manuscrise, căţei şi fulare – aproape că nu trecea o lună să nu găsească el câte ceva într-o sală de cinematograf, în parc, în autobuz, sau pur şi simplu pe stradă. Când n-avea cui să încredinţeze aceste descoperiri, se ducea la Serviciul de obiecte pierdute, îşi alcătuise şi nişte cărţi de vizită cu notificarea „Găsit de Mustaţă Cicerone”. Urma adresa de acasă, unde, de Anul Nou, soseau o grămadă de felicitări şi uneori mici cadouri de la necunoscuţii repuşi în posesia lucruşoarelor pierdute. Fericitul Mustaţă făcuse din aceste daruri o mică expoziţie care cuprindea un Leica, tip 1928, cu burduf, opere complete de Goethe, în limba germană, un pistol de start, o colecţie de fluturi, un ceas cu figuri – care până la începutul secolului probabil că funcţionase – diferite bricege complicate, un ochean marinăresc şi o cantitate de acuarele şi pasteluri suficientă pentru trei-patru generaţii de elevi.

Micul grup care urca spre scara etajului doi nu scăpă neobservat de Dorina Stăvărache, al cărui har fundamental era

să repună cursul lucrurilor în matca lui, îndată ce constata o cât de mică abatere.

— Unde vă duceţi voi acum? Mai sunt trei minute de recreaţie! Dacă aveţi de gând să vă jucaţi prin clasă şi să ridicaţi tot praful…

Şi făcu un gest plin de fermitate, adică „N-o să vă meargă”. Ca statură, era deopotrivă cu Mitică Axintescu, şi Axintescu era cel mai înalt din clasă. Nimeni nu-şi amintea să fi fost vreun an în care Dorina să nu ia premiul întâi, cu media 9,98 sau 10. O uriaşă capacitate de rezistenţă îi îngăduia să frecventeze opt din cele unsprezece cercuri artistice, ştiinţifice şi sportive şi-i mai rămânea destul timp să se ocupe cu aducerea pe calea cea bună a colegilor care manifestau o dulce dorinţă de a apuca pe diferite căi rele. Când află de ce voiau să intre în clasă înainte de sfârşitul recreaţiei, se instală la conducerea operaţiunii. Inima ei de regină aspră şi dreaptă a bunelor principii bătea cu putere.

După un şir de isprăvi neconvingătoare de-ale băieţilor (mici întârzieri la ore, păruieli inconsistente şi farse lipsite de vigoare), Dorinei îi surâdea un lucru deosebit: o hoţie veritabilă, cu fructuoase consecinţe; adunare generală, referat, dezbateri. Împiedicându-se de trepte (era mioapă şi nu voia să poarte ochelari), îşi făcea planul referatului: „Azi dispare un obiect, mâine altul, şi nimănui nu-i trece prin cap că vinovatul se ascunde sub chipul celui mai blând şi mai inofensiv coleg. Contradicţia dintre aparenţă şi esenţă!” Dorina era bucuroasă că găsise ideea care urma să dea discuţiilor şi o greutate filosofică.

Umblau tiptil, ascunzându-se pe după ficuşii de pe hol. Întredeschiseră cu mişcări încete uşa clasei, numai un centimetru, cât să intre privirea. Leo se lăsă în patru labe, să vadă pe lângă genunchii lui Axintescu. Dorina se ridică pe vârfuri, scrutând interiorul peste capul lui Mitică. „Ce se întâmplă?” zise Mustaţă, care nu vedea nimic.

— Ssst!

În clasa pustie, cu ferestrele larg deschise, curentul răsfoia caietele şi cărţile de pe pupitre. Puiu Procopiu, cu o expresie de mare concentrare pe chipul lui triunghiular, de vulpe, umbla din bancă în bancă, scotocind prin serviete. „De necrezut!” şopti Leo Mileşan. „Acum!” hotărî Dorina, în clipa în care Puiu, după

ce cotrobăise în servieta lui Mustaţă Cicerone, vâra ceva în buzunar.

Se năpustiră în clasă.

— Stai aşa, Procopică! Nu mişca, gangstere! Am văzut tot! Ce explicaţie ne dai?

Obrajii lui Puiu Procopiu se acoperiră de pete roşii.

Aceste pete îi apăreau la cea mai banală emoţie.

— Eu, zise Mitică Axintescu, impresionat, nu vreau explicaţii. Îmi ajunge binoclul, dacă-l mai are…

— Ce binoclu? se dezmetici Puiu.

— … şi timbrele! apăru Fane Smărăndoiu, foarte revoltat.

— Care timbre?

— Măcar nu fii laş, îl sfătui Dorina. Te-am văzut cu ochii noştri, scotoceai prin serviete. Probabil că aşa faci în fiecare recreaţie.

— Numai de două ori pe săptămână… oftă Puiu Procopiu, disperat.

— Bine că recunoşti, zise Dorina, cam dezamăgită de această victorie uşoară. Ea se pregătise pentru un adevărat interogatoriu. Din păcate, bănuitul nu voia să nege.

— Îmi dai binoclul? zise Mitică, nerăbdător. Sper că e încă întreg.

— Nu l-am furat eu, zise cu glas tremurător Procopiu. Dacă-ţi spun!

— Bine, accept, nu l-ai furat, l-ai luat aşa, din curiozitate, pentru două, trei zile, spuse binevoitor Mitică. Te-ai distrat, ai făcut pe căpitanul de vapor şi acum mi-l dai înapoi.

Îl stinghereau înfruntările cu colegii. Fiind mai mare decât ei – pierduse, cândva, din pricina unei boli grave, doi ani de şcoală – Mitică nu dorea să se spună despre el că-şi întemeiază autoritatea pe diferenţa de vârstă. Şi aşa părinţii unora dintre colegi explicau faptul că are în fiecare an media generală 10 pentru că „e măgar mare, nu te poţi pune cu el”.

Din pricină că el însuşi avea această impresie, Mitică Axintescu – cel mai bun fizician al şcolii, invitat să lucreze în laboratoarele universităţii şi elev la şcoala de aviaţie sportivă – îşi confecţionase o asemenea aparenţă de modestie, încât aveai impresia că eminenţele clasei erau Dorina şi Leo Mileşan.

— Înţelegeţi odată că n-am luat nici binoclul, nici timbrele, nici nimic! strigă Procopiu, cu nervii întinşi la limită. Tâmpiţilor! O să cer să fiu mutat în altă clasă!

— ATUNCI CE CAUŢI ÎN SERVIETELE NOASTRE?

— Caietele de naturale, zise el, ruşinat. Aţi uitat? La începutul anului, domnişoara mi-a spus să controlez temele şi să ţin o evidenţă. Dar ori de câte ori vă întrebam dacă v-aţi scris la naturale, râdeaţi de mine. Leo îmi dădea ba caietul de matematică, ba planşa de desen. Mustaţă punea caietul pe bancă, dar spunea: „Cine-l deschide, e prost” iar tu, Mitică, mi-ai spus de vreo trei ori că n-ai ajuns în halul ăla de decădere încât să te laşi controlat de mine.

— Am spus eu aşa? se miră Axintescu. Poate oi fi glumit.

— N-ai glumit deloc. Dar eu trebuie să-mi fac treaba, nu? Ei, şi ca să scap de gura voastră rea, rămân în clasă în fiecare pauză de dinaintea orei de naturale şi vă controlez caietele! Priviţi – şi scoase un carneţel din buzunar – aici am notat totul. O temă rezolvată, un cerculeţ. O temă nerezolvată, un pătrăţel. O temă incomplet efectuată – un cerculeţ cu liniuţă.

— Bine, zise Mustaţă, cu pătrăţelele şi cerculeţele astea ne-ai convins. Te rog să serveşti o bucăţică de nuga, să alungi amarul existenţei.

— N-am nevoie de darurile voastre făţarnice! Să-mi cereţi scuze că m-aţi bănuit. Dorina, aştept!

— N-a fost ideea mea. Eu treceam întâmplător pe aici, zise Dorina, prost dispusă şi, pentru că nu avea altceva mai bun de făcut, îşi puse ochelarii.

— *Excusez-moi cher enfant*, zise cu indulgenţă cel care declanşase totul, Mitică Axintescu, socotind că dacă îşi cere iertare în limba franceză o să-i fie mai uşor.

— Pe româneşte! Primesc scuze numai în dulcea limbă română! zise Procopiu, căruia nu-i ardea de glumă.

Toată lumea râdea, numai el continua să rămână furios, întărâtat, cu pete roşii pe obraji şi ochii umezi. Leo Mileşan îşi dădu seama că Procopiu, neacceptând această întorsătură hazlie a lucrurilor, devine ridicol şi de aceea hotărî să-l ajute.

— Iartă-mă, Puiule. Îmi pare rău. Îţi cer EU scuze pentru toţi.

— Primesc scuzele, zise Puiu Procopiu, demn. Sigur că şi eu am o vină…

Dar n-avea să uite întâmplarea. Ea îl făcuse să intre într-o perioadă „urâţică-gri”, cum îşi botezase el însuşi stările de dezamăgire. Într-o perioadă urâţică-gri, care putea să dureze de la treizeci de minute până la cinci, şase zile, era însingurat,

bănuitor, cinic, uneori fiind în stare să şi înjure, lucru rar auzit la el. Ca să iasă dintr-o astfel de perioadă, îi trebuia o victorie, şi nu orice fel de victorie, ci una stil Procopiu. Zadarnic îl sâcâia taică-său: „Du-te la antrenament, lucrează, fă performanţă!“ Puiu nu simţea nevoia să sară nici cu un centimetru mai mult decât alţii, iar între mingea de fotbal şi un bătător de covoare găsea prea puţine deosebiri şi o mare asemănare; amândouă erau la fel de antipatice. Lucrul acesta era de natură să-l exaspereze pe taică-său. Ştefan Procopiu fusese un celebru jucător de fotbal; cândva ziarele îl supranumiseră Bombardierul şi Mijlocaşul cu dinamită în ghete. Puiu crescuse în umbra unei uriaşe vitrine încărcate cu cupe, plachete, fanioane şi medalii. Era mândru de taică-său, dar el personal avea nevoie de alte trofee.

După întâmplarea cu controlul caietelor, se gândi mult ce ispravă să facă pentru a se reabilita. În unele triburi africane, adolescentul e considerat bărbat şi luptător din ziua când reuşeşte să vâneze singur un leu. Puiu Procopiu îşi căută îndelung prada, ajungând la concluzia că „leul” era costumul cărămiziu al profesorului de matematică.

Tradiţia spunea că, atunci când îmbracă acest costum, profesorul Pompilian e într-o dispoziţie nesigură şi nu te poţi aştepta la nimic bun din partea lui. Altceva era când atleticul matematician arbora costumul bleumarin, cu vestă de lână în culoarea vişinei, sau pe cel din tergal, în carouri, care-i dădea un aer sportiv. Erau costume „blânde”, semn că nu puteau fi nici extemporal, nici ironii descurajatoare. O zi bună prevestea şi costumul gri cu dungi albe, dar nimic nu se putea compara cu jacheta năutie, din piele de căprioară, la care Pompilian purta totdeauna un tricou mai alb decât zăpezile veşnice. Nimeni nu-şi amintea să-l fi văzut pe Pompilian dând note proaste în zilele când purta această jachetă fermecată. Din nefericire, o lua foarte rar, de predilecţie în ajunul vacanţelor, şi-atunci mediile fiind încheiate, lumea o contempla numai de dragul frumosului în sine.

Costumul cărămiziu, de croială demodată, cu revere lungi şi ascuţite, era, în schimb, o adevărată teroare.

Mulţi băieţi visau să aibă curajul de a-l păta iremediabil cu vreo soluţie din laboratorul de chimie, iar fetele speraseră că vor apuca ziua când Pompilian, îndrăgostindu-se, aleasa inimii lui

avea să-i spună: „Renunţă, dragul meu, la costumul ăsta oribil, nu vezi că azi se poartă haine cu revere rotunde?”

Când Pompilian apărea la catedră în costumul „rău”, un vânt rece împrăştia ultimele nădejdi ale celor care nu aveau notă, sau nu-şi scriseseră, sau pur şi simplu erau – ca Puiu Procopiu – slabi de înger. Totul decurgea rapid, năucitor. Lui Pompilian îi era suficient, într-o astfel de zi, să-şi arunce privirea prin clasă ca să ştie cu precizie cine nu-şi scrisese temele şi cine nu învăţase. Cutare, cutare, cutare şi cutare să poftească la tablă.

Puteai să juri că are darul ghicitului.

Încă de la începutul orei, Procopiu îi luă de martori pe Zoica Garofil, colega lui de bancă, o fată voinică şi sentimentală, venită de la ţară în şcoala lor, anul trecut, şi pe Leo Mileşan, care şedea în faţa lui.

Sub privirile lor, Puiu rupse din caietul de matematică cele două foi pe care-şi scrisese tema, astfel încât să conteze ca om cu exerciţiile neefectuate.

—Îţi dai seama ce rişti? spuse Zoica.

— Da. Şi o să vedeţi că nu mă prinde.

— Pe cât că te prinde? zise Leo. L-am văzut adineauri, e în costumul rău.

— Pe cât vrei. Pe orice.

— Atunci îmi împrumuţi duminică permisul lui taică-tău.

Fostul internaţional avea un permis cu care putea să intre gratuit pe toate stadioanele.

— De acord. Şi dacă nu mă prinde?

— Alege-ţi singur.

— Trei zile eşti sclavul meu, zise Procopiu. Timp de trei zile faci tot ce-ţi comand eu.

— Ce aiureală. Bine, de acord, zise Leo, căruia acum nu i-ar fi displăcut pierderea pariului, fiindcă devenise curios să vadă ce ar putea să ceară Procopiu unui sclav al său.

Uşa se deschise şi energicul Pompilian intră, grăbit şi indiferent, de parcă ar fi pătruns într-o încăpere goală. Pentru că avea costumul cărămiziu, tuturor li se păru însă că e mai grăbit şi mai indiferent ca niciodată.

Aşeză catalogul pe catedră, îl răsfoi distrat, îl închise şi-şi aţinti privirea asupra clasei cu un fel de surprindere, ca şi cum de-abia atunci ar fi constatat că mai sunt şi alţii în această încăpere. Era o linişte perfectă, parcă se oprise şi mişcarea

astrelor. Cei care aflaseră de nebunia lui Procopiu aveau un motiv în plus de încordare.

Vorbirea lui Pompilian mitralie scurt şi precis:

— Rizovski!

Rizovski îngălbeni; nu făcuse, din cele trei probleme, decât una şi jumătate. Porni înspăimântat spre tablă. Şi când te gândeşti că blond, frumuşel şi sprinten, jucase un an întreg rolul lui D'Artagnan pe scena casei de cultură.

— Smărăndoiu!

Fane fornăi pe nas, îşi strânse bine fularul în jurul gâtului – avea neplăceri cu glanda tiroidă, nu se despărţea de fularul lui scorţos decât în lunile iulie şi august – şi luă fără teamă calea lui Rizovski. El era cu conştiinţa împăcata; nu învăţase nimic, nu ştia nimic, nu avea nimic de ascuns. Zâmbea voios de parcă s-ar fi aflat într-o vizită la un vechi prieten.

— Garofil Zoica!

Zoica se ridică, îmbufnată şi roşie ca focul. Nu schiţă însă niciun pas.

— Am spus să pofteşti la tablă.

— Iertaţi-mă, mă doare capul.

— Am mai auzit motivul ăsta; de o săptămână îmi spui acelaşi lucru.

—…

— Stai jos. Dacă nu-mi prezinţi o adeverinţă medicală, ai doi de trei de la mine.

— Mustaţă Cicerone!

Mustaţă, un fel de zeu al sănătăţii, plesnind de muşchi, cu obrajii alb-rozalii şi cu vocea bine timbrată, se ridică încet cu un aer contrariat. Expresia de pe chipul lui putea fi tradusă prin „De ce nu sunt lăsat în pace?!“ De două zile muncea din greu, ajutându-l pe taică-său, şofer pe un camion care transporta lemne de foc la domiciliu. Era toamnă, lucru berechet, câştiga şi el un ban.

Străbătând cât mai încet posibil distanţa de la ultima bancă până la catedră, Mustaţă şterpeli cu o mişcare fulgerătoare caietul din faţa lui Procopiu, făcând în acelaşi timp să dispară eticheta din vizorul coperţii de plastic. Puiu simţi că se învârteşte pământul cu el. La Mustaţă nu ajunsese vestea că rupsese tema din caiet!

Nechibzuitul se bizuia pe faptul că el şi Procopiu aveau scrisuri asemănătoare – cele mai urâte, mai pătate şi mai neciteţe din clasă.

Fără să se uite în caiet, Mustaţă îl aşeză pe catedră, deschis la ultima pagină scrisă şi rămase în aşteptare. Că acolo nu era nici urmă de problemele 94, 95 şi 95 bis, habar n-avea. Pompilian îl întrebă:

— De ce nu ţi-ai scris?

Pe Mustaţă îl cuprinse o sinceră mirare. Aruncând priviri pline de reproş spre Puiu Procopiu, înţelese că s-a păcălit şi, luând repede caietul, răspunse calm:

— Vă rog să mă iertaţi, la noi acasă s-a zugrăvit.

Costumul cărămiziu îşi îndeplini implacabil misiunea destructivă.

— Atunci ţine minte că pentru zugrăvitul acesta – probabil o invenţie de ultimă oră – am să-ţi scad două puncte. Ia creta şi poftim la tablă. Caietul lasă-l. Parcă am mai văzut ceva acolo.

Procopiu avea nişte senzaţii foarte asemănătoare răului de mare. Numai el ştia că fila unde ar fi trebuit să figureze problemele de azi nu rămăsese goală, mai precis, după ce rupsese foile, el aşternuse, într-un avânt de eroism năuc, următoarele cuvinte scrise alandala, cu litere enorme: „Nu mi-e frică de Pompilian. Costumul lui cărămiziu este un bluff, o superstiţie! Nu mi-e frică de Pompilian! Nu mi-e frică! Lui Pompilian trebuie să-i fie frică de mine!”

Mustaţă văzu cum sprâncenele lui Pompilian – adâncit în lectura acestor curajoase fraze – se ridicau teribil.

— Ce înseamnă asta, Mustaţă?

— Păi… înseamnă… ce înseamnă… ceva… se zăpăci Mustaţă, aplecându-se peste catedră, să vadă şi el despre ce este vorba, dar Pompilian feri caietul.

— Atât de repede uiţi ceea ce ai scris?!

— Am scris… n-am scris! Sau am scris… diferite probleme… care noi le-am avut!

— Şi altceva?

Temându-se să n-o păţească în necunoştinţă de cauză, Mustaţă se întoarse spre adevăratul stăpân al caietului şi-l certă foarte sonor:

— Te ţii de lucruri neserioase, Procopiule! Acum vino şi explică-i tovarăşului profesor ce-ai scris acolo! E caietul tău, nu?!

Pompilian avu un zâmbet periculos, îi făcu lui Puiu un semn cu capul, adică «Ce mai aştepţi, explică-te!»

Procopiu se ridică încet, foarte încet. Nu ştia ce să spună.

— Ce ai dumneata cu costumul meu? oftă Pompilian, făcând pe miratul, deşi cunoştea foarte bine legenda. Vrei să ajungi vestit, să te acoperi de glorie, pe seama profesorului dumitale? Da, Vestitul Procopiu, expresia asta nu sună prea rău. Poftim la tablă, Vestitule!

Puiu şi Mustaţă primiră câte un exerciţiu înfricoşător, tip Pompilian. Cretele scârţâiau cu disperare pe tabla roasă. În curând se văzu că Procopiu avea să ia un 7 şi Mustaţă un 5, maximum 6, dar pentru neefectuarea temelor urma să i se scadă fiecăruia câte două puncte.

La sfârşit, trecând notele, Pompilian spuse, fără a-şi ridica privirile din catalog:

— În orice caz, Vestitule, constat cu uimire că în felul tău ai un stil. Năuc, aiurit, nesocotit, totuşi un stil… Treceţi la loc. Scoateţi maculatoarele.

Tradiţia costumului rău rămase neclintită. Dar din ziua aceea lui Puiu avea să i se spună din ce în ce mai des Vestitul Procopiu.

A doua zi dimineaţă, înfăşurat în marele lui halat de prosop albastru, cu inscripţia „Fortis”, pe spate şi pe piept, Leo Mileşan lipăia somnoros pe hol. Clătinându-se de lene, bătu în uşa camerei de baie:

— Alo, Şef! Se mai poate spăla cineva în casa asta?

Dinăuntru se auzi o tuse demnă şi uşa se deschise. Inginerul Mileşan, bărbat sur la tâmple, mărunţel, dar mlădios şi tare ca o sabie, îşi privi ţintă fiul şi schiţă un upercut. Leo era prea grăbit ca să accepte jocul. Se strecură mormăind pe lângă taică-său şi închise repede uşa. În baie mirosea puternic a colonie şi a săpun de ras. Leo agăţă halatul „Fortis” în cuierul de care atârnau o pereche de mănuşi de box, extensorul şi un punching-ball dezumflat, cu care ar fi trebuit să se ostenească pentru desăvârşirea trupului. Ca întotdeauna, le privi cu un aer de vinovăţie, promiţându-şi că de mâine va continua ceea ce nu

începuse niciodată. Această matinală criză de conştiinţă fiind depăşită, trecu la a doua chestiune: dacă să se spele sau nu în urechi. Bucuria lui era să-şi aducă aminte că se spălase cu o zi în urmă, ceea ce i se părea destul de rezonabil, dându-i astfel dreptul la o zi de pauză. În schimb, se ocupa cu multă grijă de „mărţişoare” – acneea pe care o combătea cu ajutorul unei loţiuni folosite de aproape toţi colegii.

Istoria „Antibubin-ului” – aşa se numea loţiunea – avea doi eroi. Cu vreo şase luni în urmă, Fane Smărăndoiu, care nu trecea printre cei mai frumoşi băieţi, se pomenise şi cu o ploaie de bubuliţe, plasate mai ales pe frunte. Unde să caute el ajutor dacă nu la Puiu Procopiu care se trata de ani de zile împotriva unor boli de piele. La cea mai mică emoţie, Vestitul se umplea pe faţă de pete roşii. El îi dăduse cu bunăvoinţă lui Fane reţeta unei loţiuni. Fane, în loc să comande la farmacie o sută de grame, comandase un kilogram, să aibă. Se trata el şi îi trata şi pe colegi. Cu timpul ajunsese s-o prepare singur, vânzând-o cu cinci lei sticluţa. Partea cea mai supărătoare pentru Puiu era că Fane Smărăndoiu împodobise fiecare sticluţă cu următoarea etichetă: „Antibubin special. Vindecă toate coşurile şi pistruii. Experimentat timp de 2 ani de Puiu Procopiu”.

… Ieşind din baie, Leo simţi un val de arome proaspete în tot apartamentul. Doamna Mileşan se întorsese de la piaţă, aducând, ca de obicei, un buchet mare cu tot felul de flori de câmp ale căror nume numai ea le cunoştea. Deodată, pe Leo îl străbătu o senzaţie de fericire acută; era duminică! Până diseară, nimic de făcut. Taică-său avea, în astfel de cazuri, o vorbă: „Straşnic; cât vezi cu ochii, lene!“

— Şef, ce program avem azi?

— Te-am rugat să nu-mi mai spui aşa.

În pijama, domnul Mileşan îşi ocupase locul la birou. Dosarele şi biblioraftele aduse de la serviciu alcătuiau trei turnuri, îndărătul cărora se mişcau un stilou şi o ţigară. Leo îl necăjea spunându-i, ostentativ, „Şef”, fără articolul hotărât, de când fusese numit inginer şef al întreprinderii unde, ani de-a rândul, fusese un simplu inginer. Adevărul e că postul cel nou, de conducere, îl bucura sincer pe Leo, făcându-l să se simtă mândru, ca şi cum ar fi contribuit şi el, şi încă în mod hotărâtor, la numirea în această funcţie.

— Şef, avem o duminică întreagă la dispoziţie, ce facem cu ea?

— Credeam că ai văzut, zise domnul Mileşan arătând printr-o mişcare circulară a mâinii munţii de hârtie. Am de lucru.

— Sper să te plictiseşti cât mai repede, zise Leo. Eu mă duc să dau o raită pe continent.

Îmbrăcă peste cămaşă bluza treningului, pe care scria cu litere foarte mari „Fortis”. Un văr de-al maică-si era antrenor de înot la vestitul club şi, în fiecare an, îi dăruia lui Leo, de ziua lui, echipamente şi materiale cu această inscripţie celebră, care-i făcea pe trecători să-l privească cu admiraţie. Dar, singurul sport în care Leo avea o oarecare pricepere era înotul, mai precis săriturile de la trambulina de 9 metri, şi pentru asta nu-i trebuia decât un slip.

Liftul din dreapta era poreclit Beţivanul. Cândva, la un revelion, domnul Garofil scăpase din braţe, în cabină, o damigeană cu ţuică şi, timp de două luni, liftul trăsnise a bodegă. Leo apăsă pe buton, bătu cu pumnul în uşă, dar Beţivanul nu părea dispus să răspundă la apel; dinspre etajele superioare se auzeau tot felul de troncănituri. Leo deduse că tocmai intra în lift căruciorul dublu al gemenilor nou-născuţi, undeva, pe la etajul 14 sau 15, nu ştia precis, nu mai fusese de mult pe acolo. De altfel, jumătate din bloc era pentru el un teritoriu aproape necunoscut.

Ar fi putut chema liftul din stânga, dar avea superstiţia că-i merge bine numai când coboară cu cel din dreapta.

Uşile albe ale apartamentelor se deschideau şi se închideau fără odihnă, înghiţind sacoşe cu zarzavaturi şi carne, pâini, sticle cu lapte, sifoane, prăjituri, ziare. Peste tot zumzăiau aspiratoare de praf şi maşini de spălat rufe. Bărbaţi nu prea entuziaşti se poticneau pe scări sub povara covoarelor duse la scuturat. La etajul nouă, un domn zvelt şi înalt, cu tâmple argintii, încerca să scoată cheia din buzunar, lucru foarte complicat, dacă ne gândim că domnul avea în braţe un acvariu, în care se zbenguiau peştişori aurii.

— Bună ziua, domnule Stratilat! Pot să vă ajut?

— Oh, făcu teatral domnul Stratilat. Cheia de aur a fericirii e în buzunarul din stânga.

Avea un glas profund şi o dicţie perfectă, domnul Stratilat fiind artist. În fiecare seară îmbrăca fracul, apărând ca

prezentator în arena circului. În urmă cu 30 de ani, când pentru a-şi câştiga existenţa se angajase ca îngrijitor de animale la circ, domnul Stratilat era student în anul trei la facultatea de drept şi în ziua când apăruse pentru prima oară în arenă cu Mosorel şi Turtădulce, urşii comici, avea în buzunar diploma de licenţiat. Acum era regizor şi autor al câtorva cărţi de istorie a circului.

Leo deschise uşa şi, profitând de ocazie, aruncă o privire în holul tapetat cu afişe de circ. Domnul Stratilat intră de-a-ndaratelea, respirând zgomotos din pricina greutăţii acvariului.

— Nu intri puţin? Ţin minte că odată te interesau pensionarii mei.

— Da, am vrut şi eu să mă înscriu în breaslă, dar se vede că n-am vocaţie, zise Leo.

Mai de mult fusese de vreo două ori în vizită la domnul Stratilat, să ceară nişte sfaturi privitoare la creşterea peştilor exotici – asta se întâmplase pe când în clasa lor bântuia moda creşterii peştişorilor exotici. Domnul Stratilat avea o încăpere rezervată pentru acvarii de toate formele, în care hălăduiau cele mai ciudate soiuri. Termostatele, vibratoarele şi alte instalaţii reproduceau, împreună cu diferite soiuri de plante acvatice, apa din marea Sargaselor, apa din râurile japoneze sau din fluviile africane.

La etajul şapte:

— Bună ziua, dom’ Garofil!

— Să trăieşti! Ia poftim, ia gustă niţel molan, să fie cu noroc!

Uşa e deschisă, cântă şi radioul, şi televizorul, şi magnetofonul. Bărbaţi şi femei, roşii la faţă, vorbesc foarte tare şi râd întruna, şi printre ei aleargă, cu cocoşei de ceramică în mână şi cu bomboane în poleială, şi cu pahare, de vin, copiii negricioşi şi grăsulii ai soţilor Garofil. E o casă în veşnică şi voioasă frământare. De câteva ori pe săptămână poposesc aici numeroase rude, cu haine boţite prin trenurile personale dinspre Roşiori, Slobozia, Olteniţa, Drăgăşani, Mizil. Răsună urlete de voioşie, se dau din mână în mână damigene grele şi pachete cu bunătăţi. Domnul Garofil, vatman, şi în orele libere, instalator, tâmplar, zugrav şi chiar vânzător de mere la piaţă, îşi cultivă cu frenezie neamurile. La el se fac mereu botezuri, cumetrii, logodne, se pun la cale achiziţii de tablă galvanizată şi saci cu ciment, angajări în diferite slujbe sau intrarea în facultate a vreunui nepot ciolănos şi oacheş, cu diploma de bacalaureat

obţinută într-o şcoală împrejmuită de livezi şi porumbişti, dar îmbrăcat într-un costum modern, făcut la fraţii Ene din Filantropia.

La etajul şase:
— Săru-mâna, doamnă Procopiu, da' ce faceţi, vă mutaţi?
Soţia Bombardierului nu răspunse. Privirile îi sticleau, părul i se lipise neglijent în şuviţe pe obraji şi pe fruntea asudată. Ea se strecură printre lucrurile îngrămădite pe hol – o dormeză, şifonierul, valize, baloturi, câteva covoare făcute sul – şi intră în apartament. Leo porni spre etajul inferior, dar, printre vergelele balustradei, zări cu coada ochiului o scenă greu de înţeles; când doamna Procopiu reapăru în pragul uşii, cărând o noptieră, drumul îi fu barat de şifonierul care, lunecând încet pe ciment, voia să reintre singur în casă!
— Înapoi! şopti doamna Procopiu! Lasă-mă să trec!
Şifonierul însă înainta implacabil. Femeia încercă să-l ţină, îi puse noptiera în cale, drept piedică, îl lovi cu pumnul, dar paralelipipedul furniruit o silea să cedeze pas cu pas.
Ochii lui Leo sclipeau uluiţi printre vergelele de care îşi lipise fruntea. Deodată, în clipa în care doamna Procopiu reuşise să iasă pe jumătate din deschizătură, se puse şi dormeza în mişcare. Femeia imploră în şoaptă, se răsti, protestă, dar mobilele înaintau ca o turmă încăpăţânată căci acum, având în vedere că începuseră să se mişte şi scaunele, şi covoarele, se putea vorbi de o turmă.
„E ca într-un film de groază, lucrurile s-au însufleţit şi îi torturează pe oameni!" îşi spuse Leo, şi se repezi înapoi spre palier. Atunci din jungla de furnir apărură două luminiţe verzi, tainice şi ameninţătoare. Exact ca în „Fiul lui Tarzan", episodul „Noaptea Leoparzilor". Era Vestitul.
— Bună, Puiule! îl salută Leo. Ce faceţi cu mobilele astea, le învăţaţi să meargă?
— Cară-te! veni răspunsul, iritat şi fără chef. Şterge-o, n-auzi?
Leo îşi compuse o înfăţişare sceptică:
— Bine, dar prevăd că ne vom mai întâlni. Cunoşti numărul meu de telefon?
La etajul patru:
— Bună ziua, tovarăşe diriginte, dar ce s-a întâmplat?
Done era în pragul apartamentului, cu un pahar gol în mână:

— Mileşan, dirigintele dumitale moare de sete în mijlocul lumii civilizate. Îndată ce deschid robinetul se produce un zgomot atât de îngrozitor încât îl închid imediat… şi rămân fără lichidul vital.

— Dar e simplu, tovarăşe diriginte! Probabil că sunt nişte diferenţe de presiune pe conducte. Dacă o să răsuciţi brusc robinetul, la maximum, veţi vedea că zgomotul dispare.

Profesorul Done îl privi neîncrezător şi dispăru în apartament. După patru secunde, izbucni un zgomot de trompetă stricată, apoi un susur voios. Robinetul se cuminţise.

Deodată se auzi o tropăială accelerată Zoica Garofil venea pe scări ca un tornando roşu în rochia ei bogat imprimată cu trandafiri.

— Domnul Stratilat a urcat cu liftul, nu-i aşa?

— Da, şi?

Fata se repezi, apăsând butonul cu putere. Garofil o adusese din Vărăștii săi natali ca să-i dea ajutor în vasta-i gospodărie, dar Zoica şedea mai mult pe afară, o vedeai ţinându-se de gât cu fetele din bloc, majoritatea mai mici decât ea. Îi plăcea să se joace, le cosea rochiţe pentru păpuşi. Uneori dădea câte o raită şi pe la Complexul comercial şi când se întorcea, avea după ea un alai de cavaleri gălăgioşi, care fumau şi cântau la ghitară şi vorbeau cu arţag, zăbovind câte o oră prin faţa şi prin holul blocului, spre neliniştea locatarilor.

— Dacă vrei să-l prinzi pe Stratilat, nu trebuie să alergi. E sus, la el.

— Nu vreau să-l prind pe niciun Stratilat. Şi tu ce mai aştepţi aici? Parcă te duceai pe scări!

— Am obosit, acum iau liftul, zise într-o doară Leo.

— Nu iei niciun lift, se răsti Zoica. Eu l-am chemat.

— De când există lifturi particulare?

— De când, de necând, lasă-mă în pace, că altfel strig la frate-meu! zise Zoica, strecurându-se în lift. Vrei să strig?

— Strigă!

— Vezi să nu! Pentru un prost ca tine…

Zoica intră în lift, trântind uşile după ea. Leo urmări pe panou deplasarea luminii roşii, care indica etajele parcurse. Liftul urcă până la ultimul etaj şi porni imediat înapoi. „Absolut, e nebună. Se plimbă cu liftul!”

La parter se întâlni cu factorul poştal, care-i întinse revista „Cutezătorii”. Leo începu s-o răsfoiască din mers. În acest timp,

nasul lui detectă prezenţa unei binecunoscute arome de vanilie, nucă şi stafide.

— Săru-mâna, tanti Lenuţo! strigă vesel Leo, prin uşa întredeschisă.

În prag se ivi o bătrână de vreo 70 de ani, ţărancă ostenită, cu basmaua legată sub bărbie, cojocel şi o fustă lungă, neagră.

— Când îl vezi pe Fane, ia-l de mână şi veniţi, prăjiturile sunt aproape gata.

Coana Lenuţa făcea în fiecare duminică nişte prăjituri – ea le spunea prăjiturele – care dominau cel mai vechi teritoriu al memoriei copiilor din bloc. Erau nişte turte minuscule, cu coajă zgrunţuroasă şi miez cafeniu, având gust de nucă, de miere, de stafide. Tanti Lenuţa fusese îngrijitoarea blocului şi, contra unei sume modeste, se învoise cu locatarii mai tineri să vadă de copii. Pe timpul acela, toţi părinţii din bloc erau tineri şi toţi copiii erau mici. Pe balcoane se uscau scutece şi costumaşe, în fiecare zi trăgea la una din intrări un camion cu mobilă nouă iar femeile îşi împrumutau una alteia cartea despre creşterea copilului mic.

Tanti Lenuţa, beneficiind de poziţia strategică de la parter, îi supraveghea nu numai pe copiii pentru care era plătită, ci pe toţi câţi alcătuiau hoarda gălăgioasă de sub ferestrele sale.

Ca mulţi oameni simpli, era un bun pedagog. Când socotea că e momentul potrivit, oferea, ca răsplată a cuminţeniei generale, o poveste. Basmele ei nu se petreceau doar la castel, ci şi în oraşul cu tramvaie şi blocuri.

Partea proastă era că părinţii mai gentili, dorind să-şi facă şi ei datoria de povestitori, se trezeau după câteva minute cu ofensa „Astea nu-s poveşti, tu nu ştii să spui poveşti, de ce nu le spui cum le spune tanti Lenuţa?!" „Păi cum le spune tanti Lenuţa?" Ascultă: „A fost odată cutare şi cutare, în tramvaiul 8 s-a urcat un balaur..."

Acum tanti Lenuţa nu prea mai avea cui spune aceste poveşti. Încercase să i le spună lui Fane Smărăndoiu, chiriaşul ei, dar nu era un ascultător devotat. Fane apăruse acolo când avea opt sau nouă ani. Maică-sa închiriase una din camerele bătrânei. N-avea soţ. După un timp, plecase să lucreze în provincie, de unde venea sâmbăta şi duminica. Pe urmă, uită să mai vină; trimitea doar banii pentru chirie şi pentru întreţinerea lui Fane. De la o vreme, nici banii aceştia nu mai sosiră. Tanti Lenuţa vorbi mult

şi cu mânie despre această femeie, dar continuă să se îngrijească mai departe de băiat. Nu prea era incomod acest Fane, – rareori îl vedeai pe acasă. În ultimul timp, începuse să-i dea bătrânei o sută, două de lei pe lună. Ea îl întrebase de unde-i are, el răspundea: „Afaceri”. Bătrâna punea cu grijă banii deoparte şi, din când în când, îi cumpăra o pereche de pantofi sau o cămaşă.

La ieşire, pe scări, Leo îl văzu pe Vestitul Procopiu cu o foarfecă în mână. I-o luase înainte, coborând cu liftul.

Nu mai era ursuzul de adineauri. Zâmbea prietenos şi blând.

— A venit! zise el.

— Cine? bombăni Leo, care vârâse din vreme revista sub bluză.

—,,Cutezătorii". L-am văzut pe factor, ştiu că v-aţi întâlnit.

— Ce factor? O fi intrat prin vreun apartament, mai duce omul şi pensii, nu numai reviste colorate, zise Leo, înţelept. Nu-mi mai zici „cară-te”?

— Când ţi-am zis aşa? se miră Vestitul cu un aer de mare nevinovăţie. Tu visezi?

— Bine, o să-ţi dau revista, dar ce spui tu de Zoica?! Mă întreabă cu care lift a coborât Stratilat, pe urmă se urcă în liftul ăsta şi începe să se plimbe sus-jos, sus-jos!

— Eu ştiu de ce se plimbă cu litful. Îmi dai revista?

— Întâi spune-mi.

— Bine. Zoica îl pândeşte pe Stratilat şi ia liftul imediat după el fiindcă îi place cum miroase în cabină. Omul îşi dă cu colonie bună, n-ai treabă cu el.

— Eşti sigur că de-aia?

— Mi-a spus chiar ea: «Îmi place să umblu cu liftul după ce umblă domnul ăla, fiindcă miroase cabina a colonie specială».

— Sunt chiar cuvintele ei?

— Punct cu punct. Dă-mi revista. Eşti sclavul meu, ai uitat?

— Aşteaptă şi tu niţel, oftă Leo. Dacă ţi-o dau acum, îţi iei cuponul ăla nenorocit din pagina 15 şi naiba te mai vede până diseară! Te-ai gândit că rămân singur, că mă plictisesc? Mai bine spune-mi ce toţ faceţi cu mobila: ba o scoateţi din casă, ba o duceţi înapoi!

— Îmi dai revista?

Privirile lui erau lipite de culorile vii ale coperţii. De cinci săptămâni aştepta, în fiecare joi, întrebarea din cadrul

concursului „Sfinx”, ca să taie cuponul de participare. Ar fi putut să se aboneze sau să-şi cumpere revista de la chioşc, dar era superstiţios: prima problemă, pentru rezolvarea căreia îi trebuise o zi întreagă, o citise în exemplarul lui Leo şi se temea că, dacă nu foloseşte în fiecare săptămână revista acestuia, i se schimbă norocul.

— Poftim, domnule Ciopârţilă.

Dintr-o mişcare, Vestitul Procopiu deschise revista la pagina 15, unde, într-un chenar dreptunghic, se afla întrebarea.

— Asta a câta e? zise Leo.

— A şasea, mai sunt zece.

— Şase şi cu zece, şaisprezece săptămâni. Eşti răbdător ca o cămilă! Nu, serios, speri să câştigi ceva? Poate chiar excursia în jurul lumii?

— Nu, sper să pierd în mod ruşinos, marea mea plăcere e să muncesc degeaba!

— Te-ai gândit că trebuie să fie nişte mii de concurenţi?

— Ştiu şi cifra exactă: 12 436.

— Şi o singură şansă…

— Nu. Şansele sunt tot 12 436. Important e să nu-ţi pierzi şansa ta.

Deodată se auziră paşi grăbiţi. Cineva alerga spre ei cu sufletul la gură. Era Ninel, fratele mai mic al lui Procopiu.

— Hai repede, te cheamă mama!

— Spune-i că vin imediat.

— Nu. A spus să vii acum!

Privindu-l încruntat pe Leo, îi şopti fratelui său câteva cuvinte la ureche. Vestitul se schimbă la faţă, devenind foarte neliniştit:

— Trebuie să plec. Mă-ntorc repede.

Şi luându-l de mână pe Ninel, se îndreptară grăbiţi, şuşotind întruna. Vestitul Procopiu umbla aplecat, ca să ajungă la înălţimea fratelui său.

Leo îşi dădu seama că trebuie să fie vorba despre ceva neobişnuit de important, de vreme ce Vestitul, plecând, fusese în stare să uite revista.

Capitolul al II-lea

TRISTEŢEA UNUI JOC DE FOTBAL

Ţăranul umbla cu capul dat pe spate, să nu scape vreun semn de pe la balcoane. Mărunţel şi costeliv, calul îl urma trăgând o căruţă hodorogită, în care se vedeau, pe mormanul de pământ negru, o lopată, căldarea şi nişte saci mototoliţi. Zeci de copii mici se înghesuiau pe lângă căruţă şi în curând calul se opri, înţelegând că nu mai poate înainta.

Ţăranul le zise ceva copiilor, făcând gesturi de protest, dar ei vorbeau atât de tare şi erau atât de absorbiţi de interesele lor, încât niciunul nu-l auzi.

Vreo zece se căţăraseră în căruţă, unul ţinea şi el de bici, alţii se înghesuiau în jurul calului pasiv şi obosit, care n-avea decât un singur gând: să apuce firele de iarbă grasă de pe marginea aleii.

„Dragă calule, îi spuse Leo în gând, bună ziua, ce mai faci? Amândoi suntem la fel, fără chef. Toată lumea ţopăie în jurul nostru şi noi căscăm de plictiseală. Ce facem? Care e scopul nostru? Hai, nu zic pe-o viaţă întreagă, dar măcar în duminica asta?”

Umbra masivă, care în prima parte a zilei făcea din alee un tunel răcoros, dispăruse. Soarele urca spre amiază, era din ce în ce mai cald, jaluzelele alunecau peste ferestre.

La pietre, lume puţină şi somnolentă. Câţiva băieţi şedeau lungiţi într-o rână pe câte unul din paralelipipedele de beton împrăştiate prin iarba aleii. Piatra era caldă şi netedă. Mai încolo, se prăjea la soare Zoica, mâncând fără încetare seminţe de floarea soarelui, după obiceiul ei. Rizovski şi Mitică Axintescu jucau şah, dar se vedea bine că fac asta fără convingere. Părea

mai mult un joc al protestelor. „Mută cutare piesă, fiindcă pe aia ai atins-o întâi.” „Ba mut ce vreau eu, pentru că şi tu ai atins întâi nebunul şi pe urmă ai mutat tura." „Da, dar eu am atins nebunul cu mâna stângă, şi cu stânga e voie." „Ba nu e voie!" „Ba da!"

Leo îşi făcu „ochi de aur”, închizându-i şi ţinându-şi faţa la soare, astfel încât să perceapă lumina prin pleoape. O ceaţă bălaie se revărsa în toată fiinţa lui, prin aceşti ochi de aur. Îi era bine, şi lene, şi somn, şi în acelaşi timp necaz pe toate astea. Vestitul Procopiu dispăruse, nu se ştie unde. Mustaţă plecase cu taică-său, la lucru, pe camion.

Plictisit, Leo începu să fluiere încetişor o melodie la modă.

— Ce cânţi tu acolo? zise Zoica, lăsându-se pe spate, să-l vadă.

— Cânt, spuse Leo.

— Era ceva cu o navă? E ăla italian, cu *partira la nave, partira*?

Leo întoarse, stânjenit, capul; Zoicăi, aşa cum şedea acum, I se dezgoliseră picioarele până destul de sus.

— Vrei să ţi-l cânt eu pe tot? zise ea, bucuroasă că a găsit prilejul.

— Cântă-l, dar dacă începe lumea să arunce cu pietre, să nu spui că eşti cu mine.

— De ce, fiindcă eşti tu prost? Eu am cântat şi la concursuri. Odată am ajuns până la judeţ.

Făcu un gest de regină jignită şi, ridicându-se, alergă, spre nişte fetiţe care apăruseră cu o lădiţă plină de păpuşi şi mobile de păpuşi.

Se auzi un „pleosc”. Rizi îi dăduse o palmă lui Mitică Axintescu, care privea speriat în jur: dacă lumea văzuse gestul; se simţea obligat să dea şi el. Putea să-l bată rău de tot pe Rizi, dar îl ţinea pe loc teama că oamenii ar fi spus iar: „Bineînţeles, profită că e mai mare”. Găsi altă soluţie. Prefăcându-se că glumeşte, începu să arunce în Rizi cu piesele de şah. Erau uşoare, din plastic, dar Mitică, râzând blajin, le azvârlea cu atâta forţă, încât Rizovski, ciuruit, o luă la fugă.

„Mare plictiseală, mai bine s-ar fi bătut ca lumea”, oftă Leo şi se hotărî să recurgă la unul din „lucrurile de gândit”, adică la unul din cele trei subiecte pe care le relua atunci când n-avea altceva mai bun de făcut. Ele ar putea fi rezumate astfel: 1. Leo,

scenarist, regizor şi interpret al unui mare serial de aventuri la televiziune; 2. Leo, inventatorul unui leac general împotriva tuturor bolilor, a cărui formulă o cedează diferitelor ţări numai cu condiţia dezarmării generale şi totale; 3. Leo, cel mai tânăr ministru din lume.

În toate aceste filme proiectate de imaginaţia lui, Mileşan avea fel de fel de aventuri în care era, rând pe rând, viteaz, ingenios, naiv, blând, iertător. Şi niciodată nu lipsea o foarte frumoasă fată, aceeaşi întotdeauna, dar încă fără nume.

— Mai eşti aici? se auzi o voce ţanţoşă şi morocănoasă.

Era Vestitul Procopiu. Leo se înveseli:

— Păi sigur. Un sclav disciplinat îşi aşteaptă stăpânul. Ia loc pe planetă! Unde ai fost până la ora asta?

— M-a trimis mama să plătesc telefonul. Uitasem că am un sclav, trebuia să te trimit pe tine.

— Ascultă, nu-mi place să iei în serios orice nerozie. De ce eşti atât de sigur că ai câştigat pariul?

— Depinde cum judeci lucrurile. Câştigătorul moral sunt eu, pentru că Pompilian m-a prins datorită intervenţiei unui element neaşteptat: Mustaţă. Dacă Mustaţă nu mi-ar fi luat caietul…

— Bine, să spunem că adevărul e de partea ta. Ce-ai de gând să faci cu mine? Eşti tu capabil şă ţii un sclav? Ăsta-i un lux!

— Cred că am să rezist, se învioră Procopiu. Şi-ţi promit să mă port frumos. O să-ţi ofer pâine şi bilete de circ. N-o să te bat.

— Ave, Cesar! Eşti bun. Şi la ce însărcinări ar urma să mă aştept?

— Încă nu m-am gândit. Deocamdată, trebuie să rămâi pe lângă mine. Sper că n-ai alte treburi mai importante, nu? Şi să ştii, am permisul la mine, poţi să mi-l ceri oricând.

De bucurie, Procopiu devenise nespus de cumsecade, ba chiar îndatoritor.

— Stăpâne, zise Leo, am impresia că mă răsfeţi. Eu am aşteptat să mă pui la tot felul de munci grele şi când colo, luminăţia-ta mă tot îmbii cu privilegii?

— Vor fi şi munci grele, îl linişti Vestitul. Am să-ţi explic chiar acum. Tu ştii unde e binoclul lui Mitică?

— Să-ţi spun eu atunci: la Mustaţă!

— Mustaţă, hoţ?

— Nici pomeneală. Dar în ultimul timp, providenţa nu i-a mai scos nimic în cale, şi-i era teamă că-şi pierde reputaţia de

găsitor. Aşa că ce şi-a zis, ia să provoace el dispariţia unui obiect mai acătării, ca să aibă pe urmă ce găsi! A luat binoclul şi l-a ascuns în dulapul de *Prim-ajutor*. Mâine sau poimâine, îl scoate de acolo şi i-l prezintă lui Mitică. „Uite ce-am găsit!” – şi se umple de glorie.

— De ce n-ai spus toate astea în clasă, să-l faci de râs?

Vestitul Procopiu oftă:

— Sunt lucruri care unor oameni li se potrivesc, iar altora nu. Să presupunem că eu voi fi cel care va strica piesa lui Mustaţă. După cele câteva clipe de surpriză, ce-o să spună lumea? O să spună: „Uite la Procopiu, s-a găsit să facă pe deşteptul!” Şi eroul întâmplării rămâne tot Mustaţă. Dacă însă iniţiativa porneşte din partea ta, o să ţi se dea ascultare şi Mustăţilă va ieşi destul de jumulit.

Leo simţea ceva foarte plăcut, şi anume starea de mândrie şi generozitate a celui căruia i se recunoaşte puterea.

— Ce te face să crezi, spuse el binevoitor, că aş avea succes acolo unde tu nu reuşeşti?

— Eşti un sclav cam pretenţios, ajunge cu explicaţiile, zise Procopiu. Mâine intri în acţiune.

— Cum vrei tu. Dar azi nu fac nimic, îmi dai liber?

Un proiectil sferic îl pocni în cap pe Leo Mileşan. Era mingea lui de fotbal. Ridică privirile şi o zări sus, la geam, pe maică-sa, care i-o aruncase împreună cu câteva cuvinte aspre! O găsise exact acolo unde n-ar fi trebuit să se afle: în servantă, printre albituri.

— Facem o miuţă? zise Leo.

Dar Ninel apăruse din nou şi-i tot şoptea ceva fratelui, la ureche. Pe chipul de vulpe al Vestitului se citeau semnele unei mari îngrijorări. Fără să-i spună nimic lui Leo, o rupse la fugă, târându-l după el pe băieţaş. Mileşan ridică din umeri. Plecarea Vestitului nu-i putea dăuna cu nimic din punct de vedere fotbalistic. El însuşi se plângea adesea, cu o voioşie suspectă, care te făcea să crezi mai degrabă că se laudă: „Taică-meu a fost un jucător excepţional, dar eu sunt complet în aut.”

Într-adevăr, atât se mai împiedica şi se mai strâmba când se întâmpla să joace, încât privitorii lăcrimau de râs, iar coechipierii nu ştiau ce să mai facă pentru a nu-l lăsa să înscrie în propria poartă. Ciudăţenia şi mai mare era că, uneori, Procopiu juca timp de trei, patru minute atât de bine, încât nu-ţi venea să

crezi că e el! Dar pe urmă începea din nou să greşească şi să facă pe bufonul cu mingea.

Scena pe care o văzu el ajungând în locul unde îl condusese fratele său nu era una capabilă să te năucească de entuziasm. Pe o bancă din apropierea suportului de bătut covoare se odihnea, mai precis zăcea, într-o stare de lenevie suspectă „Mijlocaşul cu dinamita în ghete”, adică taică-său. În urma unei discuţii cam violente cu doamna Procopiu, omul plecase la Complex, dulcele leagăn al pierzătorilor de timp. După două ore, se întorcea voios, purtând ca semn al împăcării un imens buchet de narcise, dar era atât de beat încât, nemaiavând putere să urce cele trei trepte de la intrare, căzuse învins pe o bancă. Chemată de o vecină binevoitoare, doamna Procopiu coborâse să-l ia sus, dar uitase cheile în apartament. Cooperativa de lăcătuşerie era închisă, iar mecanicul blocului, domnul Herman, de negăsit. Umilinţa de a fi nevoită să aştepte în văzul lumii, lângă un soţ beat turtă, aproape că-i luase minţile. Se uita în jur cu ochii congestionaţi, gata să-l sfâşie pe cel care ar fi îndrăznit să stăruie cu privirea asupra ciudatului grup.

— Tu ce faci? se răsti ea la Vestitul. Te-am chemat ca să găseşti o soluţie, mişcă-te odată. Mi-aţi mâncat viaţa, taică-tău şi voi.

Vestitul plecă repede, bucuros că iese din acest tablou neplăcut.

— Mamă, eu vreau la cal! îi puse în vedere Ninel, care avea interesele lui.

— Nu te duci nicăieri! E periculos.

— Lasă-l frate! zise şovăielnic Bombardierul, trezindu-se. E şi el curios să vadă calu’! Foaie verde-a socului, la poalele muntelui, haiducu’ cu calu’ lui…

— Taci odată! oftă femeia. Nu-ţi dai seama ce beat eşti?

— Ba dumneata nu-ţi dai seama, ma’am Procopiu, se necăji bărbatul. Ce e un cal? Află că e prietenul omului! Copiii ăştia nouă-j-nouă la sută din ei n-au văzut cai decât în poze şi la televi… cu aventuri… Au văzut ei elefanţi la grădina zoolo… şi crocodi… dar un cal adevărat n-au văzut. Du-te, Ninele, la cal, că e prietenul omului!

— Ninel, stai aici!

Dar băiatul, care se smulsese din strânsoarea părintească, era deja amestecat printre asediatorii atelajului. Cu ochişorii lui negri, zgâiţi de curiozitate, îl întrebă pe ţăranul cu pământ de flori:

— Nene, e greu să conduci calul?

— Greu, foarte greu! Îţi trebuie o şcoală specială, şcoala de găsit ovăz şi de dat cu biciul. Pământ de flori, ia pământ de flori, special pământ!

— Nene, şi el de ce merge?

— Ia pământ… De ce merge? Păi tu de ce mergi?

— Dar curelele alea… hăţurile… amănunţi Ninel, bucuros că a găsit termenul, au ceva special?

— Ce să aibă, crezi că sunt electrice? Păi voi n-aţi învăţat la şcoală ce e calul? Animalul de pe lângă casa omului! Simte! Îi zici „Haide” şi merge. Tragi de hăţuri şi stă!

— Da’ muşcă?

— Sigur că muşcă. Ar muşca, dar nu prea mai are cu ce. De ce să muşte, e blând. Pământ de flori, ia pământ de flori!

— Şi cum îl cheamă?

— Cum să-l cheme? Voi altă treabă n-aveţi? Cal, cum să-l cheme? Uneori, îi zic Mișu. Când e cuminte. Ce-i trebuie nume? E bătrân. Mâine, poimâine, ajunge mâncare la păsări. Ia pământ de flori, special pământ!

Ninel se foi în scurta lui bleu, de fâş-fâş, avu pe şoptite un schimb de păreri cu ceilalţi, dar nu se prea înţelegeau, aşa că solicită lămuriri:

— Care păsări? Ciorile?

— Ei, nici chiar aşa, că doar n-o să-l las să moară pe marginea şanţului! zise, binevoitor, omul. O să fie tăiat cu acte în regulă, fără acte nu se mişcă nimic. Pielea o valorifici, iar carnea se toacă mărunt-mărunt şi se dă, în amestec cu verdeaţă şi orez, la puii de găină.

— Ai naibi pui! exclamă Ninel, cu indignare. Păi săracul cal…

— Inventează tu ceva de făcut cu caii bătrâni şi pe urmă stăm de vorbă. Eu admit chestia asta, zise ţăranul. Auzi, mămica ta nu cumpără pământ de flori? Ia dă fuga şi întreab-o.

Avea să fie o zi de bune afaceri. Ţăranului îi venise ideea să le spună copiilor: „Cine cumpără o căldare de pământ, are voie să mâne calul” şi mulţi din ei, urlând pe la uşi, reuşiră să-şi silească părinţii să ia pământ, fie că aveau, fie că n-aveau nevoie. Timp

de o oră şi mai bine, copiii ocupară, pe rând, locul căruţaşului, îmboldind calul de colo-colo. Doamnei Procopiu numai la pământ de flori nu-i era gândul în clipele acelea, aşa că Ninel scoase un leu mototolit din buzunar şi-l întinse ţăranului, care acceptă, nu fără a preciza:

— Eu nu sunt circ, ce crezi tu, că iau bani pe plimbare cu calul? Dă leul încoace şi urcă pe capră.

De la cincizeci de metri se auzi strigătul doamnei Procopiu.

— Ninel, ce faci?! O să cazi, dă-te imediat jos!

— Lasă-l frate, nu vezi ce mândru e? Şi-am zis foaie de trifoi… mormăia Bombardierul. Omul care n-a mânat un cal şi n-a băut apă de la izvor, vai de steaua lui. Ia uită-te ce bine-i stă cu ha… cu hâţ… cu hăţurile în mână!

Trecerea semeaţă, a lui Leo, cu mingea ţinută în triumf, ca fazanul fript pe o tavă de argint, avu darul să urnească din loc o mulţime de băieţi. Câteva clipe mai târziu, în faţa suportului de bătut covoare izbucni vârtejul de picioare, cămăşi ieşite din pantaloni, frunţi asudate, bufnituri şi trânteli. Apăru un nou jucător: Bombardierul. Sub privirile înspăimântate ale soţiei, dădu fuga, împleticindu-se:

— Măi, ăştia, voi habar n-aveţi de fotbal! Daţi mingea la mine! Eu singur şi voi toţi!

— Ai înnebunit? strigă femeia. Băieţi, nu-l luaţi în seamă!

— Ce vrei? se necăji Bombardierul. Am şi eu dreptul la un pic de distracţie. Haideţi, pas!

Era tentant să joci cu un fost internaţional. Te simţeai ca pe Wembley. Rotind priviri trufaşe, Bombardierul se repezi la atac… dar Leo întinse piciorul şi devie mingea spre Fane Smărăndoiu. Bombardierul îl atacă pe acesta, dar mingea era acum la Mitică Axintescu. Cu un curaj pe care nu i-l mai văzuse nimeni, Rizovski îndrăzni să-l dribleze şi el pe cine, pe celebrul internaţional. Asta putea fi o amintire de mare folos. Ştefan Procopiu, cu sudoarea şiroind pe frunte, alerga într-una, clătinându-se, de la unul la altul. De vreo două ori căzu, umplându-şi cămaşa de praf.

Pe alee apăru, roşu de indignare, Vestitul.

— Idioţilor, vă puneţi mintea cu el? Tată, dă-o naibii, nu-i frumos!

Dar jocul continuă, în urletele de amuzament ale băieţilor. Leo, ca să-l stârnească şi mai mult pe caraghiosul partener, îi dădu pe bunăvoie mingea.

Bombardierul scoase un strigăt de victorie. Porni cu mingea spre poartă, dar se deplasa mai degrabă în virtutea inerţiei. Incapabil să se mai oprească, nimeri cu fruntea în bara porţii.

— Ce stă asta aici? se miră el şi, retrăgându-se, făcu semn că vrea să continue. Sarabanda reîncepu. Bietul Bombardier se târa acum mai mult în patru labe după minge. Vestitul încercă s-o confişte, dar băieţii, urlând de plăcerea acestui nou motiv de amuzament, începură să-l dribleze şi pe el. Tată şi fiu luptau cot la cot împotriva voioşilor adversari. Vestitul, plin de pete roşii pe obraji, le împărţea pumni şi picioare cu nemiluita, dar băieţii se distrau prea bine ca să simtă loviturile. Aveau de plătit o poliţă veche, de pe timpul când Vestitul se lăuda atât de mult cu succesele sportive ale tatălui său încât părea că îi dispreţuia pe părinţii lor.

Doamna Procopiu începuse să plângă de necaz. Printre lacrimi vedea numai chei, şperacle, răngi şi lăcătuşi aterizând din cer cu paraşutele. Deodată, Fane Smărăndoiu, tocmai el, luă mingea în braţe:

— Nu-mi mai place, nu mai joc!

Leo îi zbură mingea din braţe cu o lovitură iscusită şi jocul continuă. Poate că ar fi fost de acord să înceteze, dar nu-i convenea ca reproşul să vină din partea lui Fane. Ce însemna Fane pentru el? Nimic. Îi era jenă să se ia după el. Dacă însă observaţia ar fi făcut-o Mitică Axintescu, atunci lucrurile s-ar fi schimbat; nimeni nu socotea că e nedemn să te iei după părerea lui Mitică Axintescu. Jocul porni din nou. E drept, nu mai era atât de amuzant ca mai înainte. Acum jucau cu un fel de furie, căutând să regăsească plăcerea de la început. Ştefan Procopiu, numai el nu observa nimic, iar Vestitul era incapabil să ia o hotărâre decisivă, de exemplu să înfigă briceagul în minge. Brusc, el urlă:

— Contrafix. Nu se aude? Am zis contrafix, idioţilor!

Cu un aer furios şi deconcertat, Leo puse mâna pe minge:

— Acum ţi-ai găsit să ceri contrafix, când e jocul mai frumos?!

Continuă să-şi exprime cu multe cuvinte nemulţumirea.

— Atenţie!!

Exclamaţia cuiva îi făcu pe toţi să încremenească, uluiţi, cu capetele date pe spate. Sus, la nivelul etajului şase, se mişca încet o siluetă roşie: Zoica.

— Ce vrea aia? A înnebunit?!

— Nu strigaţi! Se emoţionează şi cade.

Ieşise pe fereastra holului şi înainta, cu spatele la stradă, pe brâul de beton, lat de numai zece centimetri, de la baza etajului. Se ţinea cu degetele de ieşiturile cărămizilor. Aşa ceva nu mai făcuse nimeni. Oamenii apăreau uluiţi la ferestre, trecătorii se opriseră. Din balconul său, domnul Stratilat rosti calm, cu voce joasă, bine timbrată, astfel încât, deşi nu vorbea tare, putea fi auzit clar de la depărtare:

— Încet. Nu te grăbi. E foarte bine aşa. Nu ridica piciorul, ci împinge-l uşor.

— Eu nu înţeleg… spuse Rizi.

— E foarte simplu: vrea să intre pe geam, în apartamentul lui Procopiu, şi să deschidă uşa pe dinăuntru! îl lămuri Leo. Ideea asta ar fi trebuit să-mi vină mie.

— Trebuia să-mi ceară voie! zise Vestitul nervos şi în afară de asta, dacă-mi trecea prin cap, v-aş fi arătat eu cum se merge pe-acolo! Odată, în excursie, la Buşteni, când era unul să cadă în prăpastie, m-am lăsat pe frânghie după el şi…

— Taci din gură cu prăpastia ta!

Zoica, în timpul acesta, înainta încet, dar sigur. Nu mai vorbea nimeni. Tăcuse până şi domnul Stratilat. Cât despre Bombardier, acesta, morocănos, pe jumătate încă fiert de alcool, pe jumătate treaz, îşi vârî stânjenit poalele cămăşii în pantaloni, murmurând: „Uite-a naibii fată!”

— Mamă, nu-i aşa că dacă o să cadă chemăm salvarea? zise Ninel. U-uu! imită el sirena salvării.

Drept răspuns, o palmă peste gură. Ninel păru foarte nedumerit.

Când fata se prinse zdravăn, cu amândouă mâinile de pervazul ferestrei, strada oftă uşurată. Un mic salt şi Zoica se rostogoli în balcon. Pe urmă reapăru, fluturând mâinile ca o sportivă învingătoare. I se răspunse prin aplauze.

— Tanti, îi strigă ea doamnei Procopiu, puteţi veni sus, vă deschid imediat!

Familia Procopiu plecă grăbită. Vestitul, rămânând mai în urmă, le şopti veninos colegilor:

— Indivizilor, toţi la un loc nu faceţi cât fata asta.

— Bine, atunci ia-o de nevastă şi dă-i şi jumătate din împărăţie! zise Leo.

Deşi Mileşan nu spusese ceva din cale-afară de răutăcios, Puiu se făcu verde la faţă şi-i adresă o ocară îngrijorătoare.

— Ce-o fi cu ăsta?! se miră Leo.

Fane şi Rizi dispărură în mod discret, iar pe Axintescu îl tot chemă, cu glas subţire şi insistent, maică-sa:

— Ticule, vino, că trebuie să plecăm cu maşina la Snagov! Aveau un Fiat 124, roşu, cu geamul din spate acoperit de etichete spectaculoase: Milano, Hamburg, Praga, Bruxelles. Ticule, hai, dragă, că trebuie să plecăm la Snagov!

— Tu n-auzi? îl grăbi Leo. Du-te, dragă, că pleacă Snagovul!

Domnul Mileşan abia terminase prima geantă de acte. Răsturnă pe birou conţinutul celei de a doua. Scrumiera, plină de mucuri. A treia cafea mare.

— Şef, eşti exemplar! Măcar ţi-a ieşit pasenţa pe ziua de azi?

— Nu prea, mormăi domnul Mileşan. Cum e afară?

— Ca şi aici. Topenie. Auzi, la voi aşa e regula, unii să muncească şi duminica, iar alţii să se ducă la Snagov, cu Fiat-ul lor cel 124?

— „Ca urmare a adresei dv. din 25 aprilie, anul curent, privind situaţia contului nr. 139/970…” Poftim? tresări Şef. Ce Snagov?

— Ăla aşezat într-un superb cadru natural! Ştrand, sporturi nautice, camping, hotel. Reţineţi locuri din timp.

— Ce te-a apucat?

— Nimic. Tu munceşti iar directorul tău pluteşte lin spre Snagov, pe patru roţi cu cauciucuri „Pirelli”!

— E distracţia lui. A mea este să fac o verificare.

— Frumos, zise Leo. Asta ar trebui notată: *Tata găsea fericirea în muncă*.

Leo îşi scoase bluza şi pantalonii, trântindu-se numai în slip, pe fotoliu.

— Şef, nu, serios, chiar e imposibil ca societatea umană să progreseze fără chestiile astea?

— Care chestii?

— Idolii de celuloză: facturi, borderouri, procese-verbale, adeverinţe, cereri, referate, adrese şi ce-o mai fi.

Domnul Mileşan îşi ridică pentru o clipă privirile din maldărul de acte.

— N-ai vrea să treci dincolo?

— Nu. Mă simt bine aici. Fă şi tu o pauză.

— Ce vrei? zise Şef, lăsându-se pe spătarul scaunului.

— Nimic. Tu nu vezi cum comunicarea prin scris cedează locul comunicării prin imaginea vizuală şi acustică? Era hârtiei apune.

— Nu te bucura, leneşule. Crezi că scapi de lectură?

— Scenarizezi operele şi le imprimi pe videocasete. Ce-ar fi să întreprind eu ceva în direcţia asta? Aş putea să mă specializez.

— N-ar fi rău. Ascultă, poţi să te gândeşti la un film văzând în rolul principal alt actor decât cel ales de regizor? Sau alte decoruri, sau alt ritm al acţiunii?

— Nu prea.

— Dar dintr-un milion de oameni, cititori ai aceleiaşi cărţi, nu vei găsi nici măcar doi care să aibă imagini identice despre cartea asta. Am dreptate?

— Cred că da. Unde vrei să ajungi?

— La bucătărie, mi-e foame.

— Stai puţin, mie nu mi se pare normal ca fiecare individ să înţeleagă altceva din una şi aceeaşi carte. Unde ar ajunge omenirea?!

— Cam pe acolo unde a ajuns astăzi.

— Nu glumesc. N-ar fi mai drept ca toţi să înţeleagă acelaşi lucru dintr-o carte?

— Ascultă, logicianule, eu mă refeream la literatura beletristică, nu la tratatele ştiinţifice, unde pentru oricine suma laturilor unui poligon este egală cu perimetrul. Dar în ceea ce priveşte transmiterea ideilor şi a sentimentelor, mie nu-mi e indiferent dacă mi se transmit de-a gata – prin televideoaiurelile tale – sau, puse pe hârtie, îmi sunt sugerate în aşa fel încât să mi le alcătuiesc eu singur, potrivit cu inteligenţa mea, cu cultura, cu experienţa şi cu interesele mele.

— Înţeleg. Lumea trebuie să fie formată din oameni cât mai diferiţi.

— Exact. Altminteri omenirea ar începe să semene cu o colonie de corali.

— Aici ai dreptate, sări Leo de pe fotoliu. Stai, înţeleg foarte bine! Şef, mă simt ca un personaj din benzile ilustrate, căruia,

ca să se vadă că i-a venit o idee, desenatorul îi pune un bec aprins în cap!

— Ei?

— Concluzia logică – spuse băiatul, cu înflăcărare, străbătând în sus şi-n jos camera – ar fi că scrisul, aşa învechit cum pare, reprezintă, filosofic vorbind, o treaptă mai înaltă decât comunicarea modernă, prin mijloace audiovizuale!

— Nu ştiu, zise Şef. Nu sunt sigur. Eu am vorbit doar aşa, ca un tată care se simte obligat s-o facă niţel pe deşteptul în faţa lui fiu-său. Documentează-te pe la case mai mari, vezi şi tu ce mai scriu specialiştii.

— Constat din nou că am un tătic de aur, cu care pot să discut lucruri înălţătoare! îl firitisi Leo. Alţi tătici în timpul ăsta se îmbată.

Şi-i povesti amănunţit ce se întâmplase în ziua aceea cu familia fostului internaţional Procopiu. Treptat, pe chipul lui Şef se aşternu o ceaţă de confuzie şi de nemulţumire.

— Şi era chiar atât de ameţit?

— Oho!

— Şi chiar l-aţi băgat la mijloc, cu mingea?

— A fost un spectacol… Păcat că ai lipsit!

Şef oftă, fluieră a pagubă, se plesni deznădăjduit cu palma peste frunte:

— Cum puteţi fi atât de nesimţiţi?!

Sprâncenele lui Leo se ridicară foarte sus:

— Păi ce-am făcut?

— Ascultă, îl înşfăcă Şef de umăr. Prost trebuie să fie Puiu Procopiu dacă ţi-o mai spune bună ziua vreodată.

Exact în aceeaşi clipă se auzi soneria. Leo întrebă:

— Cine-e? şi, auzind răspunsul, zâmbi ironic spre Şef: e Puiu!

Leo apăru în prag, făcând risipă de gesturi şi cuvinte prieteneşti:

— Ia te uită cine a venit. Intră, bătrâne!

— Nu vreau să vă deranjez, zise Vestitul. Dă-mi revista. Mişcă-te!

Avea un ton poruncitor, de parcă nu venise să împrumute ceva, ci să-şi ceară dreptul. Leo, de asemenea, se purtă exact pe dos decât ar fi trebuit: îi aduse la iuţeală revista, ca şi cum i-o datora.

— Vrei să-ţi tai eu cuponul? Adică de ce să-l mai tăiem, poţi să iei toată revista.

— N-am nevoie, mormăi Vestitul şi, scoţând foarfecă din buzunar, decupă cu îndemânare întrebarea.

— E grea? zise Leo, arborând un aer de mare curiozitate. Nici n-am citit-o. Ştii, eu nu prea mă descurc în problemele astea, adăugă el, modest, pentru a lăsa să se înţeleagă că îl considera deosebit de inteligent.

Vestitul ridică din umeri şi citi repede, ursuz:

— „Imaginaţi-vă că aţi nimerit, în plin secol al XV-lea, la... volanul unui automobil. Cum vă veţi folosi de maşină, în condiţiile acestui secol?!”

Leo începu să râdă:

— Aiuriţi sunt ăştia. E bună! Şi cam ce ai de gând să scrii?

— Mă priveşte, zise ursuz Vestitul. Să nu crezi că ne-am împăcat. Joia viitoare, ca de obicei, vin după revistă. În rest, n-o să mai avem despre ce vorbi. Nu mă cunoşti, nu te cunosc.

Capitolul al III-lea

ISTORIA UNEI MAŞINI

Domnişoara profesor doctor Victoriţa Lavric intrase la oră vădind, ca întotdeauna, un mare entuziasm. Surâsul ei fericit, privirile vioaie spuneau: „Mai ţinem o oră, se mai împlineşte un vis!” Elevul de serviciu pusese pe catedră trei recipiente de cristal, cu moluşte în alcool, şi Domnişoara se uita la ele tandru, ca la nişte flori.

— Dorina, ţie îţi mai trebuie o notă. Poftim, dragă, vorbeşte-ne despre ce am învăţat pentru azi. Când ţi-ai făcut jerseul ăsta drăguţ? Se potriveşte cu culoarea părului.

Dorina expuse desăvârşit prima parte a lecţiei şi îşi luă zecele ei. De mult n-o mai impresionau notele mari, ele reprezentând doar îndeplinirea unui criteriu al raţiunii sale de a fi.

— Smărăndoiu, continuă amabilă Domnişoara doctor, cum te mai simţi? N-ar trebui să stai lângă fereastră, poate că acolo e curent.

Fane Smărăndoiu îşi suci gâtul în fular şi o asigură că se simte bine. Şi nici nu şedea întotdeauna lângă fereastră, ci acolo unde se nimerea să fie un loc liber atunci când îi trecea lui prin cap să intre în clasă. Acum, de pildă, deşi era ora a treia, venise doar de câteva minute. De la Pompilian lipsise, iar pentru educaţie fizică avea scutire.

— Smărăndoiu dragă, spune-mi te rog, ce ştii despre nevertebrate?

Fane nu ştia nimic, nici despre nevertebrate şi nici despre vertebrate. Ieşi totuşi cu hotărâre din bancă, având chipul omului care înţelege să-şi păstreze demnitatea în orice prilej. Din pricina mişcării sale pripite, cele opt broscuţe de tinichea verde, pe care le ţinea pe genunchi într-o cutie, căzură în spaţiul dintre rândurile de bănci. Le făcuse singur, lucrase la ele aproape două zile, avea de gând să le vândă elevilor din clasele mici. Broscuţele, înzestrate cu câte un arc simplu, dar eficace, începură să ţopăie în toate direcţiile. Clasa făcu explozie. De

atâta râs, geamurile zăngăneau. Victoria Lavric se făcu palidă şi nasul i se învineţi. Printre multele ei calităţi se strecurase şi un defect: nu avea umor. Fără să observe sincera părere de rău a lui Smărăndoiu, care umblând în patru labe după broscuţe întorcea mereu capul spre dânsa şi spunea „Vă rog să mă iertaţi”, Domnişoara doctor îi puse un mic semn de întrebare în catalog şi rămase ca o statuie de piatră, cu privirile pierdute pe geam, aşteptând îmbufnată ca Smărăndoiu să-şi strângă buclucurile.

Răsfoi din nou catalogul. Acum era nervoasă, îi pierise vioiciunea. Vorbea scurt şi înţepat.

— Garofil. Poftim, fetiţo. Nevertebratele.

Zoica avea cunoştinţe considerabil mai avansate decât Smărăndoiu în acest domeniu, dar ridicându-se încet, spuse cu o voce uscată:

— Mă doare capul, nu pot să răspund.

— Atunci, fetiţo, la medic, nu la şcoală! Tu şi la matematică văd că n-ai răspuns din acelaşi motiv. În schimb poţi să te caţări pe blocuri ca un pompier! Acolo nu te mai doare capul?

— Nu! exclamă Zoica, tremurând de furie. Pe mine mă doare capul numai la naturale şi la matematică… ăăă!

Şi trântindu-se în bancă începu să plângă zgomotos, cu capul pe braţe. Domnişoara Lavric închise cu zgomot catalogul, îl luă sub braţ şi porni în pas de marş spre ieşire. În vârful nasului îi pendula o lacrimă. Dorina execută unul din acele salturi care-o făcuseră renumită pe terenurile de baschet şi se postă dinaintea uşii:

— Vă cer scuze în numele tuturor. Vă rugăm din suflet să continuaţi lecţia. Pe vinovaţi o să-i tragem cu asprime la răspundere.

Domnişoara doctor suspină:

— Desigur, desigur, dar să nu uitaţi că şi voi, clasa, aveţi o vină, şi poate că şi eu. Uneori sunt prea indulgentă, alteori prea severă.

În sală se făcuse o linişte impresionantă. Toţi şedeau împietriţi de cuminţenie, cu mâinile la spate şi cu capul sus, ca în clasa întâi.

— Bine, se lăsă convinsă domnişoara doctor. Aşa să fiţi mereu. Scoateţi caietele de notiţe.

În pauză Mileşan, la un semn poruncitor al Vestitului, le ceru colegilor să mai rămână câteva clipe. Imitându-i pe prezentatorii programelor de estradă ale televiziunii, îşi compuse o expresie enigmatică:

— Stimaţi colegi, după ani îndelungaţi de studiu în domeniul fakirismului şi al telepatiei, am reuşit, în fine, să văd prin ziduri, prin oceane, prin masive alpine. Zăresc peştii din Atlantic, cangurii din Australia şi chiar şi binoclul lui Mitică!

Aici făcuse o pauză pentru a le pune răbdarea la încercare şi a mări efectul surprizei. Reluă, prefăcându-se că, din pricina concentrării, articula cu greu cuvintele:

— Privirile mele străbat… printr-un obiect din partea de est a clasei… simt un miros de iod şi de spirt… Ia să vedem… linişte, vă rog… îndărătul uşii dulapului se află diferite obiecte… o cutie cu vitamina B complex… două feşe de tifon… şi încă ceva, cred că din metal şi sticlă. Binoclul lui Mitică! Imediat o să aflu şi cine l-a ascuns acolo! Linişte, daţi-mi voie să mă concentrez.

— Îmi pare rău, zise Mitică, scotocind prin servietă cu un aer dezamăgit. Ai pus mult suflet în gluma asta dar… binoclul se află la mine.

Colegii plimbau priviri confuze de la Leo la Mitică şi înapoi. Nu pricepuseră nimic. Mustaţă surâdea cinic, iar Vestitul Procopiu părea cuprins de o criză de pojar.

— L-am găsit acum o oră în sertarul meu din laboratorul de fizică, zise Mitică. Se vede că îl uitasem acolo.

— Vă ţineţi de bancuri răsuflate! V-aţi prostit, spuse dispreţuitoare Dorina şi era destul de evident că exprimă punctul de vedere al mai multora. Unul îşi uită lucrurile, iar altul se ţine de snoave.

În pauză, încolţit de Leo, Vestitul se dezvinovăţi în şoaptă:

— Pe cuvântul meu că nu te-am minţit. Mustaţă ascunsese binoclul în dulapul sanitar, l-am văzut cu ochii mei! Probabil că a simţit ceva sau pur şi simplu a renunţat la plan.

Leo îl ocărî şi plecă să-şi bea sticla lui cu pepsi. „Parcă au înnebunit cu toţii!” îşi spuse el, nervos. Avea sentimentul acela neplăcut, care te sleieşte când spui o glumă şi nu râde nimeni.

Îşi bău sticla cu pepsi rezemat de zidul zugrăvit cu ulei albastru al holului. Deasupra, într-un portret romantic, Grigore Alexandrescu, cu mâna la frunte, medita asupra curiozităţilor caracterului uman. Mai era cineva demn de prietenia lui

Mileşan? De la un timp, grupul lor părea că se destramă. Dispăruse voioşia plină de spirit, farsele nu mai erau duse până la capăt. Mitică Axintescu îşi purta solitar faima de fizician şi de elev al şcolii de aviaţie sportivă. Vestitul Procopiu era mai aiurit şi mai inconstant ca niciodată. Mustaţă Cicerone renunţase la glume. Până şi Dorina Stăvărache avea o mină plictisită; ea, care odinioară nici nu-i lăsa să respire cu adunările, cu seratele literare, cu concursurile, cu referatele.

„Poate că ei au crescut mai repede decât mine, iar eu am rămas mic şi naiv.” Totuşi această ipoteză nu-l mâhni pe Leo, dimpotrivă îl învioră. Când auzea acasă exclamaţii ca: „Vai, ce mare te-ai făcut”, „Ia uită-te la pantofii tăi, i se potrivesc şi lui taică-tău”, sau „Ca mâine jucăm la nuntă”, se posomora. Perspectiva de a intra în rândurile „oamenilor mari” îl îngrijorase întotdeauna. Încă de pe la şapte ani avea o spaimă acută de bătrâneţe. „Vreau să rămân mic!“ spunea el, şi ai casei făceau haz de această exclamaţie. „Nu vreau să cresc!” ţipa micul Leo, scos din sărite.

Era un Opel greoi şi ostenit, a cărui caroserie galbenă, proţăpită pe un şasiu îngust, prezenta destule rosături şi pete de rugină pentru a-l înspăimânta chiar şi pe un necunoscător. Capacul portbagajului sărea în sus la hopuri, două clanţe interioare erau rupte, iar în locul destinat claxonului, volanul prezenta o gaură în care se aflau două fire: ca să suni trebuia să le uneşti între degete. Părea că aparţinuse unui şofer dornic să câştige concursul „Cine strică mai repede o maşină” şi care abandonase cu puţin înainte de a-şi vedea ţelul realizat. Modest şi rezistent, Opelul îndurase drumuri pline de pietre şi noroi, urcuşuri, zăpezi şi şoferi cheflii. Fusese răsturnat în şanţuri, izbit de copaci, tamponat de autobasculante. Transportase şefi de importanţă mijlocie, lăzi cu struguri, nuntaşi, dosare de arhivă şi, în cazuri urgente, chiar şi saci cu ciment.

O comisie de evaluare îl preţuise la 18 mii de lei – cu plata în rate – şi cumpărătorul semnă actele de proprietate: Mileşan.

Aceasta a fost prima surpriză făcută familiei. A doua, faptul că maşina nu sosi, adusă de un şofer ocazional, ci avându-l la comenzi pe Şef în persoană, îşi impusese destulă voinţă pentru a da examenul în vederea obţinerii permisului de conducere fără ştirea celor de acasă. Tot în secret efectuase reparaţia capitală.

În ziua când apăru cu maşina în faţa blocului, Opelul strălucea, reîntinerit. Caroseria fusese chituită şi vopsită într-un rubiniu nebunatic, motorul era nou, frânele şi direcţia, puse la punct, cauciucurile proaspete, iar canapelele, tapisate cu o imitaţie de blană de tigru.

Leo, pentru care o adevărată maşină trebuia să se numească Ferrari, Alpine Renault sau Porsche, avu la început o mică dezamăgire pricinuită, între altele, şi de tipurile, mai mult sau mai puţin luxoase, dar dc fabricaţie recentă, care înţesau parcajul din spatele blocului. Dar când se aşeză el însuşi la volan, prefăcându-se că demarează, când simţi că maşina asta e totuşi a lor şi că n-o să-i mai invidieze pe alţii, începu să-şi schimbe părerea.

Mustaţă, Axintescu şi Fane Smărăndoiu luară loc înăuntru.

Începură comentariile. Da, căluţul nu era rău deloc. Un turism nu este nici costum de seară, nici bolid de formula întâi. Nu cumpărăm maşini ca să ne spargem capetele. Ai patru roţi şi un acoperiş? Ăsta-i principalul. Şi să nu rămâi în pană.

Înţelepţii coborâră, făcând din nou ocolul maşinii. Mitică Axintescu adăugă câteva sfaturi privind întreţinerea motorului – şi cum ele veneau din partea unuia care se pricepea şi la avioane, fură primite cu toată consideraţia. El îi arătă lui Leo carburatorul, bateria, delco-ul, descriind în amănunţime funcţiunile fiecăruia: „În primul rând, să înveţi pe de rost sistemul electric, aici apar majoritatea penelor. Uneori e vorba de o nimica toată, dar profanul trage pe dreapta şi face semne disperate până se găseşte un şofer şmecher care îi bagă în cap că e o defecţiune gravă şi îl uşurează de o grămadă de bani."

Leo răspunse că-şi cumpără fără întârziere nişte cărţi şi, în câteva săptămâni, se pune la curent cu toate subtilităţile. Nu doreşte să facă parte dintre automobiliştii care au impresia că ceea ce pune în mişcare maşina e acul kilometrajului.

Fane Smărăndoiu îşi muncea creierii să găsească şi el ceva important de zis.

— Să vă luaţi o trusă de prim-ajutor, exclamă el în cele din urmă. Accidentele se înmulţesc mereu. Principalele cauze sunt excesul de viteză, neacordarea priorităţii şi conducerea sub influenţa alcoolului.

— Ce, urâtule, l-ai văzut vreodată pe tata beat?

Începu o ploaie măruntă, asfaltul deveni lucios. Vântul stârnit brusc răvăşea coroanele plopilor. Băieţii se grăbiră să intre în maşină.

— Dă-i drumul, zise Mustaţă.

— *Va bene, amici!* spuse Leo. Suntem pe Autostrada del Sole! O luăm spre nord, la Milano, sau spre sud? E o rută frumoasă: Roma, Napoli!

— Napoli şi de acolo la Pompei. Dar, te rog, nu prea repede. Vreau să admir peisajul. Uite portocalii, uite-l pe Mazzola, uite Columna lui Traian, uite-o pe Sophia Loren!

Începură să cânte „Azzuro”. Ploaia bătea în geamuri. Leo puse în mişcare ştergătoarele de parbriz.

O siluetă deformată de firele dese ale ploii apăru lângă portiera din dreapta. Era Vestitul, cu părul ud, lipit de frunte. Axintescu deschise, făcându-i loc.

— Domnişoara călătoreşte cu autostopul?

Vestitul, ud leoarcă, se sfia. Leo întinse mâna peste genunchii lui Axintescu şi-l apucă de haină.

— Intră, nu-i o maşină de zahăr.

— Ce să mai intru, e păcat de canapele, zise Vestitul, vârând capul prin deschizătură. Lasă că mă plimbi mâine. Ce drăguţ aţi aranjat totul! Claxonul e la locul lui, portierele din faţă sunt noi. Îmi place şi culoarea. Galbenul ăla de dinainte era oribil.

Leo îl privi intrigat:

— Ce spui tu, străine, care galben?... Ai mai văzut maşina asta vreodată?

— Cum să nu! Am şi mers cu ea, de probă. Nu ştiai că fusese vorba s-o cumpere tata?

Leo ridică din umeri:

— O fi fost vorba de altă maşină.

— Crezi? râse Puiu. Ia uită-te puţin la trunchiul volanului! Nu, nu acolo. Mai jos. E ceva scris cu creion chimic.

Leo se aplecă, silabisind cu uimire:

— Pu... iu... Pro... co... piu, 19 ianuarie 1970.

— Autograful meu! se amuză Puiu. Din ziua când am fost cu tata. El ar fi reparat-o singur, are carnet de şofer mecanic, dar....

Vestitul nu-şi părăsise nicio clipă tonul voios, dar în ochii lui scăpărau luminiţe ciudate. Îl privea pe Leo fără pic de veselie, făcându-l atent că trebuie să înţeleagă şi alte lucruri, că de pildă

numai datorită unor împrejurări defavorabile familiei Procopiu maşina ajunsese în posesia Mileşanilor.

Leo se zăpăcise, cuprins brusc de acea stare pe care el o numea *a fi în pătrăţele*, când toate impresiile din jur îl solicitau cu egală intensitate, fiindu-i imposibil să le considere în ordinea importanţei. Îi era şi necaz pe Puiu, avea şi un sentiment de vinovăţie, se simţea şi jenat de prezenţa celorlalţi, cărora nu le scăpase niciun cuvinţel din această discuţie.

Când era în pătrăţele, Leo devenea arţăgos şi provocator. El scoase un pumn de câlţi din sertarul tabloului de bord, îl ţinu puţin afară, să se umezească, apoi începu să frece trunchiul volanului, ştergând iscălitura Vestitului.

Nimeni nu-l contrazise, nimeni nu-l aprobă. Leo simţea că urechile îi ard de ruşine. Era însă de părere că procedase degisiv, bărbăteşte. „Aşa e viaţa: cineva trebuie să piardă. Decât un compromis, mai bine o precizare netă a situaţiei".

Totuşi, simţea că nu toate lucrurile sunt aşa cum ar trebui să fie. Poate era de vină tăcerea exasperantă a colegilor, poate surâsul Vestitului, un surâs melancolic şi indulgent, surâsul omului matur faţă de trăsnăile unui băieţel nesăbuit.

— Bine că nu te-ai semnat cu vreun cui sau cu vârful briceagului; aş fi avut ce munci! râse Leo, încercând să dea împrejurării o nuanţă veselă. Ţii minte? Odată te-ai iscălit şi pe globul pământesc, şi la vreo doi ani după aia un isteţ a scris într-un extemporal că principalele oraşe australiene sunt Melbourne, Sidney, Canberra şi Procopiu.

— Ai dreptate, acceptă Vestitul cu un aer fals umilit. Ce vrei, suntem o familie de neisprăviţi; eu îmi fac de cap la şcoală, taică-meu calcă şi el în străchini, prin viaţă… Nu trebuie să te superi.

Făcu un gest de resemnare şi, ridicându-şi gulerul hainei, plecă prin ploaia care-i şiroia pe umeri.

… Maşina gonea pe Autostrada del Sole Neapole, Calabria. Transbordare în Sicilia, apoi în Africa. Jungla îi întâmpină fără pic de animaţie: nimeriseră în sezonul ploilor. Băştinaşii se zgribuleau prin colibe, în jurul televizoarelor…

— Nu te-ai purtat prea corect cu Procopiu, zise Fane, potrivindu-şi nemulţumit fularul.

Leo îşi ţuguie buzele, producând un zgomot urât, batjocoritor, adică prea puţin îi pasă de felul în care s-a purtat cu Vestitul. În

realitate, era destul de agitat, dar pentru el Fane făcea parte din categoria celor pe care chiar atunci când spun adevărul, simţi nevoia să-i contrazici.

Fane se uită întrebător la Mustaţă şi la Axintescu, aşteptând să fie sprijinit de unul din ei. Dar pentru amândoi, o ştia el de mult, era la fel de neînsemnat. Asta îl îndârji:

— Sunteţi proşti, nu înţelegeţi care-i viaţa lui Puiu. Taică-său a încurcat-o cu şantierul de la Zăvoaiele, din cauza asta bea atât de mult. Maică-sa vrea să se mute din bloc, îi e ruşine de vecini, mereu scoate mobila pe hol, dar Vestitul o duce înapoi în casă; el zice că nu-i pasă de gura lumii. Vrea să intre undeva, la lucru, să-şi întreţină familia. Poate nu ştiţi că umblă să dovedească nevinovăţia lui taică-său?!

— De-asta o fi fost Puiu la noi, la aeroşcoală! exclamă Mitică Axintescu. Exact. Unul din instructori e coleg de promoţie cu Bombardierul. Nu ştiaţi că a fost şi aviator? Este un om remarcabil.

— Fireşte, rânji Leo. Oricât de aiurea s-ar purta un om, dacă are vreo legătură cu aviaţia, devine imediat remarcabil. Iar mai remarcabil decât toţi eşti tu, marele pilot de bâlci!

— … ’nă ziuaaa! zise rece şi tărăgănat Axintescu, deschizând portiera. Dacă n-ai fi cu doi ani mai mic, ţi-aş rupe vorbitoarea.

De vreme ce Axintescu, binecunoscut prin obiceiul lui de a vorbi întotdeauna cu măsură şi tact, folosise un astfel de cuvânt, însemna că e foarte supărat. Totuşi, subiectul conversaţiei rămase Vestitul. Începură să-şi amintească diferite împrejurări, unele foarte îndepărtate în timp, când Puiu făcuse lucruri surprinzătoare. Odată intrase într-o curte în care hălăduia o potaie arţăgoasă, dornic să verifice ceea ce citise într-o carte, anume că privirea omului sperie animalele cele mai sălbatice. Se alesese cu o muşcătură nemiloasă în acea parte pe care o expui duşmanului atunci când o iei la fugă. Timp de zece zile a trebuit să se ducă la dispensar, să-şi facă în burtă cuvenitele injecţii antirabice.

Fane îşi suflă cu furie nasul într-o batistă uriaşă. El stârnise discuţia despre virtuţile Vestitului, dar acum era de părere că prea sunt lăudate.

— Ce tot vorbiţi? La urma-urmelor, fiecare din noi, dacă ne gândim bine, s-a remarcat vreodată prin ceva! Eu, de exemplu…

Începu să turuie, exprimându-se destul de întortocheat. Nu de mult trecuse printr-o împrejurare dramatică, ajutase pe cineva, pe un necunoscut, şi când îi venise rândul acestuia să-i manifeste recunoştinţa, Fane se pomenise potopit de daruri. Omul era bogat şi puternic, ca împăratul din basme, dar nu era împărat ci pilot „intercontinental” – cel puţin aşa spunea Fane.

… Dar nu-l asculta nimeni. Leo îi arătă lui Mustaţă un dreptunghi de hârtie albastră, decupat din Cutezătorii. Îl pregătise pentru aiuritul de Puiu Procopiu, era proba acelei săptămâni. Pe acest dreptunghi se aflau desenate symbolic săli cu maşini-unelte, stive de materiale, aparate de măsură, vehicule, diferite birouri pe care scria „economist”, „merceolog”, „director comercial”, „mecanic şef”. Problema cerea: 1) Să se afle ce produce uzina 2) Secţiile care fuseseră omise şi 3) Să se aşeze totul în ordinea celui mai judicios flux productiv, de la procurarea materiilor prime la expedierea produselor finite.

— … îl strig: repede, lângă mine! Derbedeii se năpustesc la noi, eu îl trântesc pe primul, al doilea cade peste el, şi-atunci îl împing repede pe pilot în maşină.

— Pe cine? tresări Leo.

Smărăndoiu se înroşi de ciudă:

— Cum pe cine? Pe omul meu, pilotul! Ne suim în maşină şi, vâjji, cu 140 pe oră spre aeroport!

— Care pilot? Care aeroport?!

— Aeroportul… pe care aterizează reviste cu numeroase concursuri pentru tinerii inteligenţi! se înfurie Fane, şi ieşi din maşină, trântind portiera.

Leo şi Mustaţă izbucniră în râs. Recunoscuseră acest fel de a protesta al lui Fane Smărăndoiu. El îşi exprima întotdeauna nemulţumirea ieşind din joc. Alţii îşi cereau dreptul lor, încercau să se impună uneori prin şiretlicuri, alte ori prin violenţă, şi uneori supărarea ţinea o săptămână. Fane însă reapărea după 15 minute, împăcat şi vesel, ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat. El n-avea unde să se ducă, familia lui erau colegii.

— Ia mai dă-mi trăsnaia aia cu uzina, zise Mustaţă. În mod normal, pe locul I din schemă ar trebui să figureze serviciul aprovizionării.

— Aşa m-am gândit şi eu. Dar cine hotărăşte cu ce trebuie să te aprovizionezi? Tot planificarea!

— Sună prea general. Planificarea se ocupă, în fond, cu toate problemele. Trebuie să existe un sector specializat, ceva în genul unui birou de comenzi, sau de contracte, naiba ştie.

— Nu merge pe ghicite. Cred că o să i-o arăt lui taică-meu. El o aranjează imediat. Vreau să i-o dau Vestitului gata rezolvată.

— Fugi de-aici! se îngrijoră Mustaţă. Uzina asta trebuie să fie o bijuterie de organizare! Dacă o aranjează taică-tău după halul în care merge întreprinderea lor, redacţia o să-l excludă pe Vestitul din concurs!

— Eşti găgăuţă, spuse Leo. Şi concursul ăsta e un concurs pentru găgăuţi.

Derutat de lipsa de umor a prietenului său, Mustaţă căută o replică glumeaţă, împăciuitoare, dar negăsind-o, oftă:

— Mă faci tu pe mine găgăuţă? Bine că tu şi taică-tău sunteţi deştepţi şi vă plimbaţi în maşina care trebuia să fie a altuia!

Rămas singur în maşină, Leo se gândi că există prea multe lucruri imprevizibile pe lume. De exemplu, o zi care începe cu o mare bucurie, dar se sfârşeşte trist, şi lucrul e cu atât mai regretabil cu cât eşti conştient că ai fi putut evita asta, dar că o inexplicabilă poftă de a împinge lucrurile spre rău ţi-a dictat reacţiile fără voia ta. Avea din nou senzaţia de a nu se mai putea înţelege cu nimeni. Îi veni în minte un cântec învăţat cu ani de zile în urmă, la cămin. Se prindeau în cerc şi cântau:

Veveriţa, veveriţa
S-a suit în pom,
Şi de-acolo, şi de-acolo
Iată a căzut!

După care se trânteau cu toţii pe covor, strigând: Vai, săraca!

— Stupid! Cum o să cadă o veveriţă? Şi mai ales, cum să se lovească?!

Şi, totuşi, fără voia lui, se pomenea adesea cântând în şoaptă: Veveriţa, Veveriţa…

Doamnei Mileşan îi plăcea să-i admire de la fereastră. Şef şi Leo, amândoi cam de aceeaşi statură, amândoi în pantaloni scurţi, cărau apă cu găleata şi frecau cu îndârjire fiecare centimetru de tablă, geam sau cauciuc. Apoi intrau în acţiune cu câte un petic din piele de căprioară, până când maşina începea

să scânteieze. Făceau exact ceea ce visaseră, adică să robotească amândoi, în pantaloni scurţi, în jurul unei maşini, ca şi cum ar fi pregătit-o pentru un raliu; de fapt, îndată ce terminau, o acopereau cu husa, lăsând-o aşa până duminică dimineaţa.

Doamna Mileşan ieşise la fereastră, ca de obicei, şi se gândea: Uite, Leo a crescut iar Şef încă n-a îmbătrânit. Asta-i cea mai fericită epocă din viaţa unei femei. Ce-or fi discutând ei acolo? Leo e, probabil, obraznic, dar nu din răutate, ci din spirit de contradicţie, – în fond, aşa şi trebuie să se întâmple între bărbaţi. Desigur, Leo, care citeşte reviste de automobilism, îl pune în dificultate pe Şef, dar Şef nu se supără, el are şi o vorbă înţeleaptă în privinţa asta: „Datoria mea a fost să-l învăţ tot ce ştiu eu, restul e obligat să înveţe singur”.

De astă dată, însă, conversaţia celor doi gospodari avea prea puţine legături cu mecanica. Leo începuse printr-o frază neaşteptată:

— Şef, ce-ar fi s-o vindem?

Domnul Mileşan ridicase din umeri:

— Nu sunt negustor. Vrei alta mai nobilă? O să-ţi iei cu banii tăi, când o să-i câştigi.

Leo, iritat:

— Nu-i vorba despre asta; vreau o maşină fără istorie.

Şef scutura carpeta:

— Adică asta ce istorie are? Te referi la faptul că e veche?

Leo râcâia petele de noroi uscat de pe masca radiatorului:

— Nu. Dar când intru înăuntru, am senzaţia că e caldă, că abia a părăsit-o cineva care…

Şef se aşeză pe bordura trotuarului şi porunci:

— Stai aici, lângă mine. Ce te frământă? Faptul că ar fi trebuit s-o cumpere Ştefan Procopiu, fostul Bombardier? Prostii. Doar nu l-am împiedicat cu nimic! Dimpotrivă, la Serviciul transporturi se ştie foarte bine că, iniţial, chiar eu am dat dispoziţie ca maşina asta să-i fie vândută lui.

— Din moment ce îmi spui toate astea, înseamnă că te preocupă şi pe tine.

— De ce m-ar preocupa? Nu l-am silit eu să intre în încurcătura aia dezastruoasă de la Zăvoaiele. Sigur că mă preocupă! Şi ca om, şi ca prieten. Mă dor ochii şi-mi ţiuie

urechile. Câte acte am răscolit şi câte lucruri am ascultat eu, nu întâlneşti nici în două vieţi, una de procuror şi alta de contabil.

— Şi?

— A făcut bugetul ţăndări. Risipă mare de fonduri.

— El ce spune?

— Neagă. Cu încăpăţânare.

— Şef, murmură Leo, tu nu eşti convins de vina lui, simt că nu eşti deloc convins.

— S-ar putea. Dar ce poţi spune când actele le vezi cu ochii tăi?! Şi mai sunt maşinile încărcate cu utilaj, surprinse de inundaţie… Era cât pe-aci să se aleagă praful din ele. Toată lumea a spus că unul care a acceptat să le expedieze pe vremea aia ploioasă e curat nebun!

— A acceptat? Cum adică?

Şef tuşi, fornăi pe nas şi aprinse o ţigară. Nu prea era în apele lui.

— Să vezi, uneori răspunderea pentru un anumit lucru e împărţită. Sunt cazuri când poţi şi eşti chiar obligat să te opui unei dispoziţii neclare sau prost gândite… Deşi, în cazul nostru, n-a fost vorba de o dispoziţie, ci mai degrabă de un sfat amical…

— Şef, nu cumva tu? se sperie Leo.

— Nu eu. Axintescu. Şantierul de la Zăvoaiele ţinea în urmă tot planul întreprinderii.

— Şi?

— Şi… nimic. Venise primăvara. Ploaie, drumuri desfundate, râuri capricioase… Bombardierul trebuia să ducă utilajele pe şantier. Ne dă telefon: Cutare şi cutare, nu ştiu ce să fac, dacă se împotmoleşte convoiul? Axintescu răspunde: Orientează-te şi tu, ai mână liberă. Faci ce vrei, dar să iasă bine!

— Şi se cheamă că ăsta-i director?! zise Leo. În locul unei dispoziţii clare, domnul dă o indicaţie vagă, gen: „nu uitaţi, poimâine tragere excepţională la Pronoexpres”. De ce nu i-ai luat receptorul din mână? Să-i fi spus tu Bombardierului: „Aşteaptă, hombre, până stă potopul şi se usucă drumurile’’.

Şef se înfurie:

— Uiţi că nu eu, ci Axintescu e director!

— Dar tu eşti inginer şef!

— N-aş fi fost niciodată dacă nu mă propunea Axintescu. Pricepi? În asta constă norocul şi ghinionul meu. Hai sus, mama o fi pus masa.

Capitolul al IV-lea

UN CAL NUMIT MIŞU

Timpul cel mai plăcut al lui Leo era cuprins între orele 9 şi 11 noaptea. Şi-l cucerise în urma unei lupte îndârjite, de ani de zile, câştigând câte cinci, câte şapte, câte cincisprezece minute peste ora zece, decretată de soţii Mileşan ca oră obligatorie de culcare – pentru el.

Îşi punea pijamaua, aprindea veioza, căuta pe scala radioului un post cu muzică bună şi se aşeza pe *întrepaturi*, având la îndemână un maldăr de reviste ilustrate. Pe poliţa de deasupra se găseau câteva cărţi de care nu s-ar fi despărţit în ruptul capului: „Întâmplările soldatului Sveik” de Haşek, „Mitologia greacă”, „Cărţile Junglei” de Kipling, „Istoriile” lui Herodot şi „Vieţile paralele” de Plutarh, o ediţie de Basme româneşti, în cinci volume, comediile lui Moliere şi „Opere complete” de Caragiale, un mic Larousse şi o istorie a descoperirilor geografice. Dincolo, în camera soţilor Mileşan, se afla „biblioteca mare”, cu vreo mie de volume, din care Leo se alimenta copios, dar primele lui mari descoperiri literare reprezentate de acele câteva cărţi nu concepea să le ştie în altă parte decât în odaia lui. De atâta recitire, le învăţase pe de rost. Adesea, căutând o poziţie mai comodă, se trezea pe duşumea, patul pe care dormea el fiind alcătuit din două canapele înguste, alăturate. „Când o să-mi cumpăraţi şi mie un pat ca lumea?“ se plângea Leo, deşi, această alcătuire era mai largă decât o dormeză obişnuită. Atât că uneori cele două canapele se depărtau şi Leo cădea între ele, de unde şi numele de *întrepat*.

Acum citea numărul din „Cutezătorii”, a cărui pagină 15 era, ca întotdeauna, decupată. Îi dăduse lui Puiu Procopiu cuponul marelui concurs. „Te pomeneşti că reuşeşte!” exclamă, nu atât cu invidie cât cu oarecare dezamăgire, deoarece era prea târziu să se mai înscrie şi el. Câştigătorul premiului întâi – dacă bineînţeles s-ar fi găsit cineva în stare să răspundă la atâtea întrebări şi să rezolve neobişnuitele probe practice impuse de organizatori – avea să fie admis ca membru al echipajului unei nave de explorări ştiinţifice. Această navă urma să cerceteze Oceanul Atlantic în zona Africii de vest şi litoralul respectiv. „Vestitul, pe o navă ştiinţifică!? Dar nu e posibil ca, din zecile de mii de participanţi, tocmai el”…

Deschise revista la rubrica Semafor, unde citi următorul titlu sugestiv: *„De ce întârzie la şcoală elevul Stamatin?“* Leo fluieră: „Chiar, de ce o fi întârziind? Caz rarissim! Cum de nu aleargă el să fie primul în fiecare zi, aşa cum facem noi toţi?!”

„Elevul Stamatin Aurel – arăta autorul, într-un stil şugubăţ – întârzie la şcoală… din pricină că e prea politicos! Zilnic, Stamatin sparge lemne, cară apă şi face cumpărături pentru moş Pârvu Stamatin, în vârstă de 93 de ani. Dar casa lui moş

Pârvu se află chiar lângă stadionul din comuna Zăvoaiele, aşa că Stamatin întâi joacă fotbal pe ruptele şi numai după aceea îşi aminteşte de îndatoririle lui cetăţeneşti faţă de bătrânul Pârvu! Deşi orele sunt înaintate, Stamatin trece la lucru: apă, lemne, zarzavat... şi ajunge la şcoală după ce sună. Ce este Stamatin, un băiat corect, dar cam uşuratec sau un individ superficial, care-şi confecţionează o aparenţă de corectitudine? Oare merită să mai faci parte din grupul care se ocupă cu bătrânii satului?"

— Prostii! bombăni Leo. Probleme care nu există. Băiatului, dacă ne gândim bine, îi place să joace fotbal şi o să facă asta în orice condiţii.

Privi amuzat fotografia care-l înfăţişa pe Stamatin deschizând, vinovat, uşa clasei, în timp ce colegii îl priveau fix. Explicaţia fotografiei: *Privirile mustrătoare ale colegilor parcă spun*: *Iar ai întârziat, Stamatine. Ne faci clasa de râs!*

— Aiurea! râse Leo. Priviri mustrătoare! Vezi să nu! În realitate ei spun exact ceea ce spunem noi despre Fane Smărăndoiu: *Uite, şmecherul, s-a distrat pe ruptele şi acum vine să se odihnească la ore!*

Continuă lectura. „Cinci elevi sting un incendiu. Ca urmare a faptelor lor curajoase, au fost distinşi cu diploma...” Urma un fotoreportaj, care-i reprezenta pe eroi în viaţa de toate zilele, acasă, la şcoală, pe stradă. „Şi eu ce pot face ca să mă remarc? Nu vezi un incendiu în fiecare zi!”

Pe la ora 10, zbârnâi telefonul. Pe soţii Mileşan acest lucru îi puse pe gânduri. Nu făceau parte dintre oamenii pe care să-i sune cineva la o astfel de oră, doar din dorinţa de a conversa.

— O fi de la mama! şovăi doamna Mileşan, cu gândul la un îndepărtat sat din Moldova.

— Nu cred, zise Şef. Nu dau ei telefoane; se ştie cât eşti de fricoasă. Mai degrabă s-a întâmplat ceva la birou.

Telefonul ţârâi pentru a patra oară, când îşi făcu apariţia Leo, cu revista în mână.

— Ce are monstrul ăsta de bachelită, de ce-l lăsaţi să urle, superstiţioşilor?

Ridică receptorul.

— Alo, da. Eu sunt, dă-i drumul.

Soţii Mileşan schimbară priviri consternate. Mama oftă. Au ajuns şi la vârsta când fiul lor primeşte, noaptea, telefoane. Şef intră repede în rolul clasic de tată auster:

— Cine e? De unde? Ce vrea?
Leo feri receptorul:
— E Rachel Welch. Mă invită la o croazieră cu iachtul ei cel nou. Îmi daţi voie să mă duc?
Şi reluă convorbirea telefonică.
— Ascult, zi mai departe. Eşti sigur că nu te-ai ţicnit? Măi, cât aş fi eu de sclav şi tot nu se face să mă chemi la ora asta!
Puse receptorul în furcă.
— De ce mă priviţi aşa? Înţeleg, oftă el dezamăgit, vă îndoiţi că era Rachel Welch? Aveţi poate impresia că mi-a telefonat vreun coleg, de exemplu Puiu Procopiu zis Vestitul? Păi să ştiţi că aţi ghicit.
— Ce doreşte la ora asta? se îngrijoră mama. N-aş vrea să ieşi din casă la ora asta.
— E adevărat că mişună strada de lei şi pantere, dar eu promit să fiu atent.
Leo trecu în camera lui, se îmbrăcă repede şi, înainte de a pleca, dădu să-şi scoată banii din puşculiţă. Ghinion, capacul nu se deschidea. Grăbit, Leo vârî puşculiţa în buzunar.

Îl aşteptau jos Vestitul Procopiu, Mitică Axintescu şi Mustaţă. Linişte şi răcoare. Câte o maşină întârziată căuta, alternând fazele proiectoarelor, un loc de parcare. Pietrele sticleau în umbră ca nişte reliefuri de peşteră.
— A, făcu Leo, autoritar, sunteţi mai mulţi ţicniţi, crezusem că e numai unul. Înseamnă că răspunderea care-mi apasă pe umeri e şi mai mare. Ce pot face pentru voi?
— Câţi bani ai adus? zise Vestitul.
— Nu ştiu, nu pot deschide puşculiţa.
— Eu am 28, zise Mitică, uitându-se în portofel.
— Numai atât? Cam puţin pentru un băiat de director. Mustaţă?
— Un pol şi trei pătrimi: 35 de lei.
— Nu ştiu ce are puşculiţa asta că nu se deschide, spuse Leo.
— Puşculiţă de zgârcit. Dă-o încoace.
Cum puse mâna Procopiu pe cutia în formă de casă de bani, cum se deschise.
— Mâini de spărgător, zise Leo. Dă-mi să număr.
Avea 83 de lei.

— ... şi cu 120 de la mine, zise Vestitul, fac 266. Cam puţin. Dar cine ştie, poate-l înduplecăm. Haideţi, vă povestesc pe drum.

Vestitul Procopiu hoinărise după-amiaza prin oraş, străbătându-l în toate sensurile. Zăbovise cu deosebire în Obor, în parcul Rahova şi în Giuleşti, stând de vorbă cu bărbaţii care goleau sticle şi halbe de bere la mesele înşirate de-a lungul faţadei bodegilor. Unii dintre ei nu înţelegeau ce vrea, alţii îl ascultau cu interes. În conversaţie revenea des cuvântul Zăvoaiele. Procopiu căuta oameni care munciseră pe acest şantier sau aveau cunoştinţe printre cei care munciseră acolo. Mai târziu avea să se afle că Vestitul încercase să întreprindă o anchetă proprie asupra celor petrecute la Zăvoaiele. În centru, zăbovise pe străduţele dintre Lipscani şi Splai, intrând prin micile anticariate cu aurării şi porţelanuri, cu pistoale şi spade din vechime, cu mobile curioase, din lemn alb sau vişiniu, cu tapiserii aurite.

Bulevardele şi aleile trasate geometric, ale cartierului său, nu-i ofereau niciun prilej de mirare. Centrul, în schimb, i se părea un labirint atrăgător; străzi, străduţe, intrări, pasaje.

La fiecare intersecţie se schimba nu numai aspectul ci parcă şi temperatura străzii, şi felul de a fi al oamenilor.

La întoarcere, coborâse cu două staţii mai înainte decât s-ar fi cuvenit, şi asta deoarece hoinarul învăţase tehnica mersului fără bilet şi-l observase de departe pe controlorul care se plimba agale prin staţie.

Vestitul străbătu piaţa. Înainte de a se îmbrăca elegant, spre a ieşi la plimbare şi în vizită, lumea se perindase, din zori până la amiază, după cumpărături. Acum, tejghelele de piatră erau goale, la fel şi chioşcurile, şi hala, şi încă nu făcuse nimeni curat, şi mirosea urât, şi vântul plimba de ici-colo câte-o foaie de salată veştejită. Dinaintea restaurantului pieţii: vinuri selecţionate — grătar – ciorbă de burtă – tuslama – ce văzuse Procopiu? O căruţă, şi la căruţă un cal albicios, blegit de oboseală, care-şi plesnea alene, fără mari nădejdi, şoldurile, cu coada, ca să arunce măcar o parte din hoarda muscoilor. Păi eu cred că ne cam cunoaştem! îşi spusese Procopiu. Era calul ţăranului cu pământ de flori. Procopiu scose din buzunar o pereche de biscuiţi „Eugenia”, aruncă o bucăţică sub botul

calului şi făcu prudent trei paşi înapoi. Calul fornăi încet, adulmecând neîncrezător, pe urmă culese, cu buzele lui mari şi tremurătoare, chilipirul. Procopiu avea senzaţia unei adevărate victorii. Treptat, progresase într-atât încât ajunsese să-l mângâie pe coamă şi pe sub fălci. Bineînţeles, în acest timp se gândea că ar putea îmblânzi chiar şi un mustang, prins recent cu lasso-ul în preerie.

„Bietul căluţ, răii ăia vor să-l dea la pui! Lasă că scriu eu la Reflector, să-i critice!”

— Ce faci acolo? răsunase vocea dogită a ţăranului. Mi-l înveţi la dulciuri? Păi da, crezi că noi avem fabrică de prăjituri în sat?

Stăpânul ieşise din cârciumă, roşu şi mirosind puternic a bere.

— În orice caz – zise Vestitul Procopiu, băţos, nişte paie puteaţi să-i puneţi dinainte, uite ce flămând e! Dar nu, dumneavoastră preferaţi să-l daţi mai degrabă, tocat mărunţel, la găini!

— Bine că se mai găsi un specialist în zootehnie, mormăise ţăranul. Erau prea puţini, vezi… Păcat că n-are Mişu grai, să-ţi răspundă el ce crede despre mâncatul paielor.

— Păi ce mănâncă, nu paie?

— Dacă n-are-ncotro… Doar ovăz să-i dai – le înşiră cu un fel de plăcere, ca şi cum i-ar fi făcut lui însuşi poftă – şi fân, şi porumb, şi sfeclă! Ei, săracu’ Mişu… Asta ar trebui să mănânce, dar din punct de vedere economic nu e rentabil, şi atunci reiese că nu-l dăm noi la păsări, se dă el singur.

— Mai bine l-aţi vinde, îl sfătuise Procopiu.

Ţăranul scuipase plictisit.

— Te cred, dar cine mai cumpără astăzi cai?

— Atunci daţi-i drumul, să se ducă unde o şti el.

— Şi-l decontezi tu la fermă? Uite-aşa, prăpădit cum îl vezi, Mişu e trecut în scripte, costă bani.

— Câţi? zisese repede Procopiu, simţind cum i se naşte în cap o idee nebunească. Poate-l cumpăr eu!

— Păi ţi-l vând, tocmai căutam client, da’ ai parale?

— Am… adică găsesc eu. Cât costă?

— Ha! se înveselise omul. Păi fă-i tu un preţ, eu credeam că te-ai interesat cum merg caii. Dacă spun eu acum 300 sau 3 000, ce faci?

Vestitul Procopiu era tulburat: simţea că se naşte o legendă.

— Eu aş vrea să vă rog să mă aşteptaţi o oră. Să nu plecaţi. Eu îl cumpăr pe Mişu!

Mustaţă Cicerone îşi scoase ceasul, cadou de la un om în vârstă, care-şi uitase în tramvai opera vieţii, manuscrisul cărţii de bucate. Capacul se deschise cu un pocnet argintiu şi tamburul nevăzut intră în funcţiune, acţionând clapele muzicale.

— E aproape zece. Noaptea. Ce vrei tu acum, să cumperi calul cu banii noştri?

— Nu să-l cumpăr eu, ci *să-l salvăm noi*! Îl ţinem câteva zile pe aici – şi Procopiu făcu un gest larg, ca şi când ar fi fost înconjuraţi de câmpii mănoase şi de grajduri bine aprovizionate cu ovăz – şi pe urmă îi dăm drumul într-o pădure.

— Vai de capul tău, îl compătimi Mustaţă. Eu atâta am avut de spus. Mă duc la culcare.

— Şi eu, spuse confuz Mitică. Mă trezeşti pe mine, care am atâtea treburi pe cap? Eu nu sunt ca voi, şcoala şi gata. Trebuie să mă duc şi la aeroclub, şi la universitate! Dacă nu dorm 10 ore, nu dau randament.

— Hai, Vestitule, du-te şi fă nani, zise Leo, împăciuitor.

— Leo, zise el, nu-mi place cum te porţi. Eşti sau nu sclavul meu? Abia mâine la ora 4 după-amiaza se împlinesc cele trei zile. Până atunci eşti obligat să te supui. Îţi poruncesc să cumperi calul. Adică să-l cumpărăm poi amândoi.

Leo se gândi că ar putea foarte uşor să-i râdă în nas, dar această atitudine n-ar fi fost amuzantă. La urma urmelor…

— Dacă stau şi mă gândesc bine, zise el, insistenţa ta este atât de stupidă încât merită atenţie!

— Bine, se precipită Mitică Axintescu, dar cine a mai văzut? Mă rog, motivaţia faptului… Însă vecinii nu sunt cu toţii nişte romantici!

Mustaţă oftă, furios:

— Doi catâri vor să cumpere un cal! Nu pricep ce rost are!

— Rostul zise Leo, e următorul: noi o să avem mâine un cal, iar tu şi cu Mitică n-o să aveţi mâine un cal!

Mustaţă Cicerone şi Mitică Axintescu căzură pe gânduri, la asta nu se gândiseră. Erau convinşi că e o nerozie să cumpere calul, dar dacă Leo Mileşan se lăsase convins, situaţia devenea cu totul alta. Îşi dădeau seama că, odată proiectul realizat, neobişnuita veste avea să se răspândească pretutindeni. Leo şi

Vestitul, aţi auzit? au cumpărat un cal. Nu, dragă, nu-i o farsă, nebunii au cumpărat un cal adevărat. Pe cuvânt! Mustaţă? Nu. Mitică? Nici el nu-i amestecat în treaba asta, ei sunt băieţi serioşi, dar aiuriţii care au luat calul sunt admirabili!

În acele condiţii, Axintescu nu mai dorea deloc să fie un băiat serios.

— Puteţi conta şi pe mine, zise el ursuz. Hai să ne păcălim cu toţii.

Mustaţă se gândi că n-are rost să rămână izolat şi făcu semn că acceptă.

Intrând în piaţă, îl văzură pe ţăran şi doi prieteni ai lui, care şedeau voioşi pe treptele de la intrarea bodegii şi goleau ultimele sticle de bere dintr-o ladă. Un ţigan bătrân, cu vioara, şi un ţigănuş de vreo 12 ani, acordeonist şi solo voce, cântau: *Foaie verde micşunică şi-o să-mi iau maşină mică, Să stau şi eu la volan, Să nu-mi mai ziceţi ţigan.*

Mişu dormita, pocnind din când în când cu copita asfaltul încins. *O să joc la loz în plic şi-o să-mi iau un Fiat mic.*

— Am venit, zise Procopiu; în legătură cu Mişu... Am adus banii.

Ţăranul avea acum ochii roşii de tot, era copleşit de sentimente, nu mai ştia căruia dintre ele să-i dea întâietate.

— Ce vreţi, mă? Tu, ăsta, cu mutră de vulpe, iar ai venit după cal? (duios) Ia şedeţi, ia luaţi loc, serviţi o bere? (cu arţag) De unde aveţi voi bani, mă? Că vă dau pe mâna miliţiei! (complicitate dulce) Ssst! Hai că nea Marin glumeşte, nu vă dă el, nea Marin!

Mustaţă şopti:

— Am venit de pomană, nu vrea să-şi vândă gloaba, hai acasă.

Dar nea Marin îl auzise. Se făcu foc.

— Care gloabă, s-a globit la casa ta? Mişu a avut zilele lui bune, nu vă uitaţi că e... dar ia să-l hrănesc eu cum ar trebui, hei, i-ar scăpăra copitele! Ziceţi, mă, una cu calul!

Ţiganul cel mic nu ştia cântece cu cai, dar ţiganul cel bătrân trase tare arcuşul şi începu, tremurător şi mândru:

Te-am visat, Sandule dragă, c-ai venit pe cal aseară. Din pistoale tot trăgeai, şi de-acasă mă furai!

— Eu plec, zise Mitică Axintescu nervos. Mi se face rău când văd oameni beţi.

Dar ţăranul era adânc înduioşat.

— Hai că sunteţi băieţi buni, mă uit la voi şi mă mir: Ce vă arde vouă de un cal prăpădit ca Mişu? În loc să umblaţi după distracţii, staţi pe lângă cal, cum stăteam eu, când eram mic. Da' bani aveţi? Ia să văd.

De fapt, ei se cam răzgândiseră, chiar şi Vestitul Procopiu dădea semne că ar bate în retragere. Combinaţia nu li se mai părea deloc grozavă. Dar acum intraserăm horă. Procopiu scoase banii.

— 266. Atât avem.

— Puţin, protestă omul. Ce, e oaie? E cal! Şi-ncă bun! V-aţi uitat cum îşi ţine capul? La dinţi v-aţi uitat? O fi el în planul de sacrificare, dar nici aşa... Face pe puţin 500, şi în inventar e trecut cu 800. Pe crucea mea! Mai bine vi-l dau gratis.

Şi se închină, plin de sinceritate.

— Gratis? Nu-i posibil! se minună Vestitul.

— Adică eu îmi fac cruce şi tot nu mă credeţi !? Păi staţi, voi trebuie că nu vă închinaţi niciodată, sunteţi din ăştia fără Dumnezeu! Dom'ne zise omul, eu gata, n-am decât un cuvânt!

Se ridică greoi, împleticit şi deshămă calul.

— Luaţi-l şi s-aveţi grijă de el.

Nu le venea să creadă. Leo, cam cu teamă, întinse mâna şi îl apucă pe Mişu de căpăstru. Blând, acesta se lăsă condus.

— Păi noi acum plecăm! zise Procopiu, fiind sigur că ţăranul o să se răzgândească.

— Drum bun! le ură el şi începu să ofteze: S-aveţi grijă de el, că şi el are suflet, căluţul tatii!

— Ce-i al lui e-al lui, zise Leo, impresionat. Acest dur nenea Marin nu e lipsit de o anumită duioşie. Seamănă niţel cu Anthony Quinn, în finalul filmului *La strada*.

Ieşiră din piaţă, Mişu tropăia cu copitele pe asfalt şi ei ţopăiau în jurul lui, dorind fiecare să-l ţină de căpăstru.

— Hei, se auzi din urmă glasul ţăranului. Tu, ăla cu mutră de vulpe, nu ştii obiceiul? Când cumperi, plăteşti! Aveai nişte bani, păi ce facem aici?!

— Parcă vorbea despre duioşie! bombăni Vestitul Procopiu şi dădu fuga înapoi, cu banii.

Rarii trecători de la acea oră priveau cu uimire ciudatul convoi. Răieţii intrară printre blocuri pe aleea interioară.

Hotărâseră din vreme că subsolul nr. 2 e cel mai potrivit pentru a-l adăposti pe Mişu. Nu le fu greu să-l determine să coboare pe scări, dar zgomotul copitelor pe ciment era îngrozitor, astfel că respirară uşuraţi când se văzură îndărătul uşii. Vestitul Procopiu plimbă fasciculul de lumină al lanternei pe pereţi şi pe podelele prăfuite, oprindu-l asupra boxei care adăpostea radiatoare de rezervă pentru calorifere. Ruginite şi pline de praf, radiatoarele păreau fosilele danturii unui animal preistoric. Prin ţevile care îmbrăcau pereţii susura apa, iar la baza zidului se vedea conducta de termoficare.

„E bine aici, o să-i fie cald la iarnă." Într-un colţ, lopeţile de lemn, pentru zăpadă. În altul, boccele şi lăzi cu vechituri, abandonate de locatari. Printre toate astea, arcuri, săgeţi, câte-o patină ruptă, pene multicolore, săbii de lemn, pistoale sparte, rulmenţi cu bile sărite, un cadru ruginit de bicicletă – toate mărturisind că o generaţie de copii apucase să se ridice. Niciunul dintre însoţitorii calului nu se gândise că o să se mai întoarcă vreodată aici. Fusese vechiul lor teritoriu, pe care îl utilizaseră şi ca wigwam, şi ca peşteră, şi chiar ca pădure ecuatorială, după cum telecinemateca programa filme cu cowboy, cu haiduci sau cu aventuri în junglă.

— Ha! Ia uitaţi-vă! se miră Procopiu.

Calul Mişu îşi depărtase picioarele dinapoi, lepădând câteva grămăjoare de bălegar aburind. Pe urmă se plesni mulţumit cu coada peste pântece.

— N-ai mai văzut? spuse Leo Mileşan. E balegă! Şi va trebui s-o strângi zilnic, cu făraşul! În timpul ăsta, Mitică Axintescu o să-l ţesale, eu o să-i car apă, Mustaţă o să-l hrănească, şi care o fi mai curajos dintre noi o să înfrunte comitetul locatarilor.

Îşi plimbă palma de-a lungul spinării lui Mişu.

— … dar zău că merită! Cetăţenii paşnici dorm sau îşi pun la punct schema pentru tragerea loto-ului de joia viitoare, şi nimănui nu-i dă prin cap pe cine ascundem noi aici. Mişule, să fie cu noroc!

Vestitul se plimba îngândurat, cu paşi mari, prin boxă. Respira accelerat, era plin de pete roşii.

— Propun, spuse el, ca de-acum înainte, dacă unul din noi va avea nevoie de ajutor, să spună Mişu 266, iar ceilalţi să fie obligaţi să-l ajute.

— Auzi, Mişule? râse Leo. Sunt de acord cu Vestitul!

— Dar voi?

După Procopiu nu s-ar fi luat în niciun caz. Dacă însă un om ca Leo spune un lucru, e recomandabil să accepţi – şi acceptară.

Capitolul al V-lea

HOŢII LA CĂPŞUNI

Într-una din zilele următoare, fu văzut intrând în bloc preotul Vasiliad de la bisericuţa din acea parte a cartierului denumită Porumbari – două uliţi paralele, la capătul cărora începeau culturile de cereale. Nu era nici Ajunul, nici Bobotează, astfel încât apariţia preotului, însoţit de dascăl, stârni nedumerire. Cei doi slujitori ai bisericii intrară la tanti Lenuţa. În curând se auzi un cântec bisericesc, pe două glasuri, întrerupt de fraze solemne. Pe geam, preotul Vasiliad, bărbat la 60 de ani, cu un barbişon abia schiţat, cum poartă preoţii de la oraş – putea fi văzut stropind cu apă sfinţită pereţii, în timp ce tanti Lenuţa, bine-sănătoasă, se închina de zor, bătând mătănii în mijlocul casei. Câteva vecine curioase cerură voie să intre. Toată lumea află cu acest prilej că era vorba de o slujbă pentru sfinţirea apartamentului şi alungarea unor spirite rele. Pe scurt, de patru nopţi, tanti Lenuţa auzea cu regularitate nechezături de cai, tropot de copite şi, o dată, uitându-se pe geam, văzuse pe alee un armăsar alb, ridicat în două picioare, care vorbea omeneşte. „Şi fereşte, doamne, această casă de uneltirile celui fără de

nume, amin!” se auzi rostirea cântată a preotului Vasiliad. Terminând slujba, el se aşeză pe scaun şi cu un glas mai puţin bisericesc o chestionă îndelung pe bătrână: ce tensiune are, dacă nu simte uneori dureri în regiunea ficatului, dacă are palpitaţii sau ameţeli, apoi o sfătui să nu mănânce prea mult seara şi să ia, înainte de culcare, o pastilă de ciclobarbital, aşa cum de altfel procedează şi sfinţia sa, întrucât ce să-i faci, nu mai suntem tineri.

Altă întâmplare ciudată avu loc într-un mediu cu totul diferit, în care nici vorbă nu putea fi despre hipertensiune şi calmante. În zorii zilei, un autobuz gonea pe şoseaua Bucureşti—Otopeni. În faţă, lângă şofer, profesorul Done, dirigintele clasei, un bărbat vârstnic, slab, cu pieliţa obrazului albicioasă şi uscată. Era genul pedagogului a cărui metodă se bazează pe intoleranţă. Zâmbea rar şi numai în cancelarie. Din mâna lui ieşeai om. Era suficient să apară pe scările intrării, şi larma din uriaşa curte în care urlau simultan 1200 de elevi se reducea brusc la un murmur fâstâcit.

Orele de literatură Done le făcea normal, pretinzând maximum de disciplină, cunoaşterea textelor, comentariul corect. Cu totul altfel era la gramatică. Aici te obliga să ştii tot, analizele sintactice şi morfologice conduse de el te epuizau. Se spunea că un elev cu media 10 la Done ştie tot atâta gramatică cât un student de la filologie.

Excursia fusese plănuită de mult, dar ba ploaia, ba lipsa autobuzului îi făcuse s-o tot amâne. Organizatoarea principală era Doina Stăvărache poeta clasei, de fapt, „poeta principală” a şcolii, cum spusese odată Leo. Programul întocmit de ea cuprindea – în afara vizitării aeroportului internaţional şi a odihnei în jurul focului de tabără undeva, la marginea pădurii – diferite alte puncte atrăgătoare: recitări din poeţii favoriţi, o întrecere „Cine ştie cum se numesc aceste flori” (adică florile de câmp), un concurs de dans (Leo adusese magnetofonul) şi o competiţie foarte educativă cu titlul „Cunoaşteţi regulile de politeţe?”

Din păcate, acest superb program nu fu întru totul respectat. Mai întâi că nimeni n-avea poeţi favoriţi, aşa încât primul punct avea să cadă baltă.

— Sunteţi impermeabili la frumos! spuse Dorina (se ridicase în picioare, însă niţel aplecată, ca să nu-şi lovească creştetul de plafon). Un om care nu iubeşte poezia este un infirm.

— Eu iubesc poezia, strigă Mustaţă Cicerone din fundul autobuzului. Mai ales lirica populară! Ascultă (şi începu să cânte). „Peste munţi şi peste văi trece o căruţă, Dintre toate fetele, eşti cea mai drăguţă!’’

— Tovarăşu’ diriginte! se întoarse ea cu reclamaţia către Done, dar acesta era absorbit într-o conversaţie cu şoferul.

Pe aeroport, începură să-şi dea aere de turişti în tranzit. Leo şi Rizovski vor beau englezeşte, Mustaţă îşi sucea gâtul uitându-se după stewardesele înalte şi svelte, iar Fane Smărăndoiu se propti la unul din ghişeele de informaţii rugând-o foarte serios pe funcţionară să-i stabilească ruta cea mai avantajoasă pentru Singapore. Reveni, gesticulând aferat:

— Daţi-mi şi voi o mână de ajutor, nu pot să mă decid. Sunt o mulţime de soluţii pentru Singapore: prin Paris— Capetown—Ceylon, cu Taromul, Air France şi South-African Airlines; prin Moscova—Calcutta cu Aeroflot şi Air-India; prin New-York—Polul Nord—Tokio cu Pan America şi Japan Airlines. Ce rută să aleg?

Pe terasă trebuiră să-şi astupe urechile: decola un Boeing. Zgomot îngrozitor şi fâşii de foc ţâşnind din tuburile reactoare. Cisterna cu combustibil se apropia de un „Bac” al Taromului. Mecanicii în salopete de diferite culori umblau pe sub fuselaj şi pe sub aripi.

În curând, cisterna se îndepărtă şi pasagerii fură văzuţi, îndreptându-se în şir indian, cu o stewardesă în frunte, spre avion. Membrii echipajului apărură şi ei, mergând fără grabă, pendulând serviette funcţionăreşti. Pe unul din ei, Leo îl văzuse mai înainte îndesind discret, în servietă, o pungă de nylon cu roşii, ardei graşi şi brânză telemea.

Ostenit, profesorul Done ceruse la bar o sticlă de bere, iar pentru şofer, oranjadă. Mese joase, taburete pătrate de piele, un tânăr barman poliglot. Pe ecranul televizorului, cu circuit închis, crainica surâdea, anunţând plecările şi sosirile.

Profesorul îşi sorbea cu înghiţituri mici berea şi nu se gândea nici la un voiaj în Noua Zeelandă, nici la un zbor peste Polul Nord (prilej cu care fiecărui pasager i se decernează o diplomă specială), ci la un articol pentru revista *Limba română*.

La sfârşitul popasului, Done constată că băieţii aflaseră tot ce se poate afla: câte curse pleacă pe zi, ce tipuri de avioane sosesc pe aeroport şi căror companii aparţin, cât costă un bilet până la Tokio, ce fac vameşii, ce fac grănicerii, ce fac oamenii din turnul de control, cât câştigă un comandant de aeronavă, care e cea mai drăguţă stewardesă şi multe alte lucruri importante. Schimbaseră replici cu pasageri decorativi (japonezi, tailandezi, mexicani), recoltând o provizie bogată de insigne, ecusoane şi pliante turistice, ştiau, în fine, încotro duce fiecare culoar, uşă sau scară, putând da cu competenţă îndrumări.

— Mi-ar fi trebuit o lună să aflu atâtea, exclamă cu sinceritate profesorul Done. Acum vă rog să-mi arătaţi drumul spre ieşire.

La întoarcere, opriră la marginea pădurii, Dorina Stăvărache crezând că a sosit timpul să reia conducerea programului. Dădu ordine, cine să strângă vreascurile şi cine să pregătească groapa circulară, pentru foc. În curând aveau să prăjească la flăcări bucăţi grandioase de slănină înfipte în ţepuşi, urmând ca apoi să aibă loc mult aşteptatul – credea ea – concurs de politeţe. Dar jumătate din colegi se trântiră pe iarbă, la soare, iar ceilalţi dădură la iveală o minge de fotbal, încingând o miuţă printre copaci.

— Sunteţi insuportabili! strigă Dorina. Dom’ profesor, ia uitaţi… Dar profesorul Done îşi scosese haina şi apăra voiniceşte ploaia de şuturi, altminteri trase cu indulgenţă.

Dorinei îi mai rămăsese o singură speranţă: concursul de dans. Îl căută pe Leo Mileşan, posesorul magnetofonului. Aparatul zăcea închis în portbagaj, iar Leo era de negăsit. Dorina îl strigă, autoritară, apoi se aventură în căutarea lui. Avea anumite bănuieli; din moment ce lipseau şi alţii, era de presupus că se pusese ceva la cale. Îi găsi la vreo cinci sute de metri, pe o pajişte cu câteva stoguri uriaşe de fân. Dorina Stăvărache încremeni: fiecare băiat avea un sac de hârtie groasă cu inscripţia „Ciment Portland” în care înghesuia de zor… fân.

— Aţi înnebunit! Ce faceţi cu paiele astea?

— Mai întâi că e fân, nu paie. Ne trebuie pentru cercul de naturale, îi explică Leo. Domnişoara Lăcrămioară ne-a trasat sarcina să împăiem o colecţie de mamifere.

— Ce mamifere?

— Diferite. De la şoarecele de câmp, *apodemus agrarius*, până la splendidul *homo sapiens*. E drept, din această ultimă specie n-avem niciun exemplar mai de soi. Poate te oferi tu, ţi-ar sta excepţional împăiată!

— Nu-i aşa că sunteţi tra-la-la? zise Dorina Stăvărache, cu răceală.

Brusc, Leo se schimbă la faţă, era palid, buzele îi tremurau:

— Şarpele! urlă el, arătând la rădăcina stejarului. Şarpele! Fugiţi!

Atât îi trebui Dorinei. Într-adevăr, pe sub firele de fân se târa o panglică pestriţă... „Ajutor!'' strigă poeta principală şi o rupse la fugă. Dindărătul stogului apăru, râzând, Mustaţă Cicerone, care stătuse pitit acolo, trăgând cu ajutorul unei sfori cureaua din imitaţie de piele de şarpe, ascunsă din bună vreme în fân.

— Asta zic şi eu că a fost o treabă cu cap! îl lăudă Leo. Pe ziua de azi o să fim şi noi nişte oameni liniştiţi.

Le făcu semn să ducă sacii la autobuz iar el sări şanţul cu apă să caute nişte morcovi, tot pentru Mişu. Din apeductul principal porneau căi de irigaţie mai înguste, care se ramificau, la rândul lor, alcătuind o reţea argintie. Apa clipocea uşor, umblând fără grabă dar, ca o gospodină chibzuită, ajungând peste tot. Leo nu-şi amintea cum sunt frunzele de morcov, deci nu ştia de unde să apuce. „Voi proceda prin eliminare.” Găsind un strat de plante pe care nu le cunoştea smulse un mănunchi de probă. Era păstârnac. Mai încolo dădu peste gulii („La ce-or fi folosind!”), apoi peste hrean. „De ce nu pun ăştia nişte tăbliţe?“, zise el furios, ştergându-şi cu dosul palmei fruntea asudată. Când, în fine, descoperi morcovii, avu impresia că este un vechi specialist. Îndesă în rucsac conurile roze şi dulci şi curăţind unul cu briceagul muşcă zdravăn, ca un fermier ostenit.

La întoarcere, se gândi să scurteze drumul, abătându-se drept spre şanţul principal. În cale găsi căpşuni. Erau dintr-un soi gigantic, mai mari decât prunele. „Un băiat deştept ar arunca morcovii şi ar umple rucsacul cu căpşuni, dar eu nu sunt băiat deştept.” Culese o căpşună şi îşi umplu gura cu ea, strivind-o încet cu limba în cerul gurii. Leo îşi îngădui să ia două căpşuni, şi asta cu destulă sfială. Culegând morcovii nu avusese nicio clipă sentimentul că dăunează cuiva, erau pentru Mişu, dar situaţia de a-şi îndestula propriul stomac îl stânjenea.

Deodată, se auziră zdupăituri de paşi şi nişte răcnete: „Puneţi mâna pe el! Hoţii la căpşuni!” Primul gând fu acela de a o şterge rapid; al doilea, de a sta să explice lucrurile, iar al treilea – tot retragerea; morcovii erau şi ei un corp delict.

Până la şanţ alergă anevoie, încâlcit, pentru că n-ar fi vrut să calce căpşunile, dincolo însă, pe cărare, îşi desfăşură în voie ceea ce numea „celebrul meu fuleu”. Din păcate, se cam rătăcise, nu mai recunoştea locul, nimeri între nişte barăci şi stive de lădiţe pe care scria *Fructexport, Roumanie*.

— După el! A intrat la bază! se auziră strigătele lucrătorilor. Băi, ăia de la bază, s-a ascuns un hoţ acolo.

Leo văzu foarte clar următorul tablou de necrezut; un tânăr ţăran negricios, în chiloţi de baie moderni – portocalii cu dungi albastre – se apropia de cântar, ducând pe umeri o coşarcă cu vinete. Acest tânăr avea un chip triunghiular, plin de pete roşii şi semăna până la identitate cu Vestitul Procopiu. De uimire, Leo încremeni locului. Tânărul îşi azvârli sarcina pe cântar şi alergă spre el.

— Stai! Băieţi, încoace! L-am prins!

— Pst! făcu Leo. Ce, ai înnebunit, nu mă mai cunoşti?

— Nu te cunosc. Eşti un hoţ!

Leo, văzând că nu mai avea timp de explicaţii, încercă să dispară în labirintul de lăzi. Alerga în zigzag, căutând să-şi deruteze urmăritorul. Zadarnic. Deodată, se simţi placat exact ca un rugbist şi căzu cu faţa la pământ.

— Nu fi candriu, gemu el. Vestitule, astâmpără-te!

Dar Puiu Procopiu îl imobilizase, răsucindu-i braţul drept. Gâfâi:

— Interesantă întâlnire, nu-i aşa? Şi partea frumoasă abia acum o să urmeze! Domnul merge în excursie şi ca să aibă o distracţie în plus, dă iama prin căpşuni.

— … nicio căpşună… trei căpşuni… lasă-mă, mă doare!

— Asta nu-i nimic, să vezi când or tăbărî ăia! S-a furat o grămadă zilele astea, şi paguba le-a fost imputată şefului de sector şi paznicilor. Te mănâncă, nu altceva!

— Doar n-ai de gând să-i chemi!

— Ba cum să nu! Dar mai aştept puţin, îmi place să văd cum mori de frică! În duminica aia când cu fotbalul, erai foarte îndrăzneţ. Ţi-ai bătut joc de tata cu mult curaj şi fantezie!

Leo transpirase. Îl înspăimântau glasurile oamenilor: „Unde? Cine l-a prins?” Paşi care zdupăiau prin labirintul de lăzi, expresia de plăcere şi de cruzime de pe chipul lui Puiu Procopiu.

— … or să te calce în picioare şi pe urmă, legat, or să te ducă la Miliţie. O să urmeze şi o exmatriculare din şcoală şi poate chiar o notiţă în *Informaţia*. Cutare şi cutare, fiul inginerului-şef de la… O să te coste scump de tot partida aia de fotbal cu tata! Băieţi! strigă el. Încoace!

— Mişu 266! şopti deodată Leo. Înţelegi? Mişu 266! Acum fă ce vrei. Calcă-ţi cuvântul.

Nu-şi pusese mari nădejdi în această replică, de aceea intensitatea surprizei fu enormă. Pur şi simplu, Vestitul îi dădu drumul instantaneu! Fiul Bombardierului tremura de ciudă:

— Cară-te, şopti el. Dar ţine minte că eşti un laş. Scapi dintr-o situaţie ruşinoasă folosind ceva care… un lucru superior… în fine, o înţelegere stabilită pentru împrejurări cinstite. Şterge-o!

— Pe unde?

— Hai cu mine.

Vestitul Procopiu o luă înainte, orientându-se cu uşurinţă, ceea ce dovedea că nu era pentru întâia oară aici.

— În fond, ce cauţi la grădină? îl întrebă Leo.

— Te asigur că nu e ceea ce căutai tu.

Şi-i arătă palmele roşii şi jupuite.

— Muncesc, excursionistule. Vin lai 5 dimineaţa şi plec la 11. Îmi ajut şi eu cum pot familia. Ştii bine că tata nu se mai duce la serviciu. Stai. Despre asta nu trebuie să mai vorbeşti cu mine. Mai ales tata să nu audă. El crede că m-am înscris la *Rapid*, că mă duc în fiecare dimineaţă la antrenament!

Ajunseseră la marginea unei livezi de piersici.

— Ţii drumul pe cărare până se bifurcă. Pe urmă o iei la stânga şi ieşi în şosea, chiar acolo unde e parcat autocarul.

— Eşti sigur că dacă nu-ţi spuneam aiurita aia de parolă m-ai fi lăsat pe mâinile şmecherilor?

— Da. Să nu le spui „şmecheri”, sunt nişte oameni care muncesc.

— Se întâmplă cu noi nişte lucruri… fluieră Leo, dezorientat. Şi cel mai curios e că nu mi-e destul de necaz pe tine!

— Nici n-ai avea de ce. Te-am salvat de vreo 2 000 de pumni, ştii? Hai, pleacă odată, eu trebuie să mă întorc, dacă mai zăbovesc o să se creadă că sunt blat cu hoţii.

Leo făcu un semn vag de rămas bun şi intră printre copaci.

După câţiva metri, întoarse capul. Vestitul îl întoarse şi el. Cum stătea aşa printre pomii din livadă, drept, cu pielea strălucind ca aurul, părea un tânăr zeu al acestor locuri. Îţi era imposibil să-l mai pui în relaţie cu amintirea cartierului, a şcolii, a blocului.

Ajunşi acasă, profitară de pustietatea relativă care domnea la ora prânzului pentru a căra sacii la subsol. Mişu – acum încălţat cu două perechi de şoşoni vechi, umpluţi cu lână şi legaţi zdravăn - nu făcea mai mult zgomot decât o pisică. I se puse dinainte o mână de fin. Alese într-o doară câteva fire – nu părea din cale-afară de entuziasmat.

— S-a boierit! constată Leo. Păi ce, prezi că o să te ghiftuim mereu cu zahăr şi cu pâine?

Luă dintre ţevi caietul de matematică, pe a cărui copertă scria programul Mişu. Acesta consta într-un tabel amănunţit, pe zile şi pe ore, indicându-se cine şi când trebuie să-l adape, să-l hrănească. Partea cea mai neplăcută o constituia operaţiunea de curăţenie, dar până în prezent nu protestase nimeni.

— Diseară, spuse Leo, e rândul Vestitului. Îl înlocuieşte Mustaţă.

— Nu sunt de acord! Ce, dacă ţi-e prieten înseamnă că…

— Nu înseamnă nimic. Poftim, fac eu de serviciu la noapte, acum te-ai liniştit?

Adevărul era că nimeni nu venea aici din obligaţie. Datorită lui Mişu şi al secretului care învăluia existenţa acestuia, se simţeau mai prieteni ca niciodată. Era un secret pe care se fereau să-l destăinuie nechemaţilor, nu atât pentru gravitatea cât pentru frumuseţea lui.

Până şi Mitică Axintescu se încadrase în *programul Mişu*. Veşnic supraocupat la aeroclub şi la facultatea de fizică, pe Axintescu rareori îl mai puteai întâlni în altă parte decât la şcoală. Doar slujba de grăjdar clandestin n-o refuzase. Dimpotrivă, şi-o îndeplinea sârguincios, cot la cot cu Fane Smărăndoiu sau cu Mustaţă, pe care întotdeauna îi dispreţuise discret, dar cu consecvenţă, evitând să le vorbească primul şi dându-le să înţeleagă că nu le ia în seamă părerile. Acum însă aveau un subiect de interes comun – creşterea cailor, domeniu în care Fane Smărăndoiu se dovedi surprinzător de priceput.

O distracţie de bază era folosirea cuvintelor de ordine: „Mişu 266”. Dacă Mustaţă era pe punctul să comită vreo nerozie la şcoală, ajungea să-i şopteşti: *Atenţie, te spun lui Mişu*, sau pur şi simplu Mişu 266 şi bătăuşul se cuminţea.

Cu timpul, ca să ducă la maximum stupefacţia colegilor, începură să introducă în conversaţii expresii ca „Mişu a spus’’, „Mişu n-ar fi de acord cu asta" sau „Să ne grăbim, ne aşteaptă Mişu". Colegii cereau în zadar să li se spună cine era acest misterios şi autoritar Mişu; li se răspundea prin surâsuri tainice.

Dorina Stăvărache îşi luă sarcina să declanşeze la prima oră de dirigenţie un atac decisiv pentru lămurirea „cazului Mişu”. Tot ceea ce se întâmpla cu colegii ei fără ca ea să ştie i se părea periculos şi stricător.

Ca de obicei, Done îşi începu ora de dirigenţie trecând în revistă, după moda veche, notele obţinute de clasă în săptămâna aceea, precum şi însemnările din carneţelul său. Era un monolog ursuz, de-a lungul căruia cei numiţi se ridicau alene în picioare.

— Acsan Floarea, cinci la istorie. Slab, fetiţo. Dacă nici la istorie, care e o poveste… atunci ce să mai vorbim de matematică… Ia te uită, patru! Dumneata cânţi frumos, am auzit că participi la concursurile de muzică uşoară. Un artist incult – ăsta-i un paradox. Să pofteşti la şcoală cu unul din părinţi. Axintescu Dumitru. Excelent, zece peste tot. Dar dumneata de ce nu vii la activităţile noastre extraşcolare? Dorina e furioasă, iar o să te critice. Mileşan Leonard. Opt la fizică, opt la naturale, şapte la română. De ce numai atât? Dumneata eşti în stare de mai mult. Să nu uit: în carnetul meu apare, de cinci ori, una şi aceeaşi plângere a colegilor de cancelarie: „Mileşan zâmbeşte”. Nu-nţeleg ce e rău în asta… Iartă-mă, ia zâmbeşte şi la mine, să văd despre ce e vorba. (Leo zâmbi, mai precis se strâmbă sfios.) Nu pare un zâmbet periculos. Dar, mă rog, dacă stimaţii mei colegi s-au plâns înseamnă că trebuie să te supraveghezi.

Părea un diriginte corect şi plictisit, care îşi îndeplineşte datoriile din rutină. Done nu era nici sensibil ca profesoara de naturale, nici spiritual ca Trandafirescu, de educaţie fizică, nici pedant ca Pompilian. El nu făcea spectacol la ore, dar nici nu le expedia, fiind întotdeauna egal cu sine însuşi. Simpla sa apariţie în clasă impunea o atmosferă de sobrietate. Neclintit ca o

statuie, rămânea în prag atâta timp cât undeva se găseau vreun ghemotoc de hârtie sau răzătură de creion (avea o vedere fantastică), sau când vreun elev nu-şi îndrepta ţinuta până la vertical. Era, de altfel, singurul diriginte care pretindea batiste – neapărat curate – făcând uneori inspecţii chiar şi la unghii şi trimiţând pe neglijenţi la tanti Ana, femeia de serviciu, ca să le împrumute foarfecă. Mulţi socoteau demodate şi chiar jignitoare aceste obiceiuri, dar clasa lui era cea mai ordonată iar Done, singurul profesor care nu se plângea niciodată în cancelarie că are necazuri cu elevii.

Monologul continua.

— Garofil Zoica. Ai refuzat să răspunzi la ora tovarăşului Pompilian; la ora tovarăşei de naturale, aceeaşi situaţie. Ce înseamnă asta?

Zoica roşi:

— Am dureri de cap şi ameţeli.

— Mă rog. După oră să pofteşti la cabinetul medical. Mustaţă Cicerone, dumneata tot cu tăticu, pe camion? Mă rog, e util să-ţi ajuţi părintele, dar te rog să afli că principalul lucru e să înveţi, auzi dumneata? În trimestrul ăsta văd că ai cinci pe linie. Smărăndoiu Ştefan. Te poftesc să încetezi cu afacerile! S-au plâns părinţii elevilor din clasele mai mici că îi păcăleşti la schimbul de mărci poştale. Şi-ţi interzic să mai furnizezi colegilor gumă de mestecat; uneori parcă aţi fi o clasă de rumegătoare.

Glas de om ostenit, fără accente de ironie sau de poruncă. Era doar un bărbat vârstnic, care examina nişte necazuri. Elevii, de unde la început îl ascultau fără mare atenţie, se simţeau treptat cuprinşi de o meditativă îngrijorare. Până şi cei mai uşurateci, uitând că nu era vorba despre lucruri inedite, ci de mici mizerii, ale căror autori erau ei înşişi – clătinau acum cu seriozitate din cap, da, domnule, ia te uită ce situaţie, e cazul să facem ceva!

Ca de obicei, Done îşi încheie monologul cu invitaţia:

— Vă rog să vă spuneţi şi voi părerea.

Tot ca de obicei, nimeni nu părea dornic să ia cuvântul. Ce să spui într-o astfel de situaţie? Că te îndrepţi, că n-o să-ţi mai tihnească somnul şi mâncarea până ce n-ajungi eminent? Mai degrabă adopţi tăcerea înţeleptului şi-ţi alcătuieşti planuri fericite, te vezi făcând nopţi albe, într-un colţişor ticsit de cărţi.

Şi tot ca de obicei, ridica mina Dorina Stăvărache. Se simţea obligată, ca şefă a clasei, să vorbească măcar ea. Îşi lua de

fiecare dată această grea misiune. În fond, nu făcea decât să repete ceea ce spusese Done, adăugând însă foarte des expresii ca „e regretabil”, „ar fi cazul ca pe viitor să nu mai avem ocazia să vorbim despre asta” şi „suntem la vârsta unor mari răspunderi”.

De astă dată începu într-un fel inedit şi de aceea onoratul auditoriu ciuli urechile, renunţând la obişnuitele glume şi persiflări.

— Eu aş vrea să vorbesc puţin despre ceva care la prima vedere ar putea părea cu totul lipsit de însemnătate (scurtă pauză, pentru a le stimula atenţia). Da, aţi auzit bine. Mă voi referi la acel lucru observat de tovarăşii profesori şi amintit aici şi de tovarăşul diriginte. (Privire acuzatoare spre banca lui Leo.) E vorba despre un zâmbet... Un mare scriitor a spus: *Zâmbetul poate exprima mai mult decât cea mai complexă frază.*

O voce:

— Ce scriitor?

— Îmi scapă numele, ţi-l spun după ore. Ei bine, zâmbetul lui Puiu Procopiu e un zâmbet cinic, de îngâmfare şi de neîncredere!

— Dai asta în scris? spuse Vestitul.

— Ar trebui să fii mai serios!

— Ce, zâmbetele sunt cafea, să ghiceşti în ele? interveni Mustaţă.

— Cine îi dă dreptul lui Procopiu să zâmbească?

— Constituţia! interveni Leo.

— Oare ştie el mai multă biologie decât tovarăşa de ştiinţe naturale sau mai multă matematică decât tovarăşul profesor Pompilian? Bineînţeles că nu! Dar el, izolat de restul clasei, consideră că tot ce facem noi aici e o copilărie, o naivitate şi ca atare îşi permite... da, şi el şi Smărăndoiu şi Leo şi pot spune că, uneori, chiar şi Axintescu!

Vestitul o întrerupse:

— De ce chiar şi Axintescu?

— Pentru că el era altfel, dar voi l-aţi influenţat în rău! Să luăm ca exemplu recenta excursie în care am fost cu toţii. Putem socoti oare că a fost pe deplin reuşită? Nu! Şi cine sunt vinovaţii! Leo Mileşan şi prietenii lui, care au nesocotit programul educativ, preferind să hoinărească în mod neorganizat. Ca să nu mai vorbesc de tine, care nici măcar n-ai

fost în excursie. Ai preferat să te duci singur la ştrand! Se vede după cât eşti de bronzat. Vă aflaţi sub influenţa nesănătoasă a cuiva. După cum se pare, e vorba de un anume Mişu, element dubios, fugit de la şcoala de corecţie şi care-şi face mendrele prin cartierul nostru.

Iniţiaţii – aproape un sfert din clasă – pufniră în râs. Profesorul Done, care ascultase până atunci cu un fel de indiferenţă amuzată, se încruntă.

— Vă rog! Aştept explicaţii! Mileşan, Procopiu, e adevărat ce spune Dorina?

Leo rânji voios:

— Numai parţial, dar nu merită să discutăm despre asta.

— Eu stabilesc ce merită şi ce nu merită să discutăm. Cine e acest Mişu?

— Tovarăşe diriginte, nu pot să spun aşa, de faţă cu toată clasa… Dacă aţi accepta să vă scriu pe o foaie de hârtie… Vă dau cuvântul meu că nu e vorba nici pe departe de un element dubios! Poftiţi!

Şi duse la catedră bileţelul pe care aşternuse grăbit câteva cuvinte. Profesorul Done îşi aruncă privirile pe bilet, reţinându-şi cu greu un zâmbet, căci acolo scria: *Mişu e un cal bătrân, de supravieţuirea căruia mă ocup împreună cu prietenii mei. Îl ţinem în subsolul blocului. Nu destăinuiţi nimănui secretul. Vă mulţumesc.*

— Da, s-ar părea că numitul Mişu nu prezintă un pericol special pentru educaţia voastră. Cât priveşte zâmbetele dumitale la unele ore de curs, te rog să mai reflectezi. Mai doreşte cineva să ia cuvântul?

Părea că nu mai doreşte nimeni. Poeta principală privea cu stupoare buzunarul de sus al hainei lui Done, unde dispăruse bileţelul cu lămuriri asupra misteriosului Mişu.

În recreaţie, îndată după plecarea dirigintelui, Axintescu se postă la uşă:

— Nu pleacă nimeni. Comunicări importante!

Făcu semn şi Procopiu, cu o expresie chinuită, înaintă spre catedră, purtând un pachet mare legat în cruciş cu şuviţe de celofan roşu.

— După aceste dramatice 50 de minute, daţi-mi voie să vă transport într-o lume cu mai puţine griji! Vestitule…

Procopiu desfăcu pachetul, şi apăru un munte tehnicolor de fursecuri.

— Calitate extra, 45 lei kilogramul, aprecie în gura mare Fane Smărăndoiu.

— Şi crezi că nu merită? zise Axintescu. Vă rog, serviţi-vă, sunteţi invitaţii mei!

— E ziua ta?

— O fi câştigat la loto!

— Se însoară!

Mitică Axintescu ridică deasupra capului un carneţel cu coperte albastre.

— Cauzele generozităţii mele se află în acest modest carnet. Începând de azi dimineaţă… sunt pilot de-adevăratelea!

Urmă o clipă de buimăceală: „Ce zice ăla?” „Pilot?!” „Păi dacă e la şcoala de aviaţie!” Primul se dezmetici Leo Mileşan. El ceru carnetul, îl cercetă cu atenţie şi încuviinţă:

— Mi-e imposibil să-l contrazic. Omul posedă într-adevăr un brevet de zbor!

Procopiu oftă atât de tare, încât se auzi până în fundul clasei. Era galben la faţă, transpirat, prăpădit. Nu putea să uite ziua aceea când îi arătase lui Axintescu anunţul tăiat din ziar: „Ce zici, ne înscriem? şi, ca de obicei, începuse cel dintâi să facă o mulţime de planuri: şcoala de aviaţie, licenţa de zbor, construcţia unui avion original, ocolul lumii, recorduri… „Dar crezi că o să ne primească?” spusese cu prudenţă Mitică. „De ce nu! Mâine dimineaţă la 8 ne întâlnim acolo!” Până seara Vestitul Procopiu uitase de această hotărâre, dar Mitică o luase în serios.

Pe Leo, dezamăgirea de pe chipul lui Procopiu îl uimi. Nu mai semăna deloc cu autoritarul paznic al căpşunilor *Fruct-exportului*. De amărăciune, parcă se micşorase. Chipul lui triunghiular era plin de pete roşii. Leo simţi o mare dorinţă să fure din nou căpşuni, numai ca să-i dea Vestitului posibilitatea să fie din nou acel om puternic şi curajos.

Capitolul al VI-lea

DESCRIERI DUPĂ NATURA

Pe Vestitul Procopiu natura nu-l impresiona, cel puţin aşa afirma el. Învăţase faimoasa definiţie *Peisajul e un colţ al naturii*, cu mult înainte de a vedea cu ochii lui o câmpie veritabilă sau un munte autentic. În câte compuneri nu descrisese el „pajişti smălţuite de flori” şi „vâlcele încântătoare” pe care nu le văzuse niciodată?! Mai târziu, urcând pe Valea Prahovei, se ferea să recunoască chiar şi faţă de sine însuşi că îi plac împrejurimile, deoarece avea senzaţia că nu face altceva decât să scrie o compunere cu epitete, metafore şi comparaţii repartizate convenabil după modelul din lecţia *O zi în mijlocul naturii*. Cu toate astea se obişnuise să aştepte clipa când soarele, încheindu-şi cariera zilnică, urma să apară, ca o portocală enormă şi bine coaptă, în spaţiul îngust dintre clădirea poştei şi aceea a magazinului universal. Dacă te plasai în aşa fel încât între tine şi soarele crepuscular să fie nucul din curtea şcolii, acesta îţi părea ca un imens incendiu rece.

Puteai să-ţi închipui că e o catedrală gotică, luminată de flăcările unui război medieval sau un brontozaur rătăcit în preajma unui vulcan de la răspântia a două ere geologice. Mai de mult, Procopiu obişnuia să-şi încheie contemplaţia secretă prin a se căţăra în nuc, având credinţa că baia de foc îl va înzestra cu virtuţile pe care, în legenda Nibelungilor, Siegfried le dobândise scăldându-se în sângele unui balaur. Tot aici se

refugia pentru a medita asupra diferitelor necazuri: vreo notă din cale-afară de proastă sau vreo înfruntare din care ieşise învins. De obicei retras şi nepretenţios, Procopiu avusese, mai ales în ultimii doi ani, câteva izbucniri spectaculoase. Nimeni nu reuşea să afle ce resorturi tainice dezlănţuiau, la răstimpuri, aceste explozii. De altfel, în carnetul de observaţii al domnişoarei Victoria Lavric scria că Procopiu este „foarte sensibil şi extrem de influenţabil”. Asemenea observaţii puteau fi însă întâlnite în dreptul tuturor celorlalţi, deoarece însăşi Victoria Lavric era o fire excesiv de sensibilă. Ea vedea temperamente gingaşe chiar şi la derbedeii notorii şi era convinsă că notele lor proaste i se datoresc ei, fiindcă nu le-a stimulat suficient interesul pentru performanţele acidului dezoxiribonucleic.

De fapt, ceea ce declanşa din timp în timp furiile creatoare ale lui Procopiu erau succesele celorlalţi.

Odată, la câteva zile după ce Axintescu câştigase faza orăşenească a olimpiadei de fizică – primind în văzul întregului liceu felicitările directorului Dobrotă – Procopiu fusese văzut împrumutând de la bibliotecă toată opera lui Shakespeare. El citise cărţile în două săptămâni – timp în care nu mai învăţase nimic, luând un patru chiar la literatură.

Altă dată, exact in zilele când circula ştirea că un coleg a fost inclus în lotul naţional de juniori la scrimă – lui Procopiu îi dăduse prin gând să devină pilot de carting. După două săptămâni de antrenament, Vestitul câştiga locul întâi pe liceu. Nimeni nu făcu caz din faptul că, înainte cu 300 de metri de sosire, Vestitul Procopiu fusese pe poziţia a patra, dar două din maşinile aflate în faţa lui se defectaseră, a treia luase un viraj greşit, înfundându-se în sacii cu talaş iar el, aproape neştiind ce se întâmplă, trecuse primul linia de sosire.

Evenimentul stârnise vâlvă, mai cu seamă că Procopiu nu se remarcase până atunci în sport. Avea să continue acest drum glorios? Nu. În curând, pilotul de cart luă calea specialistului în literatura universală, adică se pierdu în anonimat.

… Continuă să urce, înfundându-se în masa saturată de oxigen. Ştia el o creangă comodă pe care puteai sta fără pericol şi deasupra încă una, să-ţi rezemi fruntea şi să-ţi imaginezi tot felul de lucruri interesante. Deodată, auzi un murmur de voci. Se afla la nivelul etajului întâi, chiar lângă fereastra cancelariei. Era

deschisă. Profesorul Done şedea de vorbă cu cineva, al cărui glas îi era foarte cunoscut Vestitului. „Tata! De ce nu mi-a spus că are de gând să vină la şcoală?" Bombardierul tocmai îşi aprindea o ţigară de la flacăra brichetei întinsă de diriginte. Vestitul Procopiu ardea să prindă măcar două, trei cuvinte din conversaţia lor, dar vorbeau foarte încet, probabil pentru a nu-i stânjeni pe ceilalţi profesori. Directorul Dobrotă scria ceva pe tabla din cancelarie, un anunţ. Profesorul Trandafirescu, de sport, cu o burtă bine rotunjită, îşi sorbea cafeluţa ascultând vorbirea respectuoasă a unui student de la ICF, venit în practică pedagogică. Tânărul ţinea în mână o suliţă de atletism şi-i tot spunea ceva lui Trandafirescu, schiţând mişcări de aruncare. La celălalt capăt al mesei, Pompilian şi Viorica Lavric se serveau dintr-un borcănaş cu dulceaţă.

Deodată, se auzi un urlet îngrozitor. Vestitul Procopiu tresări pe creanga lui, gata să-şi piardă echilibrul. Cine strigase? Lângă cancelarie se afla cabinetul medical. Lui Procopiu nici nu-i trecuse prin cap să se uite în cabinet, îl interesa numai ce discută taică-său cu Done. Pe patul din încăperea cu dulăpioare albe se afla, dezbrăcată, Zoica Garofil, iar doamna doctor o asculta de zor cu stetoscopul. Zoica văzuse silueta din nuc şi, crezând că băiatul se uită la ea, urla acum întruna: „Să se dea jos! Să nu se mai uite!” şi alerga prin cabinet ca o paparudă, îngrămădindu-şi dinainte rochia şi pantofii.

Vestitul făcu un salt spre o creangă din cealaltă extremitate a nucului, apoi îşi dădu drumul nebuneşte, în jos, având impresia că-l freacă cineva cu glaspapir. Aterizând, o luă la fugă spre sala de gimnastică, în spatele căreia se piti, abia trăgându-şi sufletul. Scăpase cu bine, nu-l văzuseră… Dar servieta?! Servieta lui rămăsese acolo, la rădăcina nucului! Se simţea încolţit ca *El fugitivo*. Dirigintele şi doctoriţa se postaseră lângă nuc, făcând semne în sus. Credeau că intrusul se mai afla acolo.

… Buf! Ceva căzu lângă picioarele lui. Era servieta. De la câţiva paşi îl privea cu ochii plini de fulgere Dorina Stăvărache.

— Îc! se înecă Vestitul.

Era incapabil să articuleze vreun cuvânt.

— Presupun că prin acest sunet mi-ai mulţumit. O spionai pe biata Zoica? Îţi face plăcere s-o vezi nefericită?

Dorina zâmbea subţire, – de fapt, toată lumea ştia că n-o simpatizează din cale-afară pe Zoica, probabil din pricină că era

cea mai drăguţă şi, în acelaşi timp, singura fată pe care băieţii nu o necăjeau, fiind prietenoasă, sinceră şi suficient de înzestrată cu simţul umorului ca să nu se supere din nimic.

— … Sărăcuţa de ea, oftă Dorina. Păi tu nu ştii că e îndrăgostită de Pompilian?! Dar la Pompilian ţine şi domnişoara Lavric! Zoica i-a surprins duminica trecută sărutându-se pe malul Herăstrăului. De aceea nu mai vrea să răspundă la orele lor! Când Pompilian sau Domnişoara intră în clasă, Zoicăi i se urcă tot sângele în cap, devine incapabilă să mai gândească. Sper că o să fii discret. Ţi-am mărturisit un lucru care nu trebuie să mai ajungă la urechile nimănui!

— Bineînţeles, n-avea nicio grijă! o asigură Procopiu, care de fapt gândea: „A naibii Dorina, special mi-a spus toate astea, ca să le răspândesc până mâine în toata şcoala. Cred că am un chef nebun să nu scap o vorbă!"

— Cu tine însă, urmă poeta principală, n-am isprăvit. Ştii ce s-ar întâmpla dacă i-aş spune lui Done că te-ai uitat pe fereastra cabinetului medical?

— Pe cuvântul meu că nu m-am uitat! M-am suit în nuc, fiindcă aşa îmi place mie, să privesc de acolo apusul soarelui.

— Ha, ha, ha !Am râs. Uite, eu îl chem pe Done ca să-i spui şi lui povestea asta înduioşătoare, cu apusul soarelui. Tovarăşu' diriginte! strigă ea, dar nu prea tare.

— Ssst! făcu Procopiu, înspăimântat. Vrei să mă dea în consiliul profesorilor?

— Ai merita-o din plin, dar voi fi generoasă cu tine. Am să uit a cui era servieta de lângă nuc, cu condiţia… să-mi spui cine e Mişu!

— Şantaj? se cutremură Procopiu. Tu, poeta liceului, fata cea mai cultă, media generală 10, exemplu de comportare?

— Mersi, făcu Dorina o reverenţă; tot ce spui corespunde realităţii, dar m-am săturat să cunosc numai realitatea mea. Se pare că şi a voastră e interesantă; în orice caz, trebuie să mă lămuresc. Vreau! bătu ea din picior. Nu-mi place să se întâmple în jurul meu lucruri pe care nu le înţeleg! Cine e Mişu? După ultimele zvonuri ar fi vorba de un cascador accidentat, care dă lecţii de cascadorie.

— Pha-ha-ha-ha! izbucni Procopiu în râs. Taci, că leşin! Mişu – fugit de la şcoala de corecţie, Mişu – cascador! Mă întreb ce o să mai urmeze!

— Adevărul! Şi o să mi-l spui tu. Imediat. Altfel, direcţia Done.

Vestitul se uită ţintă în ochii ei nu prea frumoşi, dar foarte expresivi. Nu văzu acolo pic de indulgenţă.

— Mă rog, oftă el. Dar o să te pun mai întâi să juri că nu spui nimănui.

— Jur! se grăbi Dorina.

— Prea vag. Jură şi tu pe ceva concret.

— Înapoiatule. Bine. Pe sănătatea…

— Lasă, că ştiu eu. Zi aşa: *Să rămân nemăritată, dacă scap o vorbă despre Mişu.*

— Ce-i prostia asta? se agită Dorina. Fii şi tu o dată serios!

În drum spre casă, Leo Mileşan se abătea întotdeauna pe la Complex. Scotea din servietă sacul de sport tip „Fortis”, trecându-şi cureaua peste umăr, şi colinda magazinele. Oamenii întorceau capul după el; sacii de echipament ai Fortis-ului fiind lucraţi din mătase portocalie, piele roşie şi şnururi bleu cu alb – culorile clubului – atrăgeau privirile. Înţelegerea cu doamna Mileşan sunase astfel: „Mamă, sunt de acord să fac târguieli, însă pun o condiţie: Nu accept să fiu văzut zilnic cărând mazăre şi cartofi! Dacă unchiul Erik mă cadoriseşte cu un sac „Fortis” se schimbă situaţia: lumea o să-şi închipuie că am înăuntru pantofi de atletism, mănuşi de box şi cronometre, nu tăiţei şi praf de copt!"

Complexul, tip litoral, cuprindea tot felul de magazine. Leo îl străbătu după un itinerar bine stabilit: întâi se opri la măcelărie, pe urmă la fructe şi legume, apoi la Alimentara. Parcurgând acest drum, făcu şi două rapide incursiuni la textile şi metalo-chimice. După aceea, aşteptă la rând în faţa telefonului de lângă brutărie şi sună acasă. „Alo? Săru’ mâna. Da, sunt aici. Numărul 2, am spus 2, da, pe urmă 7 şi 8 şi cred că şi 6. Nu, nici vorbă de 5. Bine, să văd. Săru’ mâna.”

Telefoanele publice de la complex erau foarte solicitate, mai ales seara, când băieţi spilcuiţi şi fete proaspăt coafate aveau de comunicat o grămadă de lucruri, chicotind în receptor şi fixând ore de întâlnire. Leo nu dorea să vorbească în auzul acestor mondeni ai cartierului despre cumpărăturile lui. Stabilise, deci, împreună cu Şef şi cu mama, un cod cifrat, simplu şi uşor de ţinut minte. 1, era carne de vacă; 2, era carne de porc; 3, păsări tăiate; 4, şuncă; 5, ouă, şi aşa mai departe.

Cine îl asculta, putea lesne să creadă că e vorba de un număr de telefon sau de loterie.

Dar doamna Mileşan s-ar fi cutremurat dacă ar fi putut să vadă în ce fel îşi îndeplinea fiul ei a doua parte a programului. Leo nu era un cumpărător disciplinat. El se arunca în aglomeraţia magazinelor ca un vânător în junglă. După cinci ore petrecute la şcoală, sub imperiul unor legi clare şi aspre, Leo sosea la Complex dornic de independenţă, colinda magazinele ca un conchistador, aplicând o gamă largă de metode pentru a obţine marfa, fără să aştepte la rând. Era viclean. „Daţi-mi voie, iau doar o cutie de conserve; nu se cântăreşte, totul durează cinci secunde!” şi în realitate cumpăra şi perlan, şi macaroane, şi drojdie de bere, şi multe altele. „Am fost la rând, pe cuvântul meu, mă recunoaşte doamna; cum, doamnă, dar v-am spus acum cinci minute că mă duc să dau un telefon!“

Pe urmă, Leo făcea sârguincios socoteala: „Opt minute aici, patru la aprozar şi cu şase la carne, optsprezece”. Se uita la cifrele notate în carnet, în ultimele zile: „Cu două minute mai puţin decât recordul de alaltăieri. Merg bine !“

Se simţea ca un sportiv în ascensiune de formă. Recordul spre care ţintea era de 14 minute. Numai în felul acesta putea fi acasă înainte de 7, ora flecărelii şi a distracţiilor de seară, când erau liberi băieţii din toate clasele. În fine, la 7 fix, domnul Stratilat pleca la spectacol, şi mai întotdeauna lua cu el un băiat din cei care se nimereau la ora aceea pe-afară. Leo fusese invitat o singură dată, cu un an în urmă, şi nu putea să uite seara aceea formidabilă. Era important nu faptul că văzuse spectacolul fără niciun ban, ci acela că domnul Stratilat obişnuia, în pauză, să-şi poarte oaspeţii prin cabinele colegilor. Acolo puteai să-l întrebi pe iluzionistul Mancini dacă numărul de hipnoză nu fusese o păcăleală sau să o vezi pe Nadia Soare, dresoare de tigri şi lei, invitându-te să-l mângâi „, fără nicio grijă“, pe Rajah, tigrul ei preferat.

Astăzi, însă, ritmul cumpărăturilor avea să fie mai domol. Îngândurat şi ostenit, Leo se trezi stând cuminte la coadă, ca toţi muritorii de rând. „Ce-i cu mine, îmbătrânesc?” De fapt se gândea, şi asta foarte intens, obositor de intens, la Vestitul, la Mitică Axintescu, la Dorina Stăvărache, la Fane Smărăndoiu. Se întâmpla ceva cu ei, nu-i mai recunoştea, renunţaseră la unele

obiceiuri în favoarea altora. „Dar eu de ce nu mă schimb? Sau poate că m-am schimbat numai eu şi ei au rămas aceiaşi?…"

— Ce doreşti? zise vânzătorul. Cu dumneata vorbesc!

— Numărul 4, zise Leo, absent. Şi adăugă repede, văzând uimirea de pe chipul vânzătorului. Şuncă. Două sute de grame.

… Tresări. Îl văzuse, îndreptându-se spre bodegă, pe Vestitul. „Procopiuleee!” strigă Leo, cuprins de o mare dorinţă să stea de vorbă cu el, să discute despre orice, numai să stea de vorbă cu el. Dar Vestitul nu-l auzi, sau se prefăcu că nu-l aude şi dispăru în mulţime. „E catâr!” se necăji Leo, alergând după el prin mulţimea indivizilor care, nemaiîncăpând în localuri, îşi savurau berea plimbându-se cu sticlele în mână prin pasaje. Erau aici o mulţime de amatori de chilipiruri şi încă şi mai mulţi indivizi gata să le furnizeze. În grupurile de la Complex se vorbea ori în gura mare, ori în şoaptă, se vindeau tranzistoare, ceasuri de mână şi stilouri, ţigări străine şi „ciungă” adică gumă de mestecat. „*A fost la Complex*” era una dintre cele mai grave acuzaţii ce i se puteau aduce unui elev care lipsise nemotivat de la cursuri.

Leo se strecură prin labirintul mobil al acestor grupuri, strigând: „*Procopiule, stai niţel!“*

Deodată, cineva îi suflă în faţă fum de ţigară parfumată, scumpă.

— Să trăieşti Leo. Te-ai făcut mare şi frumos! Ia şi tu o papiroasă.

— Nu prea fumez.

— Păi nici să nu te apuci. E o porcărie. Mai bine îţi dau o gumă.

Leo era emoţionat. Se afla în faţa lui Costel Zizi Mărcuş, zis Nevada, despre care umbla vorba că nimeni nu reuşise vreodată să-l bată, dar nici să-l vadă încăierându-se. Cei mai nesăbuiţi bătăuşi îi purtau respect.

Nevada avea vreo 19 ani, era înalt, subţire, foarte elegant şi semăna cu Giuliano Gemma. Despre cariera lui şcolară, întreruptă în clasa a X-a, circulau legende contradictorii. Se spunea că fusese, printr-a cincea, cel mai bun elev din seria lui, iar într-a şasea, campion de juniori la 400 m plat. Mai târziu, ajunsese un obraznic insolit, capabil să-i spună Domnişoarei în plină oră „Astăzi nu vă fac probleme, o să fiu foarte cusninte pentru că v-aţi pieptănat cu părul pe umeri, aşa cum îmi place mie.” Trandafirescu, profesorul de educaţie fizică, avea obiceiul

ca în timpul orelor desfăşurate pe terenul din curtea şcolii să fumeze. Senin, Zizi îşi aprindea şi el o ţigară… Adesea putea fi văzut plimbându-se pe coridoare cu un port-chei în mână, pe care îl scutura întruna, ca pe un mănunchi de clopoţei. Pretutindeni se făcea linişte, zgomotul respectiv precedând, de obicei, apariţia directorului Dobrotă. Acestuia, ca urmare a unei boli de nervi, îi tremurau în permanenţă mâinile, de aceea încerca să-şi ascundă slăbiciunea prefăcându-se că se joacă cu o legătură de chei. Lui Dobrotă i se ridica tot sângele în creier şi le confisca imediat pe ale lui Nevada. Într-o bună zi, Nevada se prezentase la cancelarie cu o cheie de un metru şi ceva, făcută dintr-o ţeavă de aluminium strălucitor. „Mi-aţi luat până acum 99 de chei. Asta e jubiliară. V-o înmânez din proprie iniţiativă."

— Ai făcut cumpărături, bravo! zise Nevada, arătând spre sacul de sport.

Leo roşi:

— Se mai întâmplă.

— Nu trebuie să te ruşinezi. Un băiat serios dansează seara la bar iar dimineaţa, cu aceeaşi eleganţă, face cumpărături pentru maică-sa. Pe la şcoală ce mai e nou? Domnul profesor Done cum o mai duce?

— D… dom’ profesor Done? îngăimă Leo, nevenindu-i să creadă că a scăpat cu bine ca de obicei.

— Tot nu intră în clasă până nu ridicaţi ultima hârtiuţă de pe jos?

— Tot.

— E tare moşul! pocni Nevada admirativ din limbă. Cap de neamţ; la ei, ordinea înainte de toate. Vă controlează şi la unghii?

— Are ideea asta fixă…

— Exact ca pe timpul meu. Dar popice mai joacă?

— Asta nu ştiu. A jucat vreodată?

Zizi Nevada se plesni cu palmele peste coapse:

— Ştii că-mi place întrebarea? Păi a fost cel mai bun popicar din sector. Se antrena la arena *Metalul* câte două ore în fiecare seară. Cât i-am aşezat eu popicele şi i-am trimis bilele înapoi, mă mir că n-am făcut o spondiloză!

Cu niciun chip nu şi-ar fi imaginat Leo că Nevada e capabil să converseze pe astfel de subiecte. Şedea cuminte, rezemat cu un

umăr de zid şi tot ce spunea el, inflexiunile copilăreşti ale vocii, gesturile potolite aveau ceva nespus de atrăgător.

— Mi-nchipui, urmă Nevada, că nici zmeie nu mai înalţă.

— Cine?

— Dom’ profesor Done. Pe atunci învăţam toţi în clădirea veche unde sunt acum numai clasele mici. Domnul Done ne era şi comandant de pionieri. Vara, cum să ne adune el de prin tot cartierul la şcoală, pentru vreo activitate? A făcut un zmeu mare, portocaliu, cu dungi albe, şi ne-a spus: „Uitaţi-vă din când în când pe cer; când o să vedeţi zmeul ăsta înseamnă că am nevoie de voi şi trebuie să veniţi la şcoală."

— Şi?!

— De două, trei ori pe săptămână, drăcovenia ieşea la vedere, vâjjj-vâjjj, că avea şi zbârnâitoare, iar noi – trap la şcoală. Acolo ne aştepta domnu’ Done: Ba să jucăm fotbal cu nu ştiu ce şcoală, ba să ne ducem la cules de fructe, ba la un film. Ţi-nchipui că în lunile de vară numai de activităţi nu ne ardea nouă, dar, înţelegi, era al naibii de interesant să te prezinţi când te poftea în felul ăsta!

Odată, printr-a şasea, continuă Nevada, amuzat, au rămas corigenţi la română doi, ba nu, trei colegi, între care unul Macrea, foarte greu de cap. Ştii cum e Done: te ţii de treabă, eşti omul lui; ai zbârcit-o, te arde! Aşa că i-a lăsat corigenţi când le era lumea mai dragă, la începutul verii. Prin august mă cheamă pe mine şi pe unul Milăuţă şi ne spune: „Ocupaţi-vă puţin de băieţii ăştia, ajutaţi-i să recapituleze, eu o să intru la spital pentru un tratament mai lung, aşa că examenul de corigenţă or să şi-l dea cu alt profesor. Vă las şi zmeul; dacă *blindaţii* ăia iau note de trecere, să-l înălţaţi, ca să ştiu şi eu. Pe 6 septembrie, la ora 12, o să fiu cu ochii la geam."

Nevada tăcu, privind cu mult interes o maşină sport, decapotabilă, care trecea, urlând, cu viteză nereglementară.

— Şi? zise Leo, captivat de povestire. Ce s-a întâmplat cu zmeul?

— Cu zmeul? A, păi l-am înălţat.

— Pe bune?

— Dar tu cum crezi? M-am ţinut toată luna august de capul lui Macrea.

— Scuză-mă! zise Leo, şi o luă la fugă spre bodegă. Îl văzuse pe Procopiu intrând înăuntru. „Ce-o fi făcând acolo?”

Ajuns la vitrina bodegii, Leo îşi lipi nasul de geam, căutând printre muşchiuleţii şi cârnăciorii din vitrină, decoraţi cu pătrunjel, un spaţiu liber, prin care să vadă ce se întâmplă înăuntru. Îl zărise pe Procopiu deschizând uşa şi intrând cu dezinvoltură, ca un obişnuit al localului.

Fum de ţigări, mese cu pânza pătată de vin, oameni pe scaune şi în picioare. Un acordeonist cu mutra tuciurie şi zbârcită ca o coajă de nucă cânta deplasându-se de la o masă la alta, după cum i se părea că e ascultat cu mai multă atenţie. „Uite-l pe Vestitul, s-a aşezat la chef!” Era la masa de lângă sobă, în tovărăşia unui bărbat de vreo 45 de ani, cu bluză şi pantaloni de doc albastru. Vorbeau foarte însufleţit, cu capetele apropiate, omul explica ceva, arătând cu degetul pe masă, adică aici fusese cutare lucru şi dincolo cutare.

Deodată, în spatele lui Leo se stârni o învălmăşeală. „Miliţia” strigă cineva. Paşi grăbiţi, strigăte, hohote de râs.

Câţiva inşi alergau din răsputeri. În spatele lui, la 15, 20 de metri, îşi făceau loc prin mulţime doi miliţieni.

— Mileşane, ţine-mi tu asta!

Leo se trezi că Nevada îi pune în mână un pachet de mărimea unui tranzistor Cora.

— Te rog, ascunde-l!

Leo vârî pachetul în buzunar, fără să stea mult pe gânduri.

— Promite-mi că nu te uiţi înăuntru şi că păstrezi totul în secret, zise Nevada. E un cadou pentru cineva.

Leo primi fără să stea pe gânduri. Pentru el era un adevărat noroc să-i fie de folos lu Nevada. Trei minute mai târziu, Nevada, între miliţieni, spunea: „Ce-aveţi cu mine, de ce nu mă lăsaţi în pace? Nu înţeleg despre ce mă tot întrebaţi! Poftim, n-am nimic asupra mea, percheziţionaţi-mă!”

Pentru Leo, aventurile acelei zile încă nu se terminaseră. Ajuns acasă cu târguielile, maică-sa îi dădu din nou prilejul să se remarce:

— Acum du-te în uscătorie şi adu rufele.

Leo oftă, furios. Era de părere că i se cer prea multe. Se strâmbă revoltat, totuşi plecă.

Spălătoriile şi uscătoriile se înşirau la mansardă, de-a lungul unui culoar îngust, ca de tren. Geamul fiecărei uşi era acoperit cu o perdeluţă de tifon sau cu o foaie de jurnal. Dintr-o

spălătorie se auzea clipocitul apei şi un glas binecunoscut care cânta: *Sunt o fată ca oricare, n-am nimic deosebit*. Leo îşi spuse „Ia să vedem şi noi, poate că totuşi are…”

Privi prin colţul geamului, acolo unde ziarul era sfâşiat: „… colonialiste din Angola. Surprize în campionatul mondial de handbal;… O întâlnire la nivel înalt este posibilă?" Zoica freca rufele în albia zincată. Desculţă şi numai în furou, cu părul strâns în basma, avea braţele, picioarele şi gâtul purpurii de căldura apei fierbinţi, care umpluse încăperea de aburi.

— A, domnul se uită pe furiş! Bravo, ai găsit ce să vezi! Dar ce bine că te-ai nimerit pe aici! Aş vrea să te rog ceva. Îmi pun capotul şi ies imediat.

— De ce, zise Leo, nu vezi că eşti încălzită, o să răceşti, mai bine intru eu!

— Stai la un loc! şopti Zoica, speriată. Ia spune, *parlez-vous francais*?

— Poftim? tresări Leo.

— *Je m’apelle Zoica. Comment t’apelles-tu!* ţipă ea. *Je suis, tu es, îl est!*

Leo pufni în râs şi cu ocazia asta îşi veni în fire.

— Ce tot îndrugi acolo?

— Vreau să văd câtă franceză ştii. Noi n-am prea învăţat, de aceea am 5. Şi să vezi că la vară iar rămân corigentă.

Zoica vorbea repede, pe nerăsuflate.

— Am avut noi un profesor, dar într-a şasea a plecat. Pe urmă ne-a predat o dirigintă, dar n-avea calificare, dânsa era de matematică şi de fapt era doar învăţătoare şi studia la fără frecvenţă, acum ar fi trebuit să termine, dar soţul ei e gelos şi nu vrea s-o lase singură la Bucureşti în sesiune.

— M-ai chemat să-mi expui situaţia cadrelor didactice din Vărăşti?

— Nu. Vreau să te rog să-mi scrii o scrisoare în limba franceză.

— Corespondenţă internaţională?

— Loco. Scrisoarea e pentru… domnul Stratilat, spuse Zoica, roşie ca focul.

Deodată se auziră paşi pe coridor.

— Repede, ascunde-te după uşă!

Repezindu-se la albie, Zoica începu să frece rufele de zor. Uşa se deschise, în prag apăru madam Garofil.

— Dormi aici, ce faci? zise ea, batjocoritoare. Vezi că până mâine la prânz trebuie să fie uscate şi călcate şi dimineaţă trebuie să faci şi parchetul, că vine neică Stoian şi mătuşă-ta Miala de la Chirpiceni.

— Lăsaţi, tanti, că mă descurc eu, să n-aveţi nicio grijă.

Aşa era obiceiul în familia Garofil: copiii – şi Zoica, deşi cumnată, fusese trecută în rândul lor – erau obligaţi să li se adreseze soţilor Garofil cu dumneavoastră.

— Bagă de seamă, dacă nu *fârşeşti* la timp, al tău e dracu! Adică, dacă te bazezi că domnul Stratilat îţi deschide porţile raiului, poftim, lasă treburile baltă, dă-ţi cu ruj pe buze şi stai picior peste picior.

Madam Garofil plecă, trântind uşa. Zoica şopti:

— Uite-aşa mă fierbe nevasta asta a lui frate-meu! M-au adus să stau la ei şi în realitate trebuie să-i servitoresc.

— Au şi ei copii mulţi, cum vrei să se descurce? zise Leo. Viaţa e complicată, trebuie să cauţi motivele, nu să te laşi păcălit de aparenţe.

— Ce frumos explici! Am avut noi un profesor de istorie, care de fapt era avocat, înainte fusese secretarul consiliului comunal, dar a plecat fiindcă se certase cu preşedintele, – era blond ca aurul, auzi tu, noi aşa îi spuneam, Auraş, şi ţinea nişte lecţii frumoase. Vorbea exact ca tine! Păcat că l-a călcat un camion.

— Memoria ta reţine numai întâmplările care au un sfârşit idiot. Mai ai şi altceva să-mi spui?

— Da.

— Bine, de ce vrei să scrii în franţuzeşte, mademoiselle Roşcovă?

— Ca să fie mai frumos. Domnul Stratilat e atât de cult!

Leo avu senzaţia de ofensă pe care o încerca. Întotdeauna când o fată, fie şi urâţică, îşi manifesta preferinţele pentru altul. În astfel de cazuri, Leo devenea agresiv.

— Şi ce naiba vrei să-i scrii, în franţuzeşte, domnului Elegant, domnului Marcant, domnului Parfum, şi mai nu ştiu cum? Vrei să-i scrii *je t'aime, mon petit Stratilat*?

— Cine ştie, pufni Zoica. Vreau doar să-i mulţumesc pentru un gest frumos. Hai că îţi explic.

La puţin timp după episodul senzaţional al evoluţiei Zoicăi pe peretele blocului, domnul Stratilat apăsase pe butonul soneriei

de la apartamentul familiei Garofil. Doamna cu capot înflorat – crini albi pe fond negru – avu o dulce ameţeală, simţind cum zefirul lumii mondene îi pătrunde în casă, odată cu distinsul oaspete. Domnul Garofil, ca tot bărbatul, nu-şi pierdu firea: cu mâna dreaptă scutura mâna vizitatorului, iar cu stânga desemna în aer, deasupra mesei, în atenţia doamnei Garofil, paharele, băutura şi gustările care trebuiau să răsară cât mai grabnic.

— E de la ţară, zise domnul Garofil, când apăru ţuica şi acelaşi lucru îl repetă, cu entuziasm, când veniră muşchiuleţii afumaţi, şi costiţa, şi brânza (el îi spunea „brânzică”).

Toate erau direct de la ţară, adică foarte bune, cele mai bune, neavând nimic comun cu ceea ce consumă restul lumii, cumpărând de la magazin.

— Dar domnişoara Zoica unde e? Nu-i acasă?

— Ba da, e pe dincolo, cu de-ale gospodăriei, zise doamna Garofil.

— Face şi ea practică, pentru când o fi la casa ei! observă domnul Garofil. Dar de ce întrebaţi?

— Ştiţi, eu pentru ea am venit.

Soţii Garofil avură un schimb de priviri rapide şi femeia, cam fără tragere de inimă, se duse s-o cheme pe nepoată-sa, în timp ce domnul Garofil sărea să destupe o sticlă de vin roşu.

— Uite, domnişoară Zoica, de ce mă aflu aici, zise domnul Stratilat. Intervenţia dumitale atât de originală în ceea ce priveşte soarta familiei Procopiu a uimit toată strada. Trebuie să recunosc că mi-a produs şi mie o mare impresie.

— Aşa e ea, sprintenă, explică domnul Garofil. Dacă-i de la ţară!

— Ca specialist, sunt în măsură să afirm că îndrăzneala dumitale, simţul echilibrului şi controlul mişcării nu au fost o întâmplare. Sunt calităţi rare, pe care le stăpâneşti în mod natural. Ar fi păcat să le treci cu vederea.

Doamna Garofil îl asculta cu o expresie specială, aveai senzaţia că în capul ei s-a produs un gol perfect în care pică, silabă cu silabă, cuvintele lui Stratilat. Domnul Garofil se postase lângă Zoica, punându-i protector mâna pe umăr. Fata era buimăcită.

— Pe scurt, stimată domnişoară, în instituţia noastră artistică – lucrez, după cum ştiţi, la circ – va începe în cu- rând să

funcţioneze un curs pentru tineret. De acest curs am onoarea să mă ocup chiar eu. Ţi-aş propune să încerci şi dumneata. Cred că intuiţia nu mă înşală: întemeindu-mă pe observaţiile făcute în timpul neobişnuitei dumitale evoluţii, cred că vei avea succes.

Linişte mare. Doamna Garofil avu un rictus de enervare; o şi văzuse pe Zoica, într-o rochie de argint, aplaudată, sub ploaia luminilor feerice, de spectatorii încântaţi. Domnul Garofil însă se bucura sincer:

— Norocul tău, Zoico! Păi eu ce să spun, domnule Stratilat?! Ca frate mai mare, şi, pot zice, chiar şi ca tată – că e singură aici şi numai pe noi ne are – să fie într-un ceas bun!

Capitolul al VII-lea

INVENTATORUL

Pentru amândoi era o ocupaţie plăcută: Leo să taie felii groase, din căpăţâna de sfeclă, iar Mişu să le mănânce. Nu mai recunoşteai vechea mârţoagă; se îngrăşase, pielea îi strălucea. Îndopat cu pâine, cu cartofi fierţi, cu spanac, cu varză şi cu ce mai găseau la îndemână – fân şi ovăz nu reuşeau să procure decât rareori – Mişu redevenise un bidiviu arătos, ca şi în îndepărtata lui tinereţe. E însă puţin probabil să fi avut vreodată parte de chilipirul din subsolul nr. 2. Imaginaţia lui nu rechema prea des nici câmpia, nici drumurile, nici cerul senin. Trăise el în

sânul naturii, dar greşise secolul. Pe timpul când mai lucra la grădina de legume – deci înainte de sosirea tractorului U 650, proiectat special pentru grădină şi vie – camarazii săi mai bătrâni, un armăsar chior şi o iapă obosită, îi istorisiseră lucruri de necrezut, auzite în tinereţe de la unii care, la rândul lor, avuseseră cinstea să le afle chiar din partea adevăraţilor cai, a ultimilor cai adevăraţi.

„Nu erau bicisnici ca noi, ofta armăsarul chior. Erau voinici şi mândri. Oamenii se întreceau care mai de care să aibă cel mai frumos cal şi ăstuia, dă-i ovăz pe săturatelea, ţesală-l, alintă-l, pune-i un harnaşament ca lumea. Ce te miri, nu ştii ce-i ăla un harnaşament? Cred şi eu, tu n-ai apucat decât zăbala asta tocită şi frâul din înnădituri. Harnaşamentul, drăguţule, e ceva care nu se mai vede azi. Păi ia închipuieşte-ţi tu un căpăstru comod, un frâu lat şi moale şi o şa ca lumea (căptuşită cu catifea, ca să nu-ţi roadă spinarea!) Toate astea, din acelaşi fel de piele, vopsită în galben sau roşu, şi uneori bătută cu ţinte de argint sau de aur. Şi ce crezi tu că se întâmpla când ajungeai la destinaţie? Omul te lăsa în ploaie, ca nea Marin al nostru, şi se ducea la bere? Prima grijă a omului, oriunde ar fi ajuns şi oricât ar fi fost de grăbit, era să-ţi ia şaua, să te deshame. Te băga în grajdul cel călduros, te freca pe spinare şi pe gât cu paie, că erai transpirat şi să nu răceşti, apoi îţi turna ovăz, na, frate, mănâncă, să prinzi puteri." Multe lucruri uimitoare povestea armăsarul chior despre hanuri şi vizitii, despre regimente de cavalerie, despre herghelii şi grajduri celebre, care aveau iepe şi armăsari de spiţă mult mai veche şi mai nobilă decât a stăpânilor, despre iarmaroace, geambaşi şi hoţi de cai. „Păi se furau?" „Cum să nu se fure, dacă erau socotiţi chiar mai de preţ decât o casă sau o nevastă?" „Cică şi azi – îndrăznea Mişu – ar fi nişte cai aranjaţi pe la hipodrom." Armăsarul chior clătina sceptic din cap: „Se poate, nu te contrazic. Dar eu mă refer aici la chestiunea că ideea de cal, pricepi, a dispărut din mintea oamenilor." Mişu se necăji, crezând că a găsit cheia problemei: „Păi cu maşinile astea, fir-ar ale ciorilor, cred şi eu". Chiorul fornăia plictisit: „Eşti prost, nu înţelegi. Ce-ai tu cu maşinile? Ele, treaba lor. Ai alergat tu vreodată mai repede decât o maşină? Păi vezi? De ce le înjuri?" Mişu se mira: „Atunci pe cine să-njurăm?" Chiorul, oftând: „Pe nimeni. Asta-i situaţia. Numai adevăraţii cai ar fi fost în stare să explice lucrurile. Poate că

oamenii de azi sunt prea slăbănogi ca să stăpânească un cal adevărat. Sigur, ar fi câteva lucruri de zis, dar eu n-am dreptul să le spun, pentru că nu am făcut niciodată parte dintre caii adevăraţi."

În timp ce Ninel îl freca pe Mişu de zor cu peria de scânduri, iar Leo îi oferea ultima felie de sfeclă, Mişu se gândi că poate, fără să fi ştiut, unul dintre ultimii cai adevăraţi era chiar el.

Ţevile groase răspândesc o căldură plăcută, ventilatorul bâzâie ca un bondar, dar un bondar cuminte, care stă la locul lui şi nu te înţeapă, iar cei doi oameni nu mai ştiu cum să-l răsfeţe. „Poate că într-o bună zi, gândea Mişu – or să-mi aducă şi un… cum îi zicea Chiorul?… harnaşament. Da' vezi că eu n-am purtat încă niciodată un călăreţ în spinare, trebuie să văd ce-i fac, să nu se sperie, să nu cadă. Ar fi fost cazul să-l întreb pe Chior care-i tehnica, dar ar fi râs de mine, mi-ar fi spus: «n-avea tu grija aia, o să ajungi tu cal de călărie când mi-or creşte mie dinţii la loc!» Şi, totuşi, dacă-l înţeleg bine pe omul ăsta mic, care mă scarpină intr-un chip atât de plăcut, nu văd ce ar putea urma decât ca, într-o bună zi, să-mi sară în spinare."

Dong! Dong-dong! Dong! Lovind cu o piatră în caloriferul din hol, Procopiu îşi anunţa sosirea pentru schimbul următor.

— Ninele, peste 10 secunde deschizi.

Mişu întoarse curios capul spre uşă: Ce-o să-i aducă noul venit? Biscuiţi? Zahăr? Ştia că nimeni nu venea aici cu mâna goală.

— Au! se auzi de afară o exclamaţie de durere, semn că noul venit se izbise cu scăfârlia de tavanul în pantă.

Leo avea pe buze ironia de întâmpinare, dar când văzu despre cine era vorba, se posomorî:

— Dorina?! Cine ţi-a dat voie să intri aici?

Ninel se aşeză repede dinaintea lui Mişu, cu braţele întinse lateral, adică îl ascundea de ochii Dorinei.

— Formidabil, ce cal! exclamă Dorina. Să juri că-i din plastic, aşa de bine seamănă! Procopiu mi-a spus care-i semnalul şi tot el mi-a dat parola: Mişu 266. Leo, iar ţi-a ieşit un „mărţişor" sub nas, de ce nu iei polivitamine? Căluţu' na, căluţu'! Cred că nu muşcă, nu-i aşa?

Deodată se repezi la ţevi, lipindu-şi urechea de una din ele:

— Vibrează! Voi aţi ascultat? Se aud paşi, zgomotul liftului, uşile!

— Şi ce mare lucru? oftă Leo. Vibraţia e un fenomen normal.

— Am citit undeva că vibraţiile aerului, datorate glasurilor omeneşti, nu încetează niciodată, hoinăresc, aproape imperceptibile, pe la marginile atmosferei. Cu un aparat ultrasensibil, am putea auzi urletele reptilelor din era secundară, graiurile vechi ale oamenilor, poate şi limba dacilor, raţionamentele lui Aristotel, glasul lui Eminescu.

— Cred că ar fi greu să le deosebeşti în taifunul mondial de pălăvrăgeli, la care aportul tău e considerabil.

— Ţi-ai scris la matematică? Să nu te mai osteneşti. Pompilian lipseşte de trei zile, o să avem un suplinitor. O să lipsească şi domnişoara Lavric, tot trei zile. Se căsătoresc, ce zici de asta? Parcă văd că nici Zoica Garofil n-o să dea pe la şcoală zilele astea! Suportă greu evenimentul.

Leo luă o înfăţişare severă:

— Nu-mi place cum vorbeşti, eşti superficială.

— Serios? Ia cere-mi scuze.

— N-am de ce şi nici nu vreau.

— Mişu 266! Doresc să-mi ceri scuze.

— Ai şi început să profiţi de parolă? Mă rog, iartă-mă.

— Fantastică, parola asta! Cred că o s-o folosesc foarte des. Când o să mă duc la cinema, n-o să-mi mai şoptească murdării niciun vagabond, pentru că am să spun repede „Mişu 266” şi unul din voi o să fie obligat să-mi asigure securitatea. Vreau o îngheţată? Spun din nou cuvintele magice şi cutare, vrea sau nu vrea, aleargă şi mi-o aduce!

— Te-aşteaptă o viaţă lipsită de griji, bombăni Leo. Dar asta se plăteşte. Prima misiune: acum rămâi să faci de serviciu în locul meu. Uite colo făraşul şi mătura!

Dorina strâmbă din nas:

— Ei, nici aşa! Ce făraş, ce mătură? Eu studiez vioara, ştii foarte bine! N-am voie nici să tai pâine.

— La treabă, fetiţo! Mişu 266! După ce termini, încui şi ascunzi cheia sub prag, în stânga.

Pe alee se întâlni cu factorul poştal. Omul vârî mâna în geantă. „Stai puţin”, zise, şi scotoci printre ziarele, şi revistele, şi plicurile lui. Avea obrazul mare, acoperit de ţepi albi. Cu un fel de respect, îi întinse lui Leo revista.

— N-ai idee ce-mi place mie cum aştepţi tu revista. De-aici trebuie să iasă ceva, şi mâine-poimâine, când o să fii domnul inginer sau domnul doctor, o să-mi aduc aminte că şi eu am contribuit!

Mileşan roşi de plăcere, simţind imediat o mare dorinţă să ajungă exact aşa cum i se prezisese. Trebuia, avea datoria să confirme aşteptările acestui om generos şi cumsecade. Cu toate că dăduse peste poştaş în mod absolut întâmplător, şi deci complimentul era nemeritat, iar graba de a lua revista se datora nu interesului pentru lectură ci dorinţei de a avea capăt de vorbă cu Procopiu, Leo se complăcu în a juca rolul tânărului lacom de cultură. Aşezându-se pe o treaptă, Leo îşi înfundă nasul între pagini. Le ţinea foarte aproape de ochi, mimând acea miopie care credea el că stă bine intelectualilor. Acum ar fi fost timpul să apară Vestitul. Nu de alta, dar cimentul de sub Leo era cam rece… „Aurel Stamatin din Zăvoaiele se adresează redacţiei şi cititorilor. Iată ce scrie el”.

Stamatin, Stamatin. Numele ăsta nu-i era necunoscut. Părea un nume de sportiv, de boxer. „Nu, ce boxer, e victima aia a ziariştilor, fratele meu care întârzie la ore!” În introducere se preciza că la redacţie sosiseră sute şi sute de corespondenţe din toate colţurile ţării, prin care cititorii îşi exprimau opiniile: „Stamatin nu e demn să-i ajute pe bătrâni; ba da, însă trebuie să-şi amelioreze conduita; ba nu, fiindcă e făţarnic; ba da, fiindcă are tragere de inimă.”

Cât despre Stamatin, acesta scria „Eu am tras multe învăţăminte, şi mulţumesc tuturor celor care mi-au scris. Eu pe această cale profit de ocazie pentru a-i ruga cu acest prilej să mă ierte că nu le pot răspunde imediat, dar am primit 697 de scrisori şi îndată ce luăm vacanţă încep să le răspund. Eu îmi iau angajamentul să nu mai joc aşa de mult fotbal ci să învăţ temeinic, mai ales că între timp mi-am fracturat piciorul drept, când i-au venit lui moş Pârvu lemnele şi eu le-am descărcat din camion şi am căzut de acolo şi acum am piciorul în ghips".

Leo fluieră, înveselit: „Îmi place băiatul ăsta, aş vrea să fie prietenul meu”.

Răsfoi în continuare revista. La mijloc: *A trăi cu 250 km pe oră*, un documentar cu fotografii color despre piloţii de formula unu, pe care şi-l rezervă pentru lectura de seară. *Pagina băieţilor*: zece reguli de comportare. Mai apăruseră şi altele, din

ciclul celor zece reguli: la masă, într-o sală de spectacol, pe terenul de sport, într-o tabără de vacanţă. Cu cele zece reguli şi cu Leo se întâmpla de fiecare dată ceva curios: le dispreţuia, spunând „parcă ce, nu le ştiam eu?” dar, citindu-le cu strâmbături ironice, se străduia să le memoreze. De astă dată erau publicate regulile privind comportarea faţă de o fată pe care ai invitat-o la plimbare. Erau logice şi uşor de ţinut minte. „Dar dacă fata nu vrea să meargă la plimbare, ce-i de făcut? zise Leo. Cu asta ar fi trebuit să înceapă!”

Inventatorul Puiu Procopiu. Inventatorul?!… Titlul acesta se afla în pagina 15. O fi alt Procopiu. Nu. Leo reciti stupefiat; şcoala şi clasa corespundeau. Fotografia înfăţişa o pereche de bocanci. Aceşti bocanci se deosebeau de alţi bocanci, întrucât erau bocanci cu… ochi! Fiecare avea câte un ochi, plasat în latura exterioară a bombeului. „Înnebunesc, oftă Leo. Păcat, sunt încă tânăr.” Ochiul era de fapt o luminiţă de lanternă. Una din întrebările concursului sunase astfel: *V-aţi gândit vreodată să inventaţi ceva?*

Vestitul Procopiu deschise uşa doar atât cât să i se vadă un ochi şi o ureche. Nu părea bucuros de oaspeţi.

— Ţi-am adus revista, zise Leo. Nu sesizezi eleganţa gestului?

— Dă-o încoace! zise Procopiu. Şi pe urmă trânti uşa. „E măgar rău!” se necăji Leo. Eu acum scot pixul şi scriu, mare, pe uşă „Aici stă un măgar!” Dar uşa se deschise din nou, de astă dată larg şi Vestitul apăru radios, ca un prezentator de la circ.

— Unde pleci, Leo, se poate? Eu te invit să intri şi tu… Ia poftim, poftim înăuntru!

— Nu ştiam că am crize de surzenie, mormăi Leo. Aş putea să jur că adineauri n-am auzit nimic din cuvintele astea frumoase!

Intră, deşi avea în cap o scenă măreaţă, ba chiar mai multe scene măreţe: el, plecând jignit, şi Vestitul rugându-l în genunchi să se întoarcă; el, căpitan de vapor şi Vestitul, pasager fără bilet; el, vedetă de film, şi Vestitul sărman fotoreporter, cerând un autograf. Se trezi împins la iuţeală în adâncul nemăsurat al unui uriaş fotoliu de piele neagră, plin de crăpături, prăfuit şi mirosind a cafea. Procopiu, instalat pe braţul dihaniei, povestea cu multe cuvinte cum a reuşit să devină inventator.

Cei mai mulţi dintre concurenţi prezentaseră proiecte stil *grandios-genial*, cum spunea Vestitul Procopiu. „Energo-solul”, automobil cu energie solară. „Transplarem”, cartuşe microscopice, conţinând transplanturi de memorie şi reflexe.

— Eu însă, oftă Vestitul, cu mintea mea cea sărăcuţă, ce să născocesc, nimic. Mi-am amintit că pe vremea când eram în tabără, la munte, numai asta visam: nişte ghete care să lumineze singure. Nu mi-a trebuit mai mult de o dimineaţă să le fac – aveam o pereche de bocanci de schi nr. 43. Cel mai greu e să coşi din piele carcasele cilindrice; introducerea bateriilor de un volt şi jumătate, a contactelor şi a becurilor e o jucărie. M-am grăbit să trimit opera la redacţie cât mai repede, fiindcă simţeam că în orice moment pot să mă răzgândesc. Nicio clipă nu-mi trecuse prin cap că o să mă ia cineva în serios. Pur şi simplu, am făcut totul din obligaţie, să nu se spună că n-am încercat. Şi când colo…

Entuziasmat, Vestitul sărută hârtia pe care era scris numele lui.

— 300 de puncte mi-au adus ideea asta! Invenţie brevetată! Îţi dai seama? La celelalte probe se acordă câte 10, 20, maximum 30 de puncte. Talentaţii ăia cu *Energosol* şi *Transplarem* au primit doar câte 15 puncte idei bune… însă numai idei. Eu am prezentat obiectul gata realizat; 300 de puncte! Sunt bun! Am venit de pe locul 357, pe locul doi, la 4 puncte de primul clasat! În câteva săptămâni îl spulber şi pe ăsta!

Leo simţi că i se face foarte cald în fotoliul acela nesuferit de adânc şi de moale. Pendulând de câteva ori înainte-înapoi, îşi luă avânt şi, în fine, scăpă de capcană. Tocmai atunci intră Mijlocaşul cu dinamită în ghete, ducând într-o mână o tavă cu trei ceşcuţe cărămizii şi în cealaltă un clondiraş cu vişinată.

Era încins cu un şorţ de muşama galbenă, nu prea curat, pe care alunecau picături de apă. Intrase urmat de un miros violent de sos cu bulion şi foi de dafin. Lui Leo i se păru chiar că aude sfârâiala din tigaie. Nemaiducându-se la slujbă, omul se consacrase, cu frenezie, activităţilor gospodăreşti. Putea fi văzut venind de la piaţă, îndoit sub greutatea sacoşelor cu legume. În casă freca parchetul şi muta mobilele, căutând noi aranjamente. Aparatele de menaj, robinetele şi lămpile fuseseră întinerite cu piese noi şi funcţionau cu o precizie drăcească.

O mare parte a timpului şi-o petrecea în bucătărie, preparând felurite bunătăţi pentru care aştepta, la prânz şi la cină, cu o nerăbdare înduioşătoare, laudele soţiei şi ale Vestitului. Febrila activitate gospodărească a lui Ştefan Procopiu nu era o simplă metodă de pierdere a timpului. Este de crezut că tatăl Vestitului, muncind orbeşte, până la epuizare, căuta să scape de obsesia încurcăturii din relaţiile sale cu societatea. O altă presupunere ar fi fost că, prin această sârguinţă în ale gospodăriei, încerca s-o îmblânzească pe soţia sa, care vedea în el marele nenoroc al vieţii sale.

Leo avu un ascuţit sentiment de milă, văzându-l încins cu şorţ şi purtând tava.

— Serveşte-te, spuse *Bombardierul*, turnând băutura roşie în ceşcuţe, nu e deloc tare, am preparat-o special pentru prietenii băiatului, e mai mult sirop. În glasul şi în gesturile lui, excesiv de supravegheate, se simţea o umilinţă acceptată, o situaţie de subaltern.

— Stai jos, Leo, de ce nu iei loc, vii atât de rar pe la noi! Eu cred că n-ai venit de, ia stai puţin, de vreo şapte ani, ba nu, de cinci, dar oricum, e foarte mult. Era ziua băiatului şi v-am adus atunci un tort cu frişcă, şi v-a venit ideea să vă bateţi cu ea, ca Stan şi Bran la telecinematecă!

— Dar ce, dumneavoastră şi tata nu v-aţi amestecat? îi reaminti Leo. Mai rău ca noi, pe cuvânt! Lui tata îi intrase frişcă şi în urechi!

Bombardierul îşi şterse gânditor mâinile de poalele şorţului.

— Uite că eu nu-mi amintesc! A fost şi tovarăşul Mileşan atunci? Parcă n-aş crede. Cum e dânsul ocupat…

— De ce, zise Leo, – prefăcându-se că bea, dar, în realitate, abia îşi muie buza de sus în ceşcuţă, pentru că detesta să mănânce sau să bea în casă străină – de ce spuneţi asta? Aproape în fiecare după-amiază, mă refer la perioada aceea, ieşeaţi amândoi, să jucaţi fotbal. Eraţi foarte şmecheri! Ca să nu râdă lumea de dumneavoastră, întâi spuneaţi că vreţi să ne învăţaţi pe noi cum se joacă, dar după un sfert de oră ne dădeaţi la o parte şi începeaţi să trageţi tare de tot, că venea, ţin minte, şi Herman, mecanicul, şi se mai adunau câţiva băieţi mari, şi făceaţi nişte meciuri, trăsnet, ca între centauri; crăpa asfaltul şi zumzăiau geamurile. Când se nimerea ca tata să joace împotriva dumneavoastră, ţin minte că aveaţi obiceiul să-l

driblaţi de mai mare dragul; el se necăjea şi noi râdeam de ne prăpădeam!

Bombardierul cu şorţ de gospodină îşi duse mâna la gură, ascunzându-şi un mic zâmbet sfios:

— Da’ nu spui că am uitat cu totul? Ieşea tovarăşu’ Mileşan să joace fotbal cu mine? Mi-e imposibil să-mi amintesc!

Vestitul se supără:

— Hai, tată, ce naiba? Doar nu eşti un moşneag, cu nouăzeci la sută din neuroni distruşi! Ai tu talentul ăsta, să-ţi aminteşti numai ce vrei!

— Talentul ăsta nu-ţi doresc să ai vreodată nevoie de el, murmură Bombardierul şi adună înapoi pe tavă ceşcuţele. Ei, eu vă las, zise el, adresându-se mai ales lui Leo, să vorbiţi de-ale voastre, secretele voastre.

— Păi da, că şi avem multe! râse Leo, zgomotos, ca să-şi alunge starea de zăpăceală.

Totul îl stingherea – mobilele desperecheate şi mirosul de mâncare, şorţul Bombardierului, tonul autoritar cu care Vestitul i se adresa tatălui său. Se cunoştea că în capul Vestitului conţinutul unor sertăraşe se schimbase; nu se mai arăta neliniştit şi timbrat de soarta lui taică-său, sau în caz că aceste sentimente nu-l părăsiseră, ele erau acum nu ale unui copil preocupat de soarta părintelui său, ci invers. Ai fi zis că adultul, omul matur, care-şi permite să judece şi să poruncească, să ironizeze, să dea dreptate sau să dezaprobe, este el, Vestitul, în timp ce copilul dezorientat e Ştefan Procopiu.

Leo simţi nevoia să iasă repede afară. Aerul umilit al mijlocaşului cu dinamită în ghete, care refuza să-şi aducă aminte că jucase fotbal de o sută de ori mai bine decât inginerul Mileşan, îl umplea de dezgust. Se afla pentru întâia dată în situaţia bizară când nenorocirea altuia, în loc să-i producă milă, îl scotea din sărite.

Capitolul al VIII-lea

RECEPŢIE LA „VILA MIŞU”

Mitică Axintescu rămăsese singur în biroul comandantului, Iorgu Sterian. Unul din pereţi, fiind de sticlă, oferea o vizibilitate perfectă asupra pistei. Ceilalţi trei erau ocupaţi de un fişet, de o casă de fier şi de rafturi conţinând lucrări de specialitate şi nelipsita vitrină cu diplome şi medalii. Aici se afla şi *jurnalul general* de bord al aeroclubului, un registru masiv, unde, alături de evenimentele mai importante, se consemnau numele şi caracterizările piloţilor care se distinseseră în diferite împrejurări. Privindu-l, cuminte, cu mâinile la spate, Axintescu se întrebase dacă-şi poate îngădui să-l răsfoiască. Examinând la iuţeală toate motivele pro şi contra, îşi înfăptuise hotărârea conform obiceiului său, adică rapid şi decis. Fiind un volum destul de greu şi anevoie de răsfoit, îl aşezase chiar pe masa de lucru a comandantului, o tablă de oţel inoxidabil, aşezată pe două picioare de stejar masiv, în mijlocul încăperii.

Pentru orice zburător tânăr, lectura *jurnalului general* era instructivă: aici putea să constate că tot ce reuşeşte în timpul unui zbor, dându-i o stare de plăcută superioritate, le-a reuşit multora încă înainte ca el să se fi născut.

Existau şi însemnări conţinând întâmplări ieşite din comun. *„6 noiembrie 1964, orele 17,03. În condiţii de vizibilitate zero, datorită unui strat gros de ceaţă, pilotul Luca Gherasim, aflat la 14 km sud-vest de aeroport, altitudine 2 500 m, comunică oprirea motorului. Pilotul solicită permisiunea pentru aterizare forţată. Comandantul aprobă. De serviciu, în turnul de dirijare, dispecerul Ştefan Procopiu, care ordonă pilotului aprinderea luminilor de poziţie şi-l ghidează prin radio* – aterizarea efectuându-se în bune condiţiuni”. Axintescu îşi imagină, scuturând din umeri ca atins de un suflu friguros, nu numai situaţia pilotului, lipsit de propulsie tocmai într-o zonă de ceaţă, ci şi a dirijorului de la sol, împovărat de sarcina dificilă a ghidării acestui aparat infirm şi orb. Ştia din experienţă că în astfel de

cazuri meritul omului de la sol este cel puţin egal cu al celui de la manşă.

… Ştefan Procopiu?! Răsfoi, grăbit, paginile anterioare, pentru a găsi ziua de 6 noiembrie 1964. Într-adevăr, citise bine: Ştefan Procopiu. Adică Bombardierul, tatăl Vestitului?! „Păi de ce mă mai mir, ştiam că a lucrat la aeroclub.” Se decise să caute şi alte însemnări despre el. „O să-i facă plăcere lui Puiu, le transcriu şi i le dau, să le păstreze ca amintire.” În iunie 1948, Procopiu apărea ca al treilea clasificat în ordinea absolvenţilor cursului de planorism. Un an mai târziu, acelaşi loc, în urma examenului de zbor cu motor pentru obţinerea licenţei respective. Ştefan Procopiu reapărea în jurnalul general abia după o întrerupere de 12 ani – răstimp în care, era de presupus, îşi parcursese cariera fotbalistică. La 5 august 1960 putea fi citită o însemnare despre participarea sa la o competiţie de zbor în circuit. În 1963, luna septembrie, apărea notat pentru prima oară în calitate doar de simplu urmăritor de zbor. Probabil că între timp i se retrăsese licenţa, din pricina stării sănătăţii. Nota era destul de hazlie, informând că, în timpul unui zbor de recepţie a unui mic aparat, căruia i se făcuse revizia generală, pilotul de încercare comunicase prin radio că avionul are o suspectă tendinţă de picaj. Ştefan Procopiu, după un scurt schimb de întrebări şi răspunsuri, îi sugerase să se sprijine cât mai solid de spătarul scaunului. Imediat după această schimbare de poziţie, „tendinţa suspectă de picaj” dispărea.

Scrupulos, ca de obicei, Axintescu adăugă la sfârşitul paginii de caiet pe care copiase însemnările că ele reprezentau o reproducere fidelă după *jurnalul general* şi nu uită să precizeze ziua, luna şi anul efectuării acestei transcrieri.

— Îmi pare rău că te-am făcut să aştepţi, totuşi văd că în lipsa mea ţi-ai găsit o ocupaţie profitabilă, spuse Iorgu Sterian. Unde rămăsesem?

Reîncepură discuţia. Axintescu desfăşură planşele. Vorbea convingător, cu argumente care sunau frumos. Puţină fantezie, puţină bunăvoinţă şi vedea zbenguindu-se în văzduh, dincolo de peretele transparent, nu numai un singur „rucsac zburător”, ci o numeroasă formaţie de piloţi exuberanţi, purtând în spate elementul motor, cu tija verticală la capătul căreia se învârtea o elice de elicopter.

Comandantul spuse de câteva ori: „Aha, da” şi „Fireşte, e o soluţie originală”, dar era numai pe jumătate atent la pledoaria lui Mitică. Cu puţin timp înainte fusese anunţat că i s-a aprobat cererea de pensionare şi, cu toate că o scrisese cu propria-i mână, tot nu-i venea să creadă, era surprins de faptul că fusese luată în seamă. „Uneori ai nevoie de ani întregi ca să-ţi schimbi la un moment dat viaţa. Alteori, ajunge să scrii o cerere.”

… Axintescu scoase dintr-o cutie de carton argumentul principal: macheta. Depuse pe birou un manechin de 20 cm înălţime, echipat cu un *rucsac zburător*, redus la scară. Învârti cu energie elicea, ca să obţină aprinderea motoraşului de 2,5 cm3 şi manechinul decolă energic, producând un zgomot infernal şi un puternic miros de eter.

— Opreşte-l! bătu Iorgu Sterian aerul cu palma, ca atunci când vrei să goneşti o insectă supărătoare. O să spargă ceva! Opreşte-l!

— Imposibil, mărturisi Axintescu, fâstâcit. Am uitat să conectez cablurile de ghidaj.

— Şi acum ce facem?

— Aşteptăm până se termină combustibilul.

Întâlnind tavanul, macheta se deplasa dezordonat, cu axul elicei zgâriind tencuiala. Descria exact traiectoria unei insecte care nu nimereşte ieşirea dintr-o încăpere.

— Păcat de muncă, zise comandantul, amuzat. Pare un model reuşit, dar când o să cadă, praf se face.

— Nu. Va intra în funcţiune sistemul de salvare. Priviţi!

Combustibilul era pe sfârşite, motoraşul tuşi de câteva ori, apoi se făcu linişte. Manechinul se prăbuşi… dar după numai un metru de cădere liberă, elicea, datorită presiunii de jos în sus a aerului, începu să se învârtească invers decât în regimul ascensional, asigurând coborârea lină, ca de paraşută.

Iorgu Sterian examină cu bunăvoinţă modelul. Desigur, nu era o noutate absolută; descrieri ale unor astfel de aparate apăruseră din belşug prin reviste, sub denumirea de „scaun zburător”, „autogir” sau „elicopter de buzunar”. Li se prevedeau tot felul de utilizări: în turism, în prospecţiunile geologice, în construcţii, în operaţiunile de salvare, din munţi, dar deocamdată erau nişte excentricităţi – industria negrăbindu-se să le acorde o atenţie specială.

— De ce să nu fim noi primii? În trei luni am putea să avem prototipul, iar într-un an, cel puţin şase exemplare!

Comandantul se uită la ceas, dându-i a înţelege că timpul s-a scurs şi că discuţia lor trebuie să ia sfârşit. Îi promise că va prezenta „rucsacul zburător” în prima şedinţă a consiliului de direcţie.

— Vă las atunci proiectul, nu-i aşa?

— Lasă-l, sigur. Consiliul de direcţie va fi încântat să vadă câtă silinţă ţi-ai dat.

— Şi modelul, nu? Eu o să stau tot timpul pe hol, şi îndată ce consideraţi necesar, mă chemaţi să-l pun în funcţiune!

— Mulţumesc, eşti foarte amabil, zise comandantul privind zgârieturile din tavan. Să nu uit, ce mai face tovarăşul director Axintescu, ocupat, ocupat?

— Ca întotdeauna. În construcţii e mereu bătaie de cap.

Iorgu Sterian încuviinţă, exprimându-şi convingerea că, din fericire, un bărbat energic şi plin de experienţă ca tatăl lui Mitică este exact omul potrivit pentru munca grea şi complicată din domeniul construcţiilor. Tocmai de aceea speră că acest om admirabil va putea să dea o mână de ajutor aeroclubului care, Mitică o ştie prea bine, are neapărată nevoie de un hangar nou. Pe urmă, clădirii şcolii trebuie să-i adauge încă o aripă pentru noile săli de cursuri, pentru bibliotecă şi pentru încăperile destinate uscării şi plierii paraşutelor. Cererea a fost depusă de mult, dar rezolvarea întârzie. Ar vrea Mitică să-şi noteze numărul de înregistrare? Şi să-l roage pe tăticu’ să nu se supere dacă mâine, pe la orele 12, aeroclubul îl va deranja cu un telefon. Ar fi foarte plăcut dacă la prima şedinţă a consiliului de direcţie va fi lansată o veste bună în privinţa acestor noi construcţii.

Rămas singur, comandantul Sterian se apropie de peretele transparent, plimbându-şi privirile asupra aeroportului. Se aducea un avion la pistă. O formaţie de paraşutişti, aliniaţi în faţa instructorului, primeau tema de antrenament. Trei planoare pluteau tăcute în văzduh, ca nişte balerine evoluând pe o muzică auzită numai de iniţiaţi.

Elevii şcolii de pilotaj ieşiseră în recreaţie, jucau fotbal şi, după o modă care ajunsese şi aici, nu jucau numai băieţii ci şi fetele. „Iar or să strice florile!” gândi comandantul care făcuse

întotdeauna o mare problemă din întreţinerea fâşiei de grădină de sub ferestre.

Se îndreptă spre telefon, dar rămase cu mâna imobilă pe receptor. Îşi imagină reflecţiile administratorului:

„Ce mai vrea şi bătrânul? Azi-mâine iese la pensie, nimic din ce este aici nu va mai fi a lui. Ce s-o fi mai ţinând aşa cu dinţii de probleme? Totul îi va deveni străin. Planoarele, şedinţa matinală cu activul aeroclubului şi chiar „rucsacul zburător” vor rămâne amintirile unui bătrân, pe care le crezi numai dacă ai poftă s-o faci.

Comandantul scutură energic din umeri, ridică receptorul şi se răsti la administrator:

— Nu vezi, domnule, că elevii ară grădina sub ochii dumitale?

Pe urmă în biroul său intră un bărbat voinic şi jovial. Acum erau doi comandanţi: cel care părăsea aeroclubul şi cel care avea să preia direcţia. Deşi îi despărţea o distanţă de vreo 20 de ani, se cunoşteau foarte bine, lucraseră împreună – noul comandant fiind pilotul de încercare Constantin Mihalache. Totuşi, în aceste clipe se simţeau amândoi cam stingheriţi, în special Mihalache. Toată ziua examinaseră împreună tot felul de hârtii şi noul comandant declarase că îi e foarte plăcut să preia o situaţie atât de clară. Într-adevăr, nimic nu se afla sub semnul întrebării. Actele – circulare, adrese, dispoziţii, procese-verbale – se prezentau disciplinat, ca o mică, dar perfect instruită armată a ordinei. Ele mărturiseau că nicio problemă a vieţii aeroclubului nu suferise vreo amânare; comandantul le rezolvase pe toate exact atunci când trebuise s-o facă.

Pensionarea unuia şi numirea celuilalt erau chestiuni deja rezolvate din punct de vedere oficial, festivitatea de rigoare urmând să se petreacă luni dimineaţa, în prezenţa întregului efectiv al aeroclubului.

— Deci, mâine la 9 dimineaţa, spectacol! spuse Iorgu Stelian, aşezând meticulos dosarele în fişet.

— Eşti, ca întotdeauna, foarte tare. Un străin ar crede că depui eforturi ca să nu pari emoţionat, observă Mihalache.

— Dar tu, care mă cunoşti, ce crezi?

— Cred că, într-adevăr, nu simţi nimic deosebit. După 40 de ani de aviaţie, o părăseşti rece şi calm. Nimeni nu te-a văzut vreodată altfel.

Sterian închise fişetul, puse cheile pe birou, la îndemâna succesorului său, îşi aprinse o ţigară şi trase fumul cu expresia omului mulţumit c-a terminat cu bine o treabă.

— Da, n-o să fac parte dintre bătrânii piloţi care, când văd o coadă de avion, se prăpădesc de nostalgie. Te previn de pe acum că n-o să mă prindeţi la întâlnirile de vineri seara, unde elevii ascultă politicoşi dar cu gândul aiurea amintirile unui veteran lăcrimos.

— Vrei să spui că n-o să te vedem niciodată printre noi?!

— Da’ de unde, rămân la dispoziţia voastră. Cu o condiţie: să mă chemaţi numai atunci când veţi avea cu adevărat nevoie de mine. Probabil că o bună bucată de timp voi mai fi în măsură să dau unele sugestii privind organizarea muncii, programele de învăţământ.

— Aşa mai merge, se bucură sincer Mihalache. Eram sigur că în inima dumitale de gheaţă există câţiva atomi calzi.

— Toţi sunt calzi, dragă, râse bătrânul. E o inimă de om normal, care nu s-a închinat niciodată la meseria lui ci a făcut un lucru mult mai simplu, dar util: a profesat-o cinstit sau, cum se spune azi, cu eficienţă. Acum te-aş ruga să lăsăm câteva clipe partea oficială. Am aici un proiect interesant, propus de unul din elevii noştri.

Mitică Axintescu se grăbea spre întreprinderea de construcţii montaj. Zorit să facă aeroclubului serviciul solicitat, pedala cu spor, strecurându-se printre maşini şi tramvaie. Umbla foarte mult cu bicicleta – aproape nu putea fi văzut fără ea, şi erau destui trecători sau şoferi care-l admirau pe sprintenul ciclist, nimerit printre rechinii carosabilului ca un ţipar multicolor şi îndrăzneţ. Îşi dăduse seama că „rucsacul zburător” avea şanse sporite.

Lui Mitică îi era mai uşor să stea de vorbă cu taică-său la întreprindere, decât acasă, unde acesta era chiar mai ocupat decât la slujbă. Axintescu-tatăl primea multe vizite, telefonul suna aproape fără răgaz, femeia de serviciu, îmbrăcată în rochie bleumarin cu guleraş şi şorţuleţ de dantelă, circula neîntrerupt cu tava încărcată de gustări şi cafele. Axintescu avea mulţi prieteni pe care-i cultiva cu îndărătnicie. Într-un fel, semăna din acest punct de vedere cu domnul Garofil. Înalt, voinic şi zâmbitor, cu un aer în care autoritatea se îmbina cu blândeţea,

Axintescu atrăgea oamenii şi era, la rândul său, atras de ei. La începuturile căsniciei, soţia sa se declarase nemulţumită de acest du-te-vino din casa lor, ca şi de veşnica alergătură festivă, pe la tot felul de onomastici şi agape.

La birou îi plăcea, de asemenea, să fie înconjurat de cât mai multă lume, cabinetul său fiind aproape întotdeauna plin, ceea ce dădea o impresie jumătate de club, jumătate de şedinţă. Axintescu, pentru a gândi şi a ajunge la o concluzie convenabilă într-o anumită problemă, avea nevoie să vorbească în public.

Mitică îl găsi, ca de obicei, într-un aer ceţos de fumul ţigărilor, prin care se mişcau feţe congestionate de căldură, mâini care răsfoiau dosare sau se jucau cu pixul.

— Intră, juniorule! spuse Axintescu vioi. Îmi pare bine că vii să iei contact cu problemele reale ale vieţii!

Mitică îi şopti repede despre ce era vorba, strecurându-i în agendă hârtiuţa cu numărul de înregistrare. Axintescu însă obişnuia să rezolve lucrurile în mod sonor şi operativ:

— Cine ştie ceva de cererea asta? 25 octombrie, anul trecut. Construcţie utilitară, hangar aviatic etc. Negroiule, ia vezi tu!

Numitul Negroiu – scund, ciolănos şi oacheş – luă nota în mâinile sale mici, dar îngrozitor de păroase şi o examină îndelung, cu mare atenţie, ca şi cum el ar fi văzut acolo mult mai mult decât cele câteva cifre. Într-un târziu, spuse că probabil inginerul şef Mileşan ar putea da relaţii mai amănunţite, dar era acum ocupat cu nişte furnizori.

— Păi ia să vină încoace; eu credeam că a terminat cu furnizorii, zise Axintescu.

— Ce să termine, nu ştiţi cum e dânsul, spuse Negroiu, zâmbind cu o blândeţe suspectă, din care puteai înţelege şi că Mileşan e omul datoriei, care nu se lasă până nu face un lucru temeinic, dar şi că e aiurit, împrăştiat, incapabil să isprăvească repede acea discuţie cu furnizorii.

— Daţi-i telefon să vină pentru câteva minute.

— Nu-i nevoie, zise repede Mitică Axintescu care presimţea apropierea unei situaţii neplăcute. Dacă se rezolvă mâine, va fi foarte bine.

— Acum, nu mâine, că altfel uit, mai am şi altele pe cap, zise Axintescu.

Pilotul se repezi spre uşă, dar Negroiu lucrase mai repede deoarece băiatul se întâlni piept în piept cu Mileşan. Se salutară

– pilotul, cu o politeţe fâstâcită, Mileşan – părând sincer bucuros că îl vede acolo. Dar când se adresă directorului Axintescu nu mai zâmbea:

— Eram gata să ajung cu oamenii aceia la o înţelegere! Până mă întorc, cine ştie ce le mai trece prin cap…

Tonul rece, uşor iritat, adăuga spuselor lui Mileşan un înţeles nerostit: „Tocmai acum vă găsiţi să mă chemaţi?!”

Axintescu se suci nervos pe scaunul lui cu spătar înalt:

— Sunt probleme, Mileşane. Ninge cu probleme, ne a-co-pe-ră! Beneficiarii tună şi fulgeră, reclamaţiile plouă!

— Un adevărat buletin meterologic!

— Nefavorabil, Mileşane, nefavorabil! (După asta, chipul lui Axintescu se îmblânzi. Intrarea nervoasă a inginerului şef fusese sancţionată. Tonul directorului deveni glumeţ şi amabil.) Până om avea şi noi în dotare o inteligenţă electronică, trebuie să ne descurcăm cu bietele noastre creiere omeneşti. Ia vezi, te rog, pe unde s-o fi rătăcit cererea asta…

Pilotului Mitică îi scăpărau obrajii de ruşine. Avea o poftă enormă să-i spună lui taică-său câteva cuvinte tăioase. Mileşan aruncă o privire rapidă pe masa comandantului, îşi scoase carneţelul de însemnări (avea un bloc-notes de dimensiunile unui caiet vocabular, dar gros de 200 de file), îl răsfoi şi spuse iritat:

— Nu s-a rătăcit pe nicăieri. A fost amânată cu avizul nostru de pe un trimestru pe altul, datorită lucrărilor considerate mai rentabile.

— Ce să facem, trebuie să ne gândim şi la planul valoric, oftă Axintescu. Ia să vedem, de unde luăm noi o echipă?

— De nicăieri. E toamnă. Lucrări avansate, oamenii muncesc şi noaptea.

— Aş putea să detaşez eu câţiva, zise repede Negroiu. De la grupul 4. Nici n-o să se simtă. Un maistru, trei, patru lucrători şi restul, ucenici.

— Dumneata n-o să detaşezi pe nimeni de la grupul 4, care şi aşa e în întârziere cu planul, spuse sever tatăl lui Leo.

În mod cu totul neaşteptat, Mitică dorea intens ca din toată discuţia asta să iasă învingător Mileşan, chiar cu riscul de a nu se rezolva cererea aeroclubului.

— Mileşane, surâse directorul, tu când vrei se poate şi imposibilul. Te rog să vrei. Bineînţeles, (aici se adresă cu

asprime lui Negroiu), de la grupul 4 nu pleacă nimeni. Păi ce faceţi voi acolo, intraţi în iarnă cu lucrările vraişte? (din nou, prietenos, lui Mileşan). Am fost de vreo două ori la aeroclub, sunt acolo câţiva oameni cu suflet, nişte pasionaţi. Zău că merită să-i ajutăm.

Mileşan reacţionă imediat la noul ton al directorului, îmblânzindu-se şi deschizând carneţelul cu o expresie mai deferentă. În acelaşi timp, Axintescu se adresă încruntat pilotului:

— Vezi, măi băiete, în ce încurcătură ne bagi? Ţi-am spus că nu avem posibilităţi, toamna e sezonul nostru de vârf, – mai puneţi şi voi mâna la treburile astea practice, nu aşteptaţi totul de la alţii! Ia să poftească băieţii de la aeroclub în ajutorul constructorilor pe care o să vi-i trimitem!

Mileşan, după lectura atentă a mai multor pagini din carnetul său, făcu în dreptul unor rânduri câte un cerculeţ sau câte un pătrat, semnele sale de recunoaştere şi decise:

— Introducem lucrarea în categoria „urgenţe” şi detaşăm echipa de rezervă cu maistrul Stoica.

— Păi avem noi o echipă de rezervă? spuse directorul cu o luminoasă uimire, deşi ştia bine că Mileşan dispune întotdeauna de acestă posibilitate. (Întorcându-se spre fiu-său.) Mulţumeşte-i inginerului nostru şef şi învaţă şi tu ce înseamnă să fii specialist.

— Păi tovarăşul Mileşan e artileria noastră grea! spuse cu entuziasm Negroiu. Când intră dânsul în acţiune… Şi Negroiu făcu un gest larg, adică la intrarea în acţiune a lui Mileşan toate grijile dispar şi începe pentru lume un trai foarte fericit.

Era într-o joi şi Vestitul, conform înţelegerii, primise de la Leo revista cu noua problemă: „Faceţi pentru şcoala voastră un lucru util, oricât de simplu, dar la care alţii nu s-au gândit”. Vestitul întreprinsese cercetări vaste, aflând cu acest prilej că erau îngrijorător de multe lucruri utile, la care se gândiseră alţii înaintea lui şi pe deasupra le mai şi făcuseră. Nu găsise nici măcar o clanţă defectă sau vreun perete pătat. Echipele de intervenţie ale elevilor funcţionau ireproşabil, reparând totul cu o râvnă enervantă. Încercă pe la laboratoare, trăgând nădejde că ar putea aranja un suport pentru ceva, o ramă pentru un tabel, dar fu poftit cu suspiciune să nu se amestece, fiecare laborator fiind întreţinut de cercul de specialitate respectiv. O

nădejde nouă îi sclipi din direcţia bibliotecii, acolo ar fi putut lipi vreo copertă desprinsă şi gata, lucrul util. Dar pe drum îşi aduse aminte că n-a înapoiat de trei luni ultimul volum din „Vicontele de Bragelone”, şi era puţin probabil că, în aceste condiţii, profesoara bibliotecară să-i permită accesul. În curtea şcolii, câţiva copii din clasa întâi se străduiau să înalţe un zmeu sărăcuţ, mai bine zis o cioacă făcută dintr-o foaie de matematică:

— Păi voi nu vedeţi din ce parte bate vântul? le zise Vestitul. Dacă alergaţi în toate părţile, nu faceţi nimic.

— Eu ştiu din ce parte bate vântul îi răspunse un isteţ. Fac ca indienii: arunc puţin praf în aer.

— Ia să văd eu atunci de unde iei praf, râse Vestitul, deoarece curtea era cimentată zdravăn, ca un peron. Dar nu de asta râdea, ci pentru că-i venise ideea cea bună. Alergă la Mustaţă, scotoci prin colecţia lui de găsitor şi cu zece minute înainte de începutul primei ore era pe acoperişul şcolii, instalând o giruetă în formă de gondolă.

Era un aparat străvechi, al cărui metal avusese cinstea să coclească rând pe rând în Sumatra, în America de Sud şi pe coasta de vest a Africii ecuatoriale. Mustaţă avea minunea asta de la un bătrân geograf, care-şi uitase iarna trecută căţelul la un magazin de încălţăminte. Probând nişte şoşoni, pusese căţelul, pentru mai multă siguranţă, în cutia şoşonilor, pe urmă plătise şi plecase încălţat cu ei. Mustaţă – nici nu s-ar fi putut altfel – tocmai atunci îşi cumpăra tenişi, fiind la al treilea avertisment dat de profesorul de educaţie fizică. Cum era ora închiderii şi niciun vânzător nu părea dornic să ia acasă până a doua zi cutia de şoşoni cu căţelul, Mustaţă îşi asumase răspunderea asta, tremurând de frig în faţa magazinului cu obloanele trase timp de o jumătate de oră, până când geograful revenise, purpuriu de alergătură şi de panică.

Mitică pilotul îi strigă de jos:

— Am ceva pentru tine! şi-i expedie în mod spectaculos foaia cu extrase din jurnalul general. De fapt, ar fi putut să-l aştepte până coboară, dar intervenise o tentaţie. Elevii dintr-a cincea veniseră toţi, până la unul, înarmaţi cu arcuri; dirigintele lor, un tânăr profesor de engleză, era vicecampion la tir cu arcul şi

prima lui grijă, după ce primise dirigenţia, fusese să organizeze clubul „Păunaşii codrilor". Mitică porunci unuia din arcaşi:

— Ia dă-mi niţel arma asta grozavă. Dar unde să tragă el? Înfăşurase foaia pe săgeată, încordase arcul şi-i expediase Vestitului mesajul pe acoperiş.

Pe urmă se auzi soneria şi toţi intrară în clasă. Prima oră, matematica. Dorina comunică absenţele: Procopiu şi Smărăndoiu.

— Păi Vestitul e pe acoperiş, se miră cineva. Poate i s-a făcut rău sau nu mai ştie cum să coboare. Mustaţă plecă să vadă ce s-a întâmplat şi reveni cu următoarea informaţie:

— E tot acolo, a zis să-l las în pace. Umblă pe acoperiş cu o foaie de hârtie în mână şi urlă: „Avionul nu poate ateriza. Preluaţi ghidarea prin radio!”

Pompilian clătină din cap cu adâncă tristeţe şi-şi vârî degetele mari în buzunarele superbei sale veste vişinii, care producea un efect foarte şic în alăturare cu costumul ales pentru ziua aceea, gri deschis cu dungi albe.

— Chiulangiul de rând este decent, se ascunde de ochii lumii, pe când Procopiu văd că inaugurează un gen nou: fuga de la ore, cu exhibiţii în public.

Colegii se gândeau ce norocos e Vestitul. Dacă Pompilian ar fi venit în costumul „rău”, cu siguranţă că nu s-ar fi rezumat la simpla comentare ironică a abaterii, ci ar fi notat-o şi în catalog.

Pompilian se aşeză, scoase stiloul, deschise catalogul, începu să dea paginile încet, creând acea atmosferă dramatică pentru care îi mersese vestea. Tocmai când respirai uşurat că a trecut dincolo de litera ta, Pompilian dădea foile înapoi… În funcţie de această meticuloasă cercetare, unul murmura repede teorema sau regula de bază a lecţiei la zi, altul îşi scotea din vreme un picior sau chiar şi amândouă din bancă, pentru a se putea ridica la timp, un al treilea îşi sâcâia disperat vecinul „N-auzi, mă, cât ţi-a ieşit la a doua?!”

— Şi ce spuneam că avem pentru azi? zise Pompilian, lăsând catalogul deschis la litera R.

Rădoi Virgil, Rizovski Gheorghe, Rămureanu Mihai – peste ei sufla vântul cel îngheţat.

Fapte bune începuse Dorina Stăvărache să săvârşească odată cu primele pete de cerneală. Înainte de a învăţa despre bătălia de la Sarmizegetusa şi despre aria dreptunghiului, ştia să-şi

poarte propriile ei bătălii şi să aplice propriile ei formule. Frumoasă şi aseptică, tip reclamă „Daţi copiilor fulgi de ovăz”, punctuală şi cu glas sonor, ea primise cea dintâi diferite sarcini obşteşti; să salute oaspeţii în numele clasei, să se ocupe de ghivecele cu flori şi de păstrarea liniştii.

E drept, la Dorina găseai întotdeauna un toc, o gumă sau o ascuţitoare cu împrumut, dar tot ea te pâra, fără milă, părinţilor. „Leo ne porecleşte, tovarăşa a zis că-i scade nota la purtare”, „Mustaţă a băut cerneală”, „Rizovski scuipă de la etaj”. De fapt nu pronunţa numele ci spunea doar „Băiatul dumneavoastră”, sau „fetiţa dumneavoastră”, cu vocea ascuţită ca o injecţie.

De prin clasa a cincea, când începe să nu-ţi mai fie indiferent cine e şeful clasei sau colegul uns cu cutare misiune, care-i dă dreptul să-ţi ordone şi să te controleze, faptul că Dorina era mereu „şefesă” provoca în sufletele celor mai sensibili apariţia primelor stări de umilinţă, de dezamăgire, de inferioritate. Era cunoscut că două colege eminente se mutaseră la alte şcoli ca să scape de această eternă campioană.

Dorina nu-şi dădea seama sau îi era imposibil să creadă că face ceva supărător. Odată, căzându-i în mână o revistă cu teste, se apucase să le aplice colegilor, ca să vadă cine şi cât e de inteligent, cine are şanse să devină o mare personalitate şi cine va ajunge un pârlit. Desigur, un număr important de colegi o antipatizau din răsputeri, dar când se îmbolnăvi de hepatită, lipsind aproape trei luni de la şcoală, se petrecu un lucru cu totul neaşteptat: toţi avură senzaţia că din viaţa lor dispăruse ceva de neînlocuit. Se gândeau cu nostalgie la Dorina; fără ea, clasa nu mai avea niciun haz! De cine să se mai teamă ei, cui să-i mai joace farse?

În timpul convalescenţei, i se aduseră cel puţin douăzeci de păpuşi, vreo sută de cărţi şi o cofetărie întreagă, iar ziua revenirii la şcoală fu o adevărată sărbătoare, un triumf. „Mă iubesc pentru că le sunt utilă", conchise Dorina şi-şi urmă cu patimă vocaţia. Acum nimănui nu-i mai trecea prin cap să spună că Dorina e pârâtoare şi înfumurată; recunoşteau că sunt plini de erori, vulnerabili şi zăpăciţi şi că nimic nu e mai normal decât să existe şi cineva, adică Dorina, care să le mai spună din când în când adevărul despre ei.

Dar şi din partea Dorinei surveni, în vremea din urmă, o anumită schimbare. Fie că jocul de-a moralista n-o mai

mulţumea, fie că datorită trecerii anilor – rămăseseră mai puţini până la absolvire, decât trecuseră de la începutul şcolii – se simţea familial legată de colegi.

„Brevetul” de inventator al Vestitului era un act mai mult festiv decât oficial, revista având obiceiul să împartă cu dărnicie cititorilor imprimate de tot felul: carnete de corespondent, legitimaţii de membru al „clubului cititorilor fideli” sau „paşapoarte pentru vacanţa de vară”. Prin brevetul acordat redactorul şef şi un cunoscut savant certificau că elevul Puiu Procopiu este autorul grandioasei invenţii *Bocanci cu sistem de iluminare alimentat de baterii standard.*

Dorina ceru brevetul şi-l copie cu fidelitate, mărindu-l la scară, pe un carton duplex, de un metru pătrat. Afişă acest document pe un perete din grand-grajd-ul lui Mişu şi, procurând o servietă cu floricele calde, declară deschisă recepţia în onoarea „distinsului nostru coleg”.

— Care distins? se necăji Axintescu. Cuvintele! Ani de zile trebuie să treacă! Dintre sute de catarge!

— Axintică vrea, traduse Leo, să spună că nu trebuie să ne grăbim cu aprecierile. Timpul singur e în măsură să hotărască soarta unui om. Mulţi chemaţi, puţini aleşi…

— Dar eu, spuse Axintescu, îl felicit cu căldură pe Procopiu şi-l asigur că nu trebuie să-i fie ruşine cu invenţia lui. N-are importanţă că e vorba de nişte simpli papuci cu sonerie…

— Bocanci cu lanternă, mormăi Vestitul. Şi pe urmă, cine ţi-a spus că îmi e ruşine de invenţia mea?

— Oricum, există prejudecata că a realiza nişte galoşi cu muzică e altceva decât a pune la punct un nou tip de lasser. Dar eu mă opun cu hotărâre şi declar: obiectul construit de tine, aşa caraghios cum pare, este totuşi folositor, deci remarcabil. Cei care râd de el n-au dreptate.

— Dar nu râde nimeni!

— Lasă că râde, mă, râde! îl asigură cu blândeţe Mitică Axintescu. Există atâţia sceptici pe lumea asta! Ei răspândesc tot felul de zvonuri şi de îndoieli: că nu-i nicio scofală să lipeşti o lanternă ruginită de un bocanc răscopt, că revistele obişnuiesc să încurajeze neroziile cititorilor doar în scopul de a-şi mări numărul de abonamente…

— Mitică!

— … dar tu să fii demn şi mândru! Ai muncit, iată răsplata. O meriţi. Dă-mi mâna. Te felicit şi-ţi urez…

— Eşti un demagog, resping felicitările tale!

— Linişte! ceru Dorina. Dialogul dintre invidios şi înfumurat a luat sfârşit.

Acum au cuvântul oamenii normali. Ia ascultă, Leo, te rog să nu mai fii maimuţoi, de ce mă imiţi? Vreau să spun că, de bine, de rău, Vestitul este cel dintâi dintre noi care scoate scăfârlia din anonimat.

— Şi n-o să fie pentru ultima dată, preciză Leo. Are o grămadă de puncte la concursul acela al lui. V-aţi uitat în clasament? Nebunaticul e pe locul doi, ce ne facem dacă iese primul?

— Ei, nu e chiar aşa simplu, de ce să-şi facă visuri hazardate; niţică modestie şade bine oricui, spuse Mitică Axintescu, neliniştit.

— Ascultă – se enervă Vestitul – tu mă torpilezi într-una, ce naiba ai?! Ba galoşi cu sonerie, ba sandale cu radar, ba visuri hazardate, ia mai du-te dracului!

— Succesul – zise Axintescu grăbit – produce fel de fel… există şi o scriere pe tema asta, nu am citit-o, dar probabil că e importantă, se numeşte „Sociologia succesului”… Tu faci greşeala de a te considera unicul subiect… şi să nu uităm

— Nimeni nu se poate sustrage temperamentului său… Ce e succesul, adică ecoul lui, dacă nu un catalizator, şi atunci, pac!

Urmă o linişte de grotă pustie. Mişu întoarse capul mirat; era obişnuit cu gălăgia, cu vorba multă. Coada lui împodobită cu panglici multicolore desemnă lent câteva curcubee.

— Mândră trebuie să fie maică-ta de tine, Axintescule! zise Leo admirativ. După ce vorbeşti tu, încremeneşte toată lumea, numai astrele mai îndrăznesc să se mişte, ce-i drept, nu prea repede!

Izbucniră în râs. Leo sări în şaua lui Mişu şi ridică mâinile:

— Emiţătorul simultan pe trei canale, marca Axintescu, a vrut să spună următorul lucru: succesul lui Procopiu nu-l priveşte doar pe el ci şi pe noi, desigur, pe fiecare în mod diferit. Unuia îi dă brânci să încerce şi el ceva mai de soi pe lumea asta, pe altul, dimpotrivă, îl aruncă în braţele deznădejdii. În fine, pe mine – care aş avea un temperament mai în pătrăţele – mă transformă într-un fel de cârcotaş gelos. Ţi-am tradus bine textul, Axintică? Răspunde scurt, da sau nu.

— Da, dar de ce baţi cuie că eu când vorbesc nu se înţelege nimic şi trebuie să vină cineva care…

— Stop, nu te lansa, că iar ne aiureşti! Ascultă, te-ai înşelat. Eu m-am gândit la altceva şi anume la…

În clipa aceea se auzi o zdupăială, un ţipăt şi nişte pocnituri: o ploaie de sfere aurii acoperi perdeaua. Pe uşa întredeschisă îşi făcu apariţia o coşarcă circulară de nuiele, ca o carapace de ţestoasă, înaintând în poziţie verticală. Sub privirile stupefiate ale asistenţei, dinăuntrul coşărcii apăru, umblând în patru labe, Zoica. Incomodată de povara fructelor, se împiedicase şi luase o trântă bunicică.

— Ce vă holbaţi? Am venit la voi şi uite care mi-e răsplata. Era unul, la noi în sat, Tuță prostul – îi duceau oamenii de mâncare, de-mbrăcat – dar plecau învineţiţi, fiindcă Tuță, în casa aia a lui, îşi făcea în fiecare seară altă casă, din pietre şi scânduri, şi mereu se găsea ceva de care să te împiedici sau care să-ţi cadă în cap!

— Am observat mai de mult că amintirile tale sunt pline numai de idioţi şi de oameni călcaţi de maşină, spuse Leo, cu un aer derutat. Unde sunt gospodarii vajnici, unde sunt bătrânii înţelepţi?!

Toată lumea se repezise să adune caisele. Le ştergeau în grabă care cu batista, care de pieptul bluzei şi-şi înfigeau dinţii în carnea lor parfumată.

— Ho! se supără Zoica. Nu vi le-am adus vouă, sunt pentru piaţă! Am intrat numai aşa, să vă dau de veste că sunteţi păscuţi de Administraţie.

— Cum vine asta?

— Habar n-am. Cineva s-a sesizat că de-aici se aud chiote, noroc şi la mulţi ani, şi a tras concluzia că în subsol s-au aciuat nişte derbedei care chefuiesc. Eu atâta vă spun, vine domnu’ Herman cu nenea şi când or să dea cu ochii de Mişu, vă luaţi adio de la el. Daţi-mi caisele înapoi!

— Să se fi auzit ceva de la noi? zise îngrijorat Leo. Te pomeneşti că manifestaţia noastră de simpatie pentru marele inventator a fost luată drept petrecere!

— Nu face nimic, zise Dorina. E foarte simplu să dovedim că nu-i adevărat!

— Şi Mişu? zise Vestitul, neliniştit. Într-o oră Mişu o să fie departe.

Leo îşi scutură cu înverşunare capul. Îi era greu să realizeze cu precizie ceea ce se întâmplă. Prin planşeul de beton răzbăteau zgomote, glasuri; vocea cu subţirimi hâtre şi îngroşări de autoritate a domnului Garofil:

— Pe unde zici că e intrarea?

Glasul calm al mecanicului îi răspunse: „Păi să vedem care din ele”. Mişu, simţind că în aer pluteau griji şi mari nesiguranţe, fornăi şi chiar îşi permise un mic nechezat.

— Taci! Acum ţi-ai găsit? îl certă Leo.

Privea desenele cu cai de pe pereţi, rafturile improvizate pe care, într-o dulce bramburească, se răsfăţau volume fără coperţi, aparatul de ras, tranzistorul cârpit cu leucoplast. Ar fi putut rezista farmecul acelei încăperi, fără Mişu? Prin plecarea lui, totul ar fi devenit o tristă grămadă de fleacuri şubrezite.

Să cântăm ceva: „Lume-lume” sau aria aceea din nu ştiu care operă „, Să bem, să bem, pam-pam-pam…’’ „Traviata,” nu? zise el. Ce vă uitaţi? E singura soluţie: o să le dăm oamenilor ceea ce aşteaptă! Au impresia că ne-am pus pe chef? Perfect, o facem lată! Dăm buzna afară cu cea mai mare gălăgie. În felul ăsta, n-or să mai intre aici. Or să se ia după noi, să ne moralizeze!

— Treaba voastră, izbucni Axintescu, neliniştit, dar eu?

Mica hoardă părăsi boxa cu Leo Mileşan în frunte, acesta ţopăind mai rău decât toţi şi strigând într-una „La mulţi ani, Procopiule, la mulţi ani şi la mai multe succese, Ura, ura!” Mustaţă Cicerone cânta în cel mai clasic stil belcanto aria din „Traviata” iar Axintescu, care hotărâse să fie totuşi solidar, se ţinea pe după mijloc cu Procopiu, executând un fel de brâuleţ. Astfel răsăriră în ochii celor doi bărbaţi, când aceştia deschiseră uşa din exterior.

— Ptiu, bată-vă norocul, dar cu chef mai sunteţi! zise domnul Garofil, jumătate indignat, jumătate amuzat, ca unul nestrăin de practicile vesele. Păi aşa vă-nvaţă la şcoală?

— E ziua lui Procopiu, mai precis, ziua geniului său! spuse Leo. Obladi, oblada, pa-ra-ram. Pa! Pam-pa-ra-pam- pam!!

Şi astfel, dirigintele Done fu informat că un grup de elevi de-ai săi şi-au făcut de cap, cu băutură şi chiote, abatere gravă, care trebuia să fie aspru sancţionată. Toţi zeii erau porniţi împotriva lor, numai zeul cailor cel părăsit râdea cu ochi înlăcrimaţi.

Capitolul al IX-lea

NAUFRAGII PE ASFALT

Cu Mustaţă Cicerone se întâmplau lucruri neobişnuite. Devenise foarte serios, îi mustra pe cei care se ţineau de farse şi, aproape în fiecare seară, se plimba, cu cine, cu poeta principală. Mustaţă, care nu avusese nici măcar o dată în viaţa lui destulă răbdare ca să citească o carte până la sfârşit (până şi cărţile de aventuri îl plictiseau), Mustaţă – farsorul, (odată în pauza de dinaintea unei teze la matematică, îl sunase pe Pompilian de la telefonul Alimentarei din colţ, spunând că e

chemat la Societatea de ştiinţe fizico-matematice, dar urgent, imediat, ceea ce îl făcuse pe Pompilian să amâne teza ca să se ducă acolo), în fine, Mustaţă cel fără de stea… şi Dorina Stăvărache, steaua stelelor, fata de care niciun băiat nu părea suficient de demn, poeta, matematiciană, prietena intimă a Domnişoarei, în sfârşit, Dorina, cea invidiată de colege, temută de colegi şi veşnic dată ca exemplu, de sute de mame, fetelor.

Fireşte, trecătorii care nu-i cunoşteau nu vedeau nicio nepotrivire, ba, dimpotrivă, îi găseau admirabili pe cei doi tineri, care se plimbau agale, discutând potolit, pe aleea centrală.

Prietenia lor începuse într-o dimineaţă când se întâlniseră amândoi în boxa lui Mişu, pe care Dorina o botezase *grand-grajd*.

— Eu sunt de serviciu, spusese Dorina.

— Îmi pare rău, în caiet scrie altceva.

— O fi o greşeală. N-avea nicio grijă, dacă tot am venit, mă ocup eu de Mişu.

— Dă-mi voie, se poate? Şi așa îmi vine rândul o dată pe săptămână.

— Nu crezi că şi eu aş putea spune acelaşi lucru? se împotrivise Dorina. Ştii ceva, tu mai bine du-te şi învaţă, săptămâna viitoare încep tezele, şi iar ai să dai din colţ în colţ.

— N-am treabă! rânjise Mustaţă. S-o găsi un suflet care să se milostivească de mine cu o fiţuică. Poate chiar tu!

— Te rog! Am făcut eu vreodată asta?

— Bineînţeles că nu, dar e vremea să debutezi! Dă-ţi şi tu seama, ce mă costă să-ţi şoptesc „Mişu 266! Strecoară-mi rezolvările!” Dacă mă refuzi, nu mai intri aici, ştii convenţia.

Între timp, Mustaţă măturase gunoiul şi se apucase să-l ţesale pe Mişu.

— Ei, asta-i prea de tot! se supără Dorina. Eu ce mai fac?

— Tu cânţi la vioară, n-are rost să-ţi strici mâinile. Dacă vrei, pune niţică ordine în lucrurile astea.

Fiecare dintre prietenii lui Mişu simţise nevoia să aducă în locuinţa acestuia o podoabă sau un obiect cât de cât util. Pe rafturile improvizate găseai garoafe şi narcise din material plastic, cărţi jerpelite, vreo trei cutii cu dropsuri, tranzistorul obosit, poreclit „tinicheaua cântăreaţă”, care prindea doar programul unu, şi asta numai dacă-l aşezai cu faţa în jos, un ceas deşteptător tip C.F.R., cu cadranul îngălbenit şi carcasa

scofâlcită, o oglindă şi chiar un aparat de ras (pe care nu-l folosea nimeni, fiind însă păstrat spre a da un aer de bărbăţie încăperii). Mai erau şi foarte multe cartoane cu desene în tuş şi în acuarelă, reprezentându-l pe Mişu în situaţii la care nici nu visase: la hipodrom, în Vestul sălbatic (cu cowboy-ii respectivi), înhămat la diligenţă, executând numere de circ. În timp ce aşeza desenele într-o ordine potrivită, ca la expoziţie, Dorinei îi veni ideea să le pună câte un titlu. Cum subiectele erau asemănătoare, după formulări „Mişu în Far West”, „Mişu la circ” şi „Mişu pe hipodrom”, inspiraţia i se risipi. Mustaţă însă îi dădu un nesperat ajutor.

— De ce „Mişu la circ?” Doar în desen se văd şi Mişu şi circul. Să-i spunem, de exemplu: „Vedeta arenei”, iar ăstuia cu cow-boy: „O aventură în Texas”.

Urmară titluri la fel de inspirate „Filosoful”, „Hipo-hippy”, „De doi bani ovăz”. Dorina se distra copios, găsind că Mustaţă are o grămadă de idei nostime.

Câteva zile mai târziu, sunând la Dorina s-o întrebe ce aveau la matematică (de fapt, ştia el bine ce aveau, dar îl interesa rezultatul), ea îl invită înăuntru:

— Fii drăguţ, aşteaptă-mă câteva minute, să termin lecţia de vioară.

Mustaţă se aşezase pe un fotoliu din hol. Prin uşa întredeschisă, o văzu la pian pe profesoara Dorinei, o doamnă în vârstă, stafidită, cu mâini subţiri, invadate de vinişoare albastre. Dorina luă vioara şi-şi continuă lecţia. Studia o partitură foarte complicată, pe chipul ei se vedeau semnele efortului, şi uneori, când simţea că greşeşte, se strâmba destul de urât. La urmă, ascultă nervoasă părerile profesoarei, defavorabile.

— Ştiu, doamnă, dar bucata nu-mi place, are ceva învechit şi tipicar.

— De aceea am şi ales-o, spuse profesoara – avea un glas slab şi răguşit, şi obişnuia să sublinieze unele cuvinte prin silabisire – e o compoziţie scrisă anume pentru a-l disciplina pe interpret, reamintindu-i o dată mai mult că muzica e un u-ni-vers de sine stătător, căruia trebuie să i te supui fără murmur. Te rog încă o dată.

Brusc, duse degetul la buze, arătând, în acelaşi timp, cu o mişcare a capului, spre uşă. De acolo se auzea un fluierat discret. Cineva, plictisit de aşteptare şi nu prea politicos, se

apucase să fluiere, dar nu încălcarea bunelor maniere atrăsese atenţia profesoarei, ci faptul că melodia astfel cântată era ultima parte a bucăţii muzicale pe care Dorina o osândise.

— Im-pe-ca-bil, sau aproape! exclamă profesoara.

— Mustaţă, mi se pare că azi o să ai tu parte de laudele care mie mi-au fost refuzate! Poftim încoace, să te prezint doamnei Mircioiu.

— Săru-mâna… zise Mustaţă, neînţelegând despre ce e vorba.

Doamna Mircioiu îi întinse mâna ei palidă, străbătută de vinişoare albastre:

— Ce instrument studiezi mata? Sau poate faci canto?

Mustaţă se uită speriat la Dorina care preciză:

— Domnul studiază doar obiectele şcolare… uneori.

— A! pricepu, în fine, şi el şi râse gros. Îmi pare rău, doamnă, dar nu sunt muzician. Nici în corul şcolii nu m-au primit.

— Posibil, murmură doamna Mircioiu. Am să-ţi dau câteva note la pian şi te-aş ruga să le re-pro-duci vocal.

Profesoara se aşază la pian şi loveşte o clapă după alta. Calm şi amuzant, Mustaţă redă fidel notele. Urmează apoi câteva măsuri. Mustaţă nu greşeşte. În fine, doamna Mircioiu cântă un canon din secolul 18. Mustaţă, senin, îl reproduce întocmai. Doamna Mircioiu se întoarce cu taburetul rotativ. Îşi odihneşte mâinile pe genunchi, ridicând spre Mustaţă priviri mirate:

— Tinere, mi se întâmplă pentru a treia oară în cariera mea în-de-lun-ga-tă să întâlnesc o persoană cu o capacitate de redare per-fec-tă şi în plus o întindere a vocii pe trei registre, – această persoană eşti dumneata. În familie nu s-a mai ocupat nimeni de muzică?

— Păi nu cred. Nu.

— Locuieşti departe? În apropiere? Aş putea să stau de vorbă şi cu părinţii dumitale? Este foarte im-por-tant. N-ai simţit niciodată nevoia să cânţi?

— Eu?! râse Mustaţă, fâstâcit.

— Foarte curios. Totuşi, dumneata trebuie să studiezi. Notează-ţi, te rog, numărul meu de telefon, sau mai bine, dacă unul din părinţii dumitale e acasă, putem merge chiar acum,

— Mă iertaţi, spuse Mustaţă, roşind – eu, dacă e vorba de lecţii de muzică, vă mulţumesc frumos, dar nu cred că la vârsta mea… şi pe urmă, ca să plătim…

Mâinile slabe tresăriră într-un gest nervos:

— Dumneata îţi închipui că eu vreau să pun la cale o a-fa-ce-re? De elevi crezi că duc eu lipsă? Nu, domnule, timpul meu e mă-su-rat la minut! Totuşi, e bine că posezi simţul realităţii. Te informez că eu predau şi la Şcoala populară de muzică. Desigur, vei avea nevoie de multe ore de studiu suplimentar, dar s-ar putea să le obţii fără nicio plată. Acum să mergem la dumneata acasă.

Dorina Stăvărache era tulburată şi umilită. Ei nu-i spusese nimeni, niciodată, mai precis, nimeni dintre cei de la care se aştepta, că e „a treia persoană cu o capacitate de redare perfectă” şi că, vrea, nu vrea, e neapărat necesar să studieze şi n-o să i se pretindă vreo plată. După plecarea lor, alergă în dormitor şi răscolind în noptieră, găsi fotografiile primelor două persoane din seria invocată de doamna Mircioiu; un bariton şi un violonist, virtuozi celebri, obişnuiţi ai celor mai mari scene din lume. Graţie profesoarei, Dorina primise fotografiile cu autografe în original. Baritonul era înfăţişat pe scena operei Scala din Milano, în rolul lui Figaro, *il piu Figaro del mondo*, cum scriseseră ziarele italiene. Şi i se păru că baritonul avea exact chipul lui Mustaţă Cicerone.

Când, după o vreme, restul lumii află că Mustaţă frecventează cursuri de canto şi nu la un oarecare club de muzică – pop sau beat, din acelea care răsăriseră pretutindeni – ci la o şcoală cu studiu clasic, formarea vocii, dicţiune, solfegiu, armonie, contrapunct, Schubert, Rossini, Wagner – nimeni nu voia să creadă.

— Ia cântă, ia cântă! spunea Vestitul Procopiu, neîncrezător. Aceea cu „La donna e mobile”.

— E o arie pentru tenor, răspunse Mustaţă. Eu sunt bariton.

— Auziţi la ăsta. Ce eşti?

— Ce-ai auzit.

— Mai spune o dată, că mă distrează la nebunie! Bariton! Baritonul Mustaţă Cicerone!

Ascultau muzică uşoară la radio, la televizor, la magnetofon, la picup, la reuniuni. Mulţi nu-şi mai puteau pregăti lecţiile decât în urletul subţire al tranzistorului. Cu toate acestea, tocmai muzicii clasice îi purtau cel mai mare respect. Nu s-ar fi mirat prea mult, în orice caz, nu foarte mult, dacă Mustaţă s-ar fi ocupat de muzica uşoară, apărând, de exemplu, chiar. Şi la „Steaua fără nume”, dar aşa, lied, operă!

— Cântă una de baritone!

— N-am acompaniament.
— Frumos! se pierdu în reverenţe Procopiu. Poate nu cânţi decât cu orchestra Filarmonicii?
— Lăsaţi-l în pace! interveni Dorina. Maimuţoilor! O arie de operă nu se cântă aşa, la orice colţ de stradă, ca „Lume-lume!”
— Şi când o să-l auzim cântând o arie de operă?
— Destul de curând: peste zece ani. Ăsta e planul de livrare aL baritonului Cicerone Mustaţă: peste zece ani va fi pus, în perfectă stare de funcţiune, la dispoziţia publicului.
— Nu, serios?
Într-adevăr, doamna Mircioiu stabilise această limită, ţinând seama de 1: vârsta lui Mustaţă, 2: posibilităţile lui, 3: cunoştinţele şi deprinderile pe care trebuia să şi le însuşească şi 4: evoluţia preferinţelor artistice ale publicului în deceniile următoare.
— Cum, şi până atunci n-o să cânte deloc? se miră Procopiu.
— Ba da, însă nu în public. Vreau să spun, limita celor 10 ani se referă la altceva; doamna Mircioiu apreciază că, peste 10 ani, Mustaţă trebuie să fie în măsură de a câştiga o distincţie la unul din marile concursuri naţionale. De-abia din acel moment va începe cariera lui.
Anumite persoane, printre care şi Zoica, afirmau că una din cauzele acestei neaşteptate seriozităţi ar fi Dorina, că Mustaţă s-a îndrăgostit rău de tot de ea şi, întocmai ca într-un film muzical, vrea s-o cucerească „pe aripile muzicii”.
— Ei şi? zise Leo. Ce-i rău în asta?
Întrebare rămasă fără răspuns.
Într-o seară, cuvintele „Mişu 266”, şoptite la telefon sau, în grabă, prin uşa întredeschisă, convocară la *grand-grajd* un grup destul de numeros. Primele lucruri care fură văzute, în afară de gazda rotofeie, cu panglici de toate culorile împletite în coamă, au fost un suport pentru partituri şi cutia unei viori. Trei scânduri lungi, aşezate pe lăzi, închipuiau nişte bănci convenabile.
— V-am pregătit o surpriză, fiţi cuminţi şi nu intimidaţi artiştii, spuse Dorina. Peste o săptămână, Mustaţă va cânta la o serbare de la Şcoala populară de artă, dar eu cred că îmi veţi da dreptate când am să spun că prima lui apariţie în public se cuvine să aibă loc aici.
— Dă şi autografe? întrebă Procopiu.

— Fireşte. Vă aşezaţi la rând şi primiţi fiecare câte unul după ceafă. Mai bine dă-mi, te rog, vioara. Aşadar, baritonul Cicerone Mustaţă prezintă…

Înaintă cu graţie spre Fane Smărăndoiu, care fuma o ţigară „Carpaţi” scoasă dintr-un pachet pe care scria „Kent”, îi luă ţigara din gură şi-o strivi sub talpă. Fane oftă, dar nu-şi aprinse alta.

Partea cea mai interesantă era că pe Mustaţă emoţia îl devastase ca un taifun. Lunganul prăpăstios, „haiosul”, se prezenta cu înfăţişarea inedită a băiatului fâstâcit, intimidat. Tocmai această fâstîceală, care ar fi trebuit să stârnească ilaritate, tocmai ea îi făcu să păstreze o respectuoasă tăcere, deşi fiecăruia îi stătea o ironie pe limbă.

— … trei lieduri de Franz Schubert.

Când Mustaţă îşi încheie evoluţia, Leo simţi imediat, şi foarte acut, certitudinea că n-o să uite niciodată această împrejurare; subsolul scund şi întunecos, luminat palid de becul protejat într-o reţea de sârmă, ţevile prin care susura apa, Mişu, adulmecându-l ba pe unul, ba pe altul, pe la buzunare, după zahăr, desenele aiuristice de pe pereţi, zecile de fleacuri îngrămădite pe rafturi, feţele abia luminate ale colegilor, mărturisind o concentrare la care orice pedagog ar fi râvnit şi, în sfârşit, Mustaţă, cântând lieduri de Schubert. Leo n-ar fi putut spune că îi plăcuse foarte mult cum cântase Mustaţă, şi niciunul dintre ei n-ar fi putut s-o spună, dar, în orice caz, nici nu-i dezamăgise. Erau de părere că seamănă destul de bine cu un solist de muzică clasică, de pe programul doi al televiziunii, pe care se întâmplă să-l asculţi atunci când pe programul unu încă n-au început varietăţile sau filmul de aventuri. Sigur este că le plăcuse tuturor atmosfera, impresia de solemn şi în acelaşi timp de firesc, situaţia de a sta împreună o jumătate de oră, fără să se certe, fără să se împartă în tabere, mândria că ceea ce se întâmplă la ei nu se mai întâlneşte în altă parte: salon cu muzică, auditoriu rafinat, politeţe nesilită. Într-adevăr, terminându-se „concertul”, puteai observa la mai toţi o purtare foarte elegantă, îşi vorbeau cât mai ales posibil, de parcă ar fi purtat fracuri şi rochii de seară, într-o sală de castel. Până şi Mişu simţise că se întâmplă ceva neobişnuit; nu-l mai trăgea nimeni de coadă, nu-l mângâia nimeni pe sub fălci. Toţi îi acordau atenţie numai lui Mustaţă.

Şi deodată cineva exclamă răutăcios, cu furie:

— Toate acestea sunt nişte prostii. Inutilităţi.

Vestitul, el vorbise. Toate privirile se încrucişară asupra lui ca nişte reflectoare ale indignării.

— Cum îţi permiţi? se necăji Dorina.

Procopiu mai voia să spună ceva, dar renunţă. Era extrem de agitat. Împinse cu brutalitate uşa scundă, care ducea în încăperea de alături, se aplecă, ca să nu se lovească de pragul de sus, şi trecu dincolo, trântind uşa după el.

— E îngrozitor băiatul ăsta! izbucni Dorina. Mă duc să-i spun că...

— Astâmpără-te, zise Leo, încet. Mă duc numai eu. Să nu mai vină nimeni. Ai tu grijă să nu mai intre nimeni.

Dincolo, îl găsi pe Vestitul într-o situaţie neobişnuită: plângea.

— Puiule, faci inundaţie şi alături e centrala electrică, riscăm un scurtcircuit.

Vestitul se ascunsese în colţul din dreapta uşii, cu faţa la perete, şi fornăia, ștergându-şi lacrimile. Se mai potolise; aici era linişte şi curat, încăperea fiind destinată păstrării materialelor cu care marele bloc se împodobea în zilele de sărbătoare. Domnea un miros plăcut, de librărie. Aşezate în rafturi şi pe suporturi de lemn, frumos geluit, drapelele, valurile de mătase roşie şi albastră, pictate cu litere uriaşe, panourile cu îndemnuri patriotice îşi aşteptau, într-o tăcere demnă, rândul, fiecare la sărbătoarea sa.

— Ce-i cu tine, s-a întâmplat ceva? Tu n-auzi?!

Leo căuta să fie aspru şi ironic, pentru a-l înfuria pe Vestitul într-atât încât acesta să-şi regăsească echilibrul. Într-adevăr, Puiu Procopiu mormăi:

— Du-te naibii!

— Nu mă grăbesc. Ce-a fost cu ieşirea de adineauri?

Procopiu mormăi nişte explicaţii. N-a fost nimic. O toană. Îi va cere scuze lui Mustaţă, dă-l încolo, merită atâta lucru, în rest... Cum să nu te necăjeşti când vezi că toată lumea se bucură şi are timp de distracţii, în vreme ce tu nu-ţi mai vezi capul de probleme şi în general ţi s-a acrit de viaţă? Totul e ciudat, în orice caz, nimic nu e cum ar trebui să fie. Şi cel mai rău este că a abandonat, nu mai participă la concursul pentru expediţia din Atlantic.

— Tu nu eşti serios! Erai pe locul doi, ca şi îmbarcat! Naufragiezi înainte de a ridica ancora?

Vestitul ridică din umeri. Cum să te ocupi de concurs, cu ce inimă să roboteşti la îndeplinirea probelor, când acasă la tine viaţa e tristă? Mama s-a îmbolnăvit de vreo mie de boli, Bombardierul, când nu stă la bucătărie, se trânteşte pe pat, cu mâinile sub cap şi ochii în tavan. Rămâne aşa ore întregi, de te-apucă groaza.

— În condiţiile astea, numai de concursuri nu-mi arde. Dar când l-am văzut pe Mustăţilă plin de glorie, îţi dai seama, îmi venea să urlu!

Cineva bătu la uşă. Era Dorina.

— Pot să intru?

— Ai şi intrat.

Urmară Axintescu, Mustaţă şi Fane.

— Întâi, zise ea, vreau să mărturisesc că am tras cu urechea la uşă. E urât, e reprobabil, dar uneori, util. Pe urmă, am stat de vorbă cu onoraţii colegi (înclinare ceremonioasă spre aceştia) şi iată ce am hotărât. Citez: Noi, membrii ordinului „Mişu 266” sau „Calul alb”, cum vreţi…

— Ce-ai mai inventat? se încruntă Vestitul. Iar Mişu? O mârţoagă care trăieşte clandestin în bloc, fără să-şi achite cota de întreţinere.

— Nu înţelegi nimic? Avem nevoie de un simbol! Calul alb, ia gândeşte-te, e ceva care semnifică puritatea, încrederea, devotamentul! Cine e prietenul cel mai apropiat al eroului din folclor? Un cal, de obicei alb!

— Sau, de obicei verde, pe pereţi! Şi pe urmă, ordinul ăsta de care vorbeşti…

— … vrei să spui că nu există? Toţi cei care cunosc secretul lui Mişu sunt, fără să ştie, membrii acestui ordin şi trebuie să se supună statutului său.

—Care statut?

— Un statut e de fapt un contract, nu-i aşa? Între cutare, şi cutare, şi cutare, se stabilesc prin scris sau prin viu grai nişte drepturi şi nişte obligaţii. Eu, tu, Leo, Axintescu şi ceilalţi avem un interes comun: soarta lui Mişu. Deci, am hotărât – sau, dacă vrei, am încheiat un contract – prin care ne-am asumat obligaţia de a face un anumit lucru util. Ei bine, n-o să ne rezumăm numai

la ăsta. Mai sunt şi alte lucruri importante. De pildă, cazul lui taică-tău.

— Îl compari pe tata cu un cal?!

Dorina avu un zâmbet de superioritate indulgentă:

— Vestitule, tu nu ştii ce e dreptatea. Ia să-mi spui tu mie definiţia acestei noţiuni!

— Pui nişte întrebări de parcă ai avea în faţă un idiot.

Dorina surâse din nou cu superioritate:

— Chiar aşa stau lucrurile! Tu n-ai aflat nici la vârsta asta că dreptatea e o chestiune de atitudine faţă de un adevăr oarecare? Nu ne interesează dacă e vorba de adevărul calului Mişu sau de adevărul omului Procopiu, ci doar atitudinea noastră faţă de acest adevăr. Aşadar membrii ordinului „Calul alb” hotărăsc să te ajute să continui concursul.

— Sunteţi sănătoşi, nu cumva aveţi febră? zise Procopiu îngrijorat.

— Eşti colegul nostru – unul dintre cei mai zăpăciţi, e drept – şi nu suportăm ideea că poţi lăsa baltă un lucru aproape terminat. Spune-ne ce avem de făcut, o să căutăm prin bibliotecă, o să te scutim de treburile mărunte, la nevoie îţi rezolvăm noi problemele.

— Trebuie să plâng de fericire şi de recunoştinţă? zise Vestitul, cu obrajii plini de pete roşii.

Brusc, se treziră în întuneric. Se arsese becul, sau poate siguranţa. Alergară afară, împiedicându-se de lucruri, răvăşindu-le. Întreg blocul era întunecat, profilându-se în întuneric ca un transatlantic pe o mare ceţoasă.

— Pană de curent, mormăi Leo. Ce naiba fac ăia de la uzină? adăugă el, pe un ton foarte critic.

În hol şi pe culoare, întuneric de peşteră. Se auziră nişte răcnete înfundate. Era vocea domnului Garofil.

— Chemaţi mecanicul! Am rămas cu liftul între ziduri! Liftul nr. 2 !!

Imediat, strigăte asemănătoare se auziră dinspre liftul nr. 1.

Din întuneric începură să se audă uşi trântite, glasuri alarmate. În curând se dovedi că în niciun apartament nu ardea lumina. Cineva strigă: „S-a oprit şi apa!” Un fior de nelinişte cutreieră uriaşul bloc. Oameni care în mod normal n-ar fi băut pentru nimic în lume apă la ora aceea simţeau că le vine rău de sete. Cele câteva lanterne ale căror raze se încrucişau în

adâncul Casei scării mai mult accentuau panica. „Miroase a ars!” urlă o voce. „Telefonaţi la uzină! Salvarea! Pompierii! Miliţia!” Cineva striga: „Telefonul n-are ton! Legăturile sunt întrerupte!”

— Naufragiu în plin oraş! spuse Procopiu. S.O.S. pe asphalt!

Un glas baritonal şi răguşit, care aparţinea domnului Herman, mecanicul blocului, spuse atunci un lucru care-i făcu să-şi simtă pielea foarte rău ameninţată:

— Linişte, tovarăşi, acum totul e clar; nepricopsiţii ăştia s-au jucat la cofrete. Faceţi-mi loc, vă rog. Loc, vă rog!

Într-adevăr, în subsolul nr. 2, lângă „grand-grajd” şi camera cu decoraţiuni, se aflau şi cofretele, dar cu intrarea pe altă scară.

Procopiu începu să tremure:

— Aţi auzit? Herman crede că noi… E de rău, hai să ne topim!

— De ce ţi-e frică? Doar ştii bine că nu ne-am atins de nimic!

— Şi cum dovedim asta? Ei? Poţi să-mi spui? se pierdu Procopiu. Acum să te ţii: mă znopeşte mama! Păi pentru câţi bani o să trebuiască să dea amendă, mă bate trei zile!

Domnul Herman şi ajutoarele sale avură destul de lucru pentru a restabili legăturile. Fusese un scurt-circuit general, cel mai frumos scurt-circuit pe care l-am văzut vreodată – spuse la urmă domnul Herman, bine dispus. Când luminile, lifturile şi hidrofoarele reîncepură să funcţioneze, oamenii se priviră cu emoţie, ca scăpaţi dintr-un potop. Apoi, după ce clipa mulţumirii trecu, îşi aţintiră privirile asupra presupuşilor vinovaţi. Aceştia urcau zăpăciţi pe scări şi locatarii, aflaţi în pragurile uşilor sau înşiraţi de-a lungul balustradei, vorbeau cu patimă despre amenzi astronomice, despre o şedinţă care trebuia să ia măsuri grozave, despre necesitatea de a fi anunţată şi şcoala. Aceşti judecători în pijamale şi papuci erau neîndurători, păreau chiar că aşteptaseră de mult prilejul ăsta.

— Linişte, vă rog, o să discutăm mai târziu despre toate astea, spuse domnul Herman, înduioşat de spaima zugrăvită pe feţele băieţilor.

— Nici cu dumneata lucrurile nu sunt prea clare! interveni domnul Garofil. De ce laşi centrala descuiată? Va trebui să ridicăm această problemă în şedinţă! Şi eu am fost mecanic de

bloc, domnule, şi te asigur că-mi cunoşteam îndatoririle. Păi o greşeală ca asta…

Din tonul şi gesturile sale se înţelegea că ar fi exact momentul potrivit ca asociaţia locatarilor să îndeplinească o veche dorinţă a domnului Garofil şi anume să-l angajeze pe el mecanic de bloc, în locul lui Herman.

Când cortegiul ajunse la etajul 5, o voce şovăitoare spuse:

— Domnu’ Herman, dacă vreţi să poftiţi puţin; la mine încă nu s-a aprins lumina.

Era profesorul Done, cu o expresie îngrozită.

— Ar putea intra şi băieţii, adăugă el. Să stea aici până s-or mai linişti vecinii.

Primul drum al domnului Herman fu la contor. Ceea ce văzu aici, la lumina lanternei, îl făcu să exclame:

— Dom’ profesor, era să daţi foc blocului!

Cu mişcări îndemânatice, înlocui duliile negre de funingine cu altele noi. Când lumina se aprinse, izbucni în râs:

— Bieţii copii! Ca de obicei, era să cadă vina pe ei.

„Bieţii copii” se înghesuiau acum, mâncând dulceaţă, în cea mai spaţioasă din cele trei încăperi – cunoşteau prea bine împărţirea apartamentelor, şi ştiau că acolo sunt colecţiile lui Done. De fapt, colecţii se găseau peste tot: pietre cu inscripţii latine, trunchiuri de copaci cioplite şi vopsite după canoane necunoscute, măşti înspăimântătoare, zale, săbii.

Dar ceea ce părea să fie la ordinea zilei în preocupările distinsului profesor era cu totul şi cu totul altceva: pe covorul din mijlocul camerei mari se afla o valiză deschisă, cuprinzând laolaltă o grămadă de scule noi-nouţe: şurubelniţe, chei de diferite mărimi, un lecton, cositor, o bormaşină, un voltmetru şi un ampermetru, siguranţe pentru frigidere, o lampă de benzină, garnituri de diverse mărimi şi multe alte unelte, unele aduse din străinătate, de existenţa cărora însuşi domnul Herman afla abia acum.

Tot pe covor zăcea televizorul, cu toate piesele scoase afară.

— Doamne fereşte, exclamă Herman, ce-i asta, dom’ profesor? Mă scuzaţi, dar…

— Sunt foarte stânjenit, oftă dirigintele. Într-adevăr, catastrofa de adineauri s-a petrecut din pricina mea. Dar lucrul cel mai condamnabil este că am ezitat să recunosc acest lucru în faţa mulţimii.

— Lăsaţi, domn' profesor, că dacă n-am avut incendiu înseamnă că totul s-a isprăvit cu bine, zise Herman. Ce nu înţeleg eu este atelierul ăsta de la dumneavoastră. V-aţi reprofilat pe electronică?

— Nu-mi fac iluzia, zâmbi Done, că veţi păstra în secret cele văzute aici. Totuşi simt nevoia să vă dau o explicaţie.

Pe scurt, profesorul le împărtăşi următoarea temere: omul modern recade în misticism, un misticism cu totul special, acela al obiectelor. Timp de multe secole, el a trăit înconjurat de lucruri al căror rost şi ale căror principii le cunoştea perfect. Vatra de foc, opaiţul şi lampa, fântâna şi cişmeaua, căruţa şi plugul nu constituiau secrete pentru el. Le folosea şi le dregea. Televizorul, maşina de gătit electrică, frigiderul, maşina de spălat, aspiratorul de praf, instalaţia de aer condiţionat sunt de utilitate indiscutabilă, dar inaccesibile înţelegerii lui. Acest lucru se răsfrânge în psihicul omului, nu se ştie încă în ce fel, dar s-ar putea să nu fie într-unul prea fericit. În orice caz, el, profesorul Done, nu mai poate concepe să trăiască printre obiecte al căror mecanism nu-l înţelege. S-a hotărât să dedice două săptămâni studierii obiectelor înconjurătoare. Azi a fost rândul televizorului. Păcat! Totul începuse cât se poate de bine, dar la un moment dat a izbucnit o flacără şi… uite-aşa!

— Dar bine, domnule profesor, îşi îngădui Herman să remarce, nu tot dumneavoastră, savanţii, vorbiţi despre specializare? Unul repară chiuvetele, altul scrie cărţi; ce s-ar întâmpla dacă ne-am apuca să facem fiecare de toate?

— Ai perfectă dreptate, domnule, dar viaţa elementară, viaţa de acasă n-o concep desfăşurându-se între obiecte- zei, între obiecte-enigmă! Poate că dumneavoastră, generaţiile tinere, vă veţi adapta, nu pot face previziuni, dar în ceea ce mă priveşte am hotărât să suspend orice activitate teoretică până în clipa când voi fi capabil să-mi cunosc obiectele de strictă necesitate aşa cum strămoşii mei îşi cunoşteau cuptorul de copt pâine, fântâna şi căruţa.

— Tot ce aţi spus e foarte interesant, admise Herman, şi cred că o să scrieţi un articol grozav. Dar ca să nu ne pomenim în zilele următoare cu alt scurtcircuit şi poate chiar şi cu o inundaţie în bloc, aş putea să vin eu vreo două zile pe la dumneavoastră, ca să vă explic enigmele astea?

Capitolul al X-lea

CĂLĂTORIA LUI MIŞU

De câteva zile, cu Mişu ceva nu era în ordine. El propriu-zis n-o ducea rău, arăta mai sănătos şi mai plin de voioşie ca oricând, dar nu prea mai avea anturaj. Numărul celor din jurul său se împuţinase, rânduiala orelor de hrană şi de curăţenie nu mai era respectată cu stricteţea de la început. Doar Fane Smărăndoiu şi Leo Mileşan îşi mai făceau datoria, fiind nevoiţi să muncească şi pentru ceilalţi.

Lui Leo îi era teamă că s-ar fi putut întâmpla ce se întâmplase cu multe alte pasiuni îmbrăţişate gălăgios şi părăsite cu indiferenţă. Cândva, în bloc existase o modă a căţeilor, şi oamenii nu mai ştiau cum să izgonească din apartamente diferitele soiuri de căţeluşi pe care şi-I procuraseră, pe căi nu întotdeauna uşor de reconstituit, copiii. Rând pe rând, de-a lungul anilor, bântuise moda lanternelor cu filtre color, a creşterii peştişorilor exotici, a conversaţiei în limba italiană, a

colecţionării de autografe. Leo îşi amintea că la un moment dat avea 27 de preţioase iscălituri, dintre care una aparţinea unui cosmonaut şi alta, unei vedete de muzică uşoară. Succesul acesta se datora procedeului descoperit de Mustaţă Cicerone. Găsindu-se în preajma cutărei personalităţi, fiecare băiat cerea nu un singur autograf, ci 10-20 dintr-o dată. Atâta se mai milogea încât vedeta acoperea o pagină întreagă cu iscălituri. Pe urmă flăcăul tăia foaia în bucăţi, fiecare dintre acestea devenind un autograf independent. A doua zi începea târguiala: „Îţi dau un Răducanu – îmi dai o Juliette Greco”.

Treaba asta cu autografele propăşea frumos, apăruseră colecţii impozante, dar într-o zi descoperi o treabă urâţică de tot: câţiva puseseră în circulaţie autografe copiate pe geam. Cum să le mai deosebeşti de cele veritabile? Din iniţiativa, mai exact din porunca Dorinei Stăvărache, toţi posesorii de semnături celebre se întruniră, cu albumele în mână, formând o comisie de experţi ad-hoc. Discuţia ştiinţifică se transformă însă curând într-o ceartă banală deoarece fiecare se dovedi foarte elocvent în a demonstra că numai autografele celorlalţi erau false în timp ce ale lui, se înţelege, erau deasupra oricăror bănuieli.

Leo se întreba dacă nu cumva şi Mişu e tot o modă, care avea să fie în curând părăsită. „Treaba lor; pot să mă ocup şi singur de el, dar să nu-i mai prind pe aici că le rup picioarele!” Până una-alta, îşi rupea el braţele cărând apă, spălând pe jos şi evacuând gunoiul. Cel mai rău îl scotea din sărite Vestitul. El adusese calul şi tot el îi întorsese cel dintâi spatele. Era o comportare tipică pentru Procopiu; consecvenţa nu fusese niciodată calitatea lui principală. Hoinărea toată ziua, dar pentru Mişu nu găsea nici măcar zece minute.

— Şi ce nevoie avem noi de Vestitul? spunea Fane. Depindem de el?

— Are o nebunie specială, care nouă ne lipseşte. Aş vrea să înţelegi că fără Procopiu vom ajunge să uităm de Mişu.

— Vestitul are probleme, preciza Fane, cu un fel de admiraţie solemnă, lăsând să se înţeleagă că problemele lui Procopiu erau mult mai profunde decât ale lor.

— Probleme! se strâmbă Leo, dispreţuitor. Când n-a avut el probleme?! Le produce pe bandă rulantă şi pe urmă nu mai ştie cum să scape de ele.

— Necazuri, ofta Fane, înţelept. Ai uitat că taică-său…

— Sunt de acord că Bombardierul nu stă pe roze, asta-i clar, dar nu bagi de seamă că Puiu a ajuns să se împodobească el cu tragediile lui taică-său?!

— Să nu vorbeşti aşa! ţipase Fane, cu ochii bulbucaţi de surescitare. Dac-aş avea şi eu o familie, exact ca Vestitul aş face. Să nu se atingă nimeni de tata şi de mama!

— Ascultă, nervosule, tu chiar crezi că Vestitul va reuşi să dovedească nevinovăţia lui taică-său?

— Nu ştiu, dar trebuie să încerce. Şi ar trebui să-l ajutaţi şi voi.

— Care voi?

— Tu şi Mitică Axintescu. Părinţii voştri au fost colegi cu Bombardierul. De ce nu le spuneţi să facă ceva pentru el?

— Aici e chestie de justiţie, *hombre*. Nu se admit imixtiuni din afară. Şi pe urmă, de unde ştii tu că Bombardierul e nevinovat?

— Este! ţipase Fane. Se vede după Vestitul, nu te uiţi la el? Mai bine mi-ai povesti şi mie ce e cu părinţii ăştia ai voştri…

Părinţii lor – Sava Mileşan, Gheorghe Axintescu şi Ştefan Procopiu – copilăriseră într-un cartier ale cărui străzi aveau nume de flori: Gherghinei, Zambilei, Ghioceilor. Jucau „lapte gros”, „ţările” şi „cal de prinţ şi de împărat”. Puneau bucăţele de trotil pe linia tramvaiului şi ele pocneau sub roţi ca nişte cartuşe. Când făceau rost de carbid, aruncau în aer câte o găleată, la 30—40 m înălţime, înspăimântând cartierul. Furau cireşe, caise şi mere din livezile care se înşiruiau dincolo de marginea oraşului. Vara se scăldau în Sabar, iarna umblau seară de seară cu colindul de la Moş Ajun până la Bobotează. Şeful acestui mic şi neastâmpărat grup era Fane Procopiu, băiat autoritar şi îndrăzneţ. Când începuseră să joace fotbal, superioritatea lui devenise şi mai evidentă. La 13 ani juca atât de bine încât era ales şi în echipele care cuprindeau flăcăi de peste 20 de ani, unii dintre ei fiind legitimaţi la diferite cluburi. Duminica după-amiază, partea de sud a cartierului îşi alcătuia echipe care trebuiau să înfrunte reprezentativa sectorului nordic. Se juca pe terenul unei foste grădinării. Mai târziu, aici avea să fie un parc şi, în cele din urmă, să se ridice clădirea unui liceu. Miza jocului: zece lădiţe cu sticle de bere. Ştefan Procopiu, subţirel şi zvelt, se strecura cu dibăcie uimitoare printre giganţii

cu picioare lungi, înscriind goluri care-i extaziau pe gospodarii strânşi cu mic şi cu mare pe marginea terenului. Uneori, Ştefan Procopiu punea condiţii: „Joc numai dacă intră în echipă şi prietenii mei”, adică Axintescu şi Mileşan.

Mileşan alerga binişor, dar controla anevoie mingea. Axintescu părea ceva mai dibaci, în schimb era firav, bolnăvicios, lipsit de rezistenţă. Totuşi erau admişi în echipa „mare” de dragul lui Procopiu, socotindu-se că, oricum, el face cât trei.

Prieteni obişnuiţi să se ia unul după altul, se înscriseseră la aceeaşi şcoală profesională, de construcţii-montaj. Clădirea semăna cu o vilă, şi chiar fusese o vilă, din mobilierul căreia mai rămăsese pianul. Încăperile fuseseră transformate în săli de clasă şi în ateliere. Cei trei prieteni se lungeau vizibil, glasurile li se îngroşau, mâinile lor erau acum puternice, jupuite şi înroşite de muncă. Axintescu scăpase de cohorta suferinţelor din copilărie, te mirai ce băiat rumen şi voinic ieşise din băieţelul bolnăvicios. El învăţa bine, repede şi fără efort, în timp ce Mileşan, ca să-şi menţină situaţia de elev bun, citea şi noaptea. Procopiu devenise favoritul tuturor claselor. Între timp, se înscrisese la şcoala de aviaţie sportivă, obţinând, rând pe rând, brevetele de paraşutist, planorist şi motorist, adică pilot de avion. Era căpitanul echipei de fotbal şi prezentatorul programelor artistice. Avea reputaţia de a fi cel mai bun „om de atelier”. Nu trebuia să-i arăţi de două ori o operaţiune: o învăţa de la început, oricât ar fi fost de pretenţioasă.

După terminarea şcolii, fuseseră repartizaţi la o întreprindere de construcţii. După un an, Axintescu şi Mileşan deveniră şefi de echipă şi mai urmau şi liceul seral. Din pricina efortului, slăbiseră ca nişte fachiri. Cu Procopiu se vedeau duminica seara, la o bere. El se transferase ca electrician la clubul „Fortis „, fiind în acelaşi timp legitimat în cadrul secţiei de fotbal. În perioada când cei doi îşi luau bacalaureatul, Procopiu obţinea titularizarea în echipa întâi; ziarele începuseră să scrie despre „o nouă speranţă a fotbalului nostru”. Câţiva ani mai târziu, Axintescu şi Mileşan terminau institutul, devenind ingineri. Totuşi, mai mult decât cu diploma se mândreau cu prietenia internaţionalului Ştefan Procopiu, răsfăţat de presă cu poreclele de Bombardierul şi Mijlocaşul cu dinamită în ghete.

Trecură anii şi pe stadion avu loc un ceremonial emoţionant, zeci de mii de spectatori asistând cu inima strânsă la retragerea din activitatea competiţională a marelui Procopiu. Spre uimirea cunoscătorilor, Bombardierul refuză oferta de a se înscrie la un curs de antrenori. Surâzând, el se prezentase la întreprinderea lui Mileşan, cerând să lucreze în producţie, conform diplomei sale de muncitor calificat. Direcţiunea semnă cu entuziasm decizia de angajare. Dar, după mai puţin de o lună, celebrul Procopiu începu să se simtă nelalocul lui. Pe de o parte, oamenii din atelier îi cereau mereu ba să-şi povestească amintirile, ba să le dea „solişti” pentru buletinele Pronosport. Pe de altă parte era nevoit să lucreze alături de băieţi care abia terminaseră profesionala, câştigând exact cât ei şi fiind expus – deoarece îşi pierduse vechea îndemânare – la dese observaţii din partea şefului de atelier. Foştii săi colegi erau controlori de calitate, maiştri, ingineri.

Într-o bună zi, îşi ceru transferul, angajându-se la aeroşcoală. Nu după multă vreme, bătu un record de zbor şi se pregăti să-l îmbunătăţească, dar la vizita medicală anuală medicii îi găsiră tensiunea prea ridicată şi-i luară licenţa. Trecu atunci ca dispecer de zbor, în turnul de control. Avea însă un salariu care nu se potrivea cu necesităţile lui. Deveni şef de garaj la un minister. După încă un an semna, în calitate de responsabil, facturile unui magazin de piese de schimb. Rând pe rând, fostul Bombardier fu inspector comercial, şofer-instructor, merceolog. După aproape zece ani de la prima angajare în întreprinderea unde lucra Mileşan, Bombardierul se prezenta din nou la direcţiune: „Nu mi-a reuşit nimic, aş vrea s-o iau de la capăt”. Întreprinderea îşi lărgise considerabil aria de activitate, ridicând tot felul de construcţii în ţară. Noul director era Gheorghe Axintescu, iar inginerul şef, Sava Mileşan. „Eşti la tine acasă, Procopiule. Spune, ce-ai vrea să faci?” „La vârsta mea, nu merge să reîncep de la pilă. În anii ăştia, am câştigat experienţă în multe domenii. Daţi-mi o posibilitate: trimiteţi-mă pe un şantier nu prea mare, unde să am o anumită răspundere. Vreau să arăt ce pot”. Axintescu consultase îndelung situaţiile întreprinderii. Aveau Zăvoaiele, exact ceea ce i-ar fi trebuit lui Procopiu: un şantier nu prea mare, o lucrare comandată de un grup de cooperative agricole. Era vorba despre sistematizarea unui râu, de realizarea unui baraj şi a unei microcentrale şi de

construcţia unui mic combinat pentru prelucrarea laptelui şi fructelor. Şantierul avea însă greutăţi, câţiva şefi lucraseră prost, întreprinderea nu-şi putuse face niciodată planul din pricina lui. Beneficiarii se plângeau, centrala se supăra. „Dacă vrei, te numim diriginte la Zăvoaiele; să ştii însă că va fi greu”. „Asta şi doresc; un meci greu, ca pe timpurii” zâmbise Bombardierul.

Câteva luni după această discuţie, de la Zăvoaiele începură să vină ştiri îmbucurătoare: lucrările avansau rapid şi în condiţiile tehnice prevăzute de proiect; rămânerile în urmă erau recuperate. Bombardierul venea acasă o dată pe lună. Slăbise, avea obrajii jupuiţi de soare, dar era voios şi încrezător. „Dacă treaba merge la fel de bine, după inaugurare îţi dăm un concediu excepţional şi pe urmă vei primi o lucrare şi mai importantă”, hotărâse Mileşan, şi directorul Axintescu încuviinţase: ,,Da, fără discuţie".

Veni primăvara, cu ploi abundente. Procopiu răspunse pozitiv la întrebarea dacă e în măsură să înceapă montarea instalaţiilor. „Atunci, bucură-te, mâine utilajele vor sosi la gară. Trimiţi maşinile să încarce.” Auzind această veste Procopiu avusese o şovăială: „Nu-mi place cum evoluează vremea. Plouă de trei zile, fără întrerupere. Drumul e expus inundaţiilor”. La celălalt capăt al firului, Axintescu răspunsese nervos, consultându-l din priviri pe Mileşan: „Bombardierule, faci ce vrei, dar să iasă bine. Eu îţi dau mână liberă”.

36 de ore mai târziu, telefoanele erau în alertă, receptoarele se încălziseră de strânsoarea mâinilor. Camioanele lui Procopiu, încărcate cu utilaje, fuseseră surprinse de puhoaie. Şoferii şi însoţitorii, conduşi de Mijlocaşul cu dinamită în ghete, făceau eforturi supraomeneşti să salveze măcar o parte din utilaj. La centru numele lui Procopiu era pomenit împreună cu diferite paragrafe din regulamentul de serviciu, capitolul „sancţiuni”. În cele din urmă, Bombardierul reuşi să evite pierderile cu excepţia a două camioane avariate, şi să pună utilajele în afară de pericol, singura problemă fiind curăţarea unora de mâl şi nisip. Încă o dată Ştefan Procopiu avea să contrazică previziunile specialiştilor său – cum scriau cândva despre el cronicarii sportivi – să răstoarne calculul hârtiei. Construcţiile fură inaugurate la termenul stabilit.

Bombardierului i se înmână, atenţie delicată, o cupă sportivă, ca mai de mult, pe stadion, numai că de astă dată în metal erau gravate cuvintele „Cinste harnicului şi talentatului constructor Ştefan Procopiu”. Bombardierul o aşeză printre cele mai importante trofee din vitrina lui. În casă se statornicise o atmosferă de siguranţă şi calm, când o ştire surprinzătoare zvârli totul în aer. Un control financiar descoperise mari nereguli în scriptele fostului şantier. Sume importante fuseseră cheltuite fără justificări clare. „Nu i-am luat eu! protestase Bombardierul. Ştiţi bine că nu i-am luat eu!” Experţii contabili priveau cu neîncredere actele încâlcite. „De ce vă uitaţi numai în hârtii? spunea Procopiu. Priviţi mai bine construcţiile; sunt terminate, solide; credeţi că au răsărit de la sine, ca iarba?" Dar ancheta se prelungea. Fostul internaţional de fotbal ştia ce se întâmplase, dar nu reuşea să explice totul. Pe şantierul acela jucase un meci bizar şi dur. Nu se uitase la bani, ignorând reglementările şi normativele financiare. Angajase oamenii cei mai harnici şi mai pricepuţi pe care-i găsise, depăşind cu mult efectivul normal pentru un astfel de şantier. Plătise în dreapta şi-n stânga sporuri, premii, ore suplimentare, adesea fără a mai întocmi actele necesare sau întocmindu-le superficial, incorect. Acum, nu putea justifica unele sume decât verbal, sub cuvânt de onoare, ceea ce nu e de natură să-i încânte pe contabili. Umilit şi dezarmat de bănuielile împotriva cărora nu putea lupta, incapabil să mai suporte privirile colegilor, Bombardierul îşi părăsi slujba, rămânând să aştepte acasă rezultatul final al anchetei. În casa lui renăscu atmosfera de provizorat, de încordare.

Deşi simţea că e ridicol, Leo începu să se ţină de capul Vestitului:

— Ai fost de serviciu la Mişu şi n-ai venit. Când vii? De ce nu vii? Să ştii că nu te mai primim!

— Fugi de-aici, parcă ai fi copil mic, îl dojeni posomorât Vestitul. Eu n-am timpul vostru. De cai crescuţi prin subsoluri îmi arde acum? Trebuie să văd ce fac cu tata.

— Ai idei fixe, lasă-l în pace pe Bombardier, o să se descurce singur!

Enervarea lui Leo se datora faptului că observase cum în absenţa Vestitului, colegii erau incapabili să mai simtă vreo

atracţie pentru subsolul nr. 2. E adevărat că Vestitul nu avea autoritate, dar numai el era destul de zăpăcit şi de naiv ca să se entuziasmeze atât de intens într-o anumită împrejurare, încât toţi cei din jurul lui să o considere nemaipomenit de importantă, deşi, dacă ea ar fi avut loc în absenţa lui Puiu, poate că nici nu i-ar fi interesat sau li s-ar fi părut, cel mult, un incident hazliu.

Când Zoica aduse pachetul de la circ, Leo şi Fane Smărăndoiu îşi omorau plictiseala jucând ţintar; adică plictisit era numai Leo; Fane se distra copios, câştigând întruna. Jucau pe pumni, notându-şi agoniseala cu pixul, direct pe scândura mesei improvizate. Reieşea că, la sfârşit, Leo avea să primească de la Fane 1 830 de pumni, urmând ca el să-i dea numai 740.

— Ce faceţi voi aici, ce-i dezordinea asta? se mirase Zoica.

Pielea lui Mişu era mată şi aspră, semn de necurăţenie. Pe jos, cotoare de măr, numere din Sportul, pungi de pufarin goale, o căldare răsturnată, desene căzute de pe pereţi.

— Dacă nu mă ajutaţi să fac curat, nu vă arăt ce i-am adus lui Mişu.

— Ce i-ai adus?

Zoica le ceru să ghicească, şi după o mulţime de ipoteze greşite – nişte fân? un balansoar? un costum de scafandru? — ea desfăcu pachetul, dând la iveală exact ceea ce-şi dorise Mişu: şa, căpăstru şi frâie. Erau vechi, roase, cârpite, dar se vedea că sunt veritabile, din piele roşie, cu o mulţime de bumbi aurii. Căpăstrul avea o minunăţie de panaş albastru, aproape intact.

— *Aux armes, citoyens!* Mătura şi grebla! porunci Zoica. Altfel duc înapoi podoabele.

O oră mai târziu, trebuia să lupţi serios pentru a cuceri un loc în apropierea lui Mişu. Veniseră toţi: Mitică, şi Dorina, şi Mustaţă, şi încă vreo douăzeci. Mişu semăna cu armăsarul din basme. Mândrul panaş îi flutura pe cap, bumbii frâielor sclipeau. Întâi domni o tăcere respectuoasă; nimeni nu-şi imaginase că s-ar putea simţi intimidat în prezenţa lui Mişu. Pe urmă, rând pe rând, săltară în şa. Mişu, apreciind cum se cuvine podoabele, încremeni într-o solemnă băţoşenie. Probabil că se gândea la Chiorul. Ar fi trebuit să fie aici, să vadă că mai e posibil să se întâmple miracole, şi spiţa Adevăraţilor Cai să reînvie. Uimit şi dulce speriat, Mişu simţea cum arterele lui se umplu de un sânge nou, venit din izvoare vechi. Un sânge fierbinte şi grăbit,

al strămoşilor care galopau între orizonturi. Fără să-şi dea seama prea bine ce face, Mişu se pomeni nechezând întărâtat şi ridicându-se pe picioarele dinapoi. Nu mai făcuse asta niciodată, fetele ţipară, înfricoşate, el se pocni cu capul de tavan, strâmbându-şi panaşul. Mustaţă, care era în şa, abia reuşi să se menţină, şi asta datorită faptului că, pe la cinci, şase ani, mai apucase vremea când taică-său transporta lemne cu camionul tras de cai şi-l învăţa să călărească. Mişu plecă necăjit capul. Îi părea rău că-şi speriase prietenii. Dar Leo strigă:

— Aşa îmi placi, Mişule! Foc să mănânci! Energie atomică!

— Vestitul de ce nu vine? Încăpăţânatul ăsta ar trebui să fie aici, spuse Dorina. Fără el nu l-am fi avut pe Mişu.

— E un om lipsit de consecvenţă, zise Leo.

— E un om necăjit şi atâta tot, protestă Dorina. Ar trebui să ne întrebăm ce putem face pentru el.

— O agenţie de detectivi care să demonstreze că Bombardierul este curat la suflet ca un porumbel.

— Vorbeşti prostii. Eu cred că trebuie să ne gândim la o soluţie realistă. N-aveţi impresia că îi datorăm ceva Vestitului?

— Ce?

— Nu ştiu. Gândiţi-vă, oraşul e mare, plin de lume care aleargă care încotro; străzile şi autobuzele şi restaurantele gem de oameni care seamănă între ei, şi numai într-un loc se găsesc câţiva inşi care nu seamănă cu nimeni, care nu fac ceea ce face toată lumea. Ăştia suntem noi, şi totul i se datorează lui Mişu, şi pe Mişu l-a adus Puiu Procopiu.

Leo se înfurie. Gândea exact ca Dorina şi-i era ciudă că temându-se să nu fie luat drept emfatic, nu exprimase el aceste gânduri.

— Ia mai lăsaţi-l în pace pe Vestitul, rânji Mustaţă. Noi murim de mila lui şi în realitate băiatul poate că-şi face lista bagajelor pentru călătoria aia în Atlantic!

— N-o să se ducă nicăieri, ştiţi bine că a renunţat la concurs, spuse Leo.

— Face pe interesantul. Eu nu-l cred.

— Isteţule, ce e azi, marţi, şi numărul de joia trecută e la mine, n-a vrut să-l ia, spuse Leo, fluturând revista. Mâine e ultimul termen pentru trimiterea răspunsului la întrebarea de săptămâna trecută. Uite cuponul.

Până şi Mitică Axintescu, care avea o atitudine dispreţuitoare pentru tot ce nu era fizică şi aviaţie, fluieră intrigat:

— Nerodul! Cum poate să abandoneze când e în fruntea clasamentului?

— Dă-mi să văd şi eu întrebarea, zise Dorina. Poate că i s-o fi părut prea grea.

— V-o citesc eu, zise Leo. Zice aşa: „Prezentaţi în mod concis cea mai neobişnuită şi, în acelaşi timp, cea mai utilă faptă pe care a-ţi făcut-o vreodată”.

— Nu-i cine ştie ce de capul acestei întrebări, comentă Leo. Ce poţi să răspunzi? Că ai salvat de la înec pe nu ştiu cine, că ai stins un incendiu. Aşa ceva nu i se întâmplă fiecăruia.

— Când spui că e ultimul termen pentru expedierea răspunsului la redacţie? zise Dorina, oferindu-i lui Mişu câteva grisine.

Beţele crocante trozneau în dinţii calului, muşchii fălcilor şerpuiau, puternic reliefaţi.

— Mâine.

— Aşa, zise Dorina. E timp destul.

— La ce te gândeşti? întrebă Leo.

Ca să te uiţi de pe Aleea Combinatului poligrafic la ferestrele redacţiei „Cutezătorii”, trebuie să-ţi aşezi şapca bine, să nu-ţi alunece când dai capul pe spate; redacţia se află la etajul nouă. De acolo se vede aproape tot Bucureştiul, la stânga, până în Titan, la dreapta, până dincolo de Griviţa şi Chitila. În apropiere, pe lacul Herăstrău, alunecă yole, schifuri şi iachturi. Asfaltul Şoselei Kiseleff se încinge sub pneurile maşinilor. Pe Aleile Expoziţiei Naţionale, în jurul Pavilionului central, tehnicienii descarcă din containere, cu mişcări grijulii, maşini gigantice, delicate mătăsuri, instrumente optice sau cutii multicolore cu cel mai nou tip de conserve.

Redactorii privesc arareori pe geam, şi cu atât mai puţin miercurea, când în tipografie frumoasa „Super-Albertina”, rotativa *tiefdruck*, termină tirajul numărului care va apărea a doua zi. Dar pentru redactori nu sună niciodată recreaţia, ei pregătesc numărul de săptămâna viitoare, şi numărul din săptămâna de după săptămâna viitoare, şi aşa mai departe, altminteri pământul nu se mai învârteşte. Pentru ca pământul să se învârtească bine, e nevoie de o povestire interesantă pentru

pagina a 7-a, şi de un reportaj surprinzător pentru pagina a 4-a, şi de un concurs atrăgător pentru pagina 15, şi de un scenariu spiritual pentru serialul desenat din pagina 16, şi de două, patru, patruzeci de noutăţi ştiinţifice, cultural-sportive, corespondenţe de la cititori, glume şi jocuri, toate inteligente, hazlii, surprinzătoare care numai să fie, că loc se găseşte, spre disperarea secretarului de serviciu şi a desenatorului, nevoiţi să refacă macheta. Când, în fine, totul e gata pentru trimiterea în tipografie, rubrica externă îşi aprinde o ţigară, rubrica literară cere o cafea, rubrica sport citeşte „Sportul”, rubrica reportaj telefonează acasă să verifice dacă băieţelul şi-a făcut lecţiile, rubrica scrisori stă de vorbă cu rubrica concursuri şi rubrica culturală reproşează rubricii ştiinţă că din nou i-a încălcat spaţiul din revistă.

Unul din lucrurile cele mai pretenţioase de pe lumea asta e fotografia color pentru o copertă. Ea trebuie să aibă un număr nesfârşit de calităţi – să fie actuală, bine compusă, atrăgătoare, inedită, să invite la meditaţie, să surprindă, să placă, să învioreze şi, din punct de vedere al coloritului, să nu aibă cusur. În materie de copertă, se caută direct capodopera. E de neînchipuit câte creiere fac eforturi şi câţi nervi se cheltuiesc pentru un diapozitiv color de 6 X 6 cm.

În miercurea aceea, lucrurile erau de mult stabilite: cu zece zile în urmă fusese trimis tipografiei „colorul”, care avea să apară în numărul de săptămâna următoare. La secretariat, sună telefonul.

— Alo?

— Alo, da.

— Aici e poarta. Vă caută un grup de cititori.

— E în regulă, să vină sus.

Un lucru mai mult decât normal. La două-trei zile mulţi tineri cititori, adesea o clasă întreagă, poftesc să viziteze redacţia. Îşi ascund politicoşi dezamăgirea, întâlnind birouri obişnuite şi indivizi normali. Se aşteptau probabil să-i găsească pe redactori îmbrăcaţi în costume de cow-boy, de oameni-broască şi de piloţi de formula întâi.

— Alo, băieţii vă roagă să trimiteţi la intrare pe cineva din redacţie, ei nu pot să urce!

— De ce, au rău de ascensor?

— Nu. Au un cal!

— Ce au? Repetaţi, vă rog!

— Un cal, tovarăşu'! Caterina, Aurel, Lică. Au venit cu un cal.

Repede la fereastră. Jos, pe peronul de la intrare, redactorii zăriră ceva cu totul şi cu totul neobişnuit: un armăsar împărătesc, cu şaua şi frâiele din marochin roşu, bătute în ţinjte de aur, şi cu panaş pe cap. Îl ţineau de frâu doi băieţi şi o fată.

Într-un minut redacţia se goli. Cei care nu mai încăpuseră în lift coborau pe scări. Ultimii din şir erau fotoreporterii, încărcaţi cu buclucurile lor optice.

Jos se adunase un număr apreciabil de privitori. Colegii de la publicaţiile pentru adulţi erau geloşi; şi la ei veneau mulţi vizitatori şi solicitanţi, dar niciodată nu venise un cal cu şaua şi frâiele din marochin roşu, bătute cu ţinte de aur! În schimb redactorii de la etajul nouă îşi şi imaginau titluri gen „În exclusivitate pentru Cutezătorii".

— Ce-i cu voi, ce-i cu calul, de unde veniţi?

Rând pe rând, Leo, Fane Smărăndoiu şi Dorina Stăvărache se recomandară.

— Bine-bine, dar cu calul, ce e cu calul?!

— L-am adus pentru concursul „O călătorie pe Oceanul Atlantic". El constituie răspunsul colegului nostru Puiu Procopiu la întrebarea de săptămâna trecută. Dacă doriţi amănunte…

Redactorii puneau întrebări peste întrebări, reporterii înregistrau cadru după cadru, iar secretarul de serviciu socotea, în gând, câte ciocolate trebuie să dăruiască fetelor de la Secţia foto a tipografiei, ca să rămână după program pentru a prelucra acest clişeu de ultimă oră. Pentru întâia oară, secretarului de serviciu nu-i părea rău că trebuie să înlocuiască o copertă.

Într-o seară, soţii Mileşan, umăr la umăr ca doi vechi camarazi îmbătrâniţi în lupte grele, îl aşteptau pe Leo solemni şi furioşi:

— De unde vii, cu cine ai fost, spune adevărul, altfel o păţeşti!

Leo fluieră mirat:

— Cuvintele astea dulci nu le-am mai auzit din clasa a V-a, când am rămas corigent la română.

— Nu glumesc, notează-ţi bine asta! se răsti Mileşan. Acum o oră a fost un individ, a întrebat de tine şi când i-am spus că lipseşti, mi-a cerut să-i dau un pachet.

— Trebuie să fi fost Zizi Costel Mărcuş, bănui Leo, şi, simţind că lucrurile nu sunt în cea mai bună regulă, mărturisi: Mă rugase să i-l păstrez. Nici nu m-am uitat în el. Spunea că e un cadou pentru o cunoştinţă.

— Cam pretenţioasă cunoştinţa aceea, spuse sumbru inginerul. Am căutat pachetul, l-am găsit în noptieră şi, înainte de a i-l înapoia, l-am deschis, să văd ce este înăuntru. Erau douăzeci de rujuri de buze, franţuzeşti.

Leo trase cu coada ochiului, să vadă dacă are pe unde se retrage. Nu era sigur că taică-său n-o să pună în aplicare ameninţarea cu bătaia.

— V-am spus că n-am ştiut. Omul mi-a cerut să-i fac un serviciu. Dacă am sta întotdeauna să despicăm firul în patru când cineva ne roagă să-i facem un serviciu…

Leo era foarte sprinten, dar încă nu se putea compara cu tatăl său, care pe lângă iuţeala în mişcări dispunea şi de o veche experienţă acumulată în anii copilăriei. O pereche de palme năucitoare peste faţă şi, imediat după ele, altă pereche aplicată cu sete peste părţile moi de la spate îl făcură pe Leo să se simtă mic, vinovat şi lipsit de puteri.

— Ăăăă! izbucni el în plâns. De ce… doar ţi-am spus că n-am ştiut… Nu mai da!

— Pentru o notă proastă nu te-am bătut niciodată. Nu te-am bătut nici pentru obrăzniciile banale, nici pentru lene. Dar pentru un act de necinste, fie că-l faci cu bună ştiinţă, fie din prostie sau din îngâmfare am să-ţi rup oasele, băiete!

Mama, contrar obiceiului, nu schiţase nici cel mai mic gest în apărarea oprimatului. Oftând, îi făcu semn cu capul spre bucătărie, la masă.

— Nu mai boci. Tata are dreptate.

În seara aceea, Leo n-avea să adoarmă curând. Petrecu două ore lungit pe între-paturi, cu privirile ţintă în tavan. Îi venea să urle de ruşine şi de revoltă. „Să mă bată la vârsta mea!” Ca proiect de răzbunare începu să se gândească intens şi cu cinism, cum o să intre în rândul amicilor apropiaţi ai lui Zizi, ca să se ţină numai de aiureli prin tot oraşul.

Pe la unsprezece şi jumătate, auzi un zgomot foarte asemănător cu pocnetul produs de aruncarea unei pietricele în

geam. Zgomotul se repetă, şi Leo îşi dădu seama că nu era vorba de o asemănare, ci chiar de o piatră.

A treia îl lovi drept în piept, când deschise fereastra.

Jos pe trotuarul pustiu, de-a lungul căruia dormitau maşinile, o siluetă îi făcea semne, chemându-l.

— Zoica?!

Fusese admisă la şcoala aceea neobişnuită şi încă din primele zile dovedise o sârguinţă remarcabilă. Cursanţii puteau fi împărţiţi în două categorii: cei care proveneau din familii de artişti de circ şi cei care intrau pentru întâia oară în arenă, băieţi şi fete venind mai ales de pe la cluburile sportive. Pentru cei dintâi, primul lucru pe care îl văzuseră venind pe lume fusese un tată care umbla prin casă în mâini sau o mamă care, după ce termina de gătit, exersa trucuri de jonglerie. Aceşti copii se deprinseseră din primii ani ai vieţii cu o disciplină de fier; ca şi părinţii lor, ei trebuiau să fie întotdeauna în formă. Învăţaseră de mici că nicio muncă nu e inferioară; îl respectau la fel de mult pe nea Stelică, ţăranul de la Otopeni, îngrijitorul de animale şi pe Virgil Sever, trapezistul-vedetă.

A doua categorie de cursanţi se afla pentru întâia oară la circ, fără bilet de intrare. Pe chipurile noilor veniţi citeai necontenit mirarea, surpriza, neîncrederea, extazul sau perplexitatea. Programul de pregătire generală semăna destul de bine cu al sportivilor, dar exerciţiile, testurile şi antrenamentele pe specialităţi erau ciudate şi plictisitoare. Să stai în faţa unui perete, la o distanţă de 50 cm, jonglând la nesfârşit cu trei mingi de tenis, şi să ştii că pentru a ajunge să lucrezi cu şapte mingi sau cu şapte discuri îţi trebuie câţiva ani, e o situaţie puţin atrăgătoare…

O excepţie era Zoica. Venea la cursuri prima şi pleca cea din urmă. Nu-şi dădea aere, dar nici nu părea că-şi pune prea multe întrebări. După prima zi, aceea a buimăcelii şi a neobişnuitului, Zoica pricepu esenţialul: cămila şi elefantul erau nişte animale la fel ca vaca şi purcelul, artiştii – nişte oameni care lucrează din greu, iar costumele, luminile şi toată recuzita – simple obiecte ajutătoare. Noua venită produse o bună impresie. Odată, fiind vorba să i se ajusteze un tricou, se aşeză la o maşină de cusut din atelierul de croitorie şi făcu singură treaba în timp ce restul „externelor” gustau plăcerea de a porunci costumierei.

Se remarcă prin curaj: nici nu clipi atunci când Viorel Stoica, un tânăr subţirel şi nervos, specialist în numere de cow-boy, o instalase cu spatele lipit de panou şi aruncase în jurul ei, de la zece paşi, o duzină de cuţite. „Cum de nu ţi-a fost frică?!” o întrebase domnul Stratilat. „De ce să-mi fie, ştiam dinainte că omul îşi cunoaşte meseria!” răspunsese Zoica.

De fapt, Zoica găsise mult râvnitul loc unde poţi juca pe săturatele, fără să ţi se spună că, la vârsta asta, e neserios să te zbengui. Ceea ce pe colegii ei de arenă îi obosea, Zoicăi i se părea uşor şi simplu.

— Şi-acum ce-i cu tine? zise Leo, dârdâind de frig – ai înnebunit de fericire, nu poţi dormi, îţi vine să umbli pe străzi?!

— Tanti-mea, spuse cu ură Zoica, mă aştepta, – s-o fi uitat tot timpul pe fereastră. A deschis uşa exact când mă pregăteam să sun. „Pe cine căutaţi?” mi-a zis ea cu o mutră verde. Eu: „Săru-mâna, tanti, iertaţi-mă că vin aşa târziu, dar a trebuit să aşteptăm terminarea spectacolului, ca să facem şi noi o repetiţie”. „Dom’şoară – a făcut tanti-mea – eu nu înţeleg ce spuneţi, aţi greşit adresa” şi poc, mi-a trântit uşa în nas!

— Ai o mătuşă cu moravuri severe, spuse Leo; e foarte bine pentru educaţia ta.

Nori misterioşi, de noapte, fugeau pe cer. Batea un vânt subţire, plopii foşneau a ploaie iminentă..

Zoica îşi strânse umerii, înfrigurată.

— Educaţia mea se va duce în curând dracului. Chestiunea e: unde dorm eu în noaptea asta?

— Mai încearcă o dată, poate te primeşte. Fă niţică gălăgie, omul ăla, la urma urmelor, ţi-e frate!

— Tocmai, că dacă se trezeşte el, îmi dă drumul, dar pe urmă se ceartă cu nevastă-sa toată noaptea. Până la urmă, frate-meu tot pe mine o să mă ţină de rău.

— Eşti prinsă într-un lanţ de contradicţii, oftă Leo. Încearcă la tanti Lenuţa.

— M-ar primi, dar ştii ce guriţă sfântă are; mâine o să hăuie tot blocul. Nu ştii tu ce înseamnă să fii fată şi să dormi în străini.

— Culcă-te într-una din spălătorii. Ai şi calorifer.

— Mi-e frică. Coridorul ăla… Să nu crezi că nu m-am dus, dar am auzit nişte şoapte.

— Ai dreptate, constată Leo. Păi stai, tu ai foarte multă dreptate! De-abia în clipa asta descopăr în ce situaţie aiurită eşti, dar în afară de Gara de Nord, altă soluţie nu văd. Ar mai fi Camera minorului, la miliţie.

— Eu m-am gândit aşa: să mă laşi în maşina voastră. Pe urmă pui husa la loc. Cine o să ştie că e cineva înăuntru?

Leo fluieră:

— Ideea asta e atât de bună, încât trebuia să-mi vină mie. Stai cuminte până se întoarce salvatorul tău.

După cinci minute era înapoi, aducând cheile maşinii, un pled cărămiziu şi un pacheţel cu două felii de pâine între care pusese la repezeală nişte triunghiuri de brânză „Păltiniş”. Înlătură husa, deschise portiera, culcă spătarele scaunelor din faţă şi aruncă pledul deasupra.

— O să vezi, n-ai dormit niciodată atât de bine cum o să dormi acum. Sper că nu dai noaptea din picioare, că spargi parbrizul.

Mai zăbovi câteva minute: Zoica se înviorase, îi povesti câteva întâmplări de la circ, pe urmă Leo îi ură noapte bună, închise portiera şi aşeză husa la loc.

Dimineaţa, doamna Garofil se trezi foarte necăjită, deoarece în absenţa Zoicăi se văzu nevoită să plece cu noaptea în cap după lapte, pâine şi zarzavat. Lucrul era cu atât mai supărător cu cât întâlnea la tot pasul vecine faţă de care îi făcuse atâta plăcere să apară întotdeauna în rolul doamnei cu personal de serviciu. E adevărat că zări şi o mulţime de bărbaţi care, înainte de a pleca la slujbă, făceau micile cumpărături de dimineaţă, dar nici acest lucru n-o învioră. Dimpotrivă, se gândi cu ciudă la domnul Garofil care mai bine ar fi murit de foame decât să fie văzut pe stradă cu o pâine în mână. O enervă coada de la lapte şi tonul ursuz cu care vânzătorul de la pâine îi spusese „Hotărâţi-vă mai repede, coniţă! Altul la rând!”

În tinereţe lucrase la „Omnis”, marele magazin universal. Când îl părăsise, căsătorindu-se, se simţea foarte mândră. „Am scăpat, fetelor, gata, n-o să-mi mai dea nimeni ordine.” Acum se gândea cu nostalgie la acei ani. Lucrase la raionul de cosmetică, umbla cu lucruri fine, delicate, clientele îi căutau prietenia.

„Fir-ar să fie!” exclamă ea, dându-şi seama că uitase să cumpere orez şi cafea. Dar n-avea niciun chef să se întoarcă. Pe

Zoica, atunci când uita ceva de pe listă, n-o scotea din proastă şi din nepricepută. Şovăi; poate că ar trebui totuşi să se întoarcă după cafea.

Domnul Garofil se învăţase atât de mult cu cafeluţa de dimineaţă, încât dacă n-o avea tuşea urât şi făcea scandal din te miri ce. Amintindu-şi iar de colegii ei eleganţi şi veseli de la „Omnis”, o apucă jalea. Nelu Stoianovici era boxer, uneori pleca şi în străinătate, de unde se întorcea cu câte-un plasture pe faţă şi cu valiza plină de cadouri. Cu vreo două luni în urmă îl văzuse la televizor, ceva mai îmbătrânit, dar tot drept şi ochios. Şedea în colţul ringului, cu un prosop în mână. Cerându-le copiilor explicaţii, doamna Garofil aflase că acela e locul antrenorului, persoană foarte importantă.

Tocmai se pregătea să intre pe alee, când auzi un zgomot neliniştitor. Era un fel de sforăit pe care îl cunoştea foarte bine. Trăgând cu urechea, îşi dădu seama că sforăitul venea dinspre una din maşinile parcate la doi paşi de ea. Se apropie, lipindu-şi urechea de pânza cenuşie. Chipul i se boţi într-o strâmbătură grozavă. Lăsă sacoşele jos şi începu să alerge în jurul maşinii, nemaiajungându-i mâinile să ridice husa, puţin de la capotă, puţin din spate, până o zvârli mototol pe trotuar. Privi pe geam, prostită de surpriză. În automobilul familiei Mileşan dormea Zoica, având o linişte îngerească pe chip. Se odihnea în lege, ivind de sub pled un picior gol până sus de tot.

— Ce-i cu tine? se pierdu doamna Garofil. Văzând că portierele sunt închise, începu să bată cu pumnii în acoperiş: Aici ai ajuns… şi eu care te-am păzit ca pe-o floare!

Se adună numaidecât un cerc de curioşi, la ferestrele blocului apărură chipuri alarmate. Zoica tresări. Clipind speriată şi nedându-şi prea bine seama ce se întâmplă, zori să-şi pună în regulă, pe sub pled, fusta şi bluza. Încercă să iasă, dar portierele erau blocate şi ea uitase care sunt butoanele de siguranţă. Furia doamnei Garofil lua proporţii. Tocmai atunci cobora somnoros şi grăbit domnul Mileşan.

Se lăsă o tăcere deplină, o tăcere vicleană, de aşteptare voluptoasă. Oare ce-o să se întâmple acum? Ceartă cu vorbe multe şi deochiate sau poate chiar o încăierare? Doamna Garofil părea în stare de orice, deocamdată însă amuţise de mirare,

văzând calmul cu care domnul Mileşan străbatea aleea, spunând voios „Bună dimineaţa, ce s-a mai întâmplat?” Deodată, el înţelesese totul dintr-o privire: Zoica, neorânduiala din îmbrăcămintea ei, canapelele cu spătarele lăsate.

— Madam Garofil! Zoico! Habar n-aveam că am devenit hotelier! se răsti el. Scoase cheile, deschizând portiera:

— Ştiam că maşinile se fură, acum văd că moda s-a schimbat, nepoftiţii le transformă în dormitor.

— Exact, ăsta-i cuvântul: dormitor! Şi ar mai fi şi altele! strigă doamna Garofil. O să vedem noi, la proces! Tribunalul te mănâncă, domnule!

Zâmbetul de pe faţa domnului Mileşan dispăru. Se pomeni răstindu-se aşa cum nu-i stătea în obicei:

— Tovarăşă, cucoană, explică-te, ce naiba!

Cu o mână împingând-o pe Zoica şi cu cealaltă căutând pe lângă picioare sacoşele cu târguieli, doamna Garofil emise un lung şir de cuvinte acuzatoare şi necuviincioase. Domnul Mileşan se făcu roşu de furie şi de revoltă:

— Madam Garofil, nu-ţi dai seama că insinuările astea… Zoico, eşti datoare să lămureşti lucrurile! Ce-ai căutat aici? Cum…

Tăcu, buimăcit. Observase pledul făcut ghemotoc sub tabloul de bord. „Aşadar, Leo… E posibil?!” Dezorientat, făcu semne liniştitoare, retrăgându-se, încordarea îi ridicase tot sângele în creier.

— Trebuie să fie o neînţelegere, doamnă Garofil, şopti el. Vom lămuri lucrurile, de ce vă necăjiţi atât!

— La tribunal! La tribunal! striga femeia, îndârjită.

Leo dormea în poziţia lui favorită de dimineaţă, cu capul sub pernă şi cu plapuma în braţe. În jurul lui, pe pat, pe noptieră şi pe podea, moţăiau în paginile revistelor ilustrate vajnicul cow-boy Teddy-Ted, cântăreaţa Dalida, tenismanul Ilie Năstase şi un oarecare Dombucu, un tip gol-goluţ şi tatuat din cap până-n picioare, aşa cum şade bine unei căpetenii din tribul Xingu, altminteri comunitatea cu cei mai politicoşi oameni din lume. Brusc, toate vedetele tresăriră din pricina curentului pricinuit de uşa deschisă cu energie.

— Leo! Leo!

Băiatul oftă şi-şi înfundă capul mai adânc sub pernă.

— Leo! strigă din nou domnul Mileşan.

— Ce vrei tu, străine? mormăi băiatul, luând cunoştinţă, cu vădită neplăcere, de faptul că se făcuse ziuă.

— Scoală-te, când îţi spun!

Leo se ridică anevoie, suspinând.

— Ce e, dom’ne, mie mi-e somn, eu sunt în creştere, trebuie să mă odihnesc!

— În picioare, imediat!

Leo simţi în glasul lui taică-său ceva care-i amintea de momentele penibile de aseară şi, speriat, se ridică în capul oaselor.

— Ce s-a întâmplat? zise el, urmărind cu multă atenţie poziţia mâinilor părinteşti. Iar am făcut o ilegalitate?!

Dar domnul Mileşan nu părea dispus să repete procedeul de aseară. Oftând, se aşeză pe marginea patului.

— Leo, unde ai fost tu azi-noapte? Şi te rog să nu minţi.

Băiatul începu să râdă:

— Aşadar, vrei adevărul şi numai adevărul? Păi bine, întâi am dat o raită pe la Atlantic Bar, dar n-am stat prea mult fiindcă solista era saşie şi când i-am spus-o au sărit toţi chelnerii pe mine. După asta am plecat la Melody, de unde m-au dat afară pentru că l-am bătut pe pianist. Pe urmă…

— Ascultă, te previn că eu ştiu tot! se răsti domnul Mileşan. Maşina, Zoica şi… toate celelalte!

Leo se frecă la ochi:

— A, despre asta era vorba? Păi nu cred că merită să faci atâta caz!

— Ce crezi tu mă interesează foarte puţin. Vreau să cunosc faptele.’Amănunţit! Familia Garofil are pretenţia, de altfel justificată, să…

— Tocmai ei au pretenţii? După ce au alungat-o fără milă în stradă, la miezul nopţii?

Deodată, Leo se schimbă la faţă. Observase că domnul Mileşan avea o expresie cu totul specială, pe care băiatul n-o mai văzuse niciodată pe chipul lui. Leo roşi:

— Tată, se poate?! Mi-e ruşine să mă gândesc la ce te gândeşti tu!

— De unde ştii la ce mă gândesc?

— Parcă nu se vede?! În ochii tăi rulează un film gen „interzis tinerilor sub 16 ani!”

— Vrei să te plesnesc? De unde eşti atât de sigur că m-am gândit la… Ia uite, ce înfumurare! Crede că-l iau drept un cuceritor de inimi! exclamă cu o falsă revoltă domnul Mileşan, convins, în sfârşit, că făcuse o greşeală lăsându-se pradă imaginaţiei. Dă-i drumul, spune-mi toată povestea!

Leo îi explică în câteva cuvinte întâmplarea din timpul nopţii.

— Bine, oftă domnul Mileşan. Întuneric, frig, o biată fată părăsită, şi fecioru-meu care-i sare în ajutor. E o istorioară duioasă şi foarte pilduitoare, dar aş fi preferat să i se întâmple altuia. Acum să-mi spui tu mie ce facem cu Garofilii?

Leo se ridică monumental în picioare, pe întrepaturi, pantalonii pijamalei rămaşi prea scurţi îi fluturau caraghios deasupra gleznelor:

— Tată, chestiunea asta să nu te preocupe! Las-o în seama mea. Sunt destul de mare ca să le dau aiuriţilor riposta cuvenită… au!

Şi se prăbuşi, cu picioarele în sus, între cele două canapele, – perna şi plapuma şi revistele îi căzură în cap. Ţipă de acolo, înăbuşit:

— Aş putea să ştiu când o să-mi cumpăraţi şi mie un pat ca lumea?!

Leo coborî la *pietre*, după ce se studiase îndelung în faţa oglinzii. Constatând cu satisfacţie că era o zi *fără mărţişoare*, îşi pusese cămaşa portocalie şi centura lată de şase centimetri.

Nu-l găsi jos decât pe Vestitul Procopiu care părea neliniştit.

— Noroc, Puiule. Ai fost pe la Mişu?

— Da. Totul e în regulă.

— Atunci de ce ai mutra asta? Arăţi de parcă ţi s-ar fi întâmplat vreun necaz.

Vestitul scutură cu energie din cap. Nu i se întâmplase nimic.

— Omenirea… izbucni el. Şi continuă, în şoaptă. Ştii că am scris o poezie?

Leo ridică din umeri:

— Mă aşteptam eu s-o faci într-o zi şi pe asta.

— Nu e ce crezi tu! protestă Vestitul, deşi nu ştia prea bine ce credea Leo. E o poezie special!

— Cum adică?

— E o poezie despre cum v-aţi dus voi cu Mişu la redacţie, ca să răspundeţi în locul meu la întrebarea: ce faptă neobişnuită şi utilă am făcut.

Vestitul era atât de tulburat, încât începuse să transpire.

— Dă-mi s-o citesc şi eu, spuse Leo, curios.

— Nu! se feri Vestitul. Am scris-o, dar n-o s-o citească nimeni, niciodată!

— De ce?

— Aşa!

— Bine, atunci am să ţi-o fur.

Procopiu zâmbi enigmatic şi scoase din buzunar un portmoneu cu arc şi din portmoneu o cutiuţă de plastic argintiu, pe care scria *calciu gluconic*.

— Poezia e înăuntru, pe o foaie de caiet împăturită, în care am pus bucăţele de fosfor. Cine nu ştie s-o desfacă, se pomeneşte că totul arde într-o secundă!

— Dar ce ai tu în poezia asta, de-o păzeşti aşa?

— Sentimente, asta am.

— Şi de ce nu trebuie să le aflu şi eu?

— Sunt prea sincere. Uneori când eşti foarte, foarte sincer, oamenii râd de tine.

— N-avea grijă. Dacă râde cineva de versurile tale, îl bat. Acum mi le dai să le citesc?

— Nu ţi-am spus că nu?

— Măcar recită-mi câteva, să-mi fac o idee.

Procopiu îl privi neîncrezător.

— Poate mâine sau poate peste câţiva ani. Acum mi-e imposibil. Eu am descris în poezia asta cum v-aţi gândit voi la mine, să mă ajutaţi. E o poezie despre prietenii mei. Ajunge, ţi-am spus destul, – dacă mai insişti – zise Vestitul, tulburat – deschid cutia şi ard totul!

Leo se gândea că de-acum, toată viaţa, n-avea să-şi mai poată aminti de Vestitul decât închipuindu-şi-l cu cutia lui de calciu gluconic în mână, conţinând versuri păzite cu ajutorul focului.

Emoţionat, Leo îi povesti Dorinei întâmplarea. Căzuseră amândoi de acord că Procopiu e un om pentru care merită să întreprinzi lucruri chiar mai îndrăzneţe decât urcarea unui cal pe treptele unei redacţii.

— Ai vreo idee? spuse Dorina, căpătând imediat acea expresie a ei, de cavaler medieval, gata să-şi părăsească palatul

şi desfătările, pentru a înfrunta depărtarea, foamea şi neprevăzutul, în scopul triumfului ideii de bine.

— Idei se găsesc, spuse Leo. Eu de oameni am nevoie.

Şi-i explică amănunţit ce trebuia să facă. Dorina îl ascultă, cerând pe parcursul explicaţiilor câteva lămuriri suplimentare şi se declară de acord cu planul lui.

Seara – profitând de prezenţa mai multora dintrei ei la *grand grajd*-ul lui Mişu – le spuse că ar fi bine să plece pentru o zi la ţară, să ajute la culesul fructelor. Mitică Axintescu se împotrivi:

— Duminică mă odihnesc.

— E mai preferabil să ne odihnim lucrând în aer curat şi pe urmă, gândeşte-te, le dăm oamenilor o mână de ajutor.

— Fiecare cu treaba lui. Ţăranii muncesc acolo, noi muncim aici. Parcă stă cineva degeaba?

— Eu nu ştiu ce se întâmplă cu tine, zise Dorina, încep să regret că la un moment dat te consideram altfel decât ceilalţi.

— Chiar sunt! replică Mitică, furios.

De fapt, n-avea nimic împotriva mersului la ţară, atât doar că îl supăra ideea că timpul lui ar putea să depindă de iniţiativele altora.

— Vai, ce înspăimântător eşti! Când ai mâncat ultima oară carne de om?

Leo Mileşan se amuza. La drept vorbind, problema viilor şi a livezilor nu-l atrăgea câtuşi de puţin, dar îşi pusese în gând să dea o raită pe la Zăvoaiele, unde se afla şantierul care nu-i purtase noroc lui Ştefan Procopiu. Mileşan ar fi putut să facă singur propunerea, dar ştia că n-ar fi avut efectul dorit. Dorina, care de ani de zile îi tot mobiliza la câte şi mai câte acţiuni, potrivit numeroaselor ei sarcini obşteşti, ştia ea cum să aranjeze lucrurile.

— Bun, decise poeta principală. Mitică nu merge. Să trecem mai departe.

— V-aş ruga să consultaţi procesul-verbal al captivantei noastre discuţii; când am zis eu că nu merg?!

Dorina ridică exasperată privirile în tavan:

— Dacă cineva vrea să se sinucidă şi nu are destul curaj, ar trebui mai întâi să stea de vorbă cu tine. După aia viaţa n-o să mai însemne nimic pentru el.

Smărăndoiu se apropiase de Leo şi îi şoptea ceva la ureche.

— Bine, zise Leo. De acord. Tu rămâi acasă, să înveţi.

Continuară discuţia, stabilind cine vorbeşte cu dirigintele, cine se ocupă de problema transportului, cine anunţă telefonic şcoala din localitate şi aşa mai departe; Dorinei Stăvărache nu-i scăpa niciun amănunt.

Mustaţă Cicerone ceru îngăduinţa de a lipsi; era învoit la nunta unui văr. Nu se opuse nimeni, dimpotrivă, îl întrebară dacă garderoba lui rezistă cerinţelor. În cele din urmă, Mustaţă acceptă o cravată albă cu dungi aurii de la Axintescu, pantofii de lac ai lui Leo şi, pentru orice eventualitate, un papion vişiniu oferit de Vestitul, fiindcă „se poartă”. Cavalerul de onoare promise că, în schimb, luni aduce nişte must.

Capitolul al XI-lea

EXCURSIA

Duminică, la 5 dimineaţa, somnoroşi şi înfriguraţi, se urcau în camionul detaşat special de tatăl lui Axintescu. E greu de ştiut dacă această înlesnire se datora râvnei de a cultiva dragostea de muncă a elevilor sau dorinţei de a şti că fiu-său călătoreşte în siguranţă, cu o maşină condusă de un şofer bine instruit. Autocamionul, un Carpaţi bleu, nou, abia ieşit din rodaj şi mirosind plăcut a vopsea, fusese amenajat pentru transportul muncitorilor. Sub prelata galbenă de foaie de cort, se înşirau bănci îmbrăcate în vinilin albastru.

Inscripţii aplicate cu şablonul pe spatele cabinei atrăgeau atenţia asupra a două lucruri de seamă: „Nu scuipaţi pe jos" şi „Evitaţi urcarea sau coborârea din mers".

Printre pleoapele umflate de somn, priveau în tăcere străzile fumegând de ceaţă, care se deşirau în urma camionului. Cu toate puloverele şi fularele impuse de părinţi, frigul dimineţii de toamnă ajungea binişor la piele. Deocamdată, nimeni nu părea să-şi dorească altceva decât o poziţie favorabilă, pentru a mai aţipi niţel.

Le ieşirea din oraş, o siluetă cu un fel de aripioare în jurul gâtului se postă în faţa camionului. Şoferul apăsă pe frână. Două mâini subţirele se prinseră de oblonul din spate. Un salt – şi Fane Smărăndoiu îi salută cu glas vioi:

— Cucurigu şi bonjour! Dom’ne, ce camion valoros! Cine v-a atins cu el?

— Ziceai că rămâi acasă, să te umpli de înţelepciune.

— Duminica e o zi a naibii de lungă, ce fac eu fără prietenii mei?

Apariţia lui Fane avu darul să-i trezească de-a binelea. Adusese o pungă cu nuci. Începură să le desfacă într-o doară, care cu bricegele, care cu dinţii, şi în curând se porni un ronţăit în lege. Afară răsărea soarele, ceaţa devenise albicioasă, ca un ceai în care torni lapte. Maşinile circulau cu farurile aprinse, clacsonând întruna. Cineva începu să cânte şi se treziră urlând cu toţii „Serenada tinereţii”.

Într-un rând, Zoica tăcu, privind gânditoare câmpia, ogrăzile, ţăranii care umblau în şir indian pe stânga şoselei. Pentru colegii ei erau nişte câmpuri şi nişte aşezări oarecare, dar Zoicăi i se umezeau ochii. Ea ştia unde se ducea femeia care, străbătând în fugă ograda, rămânea o clipă locului să privească autocamionul plin de cântăreţi. Era grăbită să hrănească găinile şi vaca, fireşte, nu înaintea purcelului care o trezise încă din noapte cu gălăgia lui egoistă. Pe urmă, trebuia să aprindă focul, să pună ceaunul, să-şi trezească copiii care somnolau gustând cu şiretenie plăcerea de a lenevi într-o dimineaţă de duminică, în vreme ce pe-afară mama şi tata vorbesc tare, punând ţara la cale şi poate şi nişte plăcinte pentru diseară. Până atunci, fiecare trebuia să plece, care încotro, cu treburile lui. Nu era duminică pentru toată lumea; la tăiatul şi depănuşatul porumbului, la scos cartofi, la încărcat în maşini era destulă muncă. Dintre copii, doar cei foarte mici n-au de lucru, celorlalţi li se încredinţează vitele, să le ducă la păscut. Zoica simţi în nări mirosul porumbului copt pe jeratic, într-o dimineaţă de toamnă cu ploaie măruntă, când stai pe imaş cu sacul în cap, să nu te ude ploaia, şi sufli în jeratic, şi boabele sfârâie şi fac explozie, şi ţi se pare că de cealaltă parte a sferei pământului şade o fată care are exact chipul tău, şi coace porumb exact ca tine. Zoicăi îi veni să plângă de jalea neîntoarcerii timpului, dar cineva se străduia să cânte, şi greşea mereu cu un semiton, o melodie dintr-un film la modă. Zoica îl fulgeră cu o privire nemulţumită. ,, Fii atent la mine" şi începu să-l cânte ea, foarte corect, şi atunci o urmară toţi, bătând ritmic din palme.

La Zăvoaiele erau aşteptaţi cu un fast nebănuit. Întâi auziră sunetele fanfarei, apoi izbucniră şi urale; nu-şi puteau închipui ce se întâmplă dincolo de prelată. Coborând, se zăpăciră rău de tot dând cu ochii de mulţimea strânsă acolo special pentru ei. Elevii din echipele de dansuri veniseră în costume populare, pionierii erau în uniforme, se vedeau steaguri, flori, alămurile fanfarei. Un elev solid, cam cu mustăcioară, probabil secretarul UTC al liceului, şi un pionier plin de trese, ecusoane şi insigne, comandantul unităţii, rostiră cuvinte de bună întâmpinare. Noii veniţi se strângeau unul într-altul, năuciţi de câtă importanţă li se dă. Numai Dorina Stăvărache nu-şi pierduse cumpătul, dimpotrivă, se simţea foarte bine. Luând cuvântul, spuse cât

sunt de bucuroşi colegii ei de această *primire magnifică* şi de faptul că în cursul zilei aveau să lucreze în cooperativă cot la cot cu *acei minunaţi tineri din Zăvoaiele*. Minunaţii tineri din Zăvoaiele se arătară încântaţi de vitejeasca hotărâre a colegilor de la oraş, „care n-au pregetat să-şi sacrifice duminica, venind în mijlocul nostru”, şi elevul cu mustăcioară comunică următoarea propunere de program: culesul, merelor – care de fapt se isprăvesc, cu excepţia a 15 pomi păstraţi special pentru zelul agricol al oaspeţilor; vizitarea comunei; un meci de fotbal; prânzul; apoi o reuniune la căminul cultural, unde, atât oaspeţii, cât şi gazdele, urmau să prezinte câte un program artistic. Dorina Stăvărache îl privea extaziată pe Rebegea Ilie – elevul cu mustăcioară. Parcă s-ar fi înţeles cu ea, aşa aranjase programul.

— Nu mai da din cap la tot ce auzi! îi şopti Leo, furios. Tu n-ai impresia că am greşit comuna? De ce ni se dă atâta importanţă? Cine suntem noi?

— Oaspeţi. Nişte simpli oaspeţi, care am nimerit printre oameni politicoşi. Nu prea frecventezi categoria asta.

— Bine, atunci să-mi spui de unde scoatem noi echipament sportiv şi program artistic. Nici măcar un cadou simbolic nu le-am adus. Eu plec acasă, nu vreau să mă fac de râs.

— Cadoul simbolic ar fi să te porţi firesc, aşa cum se poartă şi ei, zise Dorina.

La 15 minute după ultimul discurs, oaspeţii şi gazdele sporovăiau neoficial, iar după încă 30 de minute ştiau unii despre alţii destul de multe lucruri ca să se poată înţelege dintr-un cuvânt sau dintr-un gest.

De o mare căutare se bucura Fane Smărăndoiu, care devenise centrul unui grup de vreo zece băieţi. Ce minunăţii le spunea e greu de ştiut, dar numai numele lui îl auzeai: „Smărăndoiule! Fane! Ia întrebaţi-l pe el! Ia să vedem ce zice el!”

— Mister, adânc mister... exclamă Mitică Pilotul, nu invidios, ci doar meditativ. Smărăndoiu, în mediul lui obişnuit, este neglijabil, aici însă ne trece tuturor înainte, trebuie să-l acceptăm ca vedetă.

Culesul nu ţinu mult, doar două ore. Se lucra sistematic şi sportiv; doi în pom, doi pe scară dublă, doi sub pom, cu preşul, doi aşezând merele în lădiţe.

Leo Mileşan se învârtise prin livadă, cu aparenţe de mare hărnicie, timp de câteva minute şi apoi dispăruse, lucru care o

făcuse pe Dorina să observe că năravul din fire n-are lecuire. „Am venit cu toţii şi muncim câţiva. Îl învăţ eu minte pe acest gentleman.” Gentlemanul umbla în timpul ăsta prin sat. Era o aşezare frumoasă, cu gospodării bine întemeiate.

Dar pe Leo îl interesa terenul de sport, mai precis o anumită persoană, care nu putea lipsi de acolo. Într-adevăr, fotbaliştii din Zăvoaiele se încălzeau alergând în jurul terenului. Pe o frânghie din spatele tribunei fuseseră prinse, la aerisit, tricourile echipei.

„Frumos, noi în chiloţi şi în maieuri, ei în echipamente tip Internazionale-Milano.” Dar aici Leo se înşela. Zăvo- ienii, foarte amabili, se pregăteau să le împrumute oaspeţilor un rând de echipament nou-nouţ, păstrat sub cheie pentru ocazii deosebite.

Leo se lăsă leneş în plasa porţii şi, ca să deschidă discuţia, îl întrebă pe portar care e doza lui săptămânală de goluri. Acesta, un băiat ciolănos, cu fălci late şi ochi înguşti, mongoloizi, zâmbi vesel, dovedind că apreciază gluma.)

— Doza săptămânală e în continuă scădere. Sper s-o pun în ecuaţie cu zero.

— Dar Nicu Stamatin, dacă-ţi trage de la 16 metri, aperi?

Ochii de tătar ai portarului deveniră foarte atenţi:

— Tare aş vrea să văd minunea asta!

Făcu o săritură spre dreapta, boxând mingea.

— Da’ de unde îl cunoşti pe Nicu Stamatin?

— Din istoria contemporană.

— Păi n-ai citit-o cu atenţie. Nicu Stamatin… (prinse mingea şi o şută dincolo de linia de centru) sunt eu.

— Serios?! Chiar am cinstea să vorbesc cu duiosul apărător al bătrânilor?

— Stai, acum ştiu: mă cunoşti din revistă! exclamă cu un aer de nemulţumire Nicu Stamatin. Eşti unul din ăia care n-are treabă şi se amestecă unde nu le fierbe oala? După primul articol am primit atâtea scrisori că l-am sărăcit pe tata tot cumpărând timbre ca să le răspund.

— Sper că nu le-ai răspuns şi ălora care-ţi scriau nerozii.

— Ba tocmai asta e, că un timp le-am răspuns şi lor.

— Păcat de bani. Nu ţi-a dat prin cap să le trimiţi scrisorile netimbrate? În cazurile astea, plăteşte „andrisantul”.

— Eeee? se miră Nicu Stamatin, cuprins de regret. Să fi ştiut…

Părea ceva mai binevoitor faţă de Leo.

— Dacă te interesează, zise Mileşan, eu din articolele acelea mi-am făcut o părere foarte bună despre tine. Tocmai de asta am venit aici, ca să-ţi cer un ajutor.

— Mie? (Se aruncă spre stânga într-un plonjon de toată frumuseţea.) Ce fel de ajutor? (Din nou sări elastic, respingând o minge care venea la nivelul barei transversale.)

— O să vezi. Ascultă: cheamă pe cineva care să te înlocuiască. Nu pot să-ţi spun nimic dacă joci mereu tontoroiul!

După operaţiunea „livada” – cules sortat şi ambalat 2840 kg mere – se spălară şi se dichisiră în vestiarul internatului de la liceu. La cantină îi aştepta şi câte o gustare. Pe urmă, desfăşurând un front vesel şi foarte larg, din gard în gard, începură vizitarea comunei, conduşi de Pârvu Stamatin, un ţăran foarte bătrân, înalt, uscăţiv, autoritar, îmbrăcat într-un auster costum de postav negru, care le povesti istoria aşezării. Avea chiar în casa lui un fel de muzeu restrâns, dar plin de surprize: un ciolan de mamut, trei vârfuri de săgeţi şi un velociped; chimire, furci de tors, un gramofon cu pâlnie şi o pereche de mănuşi de box, cu care unul din fiii comunei cucerise în urmă cu patru ani titlul de campion naţional. Piesa cea mai de seamă, pe care Pârvu Stamatin n-o ţinea în camera muzeului ci chiar în odaia lui sub pernă, era un act original, datat 1580, prin care domnitorul oferea, pentru vitejie şi credinţă, o bucată de pământ „Dumnealui Luca Stamatin şi urmaşilor urmaşilor săi, în veşnică stăpânire”. Preţiosul act, cu semnătura şi pecetea domnitorului, fusese în repetate rânduri cerut de Academie, dar Pârvu Stamatin nu-l cedase. „Veniţi, citiţi-l, fotografiaţi-l, dar la mine rămâne.” Avea chiar obiceiul ca atunci când pleca de acasă să-l ia cu el, împăturit într-o cutie plată de oţel.

La o casă, femeia îi pofti pe toţi în cerdacul încăpător, unde se iviră la iuţeală o puzderie de ulcele, o damigeană cu must şi un caş gigantic. Scena avea să se repete de multe ori, exact ca în povestirile lui Sadoveanu, pe alte uliţe, astfel încât oaspeţii şi gazdele aveau să ajungă pe terenul de sport mult mai întăriţi şi mai vioi decât ar fi fost necesar.

După o modă răspândită în ultimul timp, câţiva copii agitau clopote şi, noutate, cineva sufla dintr-un tulnic lung de 4 metri. Încă din primele minute – cum se spune în cronicile sportive – se văzu limpede că, în vreme ce oaspeţii jucau cu multe floricele

spectaculoase, dar complet la întâmplare, fotbaliştii şcolii din Zăvoaiele aplicau o tactică bine studiată: nu driblau decât atunci când era neapărată nevoie, preferând în schimb pasele lungi, expediate şi preluate din viteză. Peste puţin, trei goluri de toată frumuseţea necăjiră orgoliul bucureştenilor. Şi nici măcar nu bănuiau că, din spirit sportiv, gazdele, ştiind că musafirii nu sunt o echipă organizată, trimiseseră pe teren o formaţie alcătuită din al treilea rând de rezerve. Noroc că Fane Smărăndoiu, neimpresionabil cum era, se rătăci prin careul adversarilor şi, până să-şi dea ei seama, le trânti un gol hazliu, trimiţând în plasă, odată cu mingea, şi bocancul.

Lăsaseră de mult în urmă terenul de sport. Umblau pe creasta unui mal abrupt, străbătut în toate sensurile de rădăcinile sălciilor şi răchitelor. Albia era destul de îngustă, un bun săritor în lungime n-ar fi trebuit să caute puntea. Pe alocuri, apa nu era decât o pojghiţă aurie, săgetată de spinările metalice ale puietului de păstrăv şi de clean. Existau însă destule locuri a căror culoare întunecată mărturisea adâncimi periculoase. Dar cele două fâşii late de sol acoperit cu pietriş, care însoţeau cursul râului de ambele părţi arătau şi altceva: că uneori, mai ales în primăverile ploioase sau următoare unor ierni cu multă zăpadă, râul se transforma într-un torent de o cuprindere considerabilă.

— Vreţi să vă arăt locurile mele de pescuit? Vă fac şi o demonstraţie, zise Nicu Stamatin.

— Ai vreo undiţă pe-aici?

— Ce undiţă! N-am nevoie de undiţă. Eu pescuiesc cu borcanul. O să vă arăt imediat.

Într-adevăr, ceva mai încolo scoase din scorbura unei sălcii un borcan de doi litri. Se descălţă, lepădă chiloţii şi, dârdâind, intră în apă până mai sus de mijloc. Îl urmăreau cu curiozitate şi – aşa cum se întâmplă atunci când vezi un om foarte hotărât – cu multă încredere. Nicu se mişca încet când înainte, când înapoi, aplecându-se atât de mult ca să vadă ce-i pe acolo, încât stătea cu vârful nasului în apă. Borcanul nu se vedea, fiind antrenat în manevre subţiri, la oarecare adâncime.

— Gata!

Astupând cu palma stângă cilindrul străveziu, îl ridică deasupra capului; înăuntru se zbătea un clean de vreo 20 cm. Îi lăsă să-l admire câteva clipe apoi îl aruncă înapoi în apă.

— N-avem ce face cu el, vi s-a pregătit peşte proaspăt pentru prânz.

— Posezi o tehnică foarte avansată, zise Leo. Cunosc câţiva pescari care ar da mult să le reuşească şi lor isprava asta.

— Pot să vă învăţ şi pe voi, spuse Nicu, ieşind din apă ţopăind ca să se încălzească şi ca să se zvânte. Alune vreţi? Am un loc pe-aici, pe-aproape. *Reserve pour moi*. Nu-l ştiu decât eu şi verii mei.

— Eşti puternic, admise Leo. Şi-mi place şi că ai o mulţime de verişori.

— 14.

— Poate o să ne ajute şi ei, ce zici?

Veselia de pe chipul lui Stamatin dispăru.

— Te referi la problema aia?

— Da.

— De ce m-aţi ales tocmai pe mine?

— Ţi-am mai spus, pentru că numai pe tine te cunosc. Din citite, e adevărat, dar te cunosc. Mi-am zis de la început: „Asta e un om în care se poate avea încredere”. Altfel nici nu veneam.

Chipul lui Stamatin se stropşi într-un strănut zdravăn – consecinţele cotrobăitului prin apă.

— Şi spui că tu eşti băiatul lu’ tovarăşu’ Procopiu? i se adresă el bănuitor, şi în acelaşi timp interesat, Vestitului,

— Certificatul de naştere nu l-am adus. Îl cunoşti pe tata?

— L-am văzut prin centru, de vreo două ori. Dar tu de ce nu joci fotbal? Dacă taică-tău a fost mare jucător, ar trebui să joci şi tu. De ce nu joci?

— Ăsta-i farmecul meu.

— Bine, nu mă amestec, spuse Stamatin. Şi după o scurtă pauză, cu alt ton, coborât, stânjenit: Ce vreţi voi de la mine?

— Să afli exact ce s-a întâmplat pe şantier. Majoritatea oamenilor erau din Zăvoaiele.

— Sunt şi din alte comune. De la Brăzişori, unde e mânăstirea Doamnei, de la Bodeni, unde sunt mulţi oameni înalţi, de la Vintileşti, cu care ne batem mereu în finala pe judeţ a echipelor de teatru.

— Foarte bine. Şi?

— Şi ce?

— Cum, şi ce?

— Da. Ce?

— Ce te-am rugat.
— Păi, ce m-ai rugat?
— Să afli cum s-au petrecut lucrurile.
— Care lucruri?
Mileşan oftă, scos din sărite.
— Nicule, (îi vorbea rar, în fraze scurte), acest băiat e foarte trist. Tatăl lui e bănuit de necinste. Actele sunt foarte tari. Din ele reiese că s-a cheltuit o sumă mai mare decât cea prevăzută pentru salarii. Atunci cine a luat diferenţa? Lumea zice că Ştefan Procopiu, iar dânsul spune că nu-i adevărat.
— Păi are dreptate. Dacă zici că e taică-tău – se întoarse el spre Vestitul – trebuia să vă spună acasă ce s-a întâmplat. Sau sunteţi o familie de muţi?
Pe podişca din apropiere trecu un bărbat uscăţiv, căruia Nicu îi adresă un bună ziua cuviincios, apoi vorbi în şoaptă, ca să-l audă numai noii lui prieteni.
— Ăsta e Tănase Bunerele. Îmi vine unchi de-al doilea, tot Stamatin îl cheamă, dar i se zice aşa fiindcă are el o expresie: „Măi oameni, bune, rele, trebuie să privim lucrurile în faţă”. Dar fiţi atenţi, uitaţi-vă, cum merge.
Uimitor! În numai câteva secunde, şi fără să dea impresia că se grăbeşte, omul le-o luase înainte cu vreo douăzeci de metri. Nu era prea înalt, dar avea picioare neobişnuit de lungi; ai fi zis că încep direct de la subsuori. Cu picioarele astea deschidea liniştit un pas de aproape 1,50 m.
— Ce fuleu extraordinar! aprecie Mileşan, plin de respect. Dacă omul ăsta ar fi făcut alergări sau marş…
— Asta ne interesează pe noi acum? se necăji Vestitul.
— Păi ne cam interesează, zise Nicu Stamatin. Bunerele s-a certat odată foarte rău cu taică-tău, a vrut să-l şi reclame.
— De ce? L-a nedreptăţit tata?
— Nu se prea găseau oameni pentru şantierul ăsta şi taică-tău voia să grăbească lucrul, şi atunci a trimis vorbă prin sate: Veniţi repede că plătesc bine! Veneau oamenii, îşi lăsau lucrul la câmp şi veneau, cum să nu vină! Iar el era atât de grăbit să-i mulţumească, încât uneori când făcea plăţile, uita să-i mai pună să semneze! De-asta s-a şi certat Bunerele cu el.
Vestitul oftă trist şi în acelaşi timp bucuros:
— Mi-a spus tata ceva despre sistemul ăsta al lui, dar n-am prea înţeles. Păi totul mi se pare foarte simplu. Oamenii o să

dea în scris cât au primit fiecare, şi cu suma diferenţelor se justifică banii care lipsesc!

Nicu Stamatin îl privi compătimitor:

— N-o să vezi tu niciodată o declaraţie de-asta; oamenilor le e teamă că vor fi siliţi să dea banii înapoi.

— Atunci nu sunt oameni., sunt nişte ticăloşi!

— Bă, vezi că ne stricăm la ceafă! roşi Nicu Stamatin. Printre ei am multe neamuri. Au lucrat cinstit, după înţelegere; construcţia e gata. Dacă taică-tău şi-a luat răspunderea, acum e rândul lui să rezolve problema.

Vestitul începu să tremure tot, chipul i se albise, avea ochii plini de lacrimi:

— Asta şi face, deşteptule! Acum îmi dau seama de ce n-a prezentat în timpul anchetei situaţia exact cum a fost: de teamă să nu le producă necazuri oamenilor de pe aici.

— Mie îmi pare rău, zise Nicu stingherit. Dar în orice caz, cred că ţi-am spus ce voiai să ştii. De la alţii n-ai fi aflat nici atât.

Însoţiră cursul râului prin tunelul de sălcii şi răchite. Nicu Stamatin, probabil stingherit de tăcerea colegilor săi, vorbea într-una, arătând o bulboană sau un mal surpat:

— Aici era să se înece vaca unui cumătru de-al nostru, Grigore. A încercat s-o scoată şi s-a înecat el, iar vaca a scăpat. Dincoace, sub salcia aia, veneau fetele de măritat să se îmbăieze înainte de nuntă. Acum nu prea mai vin, că le e ruşine. Îşi duc acasă o sticluţă cu apă din locul ăsta. Dincolo, (ton scăzut, jumătate ironic, jumătate serios), e vadul lui Galben. Apa e mai jos de genunchi, o treci fluierând… dar numai ziua. Noaptea nu se bagă nimeni. Se zice că apare o stafie, un om uriaş, galben, în haine galbene, şi te ia în braţe şi te duce până la bulboane şi te îneacă în ele.

— Râul ăsta n-a produs decât legende fioroase? oftă Leo. Unde sunt frumoasele poveşti, unde sunt baladele eroice, să le analizăm ideile principale şi mijloacele artistice?

Adevărul este că pe Mileşan începuse să-l scoată din sărite următorul lucru: îi plăceau foarte mult şi satul, şi râul, şi oamenii, dar nu se putea bucura ca lumea de toate astea din pricina aerului mâhnit şi ciudos al Vestitului. Uitase, sau nu mai acorda aceeaşi atenţie ca la început faptului că ideea de a veni cu Vestitul la Zăvoaiele fusese a lui şi că printre ţelurile acestei

călătorii distracţia fusese lăsată la urmă de tot. Vestitul nu bănuia schimbarea de dispoziţie a lui Leo Mileşan; îşi închipuia, probabil, că Leo arde să facă lumină în cazul Ştefan Procopiu. Dar Leo Mileşan împinsese undeva, foarte departe, la marginea memoriei, această problemă, şi acum voia să pescuiască şi el cu borcanul, şi să joace fotbal ca ambiţioşii sportivi din Zăvoaiele, şi poate chiar să mai asculte nişte legende şi nişte întâmplări aiurite de la Nicu Stamatin. Îi era de-a dreptul necaz pe Vestitul că-i umbreşte ziua asta frumoasă şi ar fi avut mare poftă să-i spună: „Mai cară-te de aici cu mutra ta posomorâtă”, dar se porni să-i povestească lui Nicu Stamatin despre Mişu – şi băiatul cu ochi de tătar ascultă uluit descrierea amănunţită a calului, a modului în care fusese cumpărat şi a *grand-grajdului* de la subsol.

— Păi voi sunteţi ai naibii de tot! exclamă atât de admirativ şi de surprins, încât se înţelegea limpede şi nuanţa: „Eu crezusem că sunteţi nişte proşti”.

Şi aproape fără nicio schimbare de ton adăugă;

— Numai un singur om ar putea să dea declaraţia pe care o vreţi voi: unchiu-meu, Tănase Bunărele; vorbesc eu cu el, mergem toţi trei!

Vestitul îl luă de după mijloc, prefăcându-se că-l trânteşte:

— Vezi că eşti băiat bun?

— Da, zise Nicu. Eu sunt băiat bun şi unchiu-meu e şi el băiat bun. Dar aici intervine altă problemă: oamenii or să râdă: „Iar vine nea Tănase cu o sesizare-n băţ!“ şi n-o să-l ia în serios, pentru că el are în fiecare zi câte ceva de reclamat.

— Pe dreptate sau aiurea?

— Cine mai ştie. S-au învăţat cu el, nu-l mai ascultă nimeni până la capăt.

Vestitul oftă, dezamăgit. Atunci de ce-l mai aduseseră în discuţie pe Tănase ăsta Bunerele? Lor le trebuia un om cu foarte greu cuvânt în sat, ca primarul sau preşedintele.

— Poate că străbunică-mea, Pârvu, zise Stamatin. Păi aşaaa!

Deodată, se auziră nişte ţipete, un fel de rumoare de glasuri multe.

— S-a întâmplat ceva la baraj! deduse Nicu Stamatin.

— Haideţi repede.

Scurtând drumul printr-o poiană, ieşiră gâfâind la malul lacului de acumulare. Rezemate de balustrada care proteja

drumul de acces spre cota finală, zeci de siluete priveau în jos, arătând cu gesturi. Dezordonate ceva invizibil.

Mileşan, Vestitul şi Nicu urcară în grabă scara metalică, grăbiţi să afle despre ce e vorba. Sus, văzură o scenă curioasă: patru bărbaţi făcuseră cerc cu braţele în jurul bătrânului Pârvu Stamatin. Moşneag, dar voinic, abia îl ţineau.

— A scăpat cutiuţa cu hrisovul cel vestit, îi informă Fane Smărăndoiu, şi-acum moşuleţul vrea să facă pe scafandrul!

Mulţimea de elevi şi săteni comenta cu înfrigurare întâmplarea la care asistaseră. Pârvu Stamatin, în zi bună, însoţise prin sat alaiul, şi, ajungând la baraj, ţinuse să le arate de-acolo de sus locul unde strămoşii zăvoienilor îi bătuseră atât de zdravăn pe inamici, încât voievodul le dăruise ogoare, imaşuri şi păduri. O mişcare pripită a mâinii, spre a arăta: „Uite, acolo s-a întâmplat”… şi cutia cu actul la care ţinea mai mult decât la orice zburase în apele albastre ale lacului de acumulare.

— Lăsaţi-mă, vreau să mă duc după el! Trebuie să-l scot! Istoria! se tânguia Pârvu Stamatin.

Neliniştea bătrânului putea să pară exagerată, dar fapt este că întregul sat considera pierderea documentului drept o catastrofă. Fuseseră trimişi imediat câţiva copii să-i anunţe pe primar, pe preşedinte, pe şeful postului de miliţie.

Un grup de flăcăi îndrăzneţi se dezbrăcaseră la iuţeală, sărind de pe mal în apa rece ca viscolul, dar ieşiră înfriguraţi, unul câte unul; adâncimea era considerabilă, nu reuşeau să se scufunde prea mult, le lipseau şi deprinderea, şi curajul. Se făceau presupuneri: „Cutia e de metal, deci e prea grea; o să rămână pe fundul apei până găsim un scafandru. Îl aducem de la Constanţa, plătim oricât”. „Da, e din metal cutia, dar din metal subţire, tablă. Cine ştie ce curenţi o s-o poarte încolo şi încoace.”

Cineva îl prinse cu violenţă pe Mileşan de braţ. Era Dorina.

— Priveşte… e Vestitul nostru! Repede, să-l oprim!

Folosind balustrada ca trambulină, Vestitul, dezbrăcat, se pregătea să plonjeze. Un murmur de nelinişte străbătu omenirea adunată. Şeful miliţiei se răsti: „Stai pe loc! Nu mişca!” Dar Vestitul, pentru a-şi păstra echilibrul, vorbi fără să-şi întoarcă faţa spre ei:

— Ar fi mai bine să tăceţi din gură cu toţii; trebuie să mă concentrez.

Măcar să fi sărit de pe mal; ori distanţa care-l separa pe Vestitul de oglinda apei era de 14 metri, înălţime care dădea fiori asistenţei.

— Ce aşteptăm? Idiotul ăsta se omoară! exclamă Dorina.

Mileşan păli îngrozitor, amintindu-şi cum, la ştrand, Vestitul n-avea curaj să sară în apă nici de pe mal, necum de la trambulină. „Al naibii, ce curajos e în anumite moment!” îşi spuse el, înciudat. Cu mişcări repezi se descotorosi de cămaşă, de pantofi şi de pantaloni.

— Puiuleee! Rămâi acolo! strigă el şi plonjă ca la antrenament, doar că acum sărea pentru întâia oară de la 14 metri înălţime.

Când reapăru la suprafaţă, izbucniră aplauze. Manifestarea de bucurie devein şi mai zgomotoasă când Leo ridică mâna dreaptă, arătând cutia strălucitoare. Înotă fără grabă spre mal. I se întinseră zeci de mâini. Se găsi nu se ştie de unde şi o sticlă cu ţuică, din care eroul trase o duşcă bărbătească. Şeful miliţiei îl bătea prieteneşte pe umăr, primarul vorbea despre un I.M.S., chemat anume ca să-l ducă pe Mileşan la internat, să se odihnească; un băiat se căţărase în cârca altuia şi fotografia de zor cu un „Smena”.

— Atenţiune, puţină linişte! ceru Mileşan. Eu am ceva de spus. Linişte! Vă rog! Câteva cuvinte doar!

Deschise cutia şi se uită gânditor la pergamentul împăturit în opt, cu pecete de ceară roşie.

— N-a intrat apă. Daţi-mi voie să vă întreb pe dumneavoastră, stimaţi locuitori ai acestei comune: Dacă o hârtie, chiar şi istorică, seculară etc. etc. se pierde, cum era să se întâmple adineauri, e oare asta o nenorocire? Merită să înfrunţi vreun risc pentru salvarea ei? Eu nu cred că de acest hrisov depinde soarta cuiva! Cel mult, depind ambiţiile şi mândria dumneavoastră. Pentru mine însă el nu reprezintă decât sursa unui guturai (râsete). Ce să mai lungim vorba! Vă dau înapoi documentul glorios, dar vă rog să-mi daţi şi dumneavoastră un document, de care chiar că depinde soarta unui om.

Din nou se produse rumoare, oamenii nu înţelegeau despre ce e vorba.

— Lângă mine se află un băiat foarte trist, continuă Leo. Este fiul lui Ştefan Procopiu, care a lucrat aici. Eu ştiu, am aflat cum s-a grăbit omul ăsta să termine construcţiile şi ştiţi şi dumneavoastră. Vă rog să scrieţi o declaraţie din care să reiasă cine şi câţi bani a câştigat în mod real pe acest şantier, ca să nu se creadă că i-a luat Ştefan Procopiu.

Vestitul, cu obrajii plini de pete roşii, îl îmbrânci indignat.

— De ce te amesteci? Nu te-a rugat nimeni! E tatăl meu, nu al tău!

— Stai la un loc, zise Leo, dârdâind de frig, cu buzele vinete. Procedez cum cred de cuviinţă.

— Eu trebuia să fac asta, nu tu!

— Aşteaptă, nu te grăbi să mă invidiezi. Poate că n-am reuşit decât să mă fac de râs. Nu garantez că oamenilor le-a plăcut discursul meu.

Sătenii discutau cu însufleţire, arătând spre Vestitul şi spre Leo.

— Tu nu eşti în toate minţile, băiete? zise bătrânul Stamatin. Puteai să-ţi pierzi viaţa. Dacă ştiam cu ce gânduri sari, nu te lăsam. Trebuia să spui de la început ce vrei, rezolvam problema la primărie.

— Lasă, moş Pârvule, că ştiu eu, interveni cu un zâmbet subţire Tănase Bunerele. Când au venit de la procuratură să cerceteze, nimeni nu s-a înghesuit să spună câţi bani a primit. De opt zile umblă tovarăşul plutonier, din om în om, să afle ce şi cum, şi abia dacă s-au îndurat vreo trei inşi să dea declaraţie.

— Foarte rău! spuse moş Pârvu, plimbându-şi încruntat privirile de la grupul sătenilor la Vestitul, care, de nervi, era atât de transpirat, încât părea că el ieşise din apă, nu Leo. Foarte rău! repetă bătrânul, ridicând vocea. Satul nostru a fost din vechime sat de oameni cinstiţi. Să faceţi bine, toţi cei din neamul meu, precum şi ceilalţi care au mai lucrat pe şantier, să spuneţi imediat tovarăşului plutonier tot ce ştiţi. Iar primarul să le dea şi băieţilor o copie după actul care va fi întocmit.

— *Howgh!* * şopti impresionat Leo.

— Aud?

— Am spus că vă mulţumesc, sunteţi tare, moş Pârvule, zise Leo.

Pe la cinci după-amiază, autocamionul, mirosind a mere, pornea spre Bucureşti. Sub prelata de doc pasagerii picoteau,

sfârşiţi de o dulce osteneală. Din când în când, Vestitul, cu un aer dezorientat, neîncrezător, îşi arunca

* Cititorii au remarcat, desigur, expresia cu care şefii pieilor roşii, atât de înţelepţi şi de hotărâţi, obişnuiau să-şi încheie laconicele discursuri; ea însemnând „Am zis“; „aşa trebuie să se facă“ etc.

privirile pe hârtia cu antetul consiliului popular al comunei Zăvoaiele.

„Noi… şi urmau numele unor localnici, adeverim prin prezenta că salariile şi alte venituri pe care le-am primit în perioada cutare, pe şantierul Zăvoaiele, au fost în valoare de atât şi atât” (urmau semnăturile). Mai jos, în stânga, o specificare: „Această declaraţie a fost întocmită în prezenţa noastră.” Semnau primarul, plutonierul de miliţie şi Pârvu Stamatin, deputat în consiliul popular.

— Eşti fericit? îl întrebă în şoaptă Dorina pe Mileşan.

Leo ridică din umeri:

— E cazul.

— Ai şi motive. Tu ai făcut azi un lucru sublime! spuse poeta principală şi Leo simţi cu groază că în capul ei se înfiripă cine ştie ce idee de şedinţă sau de referat despre marile lui isprăvi.

— Părinţii tăi au să fie foarte mândri de tine. Cred că şi eu sunt mândră.

— Aiurea, zise Leo. În fond, meritul este al Vestitului. Dacă nu s-ar fi pregătit el să plonjeze, nu-mi trecea nici mie ideea asta prin cap. Şi pe urmă a fost şi şansa aia, cu istorica hârţoagă, care a picat în baltă exact la fix! Pe cuvânt, dacă n-aş fi sigur că în momentul acela eram departe, mi-ar veni să cred că eu i-am dat moşneagului un ghiont, să scape cutia din mână!

— Glumeşti tu, dar ţi-ai cam riscat viaţa. Eşti încă foarte ostenit, ar trebui să te întinzi; curăţ imediat o bancă de leneşii ăştia! Ia mişcaţi-vă, îi înghionti Dorina, faceţi-i loc omului să se odihnească!

Lui Mileşan nu-i displăcea să vadă cum poeta principală luptă să-i fie lui bine şi comod pe lume.

— Propun zece minute oprire la un motel de pe şosea! Fac cinste cu pepsi la toată lumea… dacă daţi fiecare câte doi lei!

Motelul sau hanul „Miazăzi” trăsnea întâi de toate a gaze de eşapament. La parcarea îngrădită rustic cu pârleaz de nuiele, se

adunaseră maşini de toată mâna: limuzine, mic litraje, sport, familiale, verzi, roşii, galbene, noi, vechi, transformate, prăfuite, lustruite. Impresia generală era că nu stăpânii lor ci ele veniseră să petreacă, într-o tainică şi sobră reunire. Îngăduitoare, le dăduseră şi oamenilor voie să-şi tragă sufletul, la restaurantul din preajmă. Aceştia erau mai puţin sobri, petrecând gălăgioşi cu luminăţie mare şi cântări. În mijlocul cercului de mese, spre desfătarea privitorilor, doi ospătari mestecau voiniceşte cu un făcăleţ enorm mămăliga din ceaunul de 100 de litri, în apropiere aflându-se grătarul negru şi încins, ale cărui trâmbe de fum, cu mirosuri aţâţătoare, îi nelinişteau în ceruri pe resemnaţii zei ai traco-geţilor.

Punând mână de la mână, pasagerii camionului ajunseseră la concluzia că sunt oameni înstăriţi, având nu numai bani de pepsi, ci chiar şi de câte un doboş-tort, pentru fete. Şoferul, amuzat, oferise o importantă contribuţie (30 de lei) şi prezida cu autoritate în capul uneia dintre mesele lungi, alcătuite din trei scânduri puse paralel pe nişte capre din trunchiuri de mesteacăn necojit

Şi ce amabil se purtau unul cu altul, câte gesturi de politeţe şi cuvinte frumoase nu-şi adresau! „Dă-mi voie să te servesc”, „Te rog să treci în locul meu, o să vezi mai bine orchestra”. „Ia spune tu bancul ăla formidabil, cu elefantul; l-aş spune eu, dar n-am atâta talent ca tine.” Mitică Pilotul, care în mod obişnuit îl evita pe Fane cu un dispreţ abia ascuns, se pomeni ascultând amuzat una din poveştile lui aiurite, chiar aplecându-se peste masă, ca să-l audă mai bine.

Orchestra, care avusese pauză, se reîntorcea pe podium. Violonistul spuse la microfon:

— Şi acum, stimaţi consumatori, cântă pentru dumneavoastră tânărul şi talentatul solist (aici o pauză, după care lansă numele) Cici Mostacchio!

Răsunară câteva aplauze, şi Cici Mostacchio îşi făcu o apariţie de mare efect, aterizând la microfon direct din dudul care proteja cu coroana lui masivă podiumul.

— La felicită, a! a! a! a! La felicită, a! a! a! a!

Tânărul solist era exuberant şi poliglot. El purta un splendid papion vişiniu, pe care Vestitul îl ştia foarte bine şi mai avea şi nişte pantofi de lac, binecunoscuţi lui Leo.

— La felicita, a! a! a! a!

Dorina Stăvărache, indignată, declară că lucrul cel mai bun pe care l-ar putea face ar fi să tabere cu toţii pe „tânărul şi talentatul solist" şi să-l ducă pe sus la autocamion. Asta era „nunta" pentru care Mustaţă lipsise la munca patriotică?!

— Şi, pe deasupra, îşi mai strică şi vocea, ca să nu mai vorbesc de stil! Dacă l-ar vedea profesoara Mircioiu, mâine ar fi un loc vacant la şcoala populară de artă. Ceea ce face nefericitul de Mustaţă e pur şi simplu un act de inconştienţă!

Dar băieţii erau foarte amuzaţi, negăsindu-l pe Mustaţă nici inconştient, nici nefericit. Dimpotrivă, cânta cât îl ţinea gura, făcea tot felul de sărituri, jongla cu microfonul, iar publicul îl răsplătea, fapt mai rar întâlnit, aplaudând chiar în timpul interpretării.

— De ce să-l oprim? se miră Axintescu. Văd că-i merge splendid, are succes.

— La beţivi! preciză cu energie poeta principală. Aici nu-i greu să ai succes: e de-ajuns să te schimonoseşti şi gata aplauzele. Îmi vine să mor când mă gândesc că tocmai el, cu auzul lui muzical absolut, cu studiile pe care le face… Orchestra asta are şi pauze, nu? Propun ca în prima pauză să ne jucăm de-a piraţii, să-l capturăm pe Mustaţă şi-l încărcăm în camion. Cine este pentru?

Capitolul al XII-lea

COCORUL ATERIZEAZĂ CU BINE

A doua zi dimineaţă, pe Puiu îl trezi cu 30 de minute mai devreme ca de obicei sentimentul că se întâmplă ceva

neobişnuit, sărbătoresc, şi, într-adevăr, îl găsi pe taică-său luptându-se, ca în anii lui cei mai buni, cu cele două cordoane de cauciuc fixate în pereţii holului. Muşchii i se împleteau şi i se umflau pe spinare ca nişte rădăcini de copac.

— Eşti în formă! îl complimentă Vestitul.

— În orice caz, reintru.

Dinspre bucătărie venea un miros inconfundabil de plăcinte cu mere. Aşa ceva nu ştia să prepare decât doamna Procopiu. Pe Vestitul îl apucă ameţeala de atâta bucurie! În sfârşit, taică-său părea din nou omul de altădată, iar mama se reîntorsese şi ea dintr-o îndelungă absenţă.

— Eu în locul tău m-aş apuca din nou de fotbal, zise el (taică-său, lungit pe un covor, executa foarfecă, întinzând fără efort, cu picioarele, cele două cordoane pe care Vestitul doar lăsându-se cu toată greutatea corpului reuşea să le întindă). Într-o echipă din categoria C te-ar primi cu pâine şi sare!

— La vârsta mea, după 30 de minute de joc ai nevoie de un balon cu oxigen.

— Da, dar în astea 30 de minute dai cel puţin două goluri. Alţii se agită două reprize întregi şi se aleg cu huiduieli.

— Când a trebuit, am jucat şi în C. la 17 ani.

— Sau să te fi dus şi tu la o şcoală de antrenori. Astăzi ai fi fost „omul de la cârma Naţionalei”, „directorul fabricii de goluri”, „magul”!

— Tu să te faci ziarist! râse Bombardierul. N-am talent de antrenor. Mă enervez repede când văd pe cineva greşind, n-am răbdare să-i explic. Dă-te la o parte!

Se ridică în picioare, îndoindu-şi trupul înapoi, cu mâinile aproape atingând podeaua, şi execută ceea ce lui Puiu nici în vis nu i-ar fi reuşit: un salt înapoi, cu o perfectă aterizare în picioare.

— Mamăăă! strigă Vestitul, entuziasmat. Vino să vezi în ce formă poate să fie omul ăsta! Eu în locul tău nu mi-aş pierde vremea pe şantiere. Aş găsi ceva mai bun de făcut. Cu faţa ta…

— Ce fel de faţă?!

— Vreau să zic, renumele. M-aş face pilot de curse, sau crainic sportiv la televiziune, sau scriitor! De ce nu croşetezi tu un roman „Singur contra 11” sau „Dincolo de imposibil”? Îl scrii într-o formă oarecare şi de corectat îl corectez eu.

— Tu corectează-ţi lecţiile alea din caietele tale, ori scrie-ţi, dacă vrei, romanele tale. Îţi sugerez şi eu un titlu: „Nebătutul la timp”.

— Eşti talentat, admise Vestitul, ai multe calităţi, dar era cât p-aci să te arzi şi nici acum n-ai scăpat de tot.

Actul bine ştampilat şi copios semnat, obţinut cu preţul unei bălăceli spectaculoase, intrase în istoria clasei sub denumirea de „Adeverinţa de la Zăvoaiele”. Această formulă avea o rezonanţă legendară, ca scrisoarea boierului Neacşu.

Oamenii justiţiei ştiau mai de mult că Ştefan Procopiu nu se înfruptase din averea obştească, totuşi întrebau: „De ce n-ai spus de la început că nu cunoşti regulile financiare? Ce eşti dumneata, minister, ca să schimbi dispoziţiile şi normativele?”

Folosul adeverinţei de la Zăvoaiele nu putea fi totuşi tăgăduit. Mai întâi, ajungând unde trebuie, impresionase pe toată lumea – e adevărat, mai mult ca literatură decât ca probă de dosar – smulgând unui procuror exclamaţia: „Un băiat ca el aş vrea să am şi eu”. Dar adeverinţa de la Zăvoaiele acţionase şi asupra lui Ştefan Procopiu, scoţându-l brusc din pasivitate. Într-o noapte de nesomn, îi mărturisise soţiei că e o prostie din partea lui să se resemneze fără luptă. Dacă face asta, dacă se învoieşte cu nereuşita, înseamnă că de fapt îşi dezminte toată viaţa lui de până atunci şi toate cupele şi medaliile obţinute.

— „Mi-e necaz pe copii ăştia, mă consideră un om terminat, au ajuns să lupte ei pentru mine! Nu sunt de acord. Am să le arăt că mai pot fi în stare de câteva lucruri." Primul dintre aceste lucruri îl înfăptuise, cerând reintegrarea în serviciu. Directorul Axintescu oftase: „Îmi pare rău, dar nu eu trebuie să hotărăsc, ci alţii, mai mari decât mine. Dacă ei îţi dau dezlegare, mă-nchin". Oamenii aceştia mai mari decât Axintescu, clătinară şi ei din cap: „Noi am zice da, însă nu te cunoaştem, nu lucrăm în fiecare zi cu dumneata. Să hotărască şeful dumitale direct, tovarăşul Axintescu. Dacă garantează el..." Şi garantase inginerul Mileşan. Fără cuvinte mari, fără gesturi inutile, el scrisese pe cererea lui Procopiu „De acord. Pe răspunderea inginerului şef", aşternându-şi alături semnătura sa binecunoscută, cu litere mărunte şi foarte citeţe, de şcolar silitor. Directorul privise hârtia cu neplăcere:

— Şi unde o să lucreze?

— Absolvenţii de la profesională pe care i-am trimis săptămâna trecută la lucrările din nord, aud că nu se prea dau la muncă, sunt cam zburdalnici. Dirigintele şantierului a încercat să-i împartă pe la alte echipe, dar ei se opun. Mă gândesc să-i lăsăm laolaltă, dar să le trimitem un şef ca lumea, capabil să-i mobilizeze şi în acelaşi timp să-i ţină din scurt.

Directorul recunoscuse:

— E o idee. Să ai ca şef de echipă un fost internaţional de fotbal… asta seamănă a răsfăţ. De accord! Să nu uiţi însă că de toate astea tu răspunzi!

— Bine, mârâise inginerul şef. Dacă iese lată, bătaia o încasez eu. Dacă merge bine, florile le primeşti tu.

Şi plecase trântind uşa.

Puiu Procopiu strălucea de bună-dispoziţie. El, cunoscut ca timid, ajunsese că nici la ore nu-şi mai ţinea în frâu voioşia, primind, pentru întâia oară în cariera lui de elev, admonestări pentru neastâmpăr. Dacă l-ai fi întrebat ce se întâmplă cu el, de ce e atât de entuziast, răspunsul ar fi fost: „Acasă la noi e bine!”

Bombardierul se pregătea să plece pe noul şantier. Mamei părea că-i merge mai bine cu sănătatea, iar Puiu se putea ocupa fără remuşcări de concursul la capătul căruia îl aştepta o navă de expediţii oceanografice. Cu acest sentiment de voioşie ieşi într-o dimineaţă în calea lui Mitică Axintescu. Tema acelei săptămâni era „Un coleg interesant”, şi Puiu se gândise să scrie despre Mitică. Acestuiai ideea nu-i displăcea. În ultimul timp, revistele luaseră obiceiul de a publica tot felul de reportaje, anchete şi interviuri realizate de cititori, îmbiindu-i cu diferite promisiuni: „Vreţi să deveniţi reporter? Vreţi ca semnătura dv. să apară lângă a celor mai de seamă fotbalişti? Nimic mai simplu!” Urma regulamentul concursului şi, bineînţeles, cuponul de participare.

Își făcură loc anevoie în autobuzul plin de ţărani care se întorceau de la cumpărături – unul cu un aragaz, altul cu două luminări gigantice de nuntă, altul cu un sac de pâine şi cu un mic receptor „Cora”, în husă roşie, care cânta subţire şi strident ca un cocoşel. Oamenii discutau în şoaptă, cuviincioşi şi discreţi ca toţi ţăranii, numai un vlăjgan de vreo 50 de ani, utilat cu cizme, scăunel pliant, vergi de bambus telescopice, mulinete, cutiuţe cu cârlige, momeli şi tot soiul de marafeturi, vorbea tare şi cu importanţă, ca naşul de nuntă. Era neam cu unul sau cu

mai mulţi dintre ei, sau o cunoştinţă apropiată de-a lor, se ducea să pescuiască într-o baltă de pe lângă satele unde locuiau şi-i întreba de una şi de alta, răspunzând tot el şi dăscălindu-i în legătură cu cultura legumelor, cu creşterea păsărilor, cu organizarea nunţilor, cu copii, cu starea timpului. Se pricepea la toate şi-şi demonstra cu sârg această pricepere şi nu-şi dădea seama deloc că oamenii se uită la el ca prin sticlă.

— Şi ce vrei tu să scrii despre mine? întrebă Pilotul.

— Vezi că te interesează?

— E normal. Ia să vedem la ce te-ai gândit.

Această insistenţă a lui Axintescu nu se datora nici orgoliului, nici curiozităţii. Pur şi simplu, se obişnuise de mult ca imediat după luarea unei anumite hotărâri să acţioneze cu minuţie în sensul ei. De vreme ce acceptase să-i servească Vestitului drept subiect, avea să se preocupe de buna desfăşurare a lucrurilor cu aceeaşi atenţie cu care în fiecare dimineaţă îşi lustruia pantofii.

— Încă nu ştiu ce o să scriu, mărturisi Puiu.

— Mai întâi ai nevoie de un sistem. N-o să lucrezi la întâmplare, nu-i aşa?

— Depinde ce înţelegi tu prin sistem.

— Modul tău personal de a aborda tema destinată cercetării.

— Hai, lasă, aici nu suntem în laboratorul de fizică.

— Vorbeşti ca un diletant. La sistem nu poţi renunţa, pentru că şi lipsa sistemului e tot un sistem! Unul prost şi nefolositor.

— Ia dă-mi tu câteva exemple de sisteme de-alea bune şi folositoare, se supără Vestitul.

— Unul ar fi investigarea temei, în dorinţa de a verifica datele obţinute anterior. Altul, cercetarea unui singur aspect considerat esenţial pentru ca apoi, prin extindere, să epuizezi întreaga temă. Un al treilea ar fi…

— Dar ce eşti tu, Sadoveanu sau reacţia nucleară dirijată, ca să te cercetez aşa, academiceşte?

— N-are importanţă, cercetarea rămâne cercetare şi-şi păstrează legile chiar dacă obiectul ei este de a demonstra cât eşti tu de fleţ.

Vestitul rânji, apreciind cum se cuvine gluma:

— Am şi trecut la catastif prima descoperire! Ea distruge o veche legendă despre tine. Se spunea că tu eşti în stare de expresii urâte or, acum opt secunde, ai pronunţat un cuvinţel trădător…

— Lasă asta. Şi ce păreri vechi mai circulă despre mine?

— A, nimic special, zise Vestitul, cu indiferenţă. Se spune că atunci când lucrezi, maică-ta îşi trage un scaun pe hol, lângă uşa camerei tale, şi se răsteşte la toată lumea: „Linişte, băiatul creează! Umblaţi încet! Nu umblaţi deloc!”

— Minciună! Mama nici nu ştie exact cu ce mă ocup; în camera mea intră cel mult o dată pe săptămână. Curăţenia o fac eu, nu vreau să se atingă nimeni de lucrurile mele.

— Tot ce se poate, încuviinţă Puiu. Se mai spune… dar asta n-are nicio importanţă.

— Ce se mai spune? Dă-i drumul!

— Păi văd că te superi. Se mai spune că odată maică-ta ţi-a cumpărat două bilete la un matineu, la Naţional, şi ţi-a ordonat: invită şi tu o fată, şi te-a cadorisit cu bani de cofetărie.

— Aiurea, roşi Pilotul. Şi chiar dacă ar fi aşa, ce ţi se pare neobişnuit?

— Păi mi se pare. Voi aveaţi bilete la parter şi maică-ta îşi luase şi ea unul la lojă, să vă observe. Şi pe urmă când te-ai dus cu tipesa să mâncaţi prăjituri, n-ai intrat în orice cofetărie, ci la „Garofiţa”, pentru că aşa îţi poruncise maică-ta; avea şi ea o masă rezervată prin partea locului. Fata, bineînţeles că nu ştia nimic, – ea îşi închipuia, sărăcuţa, că e vorba de o idilă între patru ochi.

— … porcărie! se necăji Pilotul. De ce s-ar fi ţinut mama după noi?

— O fi vrut să vadă cum îi şade odorului flirtând! Asta încălzeşte inima unei anumite categorii de părinţi, care vor să vadă pe ce au dat banii.

Gâfâind de enervare, Mitică Pilotul îşi vârî unghiile în braţul Vestitului.

— Astea-s scornelile tale!

— N-am eu atâta imaginaţie! Ţi-am reprodus cu fidelitate ceea ce circulă din sursă anonimă, pe cale orală. Folclor, copile. Dacă ar fi să ne luăm după tot ce se spune despre noi… Unii zic că eşti şi egoist, şi fricos…

Pilotul îl privi surprins şi emise un „pfu” dispreţuitor, adică la asta nu se aşteptase; era o născocire atât de absurdă, încât nici nu merita luată în seamă.

— … că n-ai dat în viaţa ta o carte cu împrumut şi că nimeni nu te-a auzit vreodată spunând cuiva „Uite, cutare, să-ţi arăt

cum am aranjat eu problemele alea pe care tu zici că nu le-ai înţeles” şi că ori de câte ori îl vezi pe unul de-ai noştri într-o situaţie nedorită, caftit, să zicem, de nişte şmecheri, te plasezi pe o orbită cât mai îndepărtată şi ocoleşti cu prudenţă locul.

— Ascultă, zise Mitică foarte iritat, dacă am atâtea cusururi, de ce mai scrii despre mine? Du-te dracului cu concursul tău. Eu cobor la prima oprire, să nu te ţii după mine.

— Singur mi-ai cerut să-ţi spun ce păreri circulă, zise Vestitul. Era mai bine să nu-ţi răspund, să te mint, sau ce?

Coborâră din autobuz şi traversară şoseaua, strecurându-se printre camioanele care goneau încărcate cu ştiuleţi de porumb.

După atmosfera din autobuz, călduţă şi cu iz de ulei ars, îi surprinsese aerul rece al câmpiei, cutreierat de aromele pământului umed şi ale ierburilor strivite. Spaţiul înconjurător fusese de curând răscolit, sub brazdele brune şi grase germina griul. Mitică culese un bolovan şi-l azvârli.

— În cine arunci? întrebă Vestitul şi pe urmă văzu ridicându-se un stol de ciori enervante.

— Mi-ai dat o idee. Data viitoare iau un arc de la şcoală.

— Cine trage cu arcul în ţinte mobile? se miră Axintescu. Sunt prea mulţi parametri variabili: distanţa, puterea vântului, viteza de deplasare a ţintei…, dar merită să încercăm.

Ameţit de aerul tare, Vestitul îngenunche pe potecă, în poziţie de start: „Pe locuri, fiţi gata, porniţi!” şi o luă nebuneşte la goană. Mitică demarase şi el; alergau din răsputeri, cu poftă, forţându-şi muşchii şi plămânii până la limită. Cerul şi pământul li se învârteau în faţa ochilor, şi totul era foarte plăcut. După vreo 30 de secunde se prăbuşiră peste o căpiţă de fin, care le zgârie obrajii.

— Şi care-i avionul tău? zise Vestitul, privind cu neîncredere aparatele.

Era aproape sigur că totul a fost o păcăleală, că Axintescu n-are acest privilegiu, să zboare singur cu un avion.

— Ăsta. Nu e chiar al meu. Suntem mai mulţi, există o planificare, pe zile şi pe ore.

— „Trener”, citi Vestitul pe fuselaj. E marca avionului?

— Da. Marfă cehoslovacă. Trener vine de la cuvântul antrenament.

— Pot să mă uit înăuntru? Fluieră mirat: e cu comandă dublă?

— Sigur, în faţă stă elevul, iar în spate, instructorul. Când greşeşti, îţi ia comanda şi pilotează el.

— Tu cu cine zbori?

— Singur. De ce mai am licenţă? Până luna trecută am lucrat cu un IAR 813, foarte bun. Acum a ieşit din serviciu, avea un număr de anişori, bătrânul. Se zice că o să ne vină un lot nou de aparate sportive, proiectate de inginerul Fotiade. Până atunci, zbor cu „Trener”-ul. E bun, pe ăsta mi-am dat şi examenul.

— Mă urc şi eu niţel? În spate.

— Urcă-te, dar să nu pui mâna pe nimic. Stai. Să nu te vadă cineva… urcă-te repede şi lasă-te cât mai în jos.

Vestitul se cocoşă în carlingă, cu burta pe genunchi.

— Dacă n-ai fi fricos, zise el, într-o doară, m-ai plimba şi pe mine niţel.

— Trebuie să fii nu ştiu cum, se sperie Mitică. N-avem voie să luăm pasageri.

— Păi asta spuneam şi eu: ţi-e frică.

— Nu e vorba de frică, surdule. E vorba de regulament.

— Da, copile, înţeleg. Regulamentele de ce sunt făcute, ca să ne inspire frică de cutare sau cutare lucru şi deci să nu-l facem.

— Vorbeşti aşa pentru că tu habar n-ai ce înseamnă adevărata disciplină. Dă-te jos.

— Imediat. Ascultă, la ce-ţi foloseşte tot pilotajul tău, dacă aia n-ai voie să faci, ailaltă nu, şi aşa mai departe?! Păi ce fel de stăpân al cerului eşti tu, dacă nu-ţi poţi permite să duci măcar o dată cu tine un om de rând, să vadă şi el cum se zboară?

De fapt, Vestitul n-avea alt scop decât să-l necăjească, atâta tot.

— Fiindcă, urmă el, filosofic, ce e mai frumos decât să poţi spune: am zburat şi eu, m-a luat un prieten cu avionul. Păi ce, ai tu un prieten pilot? s-ar mira oamenii. Sigur că da, îl cheamă Axintescu, asul aşilor.

— Dă-te jos, că vine… şopti Mitică. Nu, nu mai ai timp. Piteşte-te, să nu te vadă!

Porni grăbit în direcţia din care se apropia un bărbat cu un fanion în piână. Chircit în carlingă, Vestitul prinse câteva cuvinte din discuţia lor.

— … verificat?

— Totul e în ordine.

— … timpul… Control.

— … obişnuit… Mulţumesc.

— … şi succes.

Apoi Vestitul îşi auzi colegul venind înapoi şi curând îi văzu spinarea răsărind în carlingă, pe locul din faţă.

— Căpăţânosule, tot mai vrei să zbori cu mine? şopti Axintescu.

— Abia aştept.

Odată cu primele turaţii ale motorului, Mitică luă legătura prin radio cu dispecerul de zbor:

— Sunt Cocorul, permiteţi deplasarea la start.

— Cocorule, aici Pajura, permit deplasarea la start.

Aparatul se puse în mişcare. Lui Puiu Procopiu începu să-i fie frică: „O fi ştiind Axintescu ăsta să piloteze ca lumea? Altfel e vai de pielea mea!”

După vreo zece secunde, aparatul execută un viraj şi se opri. Turaţia motorului păru că se reduce.

— Alo, Pajura! Permiteţi decolarea! se adresă Mitică prin radio dispecerului din turnul de control.

— Cocorule, decolarea se aprobă.

— Mulţumesc.

Aparatul se urni din loc, viteza creştea într-una, în burta fuselajului se auzeau trepidaţii, zgomote înfundate, şi deodată motorul izbucni într-un adevărat urlet – cel puţin aşa i se părea Vestitului. Pasagerul clandestin simţi un gol în stomac. Zgomotul se transformase într-un zumzet egal, liniştitor, trepidaţiile dispăruseră.

— Alo, Pajura? spuse Axintescu. Plafon 50. Iau altitudine. Direcţia sud, sud- vest.

Vestitul ridică încetişor capul. Văzu, dincolo de umerii lui Axintescu, botul avionului.

— Cât naiba ai de gând să urci? întrebă el, nervos. Zboară şi tu mai jos!

— Eşti un dulce copil, râse Mitică. Am treabă la 2 000 de metri. Stai acolo cuminte, te rog să nu uzi postul de pilotaj.

Vestitul se gândi la un răspuns usturător, dar renunţă; n-avea rost să-l supere pe Axintescu tocmai acum. Dimpotrivă, constată cu mirare că nutreşte un neaşteptat respect pentru persoana la a cărei spinare se uita acum cu un fel de religiozitate; ba chiar simţi dorinţa de a-i spune ceva glumeţ şi amabil, ca un fel de schelălăială de căţel pe lângă dulăul cel mare.

Îndrăzni să-şi îndrepte spatele.

— Au! Ce faci?

Văzuse cum pământul apare în partea stângă, în timp ce în dreapta nu se mai vedea decât cerul.

— Un viraj. Te-ai speriat?

— Nu. Trebuie să faci multe viraje?

— Multe. Alo, aici Cocorul. Curenţi slabi. Vizibilitatea optimă, raportă Pilotul.

— Mă, tu ştii să şi cobori?

Zbura pentru întâia oară, nu văzuse niciodată pământul de la această înălţime. Aria de cuprindere era uriaşă, câmpiile, şoselele, oraşul, toate apăreau ca într-o machetă.

— Axintică, eşti formidabil! Eu să fiu ca tine n-aş mai discuta cu nimeni!

Se simţi din nou împins înapoi şi iarăşi văzu ridicându-se botul avionului, închise ochii. Când aparatul reveni la orizontală, Vestitul constată că erau deasupra norilor.

— Parcă plutim peste zăpadă! exclamă el, văzând dedesubt întinderea albă, uşor vălurită.

Îi era imposibil să-şi imagineze că acest covor imaculat nu este solid. Avea senzaţia că se putea bizui pe el, că-l poţi cutreiera cu piciorul.

— Sunt Cocorul. Plafon 1500. Intru în zonă. Încep programul.

— Cocorule, intră în zonă. Execută programul.

— Ce program ai? se interesă Vestitul.

— Nimic deosebit. Viraje, bucle, loopinguri.

— Loopinguri?! Doar nu vrei să te dai peste cap? Aoleu, şi ce frig e! Hai, zău, dă-te jos din corcoduş!

Mitică împinse delicat manşa şi intră într-un picaj uşor, trecând înapoi sub nori.

— Cocorule, aici Pajura. Dumneata faci zbor de agrement?

— Alo, Pajura! Sunt nişte curenţi pe-aici, minţi Axintescu. Trec la marginea zonei.

Gândindu-se că e mai bine să-l ferească pe Vestitul de senzaţii tari, hotărî să nu execute programul obişnuit, ci, vorba urmăritorului de zbor, să se plimbe, pur şi simplu.

După 10 minute, raporta că aude nişte rateuri la motor, ceva mai târziu, că motorul lucrează în regim corect, dar viteza vântului a crescut, pe urmă se ascunse din nou în nori şi apoi

ceru permisiunea de a se reîntoarce la bază, întrucât timpul de zbor era epuizat.

— Păi, numai atât? se prefăcu nemulţumit Vestitul, care abia aştepta să simtă pământul sub picioare.

— Disciplina, zise Axintescu. Bagă de seamă, peste cinci minute, capul la cutie, că aterizăm şi nu trebuie să te vadă nimeni.

Stomacul lui Procopiu îndură cu eroism senzaţiile pricinuite de pierderea rapidă a înălţimii.

— Alo, Pajura, sunt Cocorul, permiteţi aterizarea?

— Aici Pajura, vino la aterizare.

Axintescu, executând un viraj deasupra aeroportului, începu să coboare.

În difuzor se auziră câteva voci, apoi urmăritorul ordonă:

— Cocorule, atenţie la mine! Trenul de aterizare e strâmb! L-ai lovit la decolare! Urcă la plafonul 1000 şi rămâi în zona aeroportului. Voi reveni cu instrucţiuni.

Fruntea Vestitului era lac de sudoare.

— Ce înseamnă asta? De ce urcăm din nou? NU MAI PUTEM ATERIZA?!

Văzu umerii lui Axintescu ridicându-se cu indiferenţă.

— E o mică defecţiune. Nu mă bate la cap de pomană, parcă ziceai că de ce mă grăbesc să aterizez!

— Tu minţi ca să-mi dai curaj. Spune-mi, avem vreo posibilitate?

— Dacă ne prostim şi ne p… pe noi de frică, n-avem nicio posibilitate! se răsti Axintescu, vorbind aşa cum încă nimeni nu-l auzise.

— Vreau să coborâm! izbucni Vestitul. Cheamă ajutoare! Mi-e frică!

— Crezi că eşti la maică-ta acasă, pe divan, să urli ca prostul că vrei bomboane? Aici te ajuţi singur. Gura, când îţi spun!

Vestitul tăcu, pe obraji îi apărură multe pete roşii.

— Alo, aici Cocorul, spuse Axintescu. Totul e normal, în afara trenului. Permiteţi aterizarea? Încerc să folosesc o singură roată.

Solul era acoperit de pânzele lăptoase ale ceţii şi Axintescu bănuia ce răspuns va primi.

— Alo, Cocorule, spuse o voce autoritară. Nu permit aterizarea. E ceaţă. Plimbă-te şi fii calm. Ai combustibil destul. Aşteaptă instrucţiunile. Fii calm.

— E noul comandant, Mihalache. Mi-a fost instructor, şopti Axintescu.

— Alo, Pajura! Tovarăşe comandant, vreau să raportez… (oftă din greu) că nu sunt singur. La bord se află şi colegul meu Vestitul… vreau să zic Puiu Procopiu.

— Cocorule, repetă ce-ai spus!

Axintescu repetă, cu un glas uscat, această informaţie uluitoare şi adăugă:

— Vă rog să mă iertaţi.

În difuzor izbucni o hărmălaie de voci. Erau trei, patru, poate mai mulţi oameni care comentau ştirea primită de la Axintescu.

— Alo, Cocorule! Pasagerul cum se simte? răsună vocea netulburată a lui Mihalache.

— Foarte bine. E calm.

— Fiţi cuminţi. Dar să ştiţi că de bătaie tot nu scăpaţi, iar pe tine, Axintescule, trei luni o să te ţinem la măturat hangarele!

— Ce bine ar fi să scap numai cu atât! oftă încetişor Mitică. Dar asta-i aşa, o promisiune de formă, ca să-mi păstrez curajul. În realitate, o să mi se retragă licenţa.

— Întâi să ne vedem jos! exclamă Vestitul.

— Păi bineînţeles că o să ne vedem, doar răspund pentru tine, zise calm Axintescu – şi lui Puiu i se făcu ruşine, o ruşine atât de umilitoare, încât îi trecu toată frica.

— Răspunzi, ce-i aia că răspunzi? Răspund eu, fiindcă eu te-am silit să mă iei. Lasă, că nu-i rău! Se întâmplă şi cu noi o mică aventură! O să avem ce povesti la şcoală!

— Alo, Cocorule, răspunde! Recepţie.

După nici 30 de minute, o voce aspră suna în difuzor, şi Vestitului i se păru ciudat de cunoscută.

— Aici Cocorul. Zborul decurge normal, combustibilul e pe sfârşite. Ce ordonaţi? Recepţie.

— Alo, Cocorule, sunt Ştefan Procopiu. Mă cunoşti, nu-i aşa? Urmează instrucţiunile mele!

— Tata! izbucni Vestitul. E tata! Tăticu!

— Ce tătic! se răsti Axintescu. Aici suntem în misiune, discută numai pilotul şi dispecerul de zbor!

Şi continuă cu calm, la microfon:

— Băiatul dumneavoastră se simte foarte bine. Permiteţi aterizarea pe o singură roată?

— Nu. Cel puţin, nu aici. E ceaţă, s-ar putea să-i stricaţi ghereta lui nea Niţă, de la poartă. Flăcăule, pune compasul la 30 de grade sud şi raportează-mi continuu ce vezi.

Glasul părintesc care răsuna acolo unde Vestitul s-ar fi aşteptat cel mai puţin să-l audă îi dădu o nemaipomenită doză de siguranţă şi de mândrie.

— Ai auzit? Tata! El ne salvează! Cel mai bun specialist!

—Taci! îl repezi Mitică, pe care vorbăria lui Puiu îl deranja.

— Aş vrea să-i văd pe ăia care nu credeau în cinstea lui taică-meu! Oamenii ca el nu pot fi decât cinstiţi şi demni.

— ... calea ferată. Pădure, raporta Axintescu. Un pârâu. Un pod.

— Păstrează aceeaşi direcţie. Te rog să execuţi virajul cât mai fin.

— Executat. Sunt pe direcţia indicată.

— Ce vezi?

— Câmp. Plantaţie de porumb.

— Perfect. Aterizezi în porumb. Pe urmă ieşiţi din carlingă şi fugiţi cât mai departe.

— Am înţeles: aterizez în porumb. După oprire, ne refugiem în câmp.

Nu se mai auzea decât fâşâitul aerului. Aparatul cobora ca o pasăre. Covorul verde-ruginiu al porumbului era din ce în ce mai aproape. Axintescu împingea manşa aproape imperceptibil. „Ţin-te binel” strigă el, şi aparatul stârni un fâşâit prelung şi aspru. Acum Axintescu era sigur de izbândă. O smucitură, şi avionul se opri, uşor înclinat spre stânga.

— Alo, Pajura! Aterizarea a reuşit Totul e bine.

— Părăsiţi imediat aparatul.

— Nu vă temeţi, a fost o aterizare aproape comodă, nu există pericol de explozie. Aparatul e în stare perfectă.

Şi Axintescu făcu un lucru imprevizibil: izbucni în plâns.

Procopiu îl privi dezorientat. Nu se aşteptase la această reacţie. Deodată, scoase blocnotesul, pixul şi începu să noteze, îndemnându-l pe Mitică:

— Foarte bine, plângi, nu te ruşina. Eşti foarte natural! Spune-mi repede şi exact ce simţi. Acum, cât încă nu te-ai liniştit! O să iasă o descriere extraordinară, îi pulverizez pe toţi, iau punctajul maxim! Plângi, dragă, nu te opri! Plângi şi spune-mi ce simţi! Vreau mai ales să-mi povesteşti cum a decurs aterizarea asta.

— Păi n-ai fost cu mine? zise Mitică, uitând să mai plângă. Doar ai văzut singur!

— N-am văzut nimic, am stat tot timpul cu ochii închişi, mărturisi stânjenit Vestitul.

Capitolul al XIII-lea

AVENTURĂ LA „CASTELUL DE MĂLAI”

Într-o marţi, „zi lungă”, cu şapte ore, dintre care patru de atelier, Leo Mileşan trecu printr-o împrejurare nouă şi foarte plăcută. Zoica Garofil îi poftise pe toţi la spectacolul tinerilor artişti. Se lăuda că obţinuse pentru prietenii ei un rând întreg, chiar lângă mantinelă. Acum, pe Leo îl preocupa problema ţinutei: să apară în stilul gentleman, cu costum şi cravată sau artistico-sportiv, cu tricou roşu pe gât, jachetă de piele şi pantaloni cu tigheluri? Şi mai trebuia să se ducă şi la frizer, chestiune complicată, marţea fiind aglomeraţie. Se gândea cum să facă, pentru a pleca de la şcoală mai devreme. O durere de cap? Nişte ameţeli? Un unchi venit din provincie, care-l aştepta, dezorientat, în Gara de Nord?

Clasa lor primise o lucrare din partea cooperativei de reparaţii sanitare. Era vorba despre nişte garnituri metalice, de diferite dimensiuni. Le prelucrau la cele şase „cămile”, adică strunguri din dotarea atelierului şcoală. E drept că Vestitul Procopiu şi alţii făceau tot felul de glume pe seama acestor garnituri care n-aveau să îndeplinească rolul glorios al pieselor pentru automobile, de pildă, ci unul mai modest, prin canalele menajere. Asta însă nu-i împiedica să fie mândrir fiind vorba de prima lor comandă serioasă. Înainte, făcuseră doar nişte bidoane urâţele, din tablă zincată, pentru un depozit de plastifianţi. Acum era altceva, lucrau după desene, aveau plan şi control tehnic de calitate. În fiecare săptămână, merceologul cooperativei venea să recepţioneze piesele, controla cu şublerul una din zece şi pe urmă turna din servietă pe catedră o grămadă de facturi şi de boniere şi, împreună cu maistrul Negrescu, completau voiniceşte zeci de rubrici.

Băieţii făceau cerc în jurul lor, ştergându-şi mâinile cu câlţi, dându-şi importanţă, iar Procopiu îşi permitea să observe, ironic ca tot omul care se ştie cu adevărat productiv, că „până descântă ei hârtiile, se mai pot face o mie de garnituri”.

Negrescu, poreclit Harakiri, un bătrânel mărunt şi îndesat şi extrem de iute, cu ochi înguşti şi o mustăcioară tip „muscă”, era foarte sensibil la disciplina muncii. De altfel, se străduia ca totul să devină exact ca într-o uzină autentică. Piesele ţi le preda contra bon cu semnătură, o piuliţă prost strânsă căpăta în ochii lui proporţii de catastrofă şi-ţi scădea chiar şi un punct întreg pentru o abatere de la regulile de protecţia muncii.

Modul său cel mai frecvent de a sancţiona nepriceperea era ridiculizarea. Te mustra cu mici zâmbete reci, rostind nişte zicale de-ale lui, ca de pildă „vai de capul cui se crede prea devreme maistru, – iese la pensie ucenic!”

De la moş Negrescu învăţaseră o mulţime de lucruri în atelierul acela nu prea spaţios, cu geamurile afumate şi prăfuite şi cu chiuveta ruginită, al cărei robinet, spre ruşinea meşterilor, picura întruna. Învăţaseră să modeleze tabla, să sudeze, să nituiască, să lucreze la bormaşină, şi la strung, şi la freză.

Filmul zilei era cel obişnuit. Toată lumea în salopete albastre, cu emblema şcolii pe piept, în stânga, – zgomote metalice de diferite intensităţi, fâşâitul măturii cu care unul sau altul mătura rumeguşul metalic , ici-colo, râsete stârnite de relatarea unor

întâmplări aiurite; investigaţii pentru găsirea unei chei de 32, care *era adineauri aici, am pus-o cu mâna mea, aş vrea să ştiu cine a luat-o*.

De vreo cinci minute, Procopiu, care era cel mai apropiat de Leo, îşi privea nedumerit colegul; la un moment dat îi atrase atenţia şi Pilotului: „Ia uită-te la ăsta”. Mustaţă Cicerone recepţionă şi el informaţia, iar Fane, văzând că trei oameni se uită într-o anumită direcţie, îl fixă şi el pe Leo. Acesta nu părea să se găsească într-o ipostază neobişnuită. Atât că privea foarte atent, cu ochii îngustaţi de concentrare, acţiunea maşinii, şi că universalul se învârtea suspect de repede. În spatele lui Leo răsărise mustăcioara verticală. Maistrul nu zicea nimic, se uita şi atâta tot. Leo opri maşina, scoase piesa şi-i măsură diametrul, o puse în coşul de sârmă cu lucrări finite şi introducând altă piesă în strung, îl porni din nou cu turaţie mare. Procopiu se uită la ceas. Exact după două minute şi treizeci de secunde, Leo retrase piesa de la cuţit. Şubler, coş, şi alta la rând! În mod normal, piesa aceea se făcea în şase minute, timp în care o trăgeai înapoi de câteva ori, ca să-i verifici diametrul. Leo însă n-o măsura decât la sfârşit, şi pe deasupra, universalul lui se învârtea extraordinar de iute.

— Nu vă uitaţi! murmură deodată Leo, fără să-i privească. Mă intimidez!

Scoase piesa – era ultima – şi o puse în coş. Întâlnind ochii codaţi ai lui moş Negrescu, se fâstâci:

— Eu am terminat, tovarăşe profesor. Acum ce fac?

— Mătura e lângă uşă. Sau poate vrei să cureţe alţii după tine?

Mileşan înclină cuminte din cap, luă mătura şi făraşul şi începu să deretice, trăgând cu coada ochiului la maistru care se apucase să-i măsoare piesele cu vechiul lui şubler de oţel cromat.

— Auzi, Mileşane, cine ţi-a spus ţie să lucrezi după ochi, la viteza asta?

Leo şovăi un pic, neştiind ce răspuns i-ar conveni lui Negrescu. „Ce-ar fi să-i răspund: nimeni, dar mă grăbesc să prind rând la frizer, că diseară mergem la zaiafet!” Dar plecă privirile cu o naivitate magistral jucată:

— Îmi vine aşa, pe neştiute… Simt treptat că mă obişnuiesc cu timpul piesei. Adică după ce aşchiez primele patru-cinci

bucăţi, încep să simt secundă de secundă ce se întâmplă cu piesa.

Ridică uşor din umeri, ca şi cum ar fi vrut să spună „Acum, oi fi făcut bine, oi fi făcut rău, eu nu ştiu, ziceţi dumneavoastră”. Moş Harakiri îşi puse cu încetineală preţiosul şubler înapoi, în buzunarul de la piept. La fel, fără grabă, se uită la ceas, deschise gura să spună ceva, dar socoti că mai întâi e cazul să întoarcă arcul ceasului şi abia într-un târziu bombăni:

— Probabil că ai tăi vor să te dea la facultate. Păcat. Din tine ar putea ieşi exact genul de meseriaş pe care se bat directorii de uzină.

Şi-l privi pe Leo cu un fel de milă, ca şi cum l-ar fi văzut răpit de nişte spirite vrăjmaşe, care n-aveau altceva mai bun de făcut decât să-l înşface, târându-l pe scările universităţii, în vreme ce un grup de directori de uzină se rugau cu disperare să nu le facă acest neajuns.

— Dar, în fine, murmură maistrul, nu-i rău dacă un inginer sau un profesor ştie ce se face cu un strung… Spune-i tatălui tău că pe ziua de azi meriţi să stai în capul mesei. Eşti liber.

— Păi mai avem o oră de atelier, se prefăcu Leo mirat.

— Tu ţi-ai făcut planul. Alte piese nu-ţi mai dau, că-mi rămân fără material celelalte clase. Poate treci pe curat tabelul cu lucrări pentru expoziţie, ai un scris ordonat.

— Eu?! se plânse şiret Leo. Eu scriu groaznic. Procopiu, da, el învârte pana ca un caligraf din evul mediu!

Vestitul Procopiu îşi muşcă buzele în ritmul unui „du-te naibii”, neauzit. Nu o dată, înapoind lucrările scrise, profesorii ridicau mâna, arătând ultima teză: „Pe asta cine a scris-o?" „Eu…" se ridica Procopiu, roşind. „Poftim încoace, să mi-o citeşti". Se învăţaseră cu el, ştiau că niciodată nu va scrie citeţ. Ascultau cu pacienţă lectura şi-i acordau nota de rigoare.

— Ia treci, Procopiule, să-ţi vedem scrisul! îl invită moş Negrescu. Te pomeneşti că ăsta e talentul tău, şi eu n-am ştiut nimic.

Pe urmă deschise dulapul şi dădu la iveală două volume cam ponosite, „Cartea strungarului” şi „Maşini-unelte aşchietoare”.

— Mileşane, tu poţi merge acasă. Cărţile astea le iei cu tine. Încearcă să pricepi câte ceva din ele. Am eu un plan: poate înscriem şi noi un elev la concursul pe meserii.

— De-abia aştept să le citesc! Unde n-o să înţeleg, o să vă întreb pe dumneavoastră, adică numai dacă pot să viu şi în zilele când n-aveam atelier.

— Poţi să vii oricând, spuse cu prietenie bătrânul. Mergi sănătos. Azi mi-ai făcut o mare bucurie.

Şi stingherit că-i scăpase o asemenea mărturisire, moş Negrescu se îndreptă neguros spre catedră, să vadă cum e scrisul lui Procopiu. Vestitul, care avusese vreme să-şi facă o pată de cerneală pe obraz şi două pe foaia tabelului, păli, mai ales că din pragul uşii, şi nevăzut de Negrescu, Leo executa o reverenţă de toată frumuseţea.

Leo plecă de la şcoală cu o stare de spirit foarte plăcută. I se părea că nu câştigase doar o oră ci o întreagă vacanţă. Şi mai era şi senzaţia aceea liniştitoare, de lucru făcut cumsecade, temeinic, până la capăt. Nu-şi închipuise că din graba lui de a termina garniturile avea să iasă o performanţă; acum însă se înfrupta din bucuria succesului, având impresia că reuşita nu fusese o întâmplare, ci rezultatul unei tentative îndelung plănuite. Găsea că isprava lui depăşise cu mult valoarea unei note maxime la orice obiect: „La urma urmelor, un strung e ceva mai mult decât o ecuaţie!” Pe scurt, Leo simţea pentru întâia oară plăcerea de a fi lăudat nu pentru o lucrare obişnuită, de elev, ci pentru una de specialist.

Începu să-şi facă planuri mari: se vedea lucrând câte două ore pe zi la strung, iar serile citind lucrări de specialitate. Nu o dată îl auzise pe moş Harakiri spunând că visul lui este să-i trimită pe câţiva dintre discipolii săi la olimpiada meseriilor, unde să concureze de la egal la egal cu elevii de la şcolile profesionale şi de la liceele tehnice. El, Leo Mileşan, avea să-i aducă medalia de aur şi diploma cuvenită primului clasat la categoria „strungari”. Lui Leo îi mai umbla ispititoare, prin minte, imaginea unui tânăr – şi neapărat frumos – inginer, care străbate ca un fel de prinţ al tehnicii o hală înţesată cu maşini gigantice. Deodată, oarecare zarvă. Ceva nu merge, se fac presupuneri, cutare şi cutare. Păreri împărţite, tentative de repunere în funcţiune. Apare EL. Cineva bombăne: „A venit şi ăsta să ne încurce. Ce poate să ştie, abia a terminat politehnica.” Tânărul – şi frumosul — inginer, pe numele său Leonard Mileşan, nu spune nimic, întâi se uită la circuite, apoi la cutia de viteze. Găseşte defectul, îl

remediază, porneşte maşina, lucrează el însuşi un timp – iar oamenii abia mai găsesc puterea să se mire: „De unde o fi ştiind atâtea lucruri?”

Dar până una, alta, extraordinarul inginer împinse uşa frizeriei „Paris”. Aici încă nu ajunsese vestea despre genialitatea lui, aşa încât se văzu nevoit să se piardă anonim în mulţimea bărbaţilor care-şi aşteptau rândul, şezând pe taburete sau în picioare, lângă cuier, tăcuţi şi neraşi ca o adunare de mafioţi. Dar Leo n-avea să aştepte prea mult. Un frizer înalt şi zvelt se apropie, curtenitor:

— Domnu’? Un ras, un tuns plastic?

— Zizi!!

Frizerul era Costel Zizi Mărcuş-Nevada, în persoană.

— Mă recalific, râse el. Vino la mine.

„Mafioţii” îşi arătară dinţii: „Ce înseamnă asta, umblaţi cu favoritisme?” Dar Mărcuş îi linişti:

— Eu sunt încă ucenic, n-am voie să lucrez pe clienţi. Cu dânsul e altceva, nici nu-i luăm bani, l-am chemat ca să mai exersez.

Leo deveni imediat nervos şi bănuitor: se şi vedea cu părul tuns în scări şi cu urechile ciupite de foarfecă. De altfel, Nevada nu lucra chiar în salon, ci în camera de serviciu, unde se aflau hainele frizerilor, dulapul cu şervete şi prosoape şi o bancă pe care se înşirau plase cu zarzavat şi tot felul de pachete. Pe măsuţă, reşoul încingea un ibric cu apă pentru cafeluţele meşterilor. Într-un colţ, un scaun frizeresc, de modă veche, cu tapiseria bătută pe margini în bumbi de alamă.

— Ia loc, îl invită Nevada.

— Ca să mă ciopârţeşti…

— Nu fi Nae. O să vezi.

„Mă scol şi fug!” îi trecu lui Mileşan prin cap, dar se gândi că asta ar fi constituit o dovadă de laşitate. Când Nevada luă briciul, Leo simţi că-i îngheaţă sângele.

— Ce faci?

— Te tund plastic, ţi-am spus. La *Athenee Palace*, treaba asta te-ar costa o căciulă de bani.

— Zizi, tu parcă erai boier, cum te-ai hotărât să intri în câmpul muncii?

— Din plictiseală. Stai liniştit, că te scalpez.

— Cât îţi iese?

— Ca ucenic, 400 pe lună. Dar dacă sunt cuminte şi harnic, o să iau 600, chilipir curat!

De duioşie, Leo simţi cald în jurul inimii. Aşadar, în viaţa lui Nevada avea loc o cotitură, omul se hotărâse să pornească pe drumul aspru dar cinstit al muncii, renunţând la hoinăreală şi la găinării. Un băiat frumos şi cu atâtea însuşiri ca el nici n-ar fi fost normal să se piardă la periferia societăţii. Voios, Leo începu să-i povestească isprava lui din orele de atelier.

Spre uimirea şi bucuria lui, vedea în oglindă cum capul său lua, treptat, un aer special, ceva între actor de film şi sportiv de vază, care coboară dintr-un avion internaţional, după ce a dat ocazie ziarelor din patru ţări să-l ridice în slăvi. Nevada nu era un lăudăros; făcuse minuni cu briciul lui, purtat dibaci prin coama bănuitorului client.

— Cum, chiar nu trebuie să plătesc nimic? zise Leo.

— Tu, nu. Dar alţii mă vor plăti regeşte. După ce îmi fac mâna, n-o să discut decât de la zece lei în sus. Arăţi ca un lord, du-te şi laudă-mă în târg, să vină clienţii la mine ca musulmanii la Mecca, aferim!

Ajuns acasă, Leo avu destul timp să se îmbrace şi chiar să aranjeze şi un mic scandal. Acest al doilea punct nu figurase în program, dar doamna şi domnul Mileşan, profitând de lipsa lui, forţaseră sertarul de la noptieră să vadă dacă nu cumva mai e pe acolo vreun obiect suspect şi dăduseră peste un caiet a cărui lectură îi captivase. Leo strigă că e o totală lipsă de moralitate să-i găsească „cotrobăind prin problemele omului”.

— Nu mai urla, bombăni domnul Mileşan, destul de stânjenit. În ultima vreme eşti cam tăcut, nu prea binevoieşti să ne spui ce se mai întâmplă cu tine. O fi de vină vârsta. Ai ajuns cât şifonierul ăla. Mare şi tăcut.

— Faci ca atunci, când cu Zoica în maşină. Imediat mă bănuieşti de cine ştie ce. Şi chiar dacă lucrurile ar sta ca în imaginaţia voastră cea îmbelşugată, credeţi că sunt atât de prost încât să le notez sistematic şi caligrafic în caiet? Nu sunt nici domnişoară de pension, nici nu trăiesc în secolul 18.

Leo îşi trase pe el o cămaşă albă, cu manşete şi guler tare.

— Unde te duci? întrebă doamna Mileşan. Ia uită-te, dragă, la el, se îmbracă de sindrofie şi nu spune nimic.

— Păi mă duc! spuse Leo, schiţând ceea ce ar fi vrut el să fie un zâmbet sarcastic. La o întâlnire cu băutură şi cu un anturaj

periculos, care mă poate influenţa în rău. O să jucăm cărţi, o să ne îmbătăm, o să ne încăierăm şi-o să vină şi miliţia. N-aţi citit în jurnalul meu intim ce dezorientat sunt, ce de mai probleme îmi fac?

— Ia fii tu serios! se necăji domnul Mileşan. Că acum îţi încui ciubotele. Şi ce faci acolo, ţi-am dat eu voie să umbli cu cravata mea bleumarin? Ia-o pe aceea cu roşu şi alb, eşti flăcău, nu moşneag.

Fapt este că lectura „jurnalului intim” îi derutase, şi Leo ştia de ce. Nu era ceea ce se cheamă jurnal intim. Pe primele două pagini scrisese el câte ceva, timp de vreo câteva săptămâni. Erau notaţii obişnuite, despre părerile şi întâmplările lui. Pe urmă, însă, caietul începuse să arate ca un fel de jurnal al celorlalţi. El găsise că e mult mai interesant să noteze ceea ce li se întâmplă altora, lui Vestitul, lui Nevada, Zoicăi. Reieşea că tot ce se petrecea cu ei este mai atrăgător decât ceea ce i se întâmplă lui. Pagini întregi erau pline de gafele lui Smărăndoiu, de succesele lui Axintescu, de episoadele contradictorii ale biografiei lui Mustaţă. Principala caracteristică a însemnărilor nu-i scăpă domnului Mileşan.

— Mă uimeşte faptul – aici, Şef se întrerupse, aprinzându-şi o ţigară, semn că avea de gând să se lanseze într-un şir lung de presupuneri şi de sfaturi – că nu le găseşti colegilor niciun cusur, ci fel de fel de calităţi. Punctul ăsta de vedere mie nu-mi displace, dar are unele dezavantaje.

Leo oftă. Simţea că va trebui să asculte o lungă vorbire, plină de adevăruri.

— S-ar putea trage concluzia că nu ai suficientă încredere în tine, zise domnul Mileşan cu cruzime (adică aşa îşi închipuia el că este în clipa aceea: crud, dar plin de adevăr). Mă tem să nu faci greşeala de a-i socoti pe toţi ireproşabili, ca urmare a faptului că ai o părere proastă despre posibilităţile tale! Eşti voinic, inteligent, îndemânatic, poftim eşti şi destul de chipeş – ce dumnezeu, aranjează-ţi şi tu o părere mai ca lumea despre tine!

— Mulţumesc pentru complimente, bombăni Leo. Bine ar fi dacă peste tot aş da de tine, multiplicat. Dar vezi, un tată există numai ca unicat! Dincolo de duiosul prag al casei părinteşti mă aşteaptă o sumedenie de indivizi care se lasă al naibii de greu când e vorba să-mi recunoască virtuţile.

— E! zise domnul Mileşan, deschizând larg braţele, cu palmele întinse, adică „n-ai ce-i face”. Până şi cea mai modestă carieră socială cere nişte eforturi. În societate nu se intră cu bilete pentru locuri rezervate.

Leo oftă, strângându-şi cu furie pleoapele.

— Iar începi, cu vorbirile astea înţelepte auzite la emisiunea „Părinţi şi copii”? Nu pot să fac un gest, să spun ceva, să scriu trei rânduri fără să te aşterni pe tras tot felul de concluzii. Ştiu ce o să urmeze, – o să-mi spui din nou că la vârsta mea erai altfel, munceai din greu, răbdai de foame, te luptai cu viaţa. Ce vrei de la mine?

— Păi vreau! se necăji domnul Mileşan. Eşti înfumurat şi nepoliticos, ar trebui să-ţi cunoşti măcar aproximativ lungul nasului! De unde ideea asta că ţi se cuvine orice?

— Stop! izbucni Leo în râs. Te-am prins în cursă. Nu de viaţa mea îţi arde ţie, ci pur şi simplu te amuză să mă dăscăleşti. Adineauri îmi demonstrai că n-am ambiţie, tupeu, cutare şi cutare, iar acum mă acuzi că sunt un depozit de vanităţi.

Domnul Mileşan ridică din umeri, plictisit:

— Eu stric, că-mi pierd vremea cu tine. Nu vezi că nici cravata nu ştii s-o înnozi ca lumea? Vino încoace! spuse el, energic, şi după ce-i desfăcu cravata, trecu încruntat la delicata alcătuire a unui nod cilindric, revenit la modă odată cu cravatele de un pogon. Atenţie, îţi mai dau un sfat, dar de astă dată e unul foarte serios, care n-a figurat în nicio emisiune: omul inteligent nu face niciodată pe grozavul la el în familie. Păstrează-ţi arţagul pentru situaţiile din afara casei. Unde zici că te duci în seara asta?

— La Hopa-Mitică. La circ! Ne-a invitat Zoica. N-o să fie nimic de soi; spectacol cu artişti debutanţi. Au şi ei nevoie de galerie, cine să le-o facă dacă nu noi?

Năvăliră în autobuz gălăgioşi ca nişte indieni în vagoanele „Expresului de Santa Fe”. Printre pasageri se făcură auzite exclamaţii critice. Băieţii însă pălăvrăgeau fără griji, fiecare încercând, conform regulei care se stabileşte imediat ce se naşte un grup, să vorbească şi să râdă mai tare decât toţi. Aveau obrajii roşii, se cunoştea că abia ieşiseră de sub duş şi probabil că nimeni nu făcuse economie de coloniei aşa încât întregul autobuz mirosea de parcă cineva scăpase în

aglomeraţie o sticlă de lavandă. Mitică purta o tunică albastră, cu nasturi de alamă şi cămaşă cu jabou tip 1900. Rizovski optase pentru stilul sportiv – tricou alb, pe gât, şi jachetă neagră de piele. Cel mai distins părea însă Vestitul Procopiu. El avea papion şi încă un papion vişiniu!

Dar apariţia cea mai uimitoare era Dorina Stăvărache. O mai văzuseră ei îmbrăcată de zile mari, dar acum, potrivit expresiei lui Leo, „arborase marele pavoaz”: o albă rochie de mătase, brodată cu motive româneşti, lungă până la pantofi, ai căror tocuri măsurau nu mai puţin de opt centimetri înălţime. Pe umeri purta cu îndrăzneală o pelerină roşie ca focul, cu marginile tighelite auriu. Suplimentar, Dorina îşi presărase în păr câteva confeti şi-şi albăstrise pleoapele cu fond de ten.

— Copii, oftă Procopiu, dacă nu găsim la iuţeală nişte ochelari negri, riscăm să ne pierdem vederea.

Mitică Axintescu căuta sprijin, cu gesturi de om ameţit.

— Eu m-aş întoarce acasă. Unde să mă mai duc? Dacă am văzut-o pe Dorina, sufletul meu s-a alimentat cu splendoare pentru cel puţin un trimestru.

— Mde, spuse ea, neîncrezătoare. Nu cumva îmi faceţi complimente? Ia să văd dacă rămâneţi cavaleri până la coborâre, – acolo o să am nevoie de ajutor, cu tocurile astea nu sunt prea sigură.

Toţi simţeau o mare nevoie să-i spună glume noi, lucruri inteligente, Leo o prinse de câteva ori de cot, pretextând că o sprijină la zdruncinăturile autobuzului. Dorina însă nu părea deloc în apele ei. Marele pavoaz decora o navă ursuză. Încă de la primirea invitaţiei, Dorina simţise ceva foarte neplăcut, exact ceea ce simte o fată când colega ei îi spune „Ştii că acum sunt artistă? Vino să mă vezi, îţi dau un bilet de favoare.” Iată de ce Dorina se îmbrăcase atât de bătăios şi de ce, în acelaşi timp, n-avea chef de glume.

Spectacolul fusese gândit altfel decât de obicei. Artiştii debutanţi şi profesionişti aşteptau pălăvrăgind prin arenă, în staluri şi la balcoane. Unii erau deja costumaţi, alţii încă în haine de stradă. Spectatorii – în majoritate tineri – avură surpriza de a fi prezentaţi şi de a da mâna cu protagoniştii întocmai ca la o întâlnire intimă, într-un cerc de cunoştinţe. Nina Soare, specialistă în dresura de tigri, lei şi pantere, se aşezase chiar pe

rândul rezervat pentru colegii lui Leo, şi tot aici se afla un bărbat înalt şi slab, iluzionistul Mancini, împreună cu fetiţa lui în vârstă de 10 ani, Mary, care îi era asistentă. Prin sală mai puteau fi văzuţi clovnii Doru şi Gică, atleţi de tot felul, călăreţi, jongleri. Fiecare devenise centrul unui grup de curioşi cărora le povestea cum va decurge spectacolul, la ce aspecte trebuie să fie mai atenţi, cât timp îi trebuie unui artist pentru a ajunge la executarea corectă a unui procedeu nou şi cum poate fi modernizat un procedeu vechi, practicat de câteva secole. Artiştii evocau întâmplări din cariera lor, prezentând pe loc, acolo printre spectatorii uimiţi şi încântaţi, diferite trucuri simple şi făcând să circule din mână în mână fotografii vechi, ziare de acum zece sau o sută de ani, cu articole şi reportaje de la spectacole de circ. Nina Soare le povesti cum, într-un spectacol din turneul de la Budapesta, venind din oraş şi intrând imediat în arenă, avusese surpriza neplăcută ca tigrii s-o întâmpine cu nervozitate şi manifestări de nesupunere. Motivul avea să-l descopere abia după vreo trei minute – timp destul de îndelungat în arenă. Venise la spectacol direct de la coafor, şi tigrii, învăţaţi cu un singur tip de colonie folosit de stăpâna lor, erau deranjaţi de mirosul nou – şi deci suspect – al fixativului folosit de coaforul budapestan. Rapid, Nina Soare ceruse ca unul din băieţii de arenă să-i aducă din cabină sticluţa ei cu colonie „Liliac”.

Mancini executa numere cu mere şi nuci, şi merele se transformau în vrăbii, iar nucile în şoricei albi, şi toate astea nu în arenă, protejat de distanţă şi de recuzita îmbelşugată, ci stând comod într-un fotoliu din rândul cinci şi încercuit foarte strâns de privitorii care, vorba oricărui iluzionist, cu cât priveau mai atent, cu atât nu observau nimic din trucurile sale. Doctorul Stoicescu, veterinarul menajeriei, îşi povestea ultima ispravă: o operase de cataractă la ochiul drept pe ursoaica Mura, intervenţie în urma căreia Murei i se prescriseseră ochelari.

— Când o s-o vedeţi cu ochelari în arenă să nu credeţi că e o glumă. Fără ei n-ar putea evolua corect.

Spectacolul propriu-zis începu într-un chip neaşteptat, dar logic: artiştii strigau… catalogul, ca orice profesor, şi chiar erau profesori. Fiecare jongler, dresor, trapezist, călăreţ, clovn funcţiona ca profesor, asistent sau şef de lucrări la specialitatea respectivă, din cadrul cursului de artă a circului.

— Condei Liliana! spuse cu gravitate Iordan Sârbu, care pe afiş era denumit „Omul-cu-oase-de-porumbel”, zburătorul numărul unu al circului.

Tobele răpăiră, trâmbiţele emiseră note solemne.

— Prezent! se auzi o voce din cer.

Toate privirile se îndreptară spre plafonul împânzit de corzi strălucitoare şi de delicate practicabile suspendate. Eleva Condei Liliana, firavă şi emoţionată, într-un tricou portocaliu, cu soarele pe piept, se afla la 12 metri înălţime. „E în clasa a VII-a, este foarte bună la toate materiile şi cu deosebire la fizică şi chimie, continuă Omul-cu-oase-de-porumbel.” Liliana alergă spre capătul practicabilului, prinzându-se cu mâinile de trapez. Pendulă de trei ori, luându-şi avânt, şi apoi se lansă în gol cu o siguranţă stupefiantă, prinzând trapezul următor, plasat la patru metri, cu picioarele. Aparatul descrise o mişcare largă, iar Liliana, profitând de această energie, execută un nou salt în gol, care o duse de-a dreptul în… loja orchestrei, unde, după ce ateriză cu graţie, luă o trompetă şi începu să cânte cu virtuozitatea unui *jazz-mann* experimentat. Aplauze furtunoase – ar adăuga un ziarist. Pe acest solo aţâţător de trompetă apărură, chemaţi de profesorul lor, elevii – jongleri, care în afară de clasicele cercuri şi fuse mai lucrau cu sticle de cerneală – pline şi fără dop – şepci, umbrele, mingi de fotbal, table de şah cu toate piesele aşezate la locul lor. Impresia era de obiecte sustrase de la legea gravitaţiei, alcătuind un acoperiş cu reliefuri în necontenită schimbare, sub care se mişcau, în paşi de dans, parcă fără nicio legătură cu ele, ucenicii-jongleri.

— Urmează Milăuţă Dumitru şi Paşca Vasile.

Curiozitate mare: era vorba despre clovni debutanţi. Apărură, acest Milăuţă, un rotofei jovial, şi colegul său Paşca, zdravăn ca un halterofil şi foarte neguros la faţă, îmbrăcaţi nu după tipicul clasic, al paiaţei, ci în uniformele lor şcolăreşti. Nu păreau deloc încântaţi, de fapt nici n-ar fi intrat dacă nişte înfiretaţi oameni de serviciu nu i-ar fi târât de guler până în mijlocul arenei. Misterul se lămuri numaidecât: Paşca şi Milăuţă nu-şi învăţaseră lecţia, deci n-aveau ce să prezinte. Şi era o lecţie importantă: „Cum îi facem pe spectatori să râdă.” Cei doi necăjiţi se porniră pe explicaţii, şi în curând tot amfiteatrul vibra de râsete şi aplauze.

— Dar artista noastră nu mai apare? se miră Leo. N-am văzut-o nici pe la trapez, nici, vorba poetului, „plesnind din bici pe lângă lei!”

Procopiu îi făcu semn că rezolvă el problema şi, aplicând metoda telefonului fără fir, transmise celui din stânga: „Întrebaţi-o pe Nina Soare dac-o cunoaşte pe Zoica şi când o să apară în arenă!”

Nu se ştie cum a sunat mesajul în forma lui finală, după ce fusese rostit, rând pe rând, de doisprezece oameni. Dar răspunsul, sosit pe acelaşi circuit, a fost acesta:

„Zoica s-a dus să-şi cumpere o ceapă”.

Leo repetă încet aceste cuvinte şi murmură:

— Cineva care nu mă iubeşte vrea ca eu să înnebunesc. Care ceapă, Vestitule? Tu înţelegi ceva?

Un nou schimb de mesaje de-a lungul şirului de fotolii aduse clarificarea. Zoica avea să apară în arenă în mod indirect, de fapt fusese prezentată mereu acolo, dar nu ca interpretă, ci ca autoare de costume. Cum apăruse în prima formă a acestui răspuns povestea cu ceapa, avea să rămână un mister.

Încă de la începutul cursurilor, atenţia Zoicăi se fixase asupra atelierului de croitorie. Aici putea să coasă pentru păpuşi tot ce-i trecea prin cap, o rochie din zece culori sau o bluză din mărgele. În atelier se aflau zece maşini de cusut, o apetisantă grămadă de reviste şi volume cu modele şi un depozit încântător, în care se afla tot ceea ce s-a inventat pe lumea asta ca să fie croit şi cusut, încheiat cu copci, cu nasturi sau cu fermoare.

În perioadele mai aglomerate le ajuta cu sârguinţă pe lucrătoare. După un timp, Zoica se adresase domnului Stratilat; nu mai dorea să devină artistă, ar fi vrut să înveţe proiectarea şi executarea costumelor.

Cum direcţiunea era în acea perioadă cuprinsă de febra izbânzilor didactice, se hotărî că Zoica avea nevoie de o programă analitică alcătuită special pentru ea. I se fixară noi obiecte de studiu: istoria artelor plastice, istoria costumelor, scenografia. La orele de practică, bucuria ei: avea să se exerseze croind şi cosând la dimensiunile unor păpuşi, dar şi ajutând lucrătoarelor la execuţia costumelor adevărate. Zoica se pomenise, aşadar, într-o lume foarte fericită, în care portretele lui Rafael se amestecau cu ibrişine de aţă colorată şi descrierea

costumelor de la curtea lui Constantin Brâncoveanu, cu modele de pinteni din Vestul american la 1880. Tricoul cu soarele pe piept al zburătoarei Liliana era opera ei.

În pauză, porniră în căutarea Zoicăi, prin cabine. Mustaţă Cicerone, ca muzician, era în elementul lui printre artişti. Se recomanda în dreapta şi în stânga „student la canto”. Pe mutra triunghiulară a lui Procopiu erau suficient de multe pete roşii ca să presupui existenţa unei emoţii de grad maxim. Vestitul nu mai văzuse niciodată atât de aproape fete în tricouri sumare. Roiau în jurul lui balerinele şi acrobatele! Şi, lucrul cel mai curios – dar aici, la circ, foarte normal – era că, stând de vorbă cu tine, fata ridica foarte serioasă piciorul până la tâmplă, verificând supleţea încheieturii sau, exact în clipa când răspundea la banala întrebare „Voi unde aţi ajuns la fizică?”, se trântea într-un şpagat. Se modificase şi dispoziţia Dorinei; acum era voioasă şi se purta firesc. Aflând că Zoica nu apare în arenă, senzaţia de rivalitate dispăruse şi ar fi dat mult ca să aibă în locul pantofilor cu tocuri de opt centimetri, nişte bascheţi ca lumea.

Întrebând în dreapta şi în stânga, Dorina găsi atelierul. Bătu la uşă şi, cu toate că nu-i răspunse nimeni, intră. Lumina era stinsă. Retrăgându-se, pentru a închide uşa şi a se înapoia în sală, auzi un zgomot foarte asemănător plânsului. Rămase în prag, trăgând cp urechea. Nu se înşelase. Cineva ofta şi-şi trăgea lacrimile pe nas, într-un mod caracteristic. „Aia iar s-a îndrăgostit!” conchise cu dispreţ Dorina şi intră, căutând comutatorul.

— Cine e? hârâi un glas suferind.

— Conştiinţa ta, spuse Dorina. De ce urli, dragă?

Bâjbâind printre mesele de lucru, Dorina se apropie de ea, în lumina slabă, verzuie, care venea pe fereastră de la o reclamă exterioară cu neon.

— Linişteşte-te şi hai cu mine, îi porunci. Ne inviţi la spectacol şi pe urmă trebuie să umblăm după tine. Hopa sus, te aşteaptă toţi băieţii din clasă. Să vezi cum s-au dichisit pentru tine, aproape că nu-i mai recunoşti.

Zoica, în loc de răspuns, se lansă într-o nouă serie de hohote. Faţa plină de lacrimi îi lucea în întuneric ca o mască de sticlă.

— Atunci, se strâmbă Dorina, poftim, spune-mi cine te-a fermecat din nou, ca să te descânt. Hai, dă-i drumul.

Povesteşte-mi toate prostioarele, spune-mi cine e individul, cu ce ţi-a greşit. Sper că până reîncepe spectacolul, o să am timp să te repun pe linia de plutire.

— … niciodată! urlă înăbuşit Zoica. O să mă sinucid, atât mi-a mai rămas.

Dorina fluieră lung.

— Încet, *sorella*, că ameţesc. Adică ce dumnezeu ai făcut? Şi cine e vinovatul?

— Costel, ăla de-i zice şi Nevada.

— Costel Nevada? spuse Dorina, cu o strâmbătură de greaţă. Eşti neserioasă. Dacă pe ăsta ţi l-ai găsit de iubit, nu meriţi să mai discut cu tine. Pa, *sorella*.

— Nu! gemu Zoica. Nu s-a întâmplat ce crezi tu. E altceva…

— Îţi mai acord un minut.

— … m-a fotografiat.

Dorina oftă:

— Îmi toci nervii. Şi ce dacă te-a fotografiat? Asta nu-i cel mai rău lucru de pe lume.

— Avea un aparat… cu ceva… cu raze infraroşii, urlă fata. Care trec prin haine! Eu eram îmbrăcată, iar în poze am ieşit… şi acum Nevada se laudă cu ele la toată lumea! Abia după ce m-a fotografiat mi-a spus.

Dorina, care până în urmă cu două ceasuri o ura din toată fiinţa, simţea acum, văzând-o atât de neajutorată, o mare devoţiune. Arzând de indignare, hotărî, într-un limbaj pentru care de atâtea ori îi osândise pe colegii ei:

— Individul trebuie mardit zdravăn. Pe urmă îi săltăm clişeele şi-l mai mardim o dată.

— Şi cine o să facă asta, noi două? suspină Zoica. Era la noi în sat una care se bătea cu băieţii, şi până la urmă s-a măritat cu un ţigan.

— Ţiganii am auzit că sunt foarte devotaţi familiei. N-o să ne batem noi. Vom pune la treaba asta un cavaler.

— Vrei să-i povesteşti cuiva toate astea? se înfioră Zoica.

— Trebuie. N-avem colegi, prieteni? Să-i fi văzut cum se mai învârteau în jurul meu în autobuz! Acum e cazul să le verificăm curajul şi generozitatea.

— Iar vorbeşti ca la adunare…

— Astea-s cuvintele, n-am ce face. Depinde în ce împrejurare le foloseşti.

A doua zi dimineaţă, Leo îl ţesăla pe Mişu. Calul se îngrăşase zdravăn, lucea pielea pe el. Harnaşamentul aproape că nu i-l mai scoteau. Lăsaseră doar chinga ceva mai lejeră. Cu copitele văcsuite cu cremă maro şi cu ceară, curat şi ţanţoş în curelele lui roşii, ţintate de bumbi aurii, Mişu primea frecvent vizitatori. Datorită fotografiei din „Cutezătorii”, comitetul locatarilor îngăduise prezenţa lui. Preşedintele comitetului ceruse părerea unui locatar medic: Mişu poate fi socotit un pericol pentru igiena blocului? Medicul întreprinsese o cercetare la faţa locului, conchizând: Nu. În condiţiile în care va fi îngrijit întotdeauna ca până acum, Mişu nu reprezintă un pericol. Mai mult, boxa lui este mai curată decât apartamentele anumitor locatari.

De cealaltă parte a uşii se auziră paşi, apoi o voce:

— E voie?

— Mă rog. Cele două graţii. Dacă intraţi, o să fim din nou trei.

Dorina se trânti pe o ladă, Zoica pe alta. Scândurile gemură sub greutatea lor.

— Ascultă, Zoico, îşi aminti Mileşan, unde te-ai ascuns aseară? N-am avut pe cine felicita! Luasem şi un buchet de garoafe şi până la urmă l-a mâncat Mişu.

— Minţi, n-aţi avut nici măcar un fir de pătrunjel, spuse Dorina. Dar nu despre asta e vorba. Sper că nu mai e nimeni pe aici în afară de tine.

— Mişu.

— El e discret. Vrem să discutăm o chestiune foarte serioasă. Pornim de la premiza că eşti om de onoare şi că nu vei destăinui nici măcar o silabă din ceea ce îţi vom spune.

Leo ascultă toată istoria, cerând diferite precizări. Edificat, mormăi:

— Şi-acum eu ce sunt, sicilianul care o răzbună pe biată *ragazza* păcălită? Gentlemanul cu pumn de fier şi inimă de mamă?

— Eşti colegul nostru, trebuie să ne ajuţi.

— Foarte onorat. V-aţi gândit că Nevada are 19 ani?

— Da.

— Şi că e iute de mână? Şi că mai are o grămadă de prieteni la fel ca el?

— Ne-am gândit la toate. Dacă ar fi fost vorba despre un băieţel neajutorat, ne descurcam singure.

Leo încă nu era sigur că înţelesese bine lucrurile. Poate că făcea el o greşeală de interpretare, sau fetele puseseră la cale o farsă nesărată?

Spuse, ca să câştige timp:

— O să-i aşteptăm şi pe ceilalţi. Ne lămurim împreună.

— Nu mai aşteptăm pe nimeni, spuse Dorina. Întâmplările de genul ăsta trebuie cunoscute de cât mai puţină lume. Te-am ales pe tine ca să te ocupi de tot.

Aici, Zoica izbucni în plâns.

— Şi ce naiba m-aţi ales tocmai pe mine? strigă Leo. Spune-i ăleia să tacă. De ce v-aţi gândit că tocmai eu sunt cel indicat? Ceilalţi ce cusur au?

— Am analizat totul, spuse Dorina, cuprinzând matern umerii Zoicăi. Rizovski ar fi fost bun, e solid, îndrăzneţ, dar vorbeşte prea mult. Mustaţă iese din cauză, el e artist.

— Zi mai bine că e fricos.

— Nu-mi place să bârfesc. Pe Fane Smărăndoiu nu putem conta, e lipsit de seriozitate. Mitică Axintescu, cu prestanţa lui, este sigur că l-ar da la iuţeală peste cap pe Nevada, dar Axintescu nu trebuie să intre în combinaţii suspecte, ştii cât de serios este regimul moral impus piloţilor. Ne-am gândit, aşadar, că e nevoie de un băiat modest şi în acelaşi timp energic, inteligent, capabil, dar care până acum nu s-a afirmat suficient.

— Şi cine e prostănacul ăsta care „până acum nu s-a afirmat”, eu?

— Exact. Îţi oferim o posibilitate.

Leo era roşu de supărare.

— Mă întreb dacă îţi dai seama ce de aiureli ai spus numai în trei minute. Întâi îmi cereţi nu ştiu ce ajutor şi pe urmă mă jigniţi.

— Vezi, Dorino? spuse mustrătoare Zoica, înghiţind nişte lacrimi. Ţi-am spus să nu vorbeşti prea mult. De fapt – se întoarse ea spre Leo – când am discutat despre fiecare băiat în parte, concluzia a fost că tu eşti cel mai serios. Asta e tot. Dacă vrei, dacă ai vreo posibilitate să mă ajuţi, bine. Dacă nu…

Şi începu din nou să plângă. Din cele ce şoptea printre lacrimi, se înţelegea că n-o să mai fie primită nici la atelier, nici la şcoală, nici acasă la frate-său, nici în sat la maică-sa şi că probabil toată planeta urma să arboreze o uriaşă inscripţie cu menţiunea „Interzis pentru Zoica”, dacă un suflet milos şi

îndrăzneţ n-avea să-i smulgă în timp util lui Nevada acel film fotografic.

— Ai uitat? Mişu 266! suspină fata. Acum trebuie să mă ajuţi.

— Păi da, ai şi găsit când să-mi dai consemnul, zise Leo, pe un ton certăreţ. Vrei să profiţi de pe urma naivităţii mele. Eu sunt încă un copil! Du-te să te ajute atleţii ăia de la circ.

— Am vorbit şi cu Vestitul, interveni Dorina.

Leo deveni foarte atent;

— Şi ce a spus?

— Nimic interesant. Că îi e frică să se ducă acolo.

— A spus Vestitul asta? se miră Leo, înviorându-se. Atunci trece-mă pe listă.

Costel Zizi Mărcuş, poreclit Nevada, aşa cum stătea pe podeaua încăperii de la parter, lungit într-o rână şi cu un zâmbet blajin pe buze, se simţea foarte bine. Din când în când, se răsturna pe spate şi făcea bicicleta cu picioarele în sus, ca să-şi mai pună sângele în mişcare. Apoi reîncepea să împartă cărţile sau aştepta să le împartă altul. Nu s-ar fi spus că jocul îl captiva din cale-afară. Mai degrabă, lăsa impresia că joacă de hatârul partenerilor. Dacă ar fi existat un om căruia Costel Nevada să-i mărturisească cinstit ceea ce gândeşte, i-ar fi spus că de fapt moare de plictiseală şi ar renunţa bucuros la jocul de cărţi în favoarea altei ocupaţii. Dar în ultimele 24 de ore nu se ivise niciun fel de distracţie, şi fără distracţie el nu concepea viaţa, deşi, dacă i-ai fi spus asta, te-ar fi privit cu cea mai sinceră mirare.

Ceilalţi trei, pe care-i privea din când în când printre gene, erau foarte absorbiţi de joc. Nu semănau deloc unul cu altul. Gogu Pascalovici – grăsuliu şi murdar, cu obrajii, braţele şi creştetul acoperite de smocuri de păr cărunt şi moale, încât ai fi zis că de-abia jumulise o găină şi n-a avut timp să se descotorosească de fulgi – ar fi putut să fie, având în vedere vârsta sa, 48 de ani, tatăl partenerului său Paulică Dobrotă, elev în clasa a XI-a. Fireşte că pe Paulică o asemenea apropiere l-ar fi scos din sărite. Într-adevăr, numai un nerod sau un rău intenţionat şi-l putea închipui pe Ion Dobrotă stând turceşte pe scândurile putrede ale „Castelului de mălai”, un vechi siloz de cereale, părăsit de ani de zile. Al patrulea partener era Macrea, cunoscut mai mult sub denumirea de Macrosu. Acest tip, cu

obrajii laţi, de un alb gălbui, nesănătos, apăruse recent prin partea locului. Avea vreo 20 de ani şi particularitatea de a vorbi în şoaptă şi foarte repede, atât de repede, încât de obicei pronunţa numai prima jumătate a cuvintelor. Ar fi putut fi luat drept o hahaleră, dar faptul că singurul care îl cunoştea mai bine, adică Nevada, se purta respectuos cu el, echivala cu o bună recomandaţie.

Pentru un observator ignorant, desfăşurarea jocului ar fi apărut din cale-afară de plictisitoare. Este sigur că, în cele din urmă, observatorul nostru ori ar fi adormit de plictiseală, ori s-ar fi retras dezamăgit de lipsa de tensiune a spectacolului.

Un astfel de observator se şi găsea acolo de vreo cincisprezece minute. Era Leo Mileşan.

... Îl trezise înainte de şapte dimineaţa pe Fane, care bombănea privindu-l printre pleoapele umflate de somn. Este de crezut că Smărăndoiu n-ar fi îndrăznit să dea nimănui anumite informaţii despre Nevada. În prezenţa lui Leo îşi pierdea însă întotdeauna cumpătul. „Leo, dar să nu care cumva să-i spui că ai vorbit cu mine!" „E-n regulă. Ce crezi că eu sunt ca tine?" Totuşi, pe parcursul discuţiei, tonul batjocoritor şi agresiv al lui Leo se diminua vizibil, şi aceasta datorită faptului că Fane Smărăndoiu îl surprindea printr-o neaşteptată pricepere de a povesti. După zece minute, Leo avea senzaţia că parcursese un întreg roman intitulat „Viaţa, ideile şi obiceiurile lui Costel Zizi Mărcuş, poreclit Nevada".

Intrase în *Castelul de mălai* cu o importantă doză de frică. La uşă se împiedică de potcoava bătută în prag şi căzu în patru labe. Ar fi făcut cu plăcere cale întoarsă; doar perspectiva de a avea ce le povesti colegilor a doua zi îl mai întărea. Dar după un sfert de oră, începuse să se întrebe dacă nu cumva mâine va trebui să adauge la realitate nişte amănunte fanteziste. Într-adevăr, această realitate era foarte sărăcuţă, mirosea a piatră umedă, a lemn putrezit şi a fum de ţigară; ca recuzită se vedeau numai nişte pachete cu cărţi de joc şi câteva ceşti de cafea, iar ilustraţia sonoră, departe de a-i îngheţa lui Leo sângele în vine, se compunea din câteva cuvinte din jargonul jucătorilor de cărţi.

Când Fane Smărăndoiu se aşeză lângă el, întinzându-i cu o politeţe de gazdă perfectă ceşcuţa cu nescafe, Leo îi şopti, mirat:

— Eu nu pricep cum de rezistă ăştia la atâta plictiseală.

Fane îşi suci amuzat gâtul în cunoscutu-i fular crem:

— Eşti simpatico! Care plictiseală? Aici e bătaie mare, curge sânge! Nu vezi că…

Aici şovăi, întrebându-se dacă trebuie să-i explice lui Leo cum stau lucrurile. Până la urmă învinse dorinţa de a-i arăta că sunt multe lucruri pe lume de care habar n-are, în timp ce el, Fane, le ştie ca nimeni altul.

— Fii atent… dar să nu vorbeşti, suntem amândoi în aer. Paulică Dobrotă şi nea Pascalovici sunt plini de bani. Întâi, Paulică a pierdut, şi iar a pierdut, dar pe urmă a început să câştige din gros. Era într-un hal de fericire că începuse să şi cânte! După aia – bum! a intrat în mână nea Pascalovici – ăsta joacă poker încă dinaintea erei noastre! – şi acum îl usucă la mare ştiinţă pe băiatul lui dom’ director. Ăsta o, să dureze încă vreo câteva partide până când lui Paulică n-o să-i mai rămână nimic. Atunci – exact când nea Pascalovici o să chiuie călare pe caii cei mai mari – să vezi cum îl bubuie Macrosul sau Nevada cu o serie de chinte şi poate chiar şi cu un careu de aşi.

— Păi cum aşa? De unde chinte? zise Leo, ca şi cum ar fi ştiut ce înseamnă asta.

— De fapt, tot jocul a fost condus de Nevada şi de Macrosu. Lucrare artistic! Când or să se vadă cu *decontul* făcut, adică fără bani, Pascalovici o să creadă că de vină e Paulică, iar Paulică o să-l înjure pe Pascalovici!

Leo începu să-i urmărească mai atent pe protagonişti. Acum simţea că relativa lor linişte ascunde o încordare maximă. I se păru chiar că Nevada îi aruncă din când în când o părere plină de înţeles lui Macrosu, că Paulică murmură nişte cuvinte pline de obidă, iar Pascalovici toarce ca un motan bătrân şi şiret, care a furat şunca dintr-o cămară. Lupta se dădea, într-adevăr, între aceştia doi din urmă. Paulică, sclipitor de vitalitate şi de eleganţă (în ziua aceea purta un veston bleumarin cu nasturi aurii, cămaşă cu dantelă şi pantaloni albi) i ceda pas cu pas bătrâneţii şifonate dar viclene. Prefăcându-se oarecum figurant, adică om care joacă mai mult din politeţe, ca să nu strice partida „greilor”, Nevada îi făcu semn lui Leo să se apropie:

— Tu de ce spuneai că ai venit?

Mileşan n-ar fi vrut să discute de faţă cu toţi. Se ridică şi, fără să înainteze, indică sacul de sport.

— Am ceva pentru tine. Dacă te interesează.

Macrosu întoarse şi el un obraz lat şi galben:

— Ce-ai acolo?

Leo dădu la iveală un ceasornic cu figuri, luat de la Mustaţă. Pe postamentul de bronz sculptat se afla cadranul – în formă de ceas solar – o corabie şi un turn. Din oră în oră, căpitanul începea să învârtă ancora, şeful echipajului ţiuia din *siflie*, marinarii se agitau, trăgând de funii şi ridicând pânzele, iar la fereastra turnului apărea o domniţă care-şi fâlfâia năframa. Singurul defect al acestui străvechi automat consta în faptul că din secolul trecut nimeni nu-l mai văzuse funcţionând. Macrosu ridică indiferent din umeri şi-şi văzu de joc. Nevada însă dădea semne de intensă curiozitate.

— De unde-l ai? Cât vrei pe el?

Leo făcu discret un semn, adică nu doreşte să vorbească cu ceilalţi. Nevada şovăi. Era pe punctul să lase şi joc şi tot; el avea o slăbiciune mai mult sau mai puţin ascunsă – dar ştiută de Smărăndoiu şi comunicată lui Leo: colecţiona jucării mecanice. Macrosu îi făcu un semn scurt: „Mai rabdă niţel, tinicheaua n-o să fugă singură”. Se mai împărţiră un rând de cărţi şi, după mai puţin de un minut, Paulică Dobrotă începu să înjure groaznic. Toţi banii lui – şi erau mulţi – trecuseră în buzunarele hainei roase şi pline de pete a principalului său adversar.

— Îmi pare rău, spuse cu mâhnire Pascalovici. Tu n-ai învăţat decât lecţia „cum se câştigă”? Păi în cazul ăsta trebuie să mai studiezi.

Paulică Dobrotă continuă să înjure, reamintindu-i ce sumă considerabilă pierduse şi descriind momentele în care fusese cât pe-aci să câştige dar, ghinion…

— Lasă că poate te refaci, îţi împrumut eu 25 de lei, interveni Nevada, îndatoritor. Nu vreau să stricăm jocul, nea Gogule, e rândul matale să faci cărţile.

— Le fac, Puiule, zise cu entuziasm Pascalovici. Sunteţi nerăbdători să vă usuc şi pe voi? Imediat, numai să-i dau un telefon lui tanti Sofica. E vreo cabină pe-aici?

Leo spuse că Pascalovici e din cale-afară de optimist. Unde să găsească el cabină telefonică în mijlocul câmpului?

Profitând de cele câteva minute de întrerupere Nevada examina ceasornicul cu figuri. Nu era o piesă rară, dar nici de trecut cu vederea.

— Ia spune, Leopardule, cât ziceai că vrei să-ţi dau?

Mileşan îi comunică tot, că nu dorea bani, ci filmul cu pozele Zoicăi. Nevada râse, atingându-i faţa cu un răsuflet cald, impregnat de mirosul tutunului:

— Te-a trimis ea? Nu cumva e prietenă şi cu tine? Poftim, la ce lume mărunţică se uită! Dar şi tu prea devreme ai început-o cu dragostea. Păi când îţi mai faci lecţiile, dacă umbli după fete? Paulică, ce zici de puştiul?

— Poţi s-o ţii aşa până diseară, pe mine mă amuză! zise Leo. Numai să-mi dai filmul.

Nevada oftă şi ţinând bine în mână ceasornicul, se adresă lui Macrosu, prefăcându-se amărât şi neîndreptăţit:

— Închipuie-ţi, bătrâne, eram şi eu prieten cu o fată, îmi pusesem toate nădejdile în ea, şi acum aflu că mai are un iubit, pe bambinul ăsta care a venit aici să mă pună la punct. Ce fac eu acum?

Privirile lui Macro trecură mahmure peste Leo.

— Rupe-l!

— Nu, zise Nevada. Nu pot. E diplomat şi mi-a adus cadou ceasul, ca să-mi treacă supărarea. Acum se duce acasă şi, dacă vrea filmul, îmi aduce încă un ceas ca ăsta.

Mileşan simţi că obrajii îi iau foc:

— Nu-i cinstit ce faci, eu când am venit aici am avut încredere în tine!

— De ce? se miră foarte sincer Nevada. Am aranjat noi dinainte să avem încredere unul în altul?

Paulică Dobrotă mormăi:

— Voi nu observaţi că Pascalovici nu mai vine? Ne-a tras în piept, a şters-o!

Din gâtul lui Macrosu ieşi o hârâitură, chipul lui galben se boţi într-o strâmbătură groaznică.

— Să merg după el! Îl rup!

— Numai puştiul ăsta e de vină, ne-a ţinut de vorbă, o să-l trimit acasă în c... gol, bombăni Nevada. Moşu’ e bă- trân, dar nu e prost, în fond a şters-o cu câştigul lui.

Macrosu întinse fulgerător mâna şi-l prinse de muşchii burţii.

— Eşti înţeles cu el? Te rup!

Costel Nevada (era plăcut pentru Leo să-l vadă în dificultate) simţi o transpiraţie uşoară pe tot corpul, ştia că Macrosu e bolnăvicios de crud în momentele de furie, totuşi rămase calm:

— Judecă şi tu: de ce aş împărţi francii cu el şi nu cu tine?

Macrosu îi lăsă burta în pace. Argumentul nu i se părea de neluat în seamă. Brusc, se răsuci în loc cu o agilitate uimitoare şi alergă spre uşă, sprinten ca o fiară. Această iuţeală precum şi modul în care-l tratase pe Nevada avură darul să lămurească ce se ascundea sub chipul acela galben şi adormit. Impresia deveni certitudine un sfert de oră mai târziu, când moş Pascalovici, răsuflând greu şi având arcada stângă deschisă, apăru în cadrul uşii împins de la spate de Macrosu. Când avusese timp să-l ajungă şi să-l aducă înapoi?! Pe Leo îl străbătu un curent de spaimă şi de nesiguranţă şi nu numai pe el, nici Paulică, nici Fane şi nici Nevada nu păreau în largul lor.

Îmbrâncit, mărind el însuşi, cu şiretenie, efectul îmbrâncelii, Pascalovici se prăbuşi spectaculos în patru labe.

— Ce aveţi, măi copii, cu mine? zise el cu un glas plângăreţ; ce rău v-am făcut? Aşa vă purtaţi?

Macrosu îl izbi cu piciorul în şezut:

— Scoate banii.

Pascalovici se ridică în genunchi:

— Să scot banii? Vă întreb, de ce? N-am jucat cinstit, nu-i câştigul meu? Să spună Paulică Dobrotă, că de la el i-am câştigat: ai ceva împotriva mea? Vrei să-mi iei cu forţa banii înapoi? Hai, Paulică, spune adevărul, gândeşte-te că sunt mai bătrân ca taică-tău, vrei tu să fiu bătut ca să-ţi iei banii înapoi? Am trişat sau ce?

Paulică ridică stânjenit din umeri:

— N-aş spune asta. Dar nu-i frumos să fugi după ce ţi-ai făcut plinul. Trebuia să-mi mai dai şi mie o posibilitate.

— Vedeţi, vedeţi? cârâi triumfător Pascalovici. El nu are nimic împotriva mea. Paulică, nu-i aşa că eşti de acord să plec? Tu trebuie să decizi! Gândeşte-te, am stat o grămadă de timp aici; sunt cardiac, vrei tu să fac un infarct?! Hai, Paulică, spune tu: pot să plec?

— Nu te opresc. Lasă-l, Macrosule, dă-l încolo, nu vezi în ce hal e? spuse Paulică, impresionat.

Macrosu nici nu-l auzi. Ştia un singur lucru: că îşi planificase ca banii câştigaţi de Pascalovici să treacă la el. Îl pocni pe bătrân de două ori la rând cu piciorul în piept:

— Joci cu mine. Banii jos.

Pascalovici începu să geamă. Se ţinea cu mâna de inimă:

— Mi-e rău, lăsaţi-mă să plec. Vin mai pe seară. Inima… Să nu fac un infarct…

Leo, căruia i se părea că asistă la un film de groază, se pomeni strigând:

— Lăsaţi-l, dacă moare omul aici?

— Se preface, nu-l cunosc eu? râse Nevada.

— Ori îl lăsaţi, ori chem miliţia! ameninţă Leo, demarând spre uşă.

Macrosu se deplasă lateral cu câţiva paşi, închizându-i calea. Leo se opri, răsucindu-se uşor ca o balerină, şi se lansă în partea opusă, spre scara care ducea la nivelul superior. Urcă treptele câte trei, dintr-un salt, deschise uşa masivă, de fier ruginit, şi odată ajuns îndărătul ei o închise cu zăvorul.

Totul corespundea indicaţiilor primite în dimineaţa aceea de la Smărăndoiu. Se afla la primul etaj al silozului, într-o încăpere circulară, cu multe firide dispuse în sensul razelor de cerc. Într-una din ele se găsea un pat pliant de aluminiu, în alte două, câte un culcuş din foi groase, suprapuse, de poliureţan. Peste tot, ca urmele unui naufragiu multicolor, ambalaje de şuncă, de biscuiţi, de brânză, de ciocolată, şi exemplare din toate tipurile de sticle. Leo – tresărind la fiecare bubuitură din uşa de fier – se orientă fără greş spre cufărul gigantic, un fel de ladă din scândură de bina, cu colţare de fier, sugerând o capacitate de vreo doi metri cubi. Capacul era protejat de un lacăt zdravăn, dar cu cheia în el. Leo o răsuci şi săltă capacul. Cu toată încordarea şi groaza care-i iuţiseră atât de mult bătăile inimii încât respira cu dificultate, Leo descoperi că mai are destulă putere să se mire. Fusese informat că lada adăposteşte o colecţie interesantă, dar realitatea întrecea orice închipuire. Interiorul lăzii – semănând cu o uriaşă cutie de bijuterii, compartimentat într-o mulţime de rafturi şi despărţituri căptuşite fastuos cu catifea roşie – ar fi tăiat respiraţia celui mai răsfăţat copil. Trenuleţe, avioane, păpuşi, automobile, elefanţi, pistoale, maimuţoi, roboţi, astronauţi, elicoptere, macarale, tancuri, motociclişti, carabine, ursuleţi – sute şi sute de jucării

strălucitoare, care funcţionau fie cu arc, fie cu baterie, şi erau atât de noi, încât se simţea mirosul specific al vopselelor care se aplică pe jucării. Totuşi lângă o arătoasă rachetă spaţială, made *în Hong-Kong, 1969*, fusese aşezat un maimuţoi-motociclist, fabricat la Nurnberg exact cu 35 de ani mai înainte. Compartimentul în care se găseau o admirabilă trusă de scule delicate, ca de ceasornicar, şi o garnitură de capsule cu emulsii colorate motivau starea de perfectă funcţionare şi aspectul încântător al tuturor exemplarelor. Leo nu-şi îngădui însă mai mult de un minut de extaz. Alergând spre mijlocul încăperii, îngenunchie şi trase energic de un belciug înfipt în podea. Bucata de scândură astfel ridicată lăsa un orificiu pătrat cu latura de vreo 30 de centimetri, prin care se vedeau creştetele celor de jos. Moş Pascalovici era lungit într-o rână, răsuflând greu şi ţinându-şi pe pieptul dezvelit o batistă murdară, îmbibată cu apă.

— Nevada! strigă Leo. Cu tine vreau să vorbesc!

— Şi eu vreau asta! urlă Nevada. Ştii că dacă nu deschizi uşa te omor?

— Lasă prostiile şi fii atent la mine; spune-mi unde e filmul şi daţi-i drumul moşului, altfel îţi fac praf toată colecţia.

Pascalovici devenise foarte atent. Gemând, se ridică în capul oaselor:

— Dumnezeu să te ajute, taică! zise el. Să-ţi dea sănătate până la adânci bătrâneţe!

— Mileşane, strigă Nevada, roşu de necaz, pot să-ţi spun că n-ai pe unde pleca şi până la urmă tot în mâna asta cazi?!

— Prietenii mei ştiu unde mă aflu. Dacă până la ora 11 nu mă întorc acasă, o să vă pomeniţi cu ei pe cap. Repet: moşul trebuie să plece, iar tu spune-mi unde e filmul făcut cu infraroşii. Ai la dispoziţie zece secunde. Dacă nu-mi îndeplineşti ordinul trec la masacrarea jucăriilor! Unu, doi…

Lui Nevada, deşi îngrijorat, nu-i veni să creadă că va trebui să se supună decât în clipa când prin deschizătura din tavan căzu o roată minusculă, de la macheta delicată a unui Oldsmobile 1902.

— Stai, zise el tulburat, opreşte-te! N-am văzut în viaţa mea un aparat care fotografiază prin haine. A fost o glumă. Am lucrat cu un aparat obişnuit. N-ai decât să iei filmul, e în sertarul mesei!

Apoi se uită la Pascalovici:

— Şterge-o! Repede, n-auzi?

Moşul o porni repejor spre uşă, îndoit de spate.

— Încotro? chicoti Macrosul, aproape vesel. Păi de la mine încă n-ai liber!

— Macrosule, vezi şi tu care e situaţia, zise iritat Nevada.

— Fac ceva pe tinichelele tale! zise Macrosul, plin de veselie. Ori stă aici şi continuăm jocul, ori îmi dă banii şi atunci, bună ziua!

— Păi ce drept ai tu la banii ăia? se miră Paulică. Mi se pare că de la mine i-a câştigat!

— Fiindcă aşa am vrut eu, prostule! Urmează secundo tempo: de la el la mine!

Gălbejitul devenise alt om, se înviorase, obrajii i se coloraseră, vorbirea îi era limpede. S-ar fi spus că se întâmplă ceva din cale-afară de plăcut pentru el, că îi face foarte bine situaţia asta în care un om îşi chinuie inima bolnavă, altul transpiră autosechestrat în dosul unei uşi de fier, al treilea e ros de grija lucrurilor la care ţine poate cel mai mult pe lume, iar al patrulea descoperă stupefiat că a fost păcălit prosteşte.

Din tavan căzu, ca o aripioară de insectă tropicală, capota minusculei maşini.

— Nu-mi place că moşul mai e aici! strigă Leo. Încep să lucrez cu ciocanul!

Nevada înjură şi se repezi spre Pascalovici.

— Nu ţi-am spus să dispari?

Macrosu, de-a dreptul beat de veselie, îl pocni pe Nevada în umăr:

— Frăţioare, de ce mă sileşti să dau în tine? Ţi-am spus că moşul…

Dar Nevada îl lovise cu dosul palmei peste gură. Începu una din acele bătăi groaznice, fără răcnete, fără gesturi inutile: se loveau reciproc, cu ură, aproape fără să se mai apere, după principiul „câştigă cine rezistă mai mult”. Forţele erau aproape egale, dar în timp ce Nevada lupta cu furie, Macrosu se bătea calm, râzând vesel, cu gura plină de sânge. În curând mişcările lui Nevada începură să piardă din viteză, la un pumn de-al lui, Macrosu plasa trei. Atunci interveni Fane. Procedând simplu şi eficace, se repezi pe la spate asupra Macrosului, placându-l ca la rugbi. Macrosu căzu pe burtă iar Fane, Paulică şi Nevada

încălecară pe el, acesta din urmă având grijă să-l izbească sec cu muchia palmei în ceafă. Pe urmă, folosind fularul lui Fane, îi legară mâinile cum se pricepură şi-l aşezară în capul oaselor, lângă perete.

— L-am pocnit cam tare după cap, gâfâi Nevada, care abia îşi mai trăgea sufletul. Să nu-i fi rupt ceva.

Macrosu deschise ochii, gemu şi deodată obrajii i se acoperiră de lacrimi. Nu era un plânset de durere fizică, ci jalea unui copil adânc nedreptăţit. Lacrimile bogate erau însoţite de sughiţuri şi suspine înduioşătoare. Paulică şi Fane nu ştiau dacă trebuie să le fie greaţă sau milă; îl întrebară din ochi pe Nevada ce se întâmplă cu Macrosu de plânge în acest fel neaşteptat.

— Acum, spuse Nevada, e bine. Când ajunge să plângă aşa, se linişteşte pentru două-trei săptămâni. Îl cunosc de mult, am fost colegi până în clasa a şasea. Nu e chiar atât de rău cum pare, în orice caz, nu întotdeauna. De ce stau eu pe aici? Ca să-l îngrijesc. E bolnav de nervi, deştepţilor. A rămas de la nouă ani pe drumuri, dacă vreţi să ştiţi. L-au părăsit de mic părinţii. Toată viaţa numai prin case de corecţie şi puşcărie a dus-o. Fane, dacă nu eşti atent, ca el o să ajungi.

Îşi repezi privirile spre deschiderea din tavan, unde luceau ochii lui Leo:

— N-ai impresia că tot ce s-a întâmplat aici a fost din cauza ta? Păi stai că te dai tu jos, să nu crezi că n-o să mă ocup şi de tine!

Leo dispăru iute ca o fantomă. Îşi amintise de film. Căută în sertarul mesei, era acolo, îl derulă, privindu-l contra luminii. Fluieră, surprins şi înveselit. Filmul conţinea într-adevăr imagini obişnuite; Zoica în profil, Zoica din faţă, Zoica lângă o fântână arteziană, Zoica mâncând îngheţată. Era în rochia ei cu trandafiri. Nevada o păcălise, pur şi simplu. Nu avusese niciodată un aparat de fotografiat în stare să scoată poze în care hainele să dispară. „Eu nu ştiu ce are fata asta în cap! se necăji Leo, punând filmul în buzunar. Mai stăm noi de vorbă.”

În sertarul mesei se afla şi o cutie conţinând 12 brichete tubulare, cu gaz. Luă una, o aprinse, o stinse, o mai aprinse o dată, reglându-i flacăra la diferite înălţimi. „Marfă franţuzească. Tata n-are aşa ceva, dar Nevada are!” Strecură în buzunar bricheta, lăsând în locul ei toţi banii pe care-i avea la el, 3 lei.

— Leo, stai bine acolo? veni de jos glasul lui Nevada. Vreau să-ţi spun ceva. După ce Macrosu îşi revine, el o să păzească uşa, iar eu o să pun o scară şi o să intru la tine pe geam!

— Bine, treceţi la asediu. Cred că ştiu cum o să mă apăr: vă bombardez cu jucăriile astea.

— Nu mi-e teamă pentru ele. Prefer să le faci praf decât să-mi mai lovesc prietenul. Dar gândeşte-te că pentru fiecare jucărie distrusă, noi o să-ţi rupem ţie un os.

De-abia acum începu Leo să simtă frica.

— Dar dacă nu mă ating de nimic şi cobor de bună voie, mă laşi să plec?

Macrosu îşi revenise. Se ridică posomorât, îşi aprinse o ţigară şi, ocolind privirile lui Nevada, porni pe trepte:

— Eu la uşă, tu pe-afară, cu scara, îl rupem.

— Şi dacă vă cer şi scuze? răcni disperat Leo.

— Deschideee! urlă Macrosu, aruncându-se în uşă. Deschide, că-ţi dau foc! Foc!

Nevada îngălbeni. La asta nu se aşteptase.

— De ce te enervezi? Mă duc pe afară, cu scara.

— Tu ţii mai mult la tinichelele tale decât la mine.

— Nu-i adevărat, o să-ţi dovedesc.

Şi-i strigă lui Leo:

— Strică-le, distruge-le pe toate! Vreau să am destule motive ca să te jupoi!

Macrosu părea că apreciază acest sacrificiu.

— Bine, atunci du-te cu scara, dar să nu-l scapi.

Fane fornăi, înspăimântat:

— De ce vă complicaţi şi nu-l lăsaţi să plece? Din asta ar putea să iasă tărăboi mare cu miliţia. Eu plec, nu vreau să fiu amestecat…

Dar Macrosu îl prinsese de umăr:

— Eşti cam grăbit! Nu cumva vrei să chemi chiar tu miliţia?

— Nu prea am relaţii pe acolo, protestă Fane.

— Atunci stai în colţul ăla şi să nu văd că te mişti.

Prin deschiderea din tavan, Leo căută să întâlnească privirile lui Fane. Acesta ridică din umeri, ca omul fără nicio putere. Arăta foarte speriat şi Leo n-o ducea nici el mai bine din acest punct de vedere. „Cum scăpăm noi de-aici? Se gândi el, transpirat de spaimă. Numai Vestitul e de vină! Dacă nu spunea el că-i e frică să vină, dacă găsea alt motiv, de exemplu că n-are

timp, nu veneam nici eu! Am vrut să-i arăt că sunt mai grozav ca el." În scândurile groase ale uşii bubuiau loviturile Macrosului. Nevada, sigur pe el, îşi fuma ţigara, ca după aceea să intre şi el în acţiune. „Ce să faci!?" se înfioră Leo. Îi trecu prin cap să deschidă uşa şi apoi să cadă pe trepte, prefăcându-se leşinat. Poate în felul ăsta avea să le stârnească mila.

Deodată, un chiuit răsunător se făcu auzit de-afară, împreună cu un şir de pocnete foarte asemănătoare galopului unui cal. La intrarea *Castelului de mălai* apăru o siluetă gigantică: Mişu, în şaua căruia stătea bine înfipt Vestitul, bocăni cu copitele pe pardoseala de piatră. Nevada şi Macrosu îl priviră cu nişte ochi foarte mari, Fane sări în sus, fluturându-şi bucuros fularul.

Vestitul îşi struni calul şi întinse mâna spre Costel Zizi Mărcuş.

— Nevada, spuse el mândru şi ameninţător, ascultă-mă bine! Am venit să-mi dai un lucru pe care Zoica nu vrea să-l ştie asupra ta!

Leo strigă:

— Vestitule, filmul e la mine! Acum fugi şi cheamă-i pe băieţi! Nevada şi Macrosu m-au asediat, vor să mă bată!

Procopiu privi în toate părţile, să descopere de unde venea glasul lui Leo. Îi zări, prin deschizătura din tavan, chipul palid şi scăldat în sudoare.

— Cine a îndrăznit să te sechestreze acolo? răcni Vestitul. Ăştia doi? Lasă-i în seama mea!

Îmboldindu-l pe Mişu cu călcâiele, îl repezi spre ei, cu furie, încât Nevada şi Macrosu căutară grăbiţi ieşirea.

— Să nu vă mai văd! Afară cu voi! striga Vestitul, indignat.

Macrosu încercă să pună mâna pe o ţeavă, dar Vestitul îl ridică pe Mişu în două picioare şi furiosul, îngrozit, o rupse la fugă. Leo deschise uşa şi prinse să coboare cu fereală. Vestitul se apropie de el:

— Sus! E loc destul pentru amândoi!

Cu doi călăreţi în spinare, Mişu mai dădu un ocol, făcând adevărată demonstraţie de forţă, apoi porni în galop spre oraş.

Macrosu şi Nevada se priveau năuciţi, întrebându-se, probabil, dacă nu cumva visaseră. Aşa îi găsiră miliţienii trimişi de Gogu Pascalovici să-l salveze pe Leo Mileşan: dezamăgiţi şi uimiţi.

Capitolul al XIV-lea

VESTITUL ARE O IDEE

Cu un aer plictisit, Fane Smărăndoiu alegea fasole, reflectând asupra ciudăţeniilor vieţii: câtă vreme fusese un uliţarnic, coana Lenuţa nu-l îngrădise cu nimic, dar acum, profitând de neaşteptata lui cuminţenie, îl împovăra cu tot felul de treburi: du-te şi cumpără, scutură preşurile, curăţă cartofii, vezi să adaugi la fiert şi o linguriţă de sare. Lăsându-se în nădejdea lui, bătrâna se lenevise de-a binelea, trândăvea la cafeluţe din ce în ce mai numeroase împreună cu prietenele ei, care veneau acum

în mai toate zilele săptămânii. Fane nu respingea ideea de a face ceva util, dar dacă colegilor le trebuiau cam 30 de minute să înveţe ca lumea o lecţie de istorie, el avea nevoie de o oră. Matematica îi mai lua două ceasuri pe zi, şi aproape la fel de mult temele la română, în special compunerile pe care le socotea o adevărată teroare. Să scrii un exerciţiu sau chiar un scurt rezumat, mai treacă-meargă, dar să acoperi două pagini de caiet cu cuvinte şi întâmplări din capul tău i se părea ceva de groază.

— Fa-neee! strigă bătrâna. Să tai ceapa mărunţel, auzi tu?

Fane privi dezolat ceapa pe care o tăiase în felii de cinci milimetri grosime. Prin uşa întredeschisă, se auzea murmurul taifasului. Bătrânele prietene ale gazdei aveau două teme principale. Prima: boli, medicamente, starea timpului. A doua temă: întâmplări vechi, din familiile unde lucraseră.

Dar subiectul cel discutat era unul foarte actual, – tanti Lenuţa voia să plece în satul ei de baştină, unde avea o casă bătrânească, uitată în paragină, şi lansase ideea să unească mai multe prietene fără familie, să repare casa şi să locuiască acolo cu toatele.

În capul şi aşa destul de zăpăcit al lui Fane, toate acestea se amestecau cu „după ce dă fasolea în clocot ai grijă să schimbi apa”, cu emoţiile algebrice, cu o lucrare scrisă pe tema „Ţăranul în literatura română” şi cu diferite presupuneri asupra hotărârii care urma să se ia la şcoală în legătură cu el. Pompilian îl invitase la cancelarie cu o oră înaintea începerii cursurilor, la şedinţa consiliului profesorilor.

Luă gânditor un pumn de boabe şi începu să le dea drumul unul câte unul în oală: „Mă trimite la reeducare... nu mă trimite... mă trimite, nu mă trimite...”

Pe la şapte seara îl căută Vestitul.

— Noroc, Fane! Ce faci, Fane? zise el afectuos şi cu un aer de plăcută surpriză, de parcă nu l-ar fi văzut de un an. Hai pe la Mişulache.

— Acum nu, că m-au chemat la stăpânire.

— Zău, făcu Vestitul, inocent. Atunci du-te, aleargă în braţele materne ale cancelariei. Stai că vin şi eu.

Câteva minute după aceea, Fane avea să constate că tot întâmplător, Mustaţă şi Dorina simţiseră şi ei o atracţie neobişnuită pentru incinta şcolii.

— Credeţi că nu înţeleg? se supără Fane. Aţi venit ca să fiţi de faţă când or să-mi tragă un picior undeva! Vă plac panoramele sângeroase, sunteţi cea… cic…

— Cinici? îl ajută Dorina.

— Exact.

Leo apăru şi el, voios şi indiferent, dar în realitate, cu inima strânsă de îngrijorare.

— Fruntea sus, Fane! îl încurajă el. Nu uita că eşti cu mine.

— Tu o să scapi uşor, pun prinsoare, dar pe mine or să tabere toţi, ai să vezi.

În curtea şcolii, pe Fane îl cuprinse nu frica, ci o mare tristeţe, un fel de jale profundă. Niciodată nu i se păruse atât de frumos locul ăsta unde, în treacăt fie zis, făcuse totul ca să nu fie prea adesea prezent. I se părea că nimic nu poate fi mai fermecător pe lume decât a avea dreptul să intri în fiecare zi aici, să alergi fără grijă prin curte, să tragi până te saturi lovituri de la 7 metri, să sari ca un ţap la panoul de baschet, apoi să intri în clasă, aspirând minunatul aer cu miros de cretă, de cerneală şi de petrosin. Să asculţi trăncănelile savante ale Dorinei, să te amuzi de ţinuta întotdeauna gravă a lui Mitică, să glumeşti pe seama lui Procopiu, să schimbi câteva vorbe deştepte cu Mileşan – ce fericire mai mare ar putea exista? Şi pe urmă să intre profesorul cutare, să strige catalogul, să pună nişte întrebări şi tu, de acolo, să te ridici curând, cu aerul răsfăţat al atotştiutorului sublim.

Atât de concentrat se gândea Fane la toate astea, încât ochii i se bulbucaseră.

— Nu plec de aici, strigă el, să mor dacă plec! Poate doar cu miliţia să mă scoată. Şi-atunci să creadă că mă duc unde vor ei! Cucu! Plec în lume, îmi fac de cap, cel puţin să ştiu că nu mi-au dat cu piciorul în fund de pomană.

Consiliul profesoral acorda, într-adevăr, o mare atenţie lui Fane şi celorlalţi eroi ai întâmplării de la *castelul de mălai*. La şedinţă mai participau şeful secţiei de miliţie, un vicepreşedinte al consiliului popular şi în ultimul moment îşi făcuse apariţia şi o Dacia – 1300, având pe parbriz inscripţia Presă.

Curtea şcolii era supraaglomerată. În aşteptarea deciziei, elevii nu se îndurau să plece acasă şi pe deasupra mai veniseră şi cei din seriile de dimineaţă. Niciodată nu fuseseră atât de mulţi la această oră şi într-o astfel de împrejurare. Întuneric, siluete strecurându-se în grabă de ici, colo, grupuri compacte în care se discuta cu multe exclamaţii, raze de lanternă încrucişându-se ca nişte mici reflectoare. Domnea o atmosferă de bivuac, se strângeau bani în câte o bască şi cineva dădea fuga la alimentara din colţ, întorcându-se cu un braţ de pungi cu pufarin sau cu biscuiţi „Eugenia”.

Colegii lui Mileşan şi ai lui Fane formau un grup aparte. Fireşte că pe ei împrejurarea îi interesa mai mult decât pe alţii, dar aveau grijă să-şi exagereze emoţiile, abordând expresii neguroase şi vorbind în şoaptă, enigmatici. Lui Procopiu îi apăruse un număr record de pete roşii, Zoica plângea, Dorina spunea „taci odată”. Deoarece nimeni nu ştia precis ce se întâmplase la *castelul de mălai*, Mustaţă inventa fel de fel de amănunte incredibile, urmăriri cu automobile, câini poliţişti, lovituri de carate. Mitică Axintescu, ca întotdeauna, nu puteai şti ce gândeşte, unica dovadă a nervozităţii sale fiind scurtele reprize de ironii schimbate, mai mult de dragul obişnuinţei, cu Rizovski.

Leo, Paulică Dobrotă şi Fane se aflau la secretariat, aşteptând din clipă în clipă să fie chemaţi înăuntru. Aveau sentimente foarte diferite. Paulică înjura în şoaptă, galben de spaimă. Mai trecuse printr-o judecată, acasă, îndurând la vârsta lui o corecţie de zile mari, cu bătătorul de covoare. Leo calcula ce pedeapsă ar putea primi pentru umila sa vină, aceea de a fi refuzat să mărturisească numele „fetei cu fotografia”. Lucru notabil, nici Nevada nu spusese nimic despre asta. Singurul lipsit de griji părea Fane, care pusese ochii pe maşina de calculat şi ţăcănea întruna, povestind în acelaşi timp câteva minciuni noi în legătură cu prietenul său, „aviatorul intercontinental”.

— Săptămâna viitoare se întoarce din Canada; a zis că-mi aduce o bluză de piele şi pantaloni tot din piele, cum au indienii.

— Măi, prostule, ispráveşte cu aviatorul tău intercontinental, care nu există!

Deşi era periculos să se pună cu unul dintr-a XI-a, Leo se uită la el cu nişte ochi mici şi plini de dispreţ:

— Să ştii că asta a fost ultima oară când l-ai făcut prost pe Fane şi ai rămas cu botul întreg. Data viitoare ţi-l rupem. Aviatorul ăla intercontinental să ştii că există.

— Pfff… exact! pufni Fane, atât de categoric încât se văzu imediat nevoit să-şi şteargă nasul. Insigna asta cine mi-a dat-o? (Şi vârî sub ochii lui Paul o insignă Tarom.) Dar hărţile de navigaţie? (Scoase din buzunarul de la spate câteva pliante editate de diferite companii aviatice, conţinând rutele deservite de ele, tipurile de avioane, orarul.)

— Cine ştie cine te-a păcălit cu ele. „Hărţi de navigaţie?” Reclame de astea se găsesc la orice agenţie, pe gratis.

Fane Smărăndoiu se înroşi de ciudă:

— Ştiu de ce îmi spui toate astea: pentru că ţie ţi-e frică şi mie nu!

— Mie, frică?

— Da. Crăpi de frică. Şi taică-tău la fel. (Ochii lui Fane străluceau de o vioiciune ciudată.) Acum o să vedem ceva foarte interesant: cum va fi eliminat un băiat de director!

Paulică Dobrotă întinse mâna după un tampon, să i-l arunce în cap, dar tocmai atunci uşa dinspre cancelarie se deschise şi apăru, cu o figură foarte acră, profesorul Done.

— Haideţi!

Intrară, cu privirile alunecând de-a lungul unui şir de spinări. Leo era primul. „Până unde trebuie să merg?” Se fâstâcise, rareori îi văzuse pe toţi profesorii la un loc. Privirile nu i se ridicau mai sus de spătarele înalte ale scaunelor. Zări câteva cefe transpirate, o chelie a profesorului de geografie, care în compensaţie purta nişte favoriţi enormi – pe urmă un guler de tunică albastră, al maiorului. Îşi dădu seama că locul care-i fusese hărăzit era chiar în dreapta celui care prezida şedinţa consiliului. „Ce onoare pe noi!” Da, însă braţul prezidentului, care-l invita să se apropie, era înveşmântat într-o stofă de culoare cărămizie, şi probabil că la capătul de sus al mânecii începeau piepţii şi umărul unei haine din acelaşi material. „Ne-am ars, prezidează Pompilian, şi mai e şi cu costumul rău!" Din motive lesne de înţeles, directorul Dobrotă cedase conducerea acestei şedinţe, aşezându-se pe scaunul ocupat în mod obişnuit de profesorul de matematică. Dar nici aici, şi nici pe, vechiul său loc din capul mesei, n-avea să se mai aşeze vreodată deoarece chiar în timpul şedinţei anunţase că şi-a prezentat demisia din

postul de director şi cererea de a fi mutat la una din şcolile unde era vacant un post de profesor de fizică.

Leo privi cu fereală spre fereastra deschisă. Sus, în frunzişul nucului, văzu un ciucure de capete, printre care distingea chipul triunghiular al Vestitului. „Bine de el! oftă Leo. De-aş sta şi eu acolo, uitându-mă la alţii!”

— Aţi fost chemaţi pentru a vi se comunica decizia consiliului profesoral, zise Pompilian (şi se ridică repede, părând contrariat că n-a făcut-o de la început). După discuţiile pe care le-am purtat cu dumneavoastră şi cu părinţii dumneavoastră, precum şi cu autorităţile competente, consiliul a dezbătut îndelung atât faptele comise, cât şi măsurile care se impun.

Leo îndrăzni, în fine, să se uite la cele două rânduri de capete, la feţele celor care „dezbătuseră îndelung” şi nu văzu nici asprime, nici blândeţe, ci doar un amestec de curiozitate şi oboseală. Victoria Lavric făcea ca de obicei notă aparte, ştergându-şi mereu ochii cu batista.

— … pentru ca astfel de lucruri să nu se mai repete. În privinţa lui Smărăndoiu Ştefan… (Pauză. Fane îşi potrivi emoţionat ciorapul la gât.) Dumneata te-ai manifestat şi mai înainte ca element dezordonat, refractar la cerinţele disciplinei şcolare. Fără discuţie că la situaţia asta contribuie şi lipsa unei familii care să-şi asume dirijarea comportării dumitale. Autoritatea tutelară şi consiliul profesoral au hotărât să propună trecerea dumitale în cadrul unei şcoli speciale.

Fane rânji provocator, dar ochii îi erau plini de lacrimi. Din nuc, Vestitul fluieră a pagubă.

— Dobrotă Paul. La dumneata se resimte o îngrijorătoare lipsă de discernământ social şi etic. Buneistări materiale, pe care e în măsură să ţi-o asigure familia, i-ai dat o utilizare profund greşită. Eşti eliminat pe două săptămâni, răstimp în care sper că vei medita atât la faptele dumitale cât şi la situaţia în care ţi-ai pus tatăl. Te informez că tovarăşul Dobrotă, asumându-şi cu demnitate vina pentru fisurile din educaţia dumitale, şi-a prezentat demisia din funcţia de director al liceului.

„Hai că-mi place!” îi şopti Fane lui Leo şi plescăi atât de tare din limbă, încât toate privirile se îndreptară indignate spre el.

— Mileşan Leonard. Situaţia dumitale este încă neclară. Eşti un elev sârguincios, disciplinat. S-a dovedit că te aflai pentru întâia oară în mediul acela nociv şi nu cu intenţia de a participa

la reprobabilele activităţi care fac obiectul dezacordului nostru, ci pentru (aici Pompilian zâmbi puţin) a proteja onoarea unei fete. Ai refuzat să-i spui numele.

— Da, spuse Mileşan, plimbând asupra celor prezenţi o privire pe jumătate eroică, pe jumătate înspăimântată. („Oare ce sancţiune mi-au rezervat? Dacă mă elimină, cer audienţă la ministru. Cu mine nu se joacă!") Exact aşa am spus.

— Mă rog. Ţinând seamă de toate aspectele comportării dumitale, consiliul profesoral îţi dă un foarte serios avertisment, cerându-ţi ca pe viitor să eviţi contactul cu mediile sociale nesănătoase.

Leo văzu cum, în frunzişul nucului, Vestitul îl aplauda fără zgomot, felicitându-l că a scăpat numai cu atât.

Pompilian îşi tamponă fruntea cu batista.

— Aveţi ceva de spus în legătură cu hotărârile consiliului?

Leo se uită fix la haina cărămizie. „Nu-i deloc o haină rea! De-acum o trec în categoria opusă.” Auzi în imediata apropiere un smârcâit discret. Fane plângea de-a binelea, cu faţa ascunsă într-un capăt al ciorapului.

— Eu aş avea ceva de spus, se trezi Vestitul vorbind din nuc. În legătură cu Smărăndoiu. Vina lui este mult mai mică decât a lui Paul şi totuşi sancţiunea e mult mai mare. Or să treacă cele două săptămâni de eliminare şi Paul o să vină din nou la şcoală. Or să mai treacă două luni sau doi ani şi tatăl lui va fi din nou director…

— N-ai dreptul să-ţi dai cu părerea în privinţa mea! tună Dobrotă, bătrânul. Şi adăugă uimit şi furios: Cine ţi-a dat voie să te urci acolo? Dă-te jos imediat! Vei fi pedepsit!

— Nu la dumneavoastră mă refer, ci la Smărăndoiu, continuă Vestitul. El peste două săptămâni, peste două luni sau doi ani tot acolo, la şcoala specială o să fie, ori, poate şi mai rău, bolnav şi înrăit, jucând cărţi prin vreun subsol sau prin vreun siloz pustiu.

— Ar fi mai recomandabil să cobori de-acolo, zise Pompilian, nervos.

— Vă rog să mă iertaţi, voiam… Dacă în consiliu ar fi şi un reprezentant al clasei aş renunţa, dar… Noi îl cunoaştem mai bine pe Fane. E şi bolnav de glanda tiroidă, zău. Din pricina asta se enervează repede, n-are răbdare să termine un lucru început sau să stea într-un loc mai mult de o oră.

— Dumneata îţi închipui că noi nu cunoaştem aceste lucruri? Dă-te jos de-acolo, imediat!

— … băiat foarte bun. Cinstit, prietenos, gata să te ajute. Cam afacerist, dar trebuie să-şi câştige existenţa. Faptul că nu are o familie de oameni serioşi este vina lui? Eu propun ca Smărăndoiu să rămână prin partea locului… iertaţi-mă, vreau să zic, la şcoala noastră. Să-i dăm posibilitatea asta. O să-l ajutăm şi noi, cum ne-om pricepe. Acum vă rog să mă scuzaţi că m-a luat gura pe dinainte, eu… ce-i asta?!

Se auzi un trosnet puternic. Craca pe care şedeau Procopiu şi ceilalţi se rupse şi ei fură văzuţi dispărând încet în partea de jos a cadrului ferestrei, de parcă ar fi coborât cu liftul. Cancelaria se cutremură de râs. Pompilian le făcu semn celor trei elevi că pot să plece.

— Şi cu mine cum rămâne? izbucni Fane. De ce vreţi să mă goniţi? Eu nu plec nicăieri, eu sunt cetăţean al acestui stat şi am şi eu drepturile mele. Vreau sa rămân aici!

— Linişteşte-te, Smărăndoiu, zâmbi Pompilian. E spre binele dumitale să faci parte dintr-un colectiv mai familial, ca să spun aşa. Aici n-ai pe nimeni care să te supravegheze în orele când nu eşti la şcoală. Colegii spun că le vorbeşti mereu despre un aviator, un fel de rudă îndepărtată – dacă dânsul ar găsi o soluţie…

Uşa se deschise şi secretara intră, îndreptându-se repede, în vârful picioarelor, spre Pompilian, căruia îi şopti ceva la ureche. Pompilian îşi aţinti imediat privirile spre Fane şi apoi spre uşă.

— Să poftească zise el, sigur că da, să intre numaidecât.

Toate privirile se îndreptară asupra uşii întredeschise. În prag apăru, masiv, cu mişcări negrăbite, dar decise, un bărbat cu mustaţă neagră înspicată cu alb şi cu însemnele aviaţiei româneşti pe bluza de piele. El salută scurt, ostăşeşte, apoi îşi scoase şapca, punând-o în cuier, îşi îndreptă părul şi se apropie de Fane Smărăndoiu.

— Mai rezişti, băiete? Iată că am venit, spuse el, cu un zâmbet îngrijorat. Acum o să fim doi.

Şi înclinându-se dinaintea corpului profesoral se prezentă:

— Iorgu Sterian, aviator.

Fane simţea că pământul se învârteşte nebuneşte cu el.

Într-o bună zi, începură să facă planuri de revelion. Vacanţa era aproape. Săptămâna viitoare, peste trei zile, mâine. Dincolo de ferestre unduiau perdelele primei ninsori. În clasă mirosea plăcut a teracotă încinsă. Nimănui nu-i mai ardea de carte. La prima oră, Pompilian le povestise cum a făcut odată revelionul la Helsinki. În ora a doua, Trandafirescu îi pusese la curăţat zăpada. În ora a treia, Done ceruse carnetele şi se cufundase în calcularea mediilor, cerându-le să facă ce doresc ei, numai să fie linişte. Da, trece şi Mustaţă, trece şi Fane. Corigent e numai Rizovski, la desen!

Victoria Lavric veni la oră cu o cutie de bomboane de ciocolată, cu miez de migdale, şi se porniră cu toţii pe ronţăit, inclusiv Zoica Garofil, care avea acum o atitudine mai binevoitoare faţă de soţia lui Pompilian. Doamna doctor chestionă îndelung pe fiecare în legătură cu petrecerea vacanţei şi a revelionului, dând sfaturi foarte amănunţite în privinţa împodobirii pomului de iarnă. Pe urmă o rugă pe Dorina să se ocupe de programul artistic al serbării de Ziua Republicii, iar pe Axintescu să povestească cum a reuşit să-l convingă pe Iorgu Sterian să-l adopte pe Fane. Mitică ridică din umeri:

— Propriu-zis, nu l-am convins eu. Stând de vorbă cu dânsul în diferite ocazii, i-am povestit, ca să-l amuz, despre întâmplările noastre, despre diferiţi colegi. Asta e tot. Aşa a aflat despre Smărăndoiu. Tovarăşul comandant a ieşit la pensie şi cum n-are familie, s-a gândit la Fane.

— E un om mare, spuse cu credinţă doamna doctor. Să-l asculţi şi să-l respecţi, Smărăndoiule. Mă bucur că încheiem primul trimestru cu o mulţime de bucurii. Câţiva dintre noi au trecut prin nişte încercări destul de dificile. Din fericire, totul s-a terminat în mod convenabil.

În clasă se aşternu o linişte neobişnuită. Toate privirile erau îndreptate spre tablă. Vestitul, elev de serviciu, o ştersese conştiincios cu buretele, dar nu se grăbise să plece. Îngândurat, în timp ce Victoria Lavric vorbea, îi veniseră şi lui nişte idei. Punând mâna pe cretă, scrise în grabă câteva rânduri, apoi se îndreptă agale spre banca lui.

Iată ce scrisese Vestitul:

TOTUL S-A TERMINAT CU BINE, SUNT DE ACORD. MĂ ÎNTREB INSĂ CE S-AR FI ÎNTÂMPLAT DACĂ:

1. TATA NU ERA PRIMIT LA LUCRU?
2. AXINTESCU NU REUŞEA SĂ ATERIZEZE CORECT?
3. IORGU STERIAN NU SE GÂNDEA LA SOARTA LUI FANE?
4. NU L-AM FI AVUT PE MIŞU?

— Ce vrei să spui cu asta, Procopiule? întrebă doamna doctor.

Dar nu mai aşteptă răspunsul, şi nimeni din clasă nu dădu semne că ar fi cazul să se formuleze vreun răspuns. Leo îşi spuse că va trebui să-l urmărească cu mai multă atenţie pe Vestitul. El se gândea întotdeauna la câte ceva care nu le trecea altora prin cap.

Încă nu se terminase ţârâitul soneriei de recreaţie când un elev vârî capul pe uşă, făcând semne speriate:

— Leo, te aşteaptă cineva la sârmă! Nevada! Zice că vrea să vorbească cu tine!

Pe Leo îl trecură căldurile de frică.

— Merg şi eu, spuse Axintescu.

— Mergem toţi, preciză Vestitul. Dacă Nevada face o mişcare greşită, o să aibă o zi grea.

Dorina înainta cu eroism în primele rânduri. Alaiul străbătu culoarul, ieşi în curte şi se îndreptă spre locul unde, peste câteva secunde, puteau să se întâmple lucruri foarte periculoase.

Când dădură cu ochii de Nevada, vitejii încetiniră pasul.

— Mi se pare că înţeleg! Aţi auzit că sunt pe terenul vostru şi aţi dat fuga să mă luaţi la întrebări şi poate chiar să mă bateţi!

— N-ai ce căuta aici! strigă Dorina, socotind că între ea şi Nevada sunt destule piepturi de voinici care s-o apere. *Şterge-o! Cară-te*, când îţi spunem!

Nevada păru foarte necăjit:

— Bună seara, domnişoară! Se poate să vorbiţi atât de peticit? Cară-te, şterge-o! Dacă v-ar auzi părinţii dumneavoastră, ce-ar avea de spus?

Leo Mileşan îşi făcu loc, ieşind în faţă.

— Ai venit să ne ţii o lecţie de politeţe?

— O, vechiul meu prieten, şeriful! exclamă Nevada. Lasă, te rog, pistolul. Nu vezi că am venit neînarmat? Spune-le oamenilor tăi să se retragă, vreau să discutăm între patru ochi.

Leo simţea cu mândrie că dacă ar fi spus „Lăsaţi-ne singuri”, porunca i-ar fi fost ascultată, dar Vestitul spuse:

— Aici nu comandă nimeni. N-avem secrete. Spune ce ai de spus.

Dorina simţea că îi ard obrajii de încântare. Extraordinar băiat, Mileşan. Extraordinar şi Vestitul, ba chiar şi Nevada, care părea mai mult simpatic decât periculos.

— Bine, zise Nevada. Dacă nu vrei să-mi acorzi o audienţă particulară, putem discuta şi în public. Dar cu condiţia ca publicul să nu râdă, că îi rup urechile.

Arătă cu o mişcare a capului undeva, lângă zidul troienit de zăpadă. Descoperiră acolo un cufăr solid, zăvorit de un lacăt cât toate zilele.

— Îl recunoşti, Leo? Ştii ce e înăuntru?

Mileşan era prea mirat ca să mai fie agresiv.

— Sigur că ştiu. Îţi scoţi averea la licitaţie?

— N-aveţi voi destui bani ca s-o cumpăraţi, zise Nevada şi deschise fabulosul cufăr.

Se înghesuiră, curioşi. Zizi dădu la iveală o locomotivă argintie, funcţionând pe baza unui minuscul şi foarte adevărat cazan cu aburi, doi muşchetari care duelau fantastic, o păpuşă care vorbea şi cânta în trei limbi…

— Te aştept de o oră, Leopardule, zise Nevada, plimbând pe sub nasul curioşilor diferitele lui minunăţii. Am nevoie de ajutorul tău dezinteresat.

— Dacă pot să fac ceva pentru tine, cu plăcere, zise Leo, solemn (dar în realitate abia încăpându-şi în piele de mândrie; destui băieţi din clasa lui ar fi dat mult ca să-l audă pe Nevada vorbindu-le aşa, de faţă cu alţii).

— Leopardule, oftă Nevada, trebuie să-ţi comunic că din motive pe care nu mai e cazul să le expun, autorităţile au căzut de acord că trebuie să întreprind o călătorie la o adresă pe care încă nu o cunosc. Chestiunea este: cine îmi păstrează mie lada asta cu comori? Anumite motive mă împiedică s-o las acasă. Nici cu mine nu pot s-o iau. Până mă întorc, şi nu ştiu exact când va fi asta, trebuie să rămână în grija cuiva demn de toată încrederea, om cinstit şi de cuvânt.

— Foarte bine te-ai orientat.

— Aşa că te întreb, Leo Mileşan: îmi păstrezi tu mie lucrurile astea?

— Mai întâi o precizare, Costel Nevada, zise Leo. Tu te duci chiar acolo unde eşti trimis? Pe cuvântul tău? Nu cumva – scuză-

mi bănuiala – te duci să faci vreo găinărie nouă? N-aş vrea să fiu luat drept gazdă de hoţi!

— Din respect pentru fetele care asistă la discuţia noastră, n-o să-ţi rup urechile astăzi, pentru cuvintele „găinărie” şi „gazdă de hoţi”. Rămâne pe altă dată. Deocamdată, pentru că sunt pe mâna ta, îţi voi răspunde: tot ce am spus este adevărat.

— Bine, zise Leo. Dar de ce ai tu atâta încredere în mine? Nu ţi-e teamă că o să dispară câte ceva din cufărul fermecat?

— Nu, zise Nevada – şi scoase din buzunar două foi de hârtie. Am făcut un inventar în două copii identice. Semnăm amândoi, un exemplar rămâne la tine, unul îl iau eu. Când mă întorc, verificăm conţinutul cufărului. Lipseşte ceva, plăteşti cu leafa lui taică-tău. Sunt toate la locul lor, îţi strâng mâna, şi te las să-ţi alegi din colecţie ce piesă vrei tu. E cinstit?

Mileşan înclină din cap: de acord.

— Eu vă propun altă variantă, zise Dorina. Sunt nişte jucării excepţionale, de ce să le ţinem sub lacăt? Mai bine facem o expoziţie la şcoală.

Propunerea fu adoptată cu voioşie. Elevii din clasele mici, şi nu numai ei, aveau la ce se uita.

Pe când Leo şi ceilalţi căutau cel mai bun loc pentru instalarea acestei expoziţii, apăru Ninel, aproape sufocat de alergătură:

— Mişu, strigă el. Mişu! Repede!

Umblând fără grabă, făceai de acasă până la şcoală nouă minute. Întârziaţii realizau între cinci şi patru minute. De astă dată, drumul în sens invers avea să fie parcurs într-un minut şi câteva secunde. Alergau furioşi cu pumnii strânşi, şi lumea se ferea din calea lor, şi ei nici nu-şi dădeau seama cit de mari crescuseră şi ce însemna să vezi dând peste tine o hoardă de băieţoi. Procopiu avea pe anul în curs nr. 42 la pantofi, Mustaţă, 1,73 înălţime, iar Axintescu îşi plimbase pentru întâia oară pe obraji un aparat de ras. „Derbedeii ăştia, ar trebui să se ia măsuri drastice împotriva lor! Dacă n-au ce face, să li se găsească o ocupaţiei” comentau domnii care făcuseră coadă la chioşcul de ziare, înfruntând răbdători gerul şi ninsoarea, de vreo 30 de minute, în aşteptarea ziarului „Informaţia Bucureştiului”.

Ninsese toată noaptea şi în timpul zilei căderea zăpezii se înteţise; perdele groase fluturau la fiecare pas. Stratul de omăt

ajunsese până la cercevelele apartamentelor de la parter, iar pe alocuri viscolul clădise troiene impozante. O vagă atmosferă de restrişte, se instalase, ca în orice împrejurare când natura devine pe neaşteptate neconciliabilă. Automobilele de la parcaj semănau cu nişte momâi imaculate. Trecătorii umblau repede, aplecaţi în faţa tăriei viscolului. Putea fi observată o gamă vastă de căciuli şi cine nu avea căciulă îşi petrecea peste pălărie un fular. Administratorul suna pe la apartamente, bifând pe o listă numele celor care trebuiau să iasă la curăţatul zăpezii. Magazinul alimentar cunoscu o cerere sporită de rom şi coniac. Se vorbea, cu nelinişte, despre iminenţa unei epidemii de gripă. Optimiştii afirmau însă că zăpada şi gerul sunt cei mai buni agenţi împotriva virusului.

Scufundându-se până la brâu în omătul pufos, Leo şi ceilalţi pătrunseseră în subsol. Boxa lui Mişu era goală! Un val de disperare şi de revoltă îi cuprinse.

— L-a furat cineva. Ce tâlhărie! Să anunţăm miliţia! Dacă-l prind… şi Leo făcu un gest foarte hotărât, la vederea căruia posibilul infractor ar fi avut toate motivele să se teamă.

Trâmbe albe de viscol se învălmăşeau prin uşile deschise.

— Ce-i în capul vostru? spuse Dorina, mirată. Asta nu e boxa lui Mişu!

Se auziră exclamaţii de surprindere, într-adevăr, cum de se zăpăciseră într-atât? Dacă ar fi fost boxa lui Mişu, s-ar fi văzut desenele de pe pereţi şi rafturile cu zeci de lucruşoare.

— E pentru prima oară când ne rătăcim în subsol, zise Leo, descumpănit. Nu-mi explic cum am nimerit aici.

De fapt, nu era greu să încurci boxele. Labirintul subsolului cu două niveluri cuprindea un număr necunoscut de încăperi înţesate de ţevi, colaci de cablu, radiatoare, lopeţi, saci cu nisip.

Colindau labirintul obscur întâmpinaţi când de suflarea rece a gurilor de aerisire, când de efluviul cald al ţevilor termoficării. Scotociră până şi în zonele unde ştiau bine că nu fuseseră niciodată. La un moment dat, Dorina se trezi singură şi începu să ţipe. O găsiră cu destulă greutate. Deasupra ochiului drept avea o vânătaie. Se lovise la trecerea printr-o intrare joasă.

— Umblăm de aproape o jumătate de oră şi tot degeaba, se plânse ea. Mi-e frig, să plecăm!

Cineva îşi aminti că administraţia hotărâse, mai de mult, să golească subsolurile de numeroasele vechituri depozitate de

familiile prea păstrătoare: mobilier deteriorat, vase ruginite, cărucioare obosite, care-i purtaseră când erau mici. Poate că odată cu strângerea vechiturilor fusese expulzat şi Mişu… Altcineva spuse că nu era imposibil ca însuşi fostul lui stăpân, ţăranul cu pământ de flori, să fi venit după el.

— Încep să cred că n-a existat niciodată în subsolurile astea o boxă cu un cal! zise Dorina.

— A existat, sări Vestitul, furios. O s-o găsim, ai să vezi!

Dar în ciuda tuturor căutărilor, nu dădură nici peste cea mai mică urmă care să amintească de boxa lui Mişu.

Toată lumea trecea printr-o stare de nervozitate. Se priveau pe furiş, neîndrăznind să-şi vorbească, pentru că nu erau siguri că mai au despre ce vorbi. Mustaţă plecă primul, spunând că se duce să-şi facă ora de exerciţii muzicale. Era încă probabil că vrea să scape de această atmosferă stânjenitoare. Pe urmă se retrase Fane Smărăndoiu, explicând că e aşteptat acasă la o anumită oră. El spunea adevărul. Iorgu Sterian nu glumea; îl ţinea din scurt. Se mutase la ei în bloc, chiar în apartamentul bătrânei, care preferase odăiţa din centru a aviatorului. Unii vecini spuneau că, de fapt, comandantul acceptase să se ocupe de Fane numai ca să pună mâna pe apartamentul cu două camere şi că peste puţin timp băiatul avea să se trezească în stradă. Adevărul era că Fane, dimpotrivă, nu mai vedea strada decât când se, ducea şi se întorcea de la şcoală. În rest, era silit să stea în camera lui şi să înveţe.

Zilnic, cu 60 de minute înainte de a pleca la şcoală, comandantul îl asculta şi Fane spunea că nu-i deloc plăcut când nu ştii ce să-i răspunzi. Dimineaţa, între 7 şi 7,30, puteau fi văzuţi pe terasă, făcând exerciţii cu gantere de câte 2 kg.

Pe urmă plecară Dorina şi Zoica, spunând că trebuie să revadă programul serbării. Minţeau.

De fapt, pe Zoica o încerca din nou plânsul, iar Dorina voia s-o lipsească de spectatori. Axintescu plecă fără să dea explicaţii. Nici nu era nevoie, el beneficia de renumele omului al cărui timp e planificat până la secundă.

Ultimii plecară Vestitul şi Mileşan. Acesta din urmă umblă la lacăt, să-l închidă. De afară, se auzea gălăgia celor mici, care se tăvăleau prin omăt. De câte ori nu asaltaseră ei *grand-grajdul*, atraşi de minunăţiile sale! Mileşan ieşi în ninsoare şi le arătă cheia:

— Cine-o prinde? şi-o aruncă deasupra pădurii de mâini.

Izbucniră strigăte entuziasmate, şi peste o clipă armata gălăgioasă se precipită pe scări. Lui Leo nu-i fu greu să-şi imagineze ce jocuri formidabile aveau să se încingă în boxă, de-a indienii, de-a cosmonauţii, de-a cine mai ştie ce. Ca pe vremea lui. Ascensorul îl lăsă pe fiecare acasă. Noroc, Leopardule. Somn uşor, Vestitule. A fost frumos. N-o să-l uit niciodată pe Mişu al tău!

Erau foarte trişti. Deşi trecuse de ora 8 şi peste câteva minute trebuia să înceapă serialul „Răzbunătorii”, nimănui nu-i trecea prin gând să deschidă, televizorul.

Leo se lungi grijuliu pe întrepatul lui, trăgând cu un gest de mult intrat în obişnuinţă vreo trei reviste din teancul de pe noptieră. Deodată, simţi că ceva nu era în regulă. Prea şedea comod. Ridică cuvertura şi, surpriză! Sub el se afla un frumos şi solid divan, nou-nouţ. Se ridică, plictisit, gândindu-se că trebuie să se ducă şi să le mulţumească părinţilor, care, probabil, aşteptau de 2-3 ceasuri efectul surprizei. Dar el n-avea chef de cuvinte vesele. „Mai bine dorm, mă fac că n-am observat şi le mulţumesc mâine.” Pe urmă se gândi că în noptieră se află un jurnal de zi în care trebuiau scrise câte se întâmplaseră în ultimul timp. Dar n-avea să le pună niciodată pe hârtie, pentru că erau prea adevărate. S-ar fi simţit stânjenit să le vadă scrise. Aşa, pe neştiute, aţipi. Umblând în vârful picioarelor pe hol, părinţii îi scotoceau prin servietă, să vadă carnetul de note.

La nouă şi douăzeci, telefonul.

—Doarme,zise mama în șoaptă. Poftim? Zău,n-are niciun rost…

—Nu dorm! Tresări din somn Leo și înșfăcă,buimac,receptorul. Alo,cine e?

—Eu sunt,se auzi vocea neliniștită a Vestitului. Dormeai? În cinci minute să fii jos! I-am anunțat pe toți. Am o idee…